

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 15/št. 147

marec–april 2019

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Boris Karlovšek, Miklavž Komelj, Gregor Medved, Barbara Pihler Ciglič in Matevž Rudolf, Dušan Šarotar in Tina Dobrajc

buklaplus

Soavtorja odvetniškega kriminalnega romana:

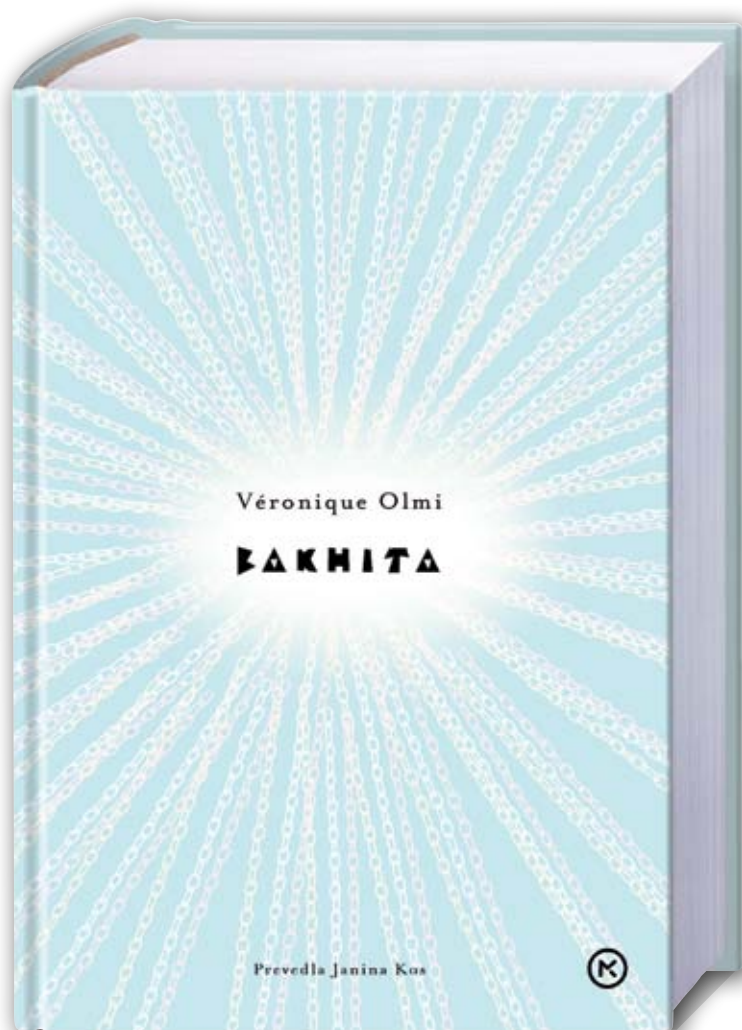
odvetnik **PETER ČEFERIN**

in novinar **VASJA JAGER**

Tokrat predstavljamo več kot 190 novih knjig. Naslednja Bukla izide konec maja 2019.

Resnična zgodba o sužnji, ki je postala svetnica!

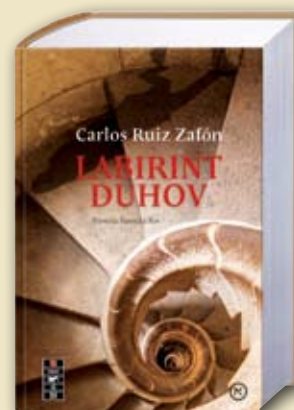

Bakhito v Sudanu ugrabijo trgovci s sužnji. Po letih trpinčenja in grozot postane pestunja italijanskega para in se spreobrne v krščanstvo. Leta 2000 je razglašena za svetnico. Presunljivo in napeto življenjsko zgodbo neuklonljive ženske so slovenski študenti uvrstili na prvo mesto med Goncourtovimi nominiranci 2017!

**Vabljeni na pogovor z avtorico Véronique Olmi
24. 4. 2019 ob 18.30 v knjigarno Konzorcij!**

Na svoj seznam
NUJNO PREBERI
dodajte še:

Sklepni roman Zafónove kultne serije Pokopališče pozabljenih knjig bralce dokončno popelje iz labirinta, v katerega so vstopili v prvi knjigi cikla, *Senci vetra*.

Osveženi prevod brezčasne mojstrovine in kulturnega dela magičnega realizma, ki je za vedno spremenilo latinskoameriško in svetovno književnost.

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci:** Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič,
Jedrč Jež Furlan, Iztok Ilich, Klara Jarc,
Vanja Jazbec, Sonja Juvan, Aljaž Krivec,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Kristina Sluga, Žiga Valetič**Gostujoči pisci:**Nada Grošelj, Tilka Jamnik, Manca Košir
Blaž Mazi, Boštjan Videmšek,
Janja Vidmar, Damjan Zorc

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici:
Nada Žgank in Domen Pal

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavabukla
Brezplačna revija o dobrih knjigah.Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

UREDNIKOVANJE:
VIZIJA, VSEBINA IN DENAR

Pri reviji *Literatura* so se ob tridesetletnici svojega izhajanja (iskreno čestitamo!) in ob svojih letošnjih dneh t. i. Prepišnega uredništva odločili, da se bodo tematsko posvetili urednikovanju, k debati pa so povabili tudi mene. Ko sem razmišljal o tem, če imam kaj povedati na to temo, sem izračunal, da sem v funkciji urednika revij in knjig tako ali drugače že skoraj dvajset let in da na to temo morda lahko izrazim nekaj svojih stališč. Še več: zdi se mi, da imajo slovenski knjižni (pa tudi drugi) uredniki tiskanih medijev sedaj celo neke vrste zgodovinsko vlogo, saj Slovenija z zelo omejenim obsegom svojega trga ter vzporedno digitalizacijo informacij, ki marsikomu nadomešča konzumiranje tiskanih vsebin, prihaja na negotovo presečišče, kjer ni povsem jasno, kako bo videti prihodnja slovenska tiskana pokrajina in kakšna je in bo pri tem vloga urednika.

Seveda je treba ločevati med različnimi tipi urednikov. Neakteri so tisti, ki so se usedli na že ogrete stole. Kaj mislim s tem? Ti uredniki so bili postavljeni v obstoječ in delujoč poslovni ter vsebinski model založbe, ki ima lahko nekajdesetletno ali celo stoletno zgodovino (kot je denimo primer pri naših najstarejših založbah). Novopečene urednika v taki založbi lahko primerjamo z nekom, ki se je usedel na redni vlak, ki vozi po urniku z neko hitrostjo in se ustavlja na vnaprej predvidenih postajah, on sam pa je bil morda najprej redni potnik, ki se je sčasoma prelevil v tistega, ki skrbi za vsebinski pogon.

Založba, ki posluje deset, dvajset let in več, ima, če v njej delajo tudi ljudje, ki predstavljajo kontinuiteto svoje dolgoletne prisotnosti in skladiščenja izkušenj, ogromno znanja, ki se je nakopičilo v tem času. Taki založbi je uspelo prebroditi tudi vse neuspehe in napake, ki se nujno pojavljajo pri izdajanju knjig, in jih vključiti v sedanje (in prihodnje) poslovanje. Zato lahko sveži urednik črpa iz tega znanja in se ne spotika vsakič znova ob tipanju v neznanu, kar ob pešajočem slovenskem založništvu lahko hitro postane pogubno tudi poslovno. Če pride v založbo in nadaljuje urejanje knjižnega programa, ki uživa javno podporo in sofinanciranje, je njegov položaj še bolj olajšan in manj odvisen od tržnih silnic, zato ga lahko kar nekaj časa in brez večje škode nadaljuje marsikdo, ki je vsaj približno ustrezno izobrazben in ima veselje do knjig.

Nekaj drugega pa je, če urednik (ki je pogosto tudi založnik) svoj knjižni program šele začel in vzporedno gradi svojo založbo tako rekoč iz nič. V tem primeru ima predvsem svojo vizijo, uvesti se mora na stol, ki ga pred njim ni grel še nihče drug, morda ga mora najprej celo zbiti skupaj iz lesa in žebeljev. Pri izdajanju se mora učiti iz lastnih napak in svojo vizijo prilagajati prodajnim rezultatom izdanih knjig (ki običajno kar nekaj let niso javno podprte), v nadaljevanju pa vse bolj jadrati v vsebinsko smer,

ki mu finančno omogoča nadaljnje delovanje, poslovanje in izdajanje knjig.

Pri delovnem mestu takega urednika se med seboj torej prepletajo trije ključni pojmi: uredniška vizija njegovega knjižnega programa, knjižne vsebine, ki se prilegajo tej viziji, in denar, ki priteka iz realizacije teh knjižnih izidov. Ta denar mora, če naj založba posluje naprej, pokrivati stroške izdajanja knjig in tekoče poslovanje. Marsikateri urednik, ki je v preteklosti prišel na utečeno mesto, se s povezavo med vsebinsko vizijo in denarjem ni kaj dosti ukvarjal: želel si je pač izdajati nekaj, kar si je zamislil in za kar je trdil, da je pomembno tudi širše, trženje izdanih naslovov pa je prepustil za to odgovornim prodajnim službam, ki so včasih ostale pred nemogočo nalogo: spraviti nazaj v denar urednikovo vizijo.

Seveda je zato tržni segment v založbah, ki so želele preživeti s prodajo knjig, sčasoma pridobil pomen pri vseh oblikah založb, tudi pri tistih z dolgoletno tradicijo (če se to ni zgodilo, je založba usahnula ali celo prenehala poslovati). Seveda je tržna prevlada pogosto privedla tudi do tega, da je založba izgubila svojo vizijo in jasno vsebinsko linijo – prilagajala se je namreč tržnemu vetru, ki se pogosto obrača po različnih in običajno tudi precej kratkoročnih trendih.

Izziv za urednika v sedanjem času tako ni samo uresničitev lastne vizije in izdajanje knjižnih (pa tudi drugih) vsebin, temveč tudi njena skladna povezava s tržnimi omejitvami in nadaljnje delovanje znotraj tega okvira. Seveda pa se poraja vprašanje, katere knjižne vsebine v sedanjem času to sploh še omogočajo in ali je resnejša vsebinska uredniška vizija dandanes v Sloveniji še možna brez ustrezne javne podpore. Mislim, da sta odgovora na vprašanje naslednja: redkokateri knjižne vsebine se dandanes lahko pokrijejo s prihodki od prodaje na trgu, resnejše uredniške vizije pa brez javne podpore skoraj ni več mogoče uresničevati.

Kaj to pomeni za vsakdanje razmišljanje o urednikih in njihovih knjigah? Vsekakor bi moral nekdo, ki želi o knjigah razmišljati vsaj približno večplastno, pri ocenjevanju dela posameznega urednika upoštevati tudi to, v kakšnih okoliščinah ta kreira svoj program in pod kakšnim (tržnim) pritiskom. Enačiti in primerjati uredniške vizije, ki nastajajo v različnih finančnih okvirih in z različnimi finančnimi pričakovanji, je namreč povsem nesmiselno, saj sploh niso odvisne od intelekta in miselnega dometa posameznega urednika, temveč predvsem od tega, koliko denarnega vetra že po avtomatiki oziroma na podlagi minulega dela predhodnikov priteka v njegova jadra.

Denar ni samo beseda, temveč je pogosto tudi temelj, na katerem se knjižna vsebina in urednikova vizija zdrobita ali obstaneta. To velja že dolgo, dandanes še toliko bolj.

Samo Rugelj

EMIL FILIPČIČ

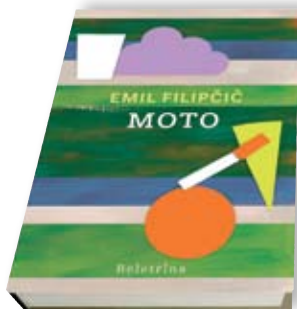
MOTO

Beletrina, 2019, t. v., 179 str., 24 €, JAK

Je res najtežje živeti svoje življenje? Emil Filipčič (letnik 1951) je slovenski pisatelj, igralec, pesnik, režiser ... Večno slavo si je pridobil že s svojimi zgodnjimi deli, kultno radijsko igro *Butnskala*, ki jo je ustvaril v tandemu z Markom Dergancem. Tudi njegova literarna dela uživajo nesporno občudovanje in za pred desetimi leti izdano njegovo najprepričljivejše delo *Problemi* je bil ovenčan celo z nagrado Prešernovega sklada. *Moto* Podmontano, ki ga avtor v svojem novem romanu spremlja in se vanj vživlja, je abstraktni slikar in šegavi ter norčavi opazovalec naivnih umetnostnih konzumentov. Izkaže se, da se pod to veselostjo skriva strah pred staranjem in boleznijo, drugačnimi časi in novimi življenjskimi spoznanji.

... izvrstno branje za literarne sladokusce ...

»prikupno zmedejo«. Ko ugotovimo, da smo se ujeli v avtorjevo pripovedno mrežo, se vrnemo nekaj strani nazaj in si za branje izberemo drugo perspektivo – in to lahko počnemo kar naprej, ne da bi romaneskna zgodba ob tem izgubila svoj igriv in hudomušen naboj. Na knjižnih straneh prepoznavamo ljubljanske ulice, gostilne, bifeje; družimo se z zelo in malo manj znanimi ljudmi, ki so vsi po vrsti legendarno izjemni. Bosta še kdaj kak Emil in Moto – ali takšnih več ne delajo? Izvrstno branje za literarne sladokusce in vse druge s širokim umetniškim diapazonom. > SONJA JUVAN

SARIVAL SOSIČ

JAZ SAM

Litera, zbirka Piramida, 2018, t. v., 208 str., 24,90 €, JAK

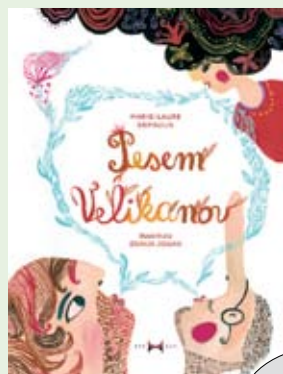

... roman očara s svojo preprostostjo, detajlno in skrbno izbiro besed, hkrati pa je svojevrsten poklon družini in prednikom ...

Malo več kot leto je minilo od izida Sosičevega prvenca *Starec in jaz*, nominiranega za kresnika, že je pred nami njegovo drugo delo, ki ga imamo lahko tudi za prvi del (za zdaj) romanesknega dvojca: *Starec in jaz* se dogaja v pripovedovalčevem najstniškem obdobju, medtem ko sega *Jaz sam* v njegovo otroštvo. Pripovedovalska platforma sicer ostaja enaka: obe zgodbi pripoveduje prvoosebni pripovedovalec, z izjemo nekaterih odmkov ostaja enak tudi osrednji dogajalni prostor (severna Primorska), smo v 60-ih in 70-ih letih 20. stoletja, enaka pa je tudi literarna govorica – gost, ritmiziran jezik, v katerem se ena poved preliva v drugo in ne daje prostora cezuram (kar v odtenkih spominja na Lipuša). Fikcijska biografija *Jaz sam* v ospredje postavlja družino: pretirano skrbno mamo, nesamozavestnega očeta, ki si ego povzdiguje v objemu drugih, in otroka, edinca, težko pričakovanega, bolehnega.

Čprav se vsi meandri zgodbe vijejo okoli trojice, je pripovedovalec en sam: otrok. Je oči, ušesa in glas vseh, največkrat burnih preprirov staršev, ki sta kot starša sicer navdse ljubeča, kot partnerja pa »sod smodnika«. Vseeno družinski odnosi niso prikazani kot travmatični: pripovedovalec ne išče opravičil in hkrati ne moralizira. Družino opazuje z distance, z razumevanjem takratne sedanosti in obujanjem družinske preteklosti staršev. Ob tej ožji in širši družinski zgodbi teče še zgodba o dečkovem odraščanju, njegovem seksualnem prebujanju in medvrstniških odnosih, ki jih mora zaradi selitev kot nenehni prišlek ves čas graditi znova. Čprav to ni roman presenetljivih vsebinskih zasukov, vseeno očara s svojo preprostostjo, detajlno in skrbno izbiro besed (malokateremu avtorju uspe z enako pripovedno močjo prikazati vsa občutja, od največje strasti do skrajnega gnusa), hkrati pa je svojevrsten poklon družini in prednikom. > KRISTINA SLUGA

Pravkar izšlo

ZTT EST

Založništvo tržaškega tiska

Ul. Montecchi 6
34137 Trst, Italija
+39 040 76 00 954
info@ztt-est.it
www.ztt-est.it

distributer za Slovenijo

buča knjigotštvo

www.buca.si

Predstavitve zbirke kratke proze MILINA POGOVORA.

Literarni prvenec dr. Mirjam Dular, avtorice monografije o zvezdah in vesolju, **Nebo, premazano z zvezdami**, bo **24. 4. 2019 ob 17h** predstavljen v knjigarni **Konzorcij**, Mladinska knjiga v Ljubljani, Slovenska 29. Pogovor z avtorico bo vodil **Jernej Terseglav**.

Zgodbe o ljudeh in življenju.

Več na: www.dular.world

JEDRT LAPUH MALEŽIČ

VIJA VAJA VEN

Litera, zbirka Piramida,
2018, t. v., 160 str., 23,90 €, JAK

Jedrt Lapuh Maležič

Vsekakor je prvi roman Jedrt Lapuh Maležič veliko bolj sočna, realna in duhovita verzija, boljši klon, od svetovno znanega romana *Jej, moli, ljubi*. Gosto spisano potovanje glavne junakinje v Indijo, njeno razsvetljeno

potovanje nazaj domov, ponoven in, kot kaže, dokončen povratek v sveto in umazano Indijo se od začetka do konca bere odlično. Ko prvič pride v Indijo, se junakinja obnaša, kot se pač spodobi in predvideva za urejeno Evropejko: histerično, prestrašeno, impulzivno. Vse je umazano, jejo z rokami in razsvetljeni učitelj jo komaj pogleda. Kačji pik in Derek, ki tihotapi drage kamne, sta najvišja točka njenega indijskega razsvetljenja. V Sloveniji po očetovi smrti sama odpre prostor duhovne šole, kjer se odloči bogato in posvečeno znanje prenesti na druge. Prepričana je, da se da hudo kap zdraviti tudi kako drugače, kot to počno v bolnicah. Rezultat je prodaja vsega in odhod nazaj v Indijo, kjer z laptopom išče ugodne wifije za bodočo knjižno uspešnico. Zadnji prizor pa je, kako na svetih tleh čisti pljunke. O razsvetljenstvu in plezanju na višje ravni presodite torej kar sami. Roman je gostobeseden, zlahka prehaja v cinične frekvence, vseskozi ruši občutljivo in nevidno mejo za splošno sprejemljivost baročnosti napisanega. Kar se da močno se vanje zaletava, a ohranja zadano. Roman je odličan portret novodobnih in večnih iskalcev »nečesa več«: energije, nečesa zunaj sebe, ki bo vse uredila in odrešila. Duhovita kritika tistih, ki bi po hitrih poteh – saj veste, uspeh v treh korakih – prišli do ... odlične poslovne ideje. Nadvse zabavno izgubljanje razsutih duš, ki ne zmorejo pravega samouvida. > JEDRT JEŽ FURLAN

PRIMOŽ KOZAK

ZBRANO DELO; Peta knjiga

Dramski spisi IV, Kongres
ZRC SAZU, 2018, m. v., 522 str., 33 €

Primož Kozak

Peta knjiga zbranega dela Primoža Kozaka je – po prvi s Kozakovimi pesmimi, pripovednimi spisi in osnutki ter treh zbranimi dramskimi spisi – vsa posvečena njegovi ob *Aferi* najpomembnejši stvaritvi, družbeno kritični drami *Kongres*. Literarni zgodovinar

Dušan Voglar je izdajo uredniško zasnoval tako, da je na začetek postavil zadnjo, v primerjavi z dve leti starejšo prvo nekoliko skrženo avtorsko različico besedila s tremi dejanji in 53 prizori, kakršna je bila leta 1969 tudi natisnjena. Urednik nato pojasni v *Zbranih delih* slovenskih pesnikov in pisateljev uveljavljena pravila tekstno kritične priprave besedila, ki jim je sledil, in s primerjanjem štirih tipkopišnih različic podrobneje spregovori o nastajanju drame. V nadaljevanju se ukvarja še z zasnovano drame, predstavi njene glavne like, oriše sestavljanje dogajanja in poznejše posege v prizore v posameznih različicah tipkopisa ter spremlja obdelovanje knjige za po dve odrski uprizoritvi in bralni predstavitvi z objavljenimi odmevi nanje. > IZTOK ILICH

24. SLOVENSKI DNEVI KNJIGE

Kulturna soseska:
Društvo slovenskih pisateljev,
Moderna galerija,
Narodna galerija
15.-18. maj

Slovenski dnevi knjige se bodo kot vseslovenski festival v letošnjem letu osredinjali okoli teme **Prostori, ki jih zapuščamo**. Poleg knjižnega sejma, ki nas bo v Ljubljani pričakal na stičišču Plečnikove promenade in parka Tivoli - na ploščadi pred Moderno galerijo - se bodo v sklopu festivala odvili tudi dogodki pod taktirko Svetlane Slapšak, Dimitrija Rupla, Hane Ostan Ožbolt in Ane Duša, Kulturno sosesko pa bo obogatila razstava kosovskega umetnika Dritona Selmanija.

S **Svetlano Slapšak** bomo v Narodni galeriji vstopili v prostor balkanskega nadrealizma, **Dimitrij Rupel** bo s sogovorniki predstavil, kako so zavzeli in zapustili prostor Nove revije pa tudi slovenske pomladi, **Hana Ostan Ožbolt** pa bo na sodoben in likoven način povezala prostore Kulturne soseske. Prostor bo ponujen tudi mladim, ki bodo festivalski program aktivno oblikovali pod mentorstvom **Ane Duša**.

Festival ostaja zvest tradiciji knjige, avtorjev, branja in prijetnega druženja ob še prijetnejšem čtivu.

Toplo vabljeni!

● SLOVENSKIDNEVIKNJIGE

V času, ko se spominjamo 120-letnice rojstva in 20-letnice smrti našega najuspešnejšega olimpijca Leona Štuklja, je kot literarni poklon njegovemu življenju in športnim dosežkom izšla njegova literarizirana biografija izpod peresa Borisa Karlovška. Pisati jo je začel v zelo neobičajnih življenjskih okoliščinah in prepričana sem, da mu je prav pisanje pomagalo preživeti in ga ohranilo pokončnega in vedrega. Zagotovo so mu bila pri tem vir navdiha tudi razmišljanja o Štukljevi železni disciplini, vztrajnosti, ambicioznosti, človečnosti in življenjski radosti, saj je Leon Štukelj bil in ostal zmagovalec.

»Človek, kot je gospod Štukelj, naredi mogočen vtis. Bil je veliko več kot samo športnik.«

BORIS KARLOVŠEK

STOJA NA KROGIH

Litera, zbirka Piramida,
2018, t. v., 258 str., 20 €, JAK

Bukla: Leto izida vaše literarizirane biografije našega najuspešnejšega telovadca sovпада s 120-letnico njegovega rojstva, beremo pa jo v letu 2019, ko mineva 20 let od njegove smrti. Kot mlad pravnik ste se občasno srečevali z gospodom Štukljem, s katerim vas povezuje poklic in športno navdušenje. Kdaj in kje sta se srečala prvič in kako je potekalo vajino spoznavanje?

Karlovšek: Res me z gospodom Leonom povezuje pravniški poklic. Seznanila sva se leta 1985, ko sem kot pravnik pričel delati v tedanji Poslovni skupnosti za drobno gospodarstvo Formator iz Celja. Gospod Štukelj je bil takrat že v pokoju in je obiskoval svoje prijatelje. Imel sem srečo, da je bil njegov naslednik tudi pravnik, sedaj upokojeni odvetnik Andrej Pavšič. Tudi on je tekmoval v gimnastiki in se aktivno ukvarjal še z drugimi športi. Zaradi tega je bil gospod Pavšič njegov velik prijatelj. Obiskoval ga je v Mariboru, in kadar je bila za to priložnost, je gospoda Leona pripeljal v Celje. Ta skupnost, Formator, je združevala manjše družbe s področja drobnega gospodarstva, kot so frizerji, dimnikarji, optiki, kakih sto drugih. Nobena od teh družb ni imela svojega pravnika in zato je gospod Štukelj pomagal direktorjem reševati težave glede disciplinskih postopkov, sklepanja pogodb in priprave osnutkov samoupravnih splošnih aktov, kot se je temu takrat reklo.

Profesionalno se z gospodom Štukljem o pravnih zadevah nisem nikoli pogovarjal, sem pa kot velik športni navdušenec skušal vsrkati vsako besedo, ki jo je povedal, in sem se s sodelavkami boril za njegovo pozornost in priložnost, da se z njim pogovorim o športu.

Za potrebe poslovne skupnosti Formator sem pogosto odhajal v Maribor do naših članic in izkoristil priložnost za pogovor z njim na samem, ko sva lahko govorila predvsem o športu in njegovem osvajanju kolajn. Povedal je veliko več, kot mi je uspelo napisati v knjigi, ker sem moral nekatere stvari zaradi pripovedne dinamike izpustiti. Upam pa, da sem v knjigi zadel bistvo in resnico, da mu osvajanje medalj ni bilo kar usojeno. Za vsako od njih se je moral krepko potruditi in tu je uporabil svoja izjemna intelekt in intuicijo, saj je »preštudiral« vsakega nasprotnika, kolikor je le mogel, in skušal poiskati svoje prednosti v primerjavi z njim.

Bukla: Ste si že takrat zapisovali vajine pogovore? Kdaj ste se sploh začeli ukvarjati s pisanjem?

Karlovšek: Pogosto sva se srečevala v mariborskem parku in se pogovarjala, nisem si delal zapiskov, saj je bil najprej nekoliko zadržan, sčasoma pa je postal zaupljivejši. Spoznal je, da sem iskren športni navdušenec in da ne bom zlorabil njegovega zaupanja. Najprej se je s pisanjem ukvarjal moj brat. Sam sem začel pisati leta 2013 in nisem si mislil, da bom kdaj napisal biografijo Leona Štuklja.

Bukla: Vajini odnosi so bili torej predvsem bolj zasebne, prijateljske narave? Pravijo, da je bil zelo zgovoren in družaben.

Karlovšek: Mislim, da je šlo pri nama za nekaj takega, kot če bi velik nogometni navdušenec srečal Messija ali Ronalda. Res je bil zelo zgovoren in družaben. Toda ne takoj. Vsakega človeka je najprej ocenil, želel spoznati in se nato odprl. Mislim, da mi je osebne zadeve, predvsem zgodbe iz svojega otroštva, povedal zato, ker mi je na neki način zaupal. Vem, da ga je prevzela tudi moja velika ljubezen do športa. Dogodek iz knjige, ko sta dva dečka v osnovni šoli ugotovila, da je Leon Štukelj osvajal medalje za Jugoslavijo, je popolnoma resničen. To sva bila midva z bratom dvojčkom (pisatelj in odvetnik Igor Karlovšek, op. ur.) Od takrat naprej sva ga spremljala in se navduševala nad vsemi njegovimi podvigi.

Bukla: Ali verjamete v naključja? V slučajnosti?

Karlovšek: Usoda te lahko pripelje do neverjetnih slučajev in v mojem življenju je bil poseben trenutek to, da sem v živo srečal človeka, svojega idola iz otroških let, in se z njim lahko celo pogovarjal. Tudi v knjigi je opisanih nekaj usodnih trenutkov, eden se je zgodil med vojno, ki je

Kitajske oblasti so januarja 2019 potrdile, da je po dveh deklicah, ki sta se rodili lanskega novembra, zdaj na poti še tretji gensko spremenjeni otrok. Uporabili so revolucionarne genske škarje – metodo CRISPR.

Roman **Hvala za škarje** sodi sicer v leposlovje, a pripoveduje podobno zgodbo o teh 'škarjah'. Da bo postala resničnost še pred izdajo knjige, si verjetno avtorica **Tina Bilban** niti ni predstavljala.

! "Avtorica v prepletu zgodb treh žensk predstavlja predvsem sodobno genetiko in nove oblike zdravljenja, pa tudi mednarodno, večkulturno sceno sodobnih intelektualcev in življenje (mladih) znanstvenikov. Besedilo je privlačno berljivo, zanimivo, sporočilno, osveščevalno!"

www.miszalozba.com

gospodu Leonu in njegovim rešil življenje. Zapisal sem točno tiste besede, ki jih je izrekel poveljnik nemške enote, ko so v Leona že merile puške nemških vojakov. »Halt! Das ist ja olimpia sieger!« Vojaški poveljnik je bil namreč Štukljev znanec z olimpijskih iger v Berlinu.

Bukla: Vaš slog pisanja kaže, da ste se na gospoda Štuklja čustveno zelo navezali, ga občudovali in spoštovali kot Človeka, športnika in pravnika.

Karlovshek: Seveda. Človek, kot je gospod Štukelj, naredi mogočen vtis. To je, kot da bi srečal samo gospo Zgodovino. Mislim, da so vsi ljudje, ki so se z njim pogovarjali, dobili občutek, da gre za zelo uglajenega, bistrega, inteligentnega, dobrega in spoštovanega vrednega človeka. Bil je veliko več kot samo športnik. Znal je tudi odpuščati in pozabiti na krivice, ki so se mu zgodile po vojni. To je bila zelo občutljiva tema in zanimivo je, da v začetku o mnogih dogodkih ni želel govoriti. Potem sem kar sam predvideval, kaj se mu je zgodilo, in on je to potrdil ter dodal nekaj podatkov.

Bukla: V knjigi ste prevzeli vlogo govorca junakovih notranjih monologov. Vam je zaupal tudi svoje neizgovorjene misli, celo tiste o velikih ljubezni do opere in klasične glasbe?

Karlovshek: Verjetno je gospod Leon čutil, da ga ne sprašujem zgolj iz radovednosti in da nimam namena, da bi o njegovem življenju pripovedoval ljudem, ki si tega ne bi zaslužili. Nekaj je že moral prepoznati v meni, da mi je povedal tudi nekaj stvari, ki so ga bolele. V intervjuju za neko televizijo se je odločil, da ne pove, zakaj je za več kot trideset let ostal pozabljen. Ni bil maščevalen, čeprav je vedel, da bi sedaj, ko je slaven, lahko udaril po nasprotnikih. Toda tega ni želel. To ni bilo v njegovi naravi.

Res pa je, da sva se na vseh srečanjih pogovarjala tudi o operi in klasični glasbi. Brez omembe opere nista minila noben pogovor in nobeno srečanje. Sam nisem prevelik ljubitelj opere, čeprav sem igral klavir in violino ter pel v pevskem zboru. Všeč so mi nekatere modernejše opere, ki grede zelo lepo v uho, in tudi o tem sva se veliko pogovarjala. Toda gospod Leon je pripadal drugemu času, ko je bil obisk Opere na Dunaju zanj nekaj takega, kot če bi lahko jaz gledal finale lige prvakov v nogometu.

Zanj je bila opera vrhunec umetnosti in navdih za njegove športne podvige. Ko se je želel sprostiti in umiriti, si je zapel kakšno arijo in to so njegovi trenerji in tekmeči tudi slišali.

Bukla: Navdušili so me tudi zelo dramatični opisi Štukljevih tekmovalj in osvajanj medalj, njegove jeklene discipline, doslednosti, skromnosti in poštenosti. Obenem pa ste zelo lirično opisali njegovo zasebno življenje, odnos s starši, prijatelje pri Sokolih ... Ste bili v ustvarjalnem procesu kaj v navezi z njegovo družino, sorodniki in prijatelji?

Karlovshek: Na to vprašanje mi je nekoliko težko odgovoriti, vendar bom povsem odkrit in upam, da boste to lahko upoštevali. V času, ko sem pisal knjigo *Stoja na krogih*, sem bil v zaporu v Mariboru. Tam sem se v začetku oktobra srečal z gospodom Orlandom Uršičem, urednikom mariborske založbe Litera, ki je v zaporu vodil pogovore v okviru programa »Vključujemo in aktiviramo«. Govorili smo o življenju in ciljih po odsluženi zaporni kazni. Na srečanja so prihajali tudi drugi pisatelji. Gospod Dekleva je enkrat npr. pripovedoval o literarizirani biografiji Alme Karlin, ki jo je napisal. Tako kot npr. piše Conn Iggulden o Cezarju ali Džingiskanu. In takrat sem Orlandu Uršiču predlagal, da bi jaz morda napisal knjigo o Leonu Štuklju, in hitro sva sklenila dogovor. Žal pa zato, ker sem bil v zaporu, nisem imel možnosti priti v stik z njegovimi sorodniki. Zaradi tega mi je seveda žal, vendar sem skušal knjigo napisati tako, da bi njegovi svojci na moje delo ne imeli nobenih pripomb.

Bukla: Zagotovo smo bili Slovenci na Leona Štuklja najbolj ponosni in ganjeni, ko se je ob 100. obletnici olimpijskih iger kot najstarejši olimpijonek na svetu udeležil otvoritvene slovesnosti v Atlanti. Kako ste ta dogodek doživeli vi?

Karlovshek: Ko je gospod Leon korakal po atletski stezi, sta mu ploskala predsednik Clinton in ves svet. Ponosen sem bil in si brisal solze. Prevzelo me je do skrajnosti in za gospoda Leona sem bil neizmerno vesel. Tega se ne da opisati, saj njegovega triumfa nisem čutil samo kot Slovenec, ampak tudi kot njegov znanec, in če si lahko drznem izreči, tudi kot njegov prijatelj.

NATALIJA ŠIMUNOVIČ

ELEGIJA

Litera, zbirka Piramida, 2018, t. v., 237 str., 21,90 €, JAK

Elegija je zgodba o bogati in uspešni umetniški družini Rajher. Pred bralcem se razgrinja družinska drama, skorajda filmska zgodba o navidezno popolni družini dveh umetnikov: Egon Rajherja, skladatelja, dirigenta

mestne opere in dolgoletnega dekana Akademije za glasbo, in njegove žene, primabalerine, Ljube Kvaternik. Bralec kmalu ugotovi, da se za videzom popolnosti in urejenosti skrivajo družinske skrivnosti, ki se jih sedaj že odrasli otroci Egon in Ljube Rajher niti ne zavedajo. Kajti tisto, za kar verjamejo, da je družinska skrivnost, na koncu dobi nepričakovan razplet. Na poti k temu razkritju pa spoznavamo Rajherjeve otroke: najstarejši je Osvald, pravnik, Sabina je uspešna zdravnica, najmlajša Angelika pa je uporniška in nemirna duša, ki nekako izgubljeno tava skozi življenje. Medtem ko sta oba starejša otroka pobegnila pred življenjem umetnika, Angeliki to ni uspelo ali bolje rečeno: umetniška nadarjenost je na koncu njena usoda. Medtem ko je oče Egon umetnik starega kova, tradicije slovenskega naroda, je Angelika otrok današnjega časa, del mednarodnega angleško govorečega kulturnega sveta, zvezdnica medmrežja, kjer so pomembni všečki in vedno močnejši impulzi, da pritegnejo publiko, ki je zdolgočasena od vsega. Večinoma zgodbo o družini Rajher spoznavamo skozi oči pripovedovalke, Osvaldove žene Benedikte, knjižničarke, ki jo je Egon sam pri sebi imenoval »pisateljica«. Ta nam postopoma odstira njihove družinske skrivnosti in travme, je del družine, a hkrati tudi tista, ki je dovolj zunaj, da nam lahko odstre tudi tisto, kar niti ni bilo mišljeno, da sploh kdaj pride na dan. Natalija Šimunovič je izjemna prozajistka, ki z določenimi žanrskimi postopki povleče bralca naravnost v svet družine Rajher. > SABINA BURKELJCA

IZAR LUNAČEK

MÜSLI IN RÜSBE

Best of bljog

LUD Literatura, zbirka Littera picta, 2018, m. v., 144 str., 20 €

Lunaček ima kot stripar in stripomislec stalno tendenco razširjanja stripovskega polja in bogatenja slovenske popkulturne krajine s svežimi presežki in preboji, pa če govorimo o enem prvih spletnih stripov (*Založeni raj*), o začetku seriala, ki je najprej izšel v ZDA (*Kosmati krimič*), o vztrajnem sopoganzanju festivala Stripolis ali kolumnah, ki jim reče bljog, v resnici pa gre za križance med esejem in stripom – z občasnim potopisnim navdihom. *Müslī in rūsbe* so štiri leta izhajali na Delovi spletni strani, ob pomanjkanju avtentičnega slovenskega časopisnega stripa pa se moramo vprašati, zakaj ne tudi v tiskani verziji. Svoje tematike obravnava resno-hecno, pa če gre za svetovljansko beleženje kulturnih trkov, vzgajanje otrok (in prijateljev) ali pa aktualne teme, ki družbo zadenejo in jo premaknejo naprej ali, včasih, tudi nazaj. Tiste in tisti, ki spremljate portal LUD Literatura, veste, da se Lunačkovo dinamično risanje in razmišljanje nadaljuje v rubriki *Čačke in tuhtci*, kar pa ne pomeni, da moramo knjigo razumeti kot kanto za minule smeti. Ravno obratno. Knjiga je tisto, kar tik pred zdajci rešiš iz časovnega smetnjaka. > ŽIGA VALETIČ

Zoja Skušek (1947–2019)

Obrtniško, poznavalsko, počasi, skrbno

Zoja Skušek

Foto: Borut Krajnc

Ko smo na prelomu tisočletja na naši sprva revijalni založbi (filmski brezplačnik *Premiera*) začeli razmišljati tudi o tem, da bi izdajali še (filmske) knjige, smo se resno ozrli po slovenski knjižni pokrajini, da bi našli kakšen vsebinski model, ki bi nam lahko bil vzgled in orientir. Hitro nam je padla v oči založba *cf, ki jo je od ustanovitve leta 1998 vodila prevajalka in urednica Zoja Skušek in pri kateri so različne vsebinske premise svoje založbe razporedili v različne barve (rdeča za splošna humanistična dela, modra za zbirko *Delajmo Evropo*, oranžna za domača dela, zelena za leposlovna dela itn.). Odločili smo se jih posnemati in tako so tudi pri naši založbi vzniknile raznobarvne filmske zbirke, ki smo jim dodali še ime *Premiera* (rdeča *Premiera* za splošne filmske knjige, modra *Premiera* za bolj strokovna filmska dela, zelena *Premiera* za filmske scenarije itn.). Kako leto kasneje smo se z urednico Zojo Skušek in njeno pomočnico Alvino Žuraj dogovorili za spoznavni sestanek, saj sem želel od blizu videti, na kakšen način posluje založba, ki nam je bila za vodilo. Dobili smo se v njihovem uredništvu, relativno majhni pisarni nekje v središču mesta, ki je bila delno tudi skladišče knjig. Bil sem iskreno presenečen, v kako skromnih prostorih deluje založba s tako intelektualno širino – knjige, ki so jih izdajali, so bile namreč zelo premišljeno izbrane in so se mi zdele čisti vsebinski in uredniški presežek. Zoje Skušek se s prvega srečanja spomnim po rahli zadržanosti, pod katero je brbotala tiha odločenost, da uresniči svojo uredniško vizijo. To je dokazala v naslednjih letih, ko so iz njene založbe ena za drugo prihajale same dobre knjige, ki sem jih z navdušenjem prebiral in tudi zbiral. Potem so se naše poti križale pogosteje. Spomladi leta 2013 smo se o njenem delu na dolgo in široko pogovarjali za našo revijo. To, kar je počela več kot dvajset let pri založbi *cf, je artikulirala z nekaj besedami: »Delamo obrtniško, poznavalsko, počasi, skrbno. Takega knjižnega programa drugače tudi ni mogoče delati.« Ta dva stavka sta se mi zapičila v spomin in nas spodbudila, da smo tudi mi v zadnjih letih resneje stopili na založniško pot.

Zoja Skušek je Slovincem kot neutrudna urednica v zadnjih dveh desetletjih priskrbela skoraj dvesto izjemnih knjig. Zbrane na štirih knjižnih policah jih imam v svoji delovni sobi. Vanje se zazrem vsakič, ko dvignem pogled z zaslon, da znova zberem svoje misli.

KLARISA JOVANOVIĆ

IZGNANA

KUD AAC Zrakogled,
2018, m. v., 64 str., 15 €

Klarisa Jovanović

Klarisa Jovanović, znana prevajalka iz novogrščine in južnoslovanskih jezikov ter interpretka uglasbene poezije in mediteranskih ljudskih pesmi, se je kot pesnica prvič predstavila leta 2007 s pesnitvijo *Zgiban prek*

Mure (nominirana za najboljši prvenec). Leta 2013 je izdala pesniško zbirko *Kimono, na otip*, zbirko antihaikejev, kot je trivrstičnice, ki zgolj po zunanji formi ustrezajo evropeiziranemu haikuju, duhovito poimenovala Alenka Jovanovski, lani poleti pa je izšla njena tretja knjiga poezije, pesnitev *Izgnana*. Gre za epsko-lirsko pesnitev z močnimi dramskimi prvini. Začne se s prologom, očetovo hišo, sledi osemnajst spevov, ki so kot člani verige vpeti drug v drugega, kajti zadnji ali predzadnji verz je hkrati prvi verz naslednjega speva, sklene pa se z epilogo, materino hišo. Verigo včasih navidezno pretrgajo predmeti, ki jim govorka pusti njihov glas in jih umesti v nekatere medspeve: dikcija škarij, prta, ščita, trona, preproge, ogrlice, špranje v zidu je neusmiljena in bridka, groteskno simbolna in drobljiva, kot je drobljiva govorkina dvojna pripadnost kulturi, jeziku in pokrajini, kot sta drobljiva in minljiva nenehno odhajanje in pristajanje v tujosti, ki zaznamuje *Izgnano*. Izrekanje o samoizgnanosti zareže v srčiko bolečine s prečiščenim jezikom, v katerem ni niti ena beseda odveč. Samoizgon, ki se konča z goloto bivanja, je po besedah avtorice spremnega eseja Alenke Jovanovski obenem »[N]ajvečji dogodek *Izgnane* [...] je [...] zarez v tehne, njena razgradnja in prehod v golo bit [...], dejanje, ki se zaradi nuje biti zoperstavi celotnemu pošastnemu stroju, v katerem živimo.« > J. Č.

JAKA KOŠIR

OAZA DUŠE

Mohorjeva Celovec, 2019, 112 str., m. v., 19 €

Jaka Košir

Tretja samostojna pesniška zbirka Jake Koširja – pesmi v njej so sicer nastale že pred dobrim desetletjem – predstavlja zgodnejše obdobje zdaj že uveljavljenega pesnika, v nebo zazrttega prisluškovalca naravi. Poezija ga

umirja: »[K]o pišem, sem brezmejen in prešeren ...« in mu življenje izpolnjuje še na druge načine, tako da spodbuja in v objem pesniške govornice vabi tudi druge, zlasti mlajše ljubitelje in spoštovalce besednega ustvarjanja. Med drugim je vodil literarna srečanja v Prešernovi rojstni hiši, pripravljal oddaje na osrednjem slovenskem radiu pa tudi prevajal. Razen sklepne pesmi *Dolgo kratko potovanje* imajo vse preostale v pričujoči zbirki sicer izjemno plodovitega avtorja za sonet značilno štirinajstvrstično zunanjo formo. Ta izbira priča o pesnikovi discipliniranosti v obvladovanju različnih plasti jezika. Na to v spremni besedi opozarja tudi njegov sodobnik in pesniški sopotnik Miklavž Komelj, ki se Koširja še iz gimnazijskih let spominja kot molče razmišljujočega ljubitelja Bachove glasbe. > IZTOK ILIČ

LUČKA JENČIČ

MEDENA SLED

izbor: Nela Malečkar, Peter Kolšek
Mladinska knjiga, Jubilejna zbirka,
2019, t. v., 104 str., 24,99 €, JAK

Lučko Jenčič (1949–2018) poznamo po številnih prevodih predvsem avstrijskih literatov (Bernhard, Bachmann, Jelinek) pa tudi drugih velikanih nemške literature (Frisch, Hesse), pri čemer je poleg poezije in proze prevajala tudi za gledališče in radio, za RTV Slovenija pa pripravljala literarne radijske oddaje in napisala nekaj scenarijev za dokumentarne filme. Čeprav je poezijo pisala vse življenje, z izjemo nekaj revijalnih objav, svoje zbirke ni izdala, je pa to po njeni smrti naredila urednica Nela Malečkar, ki je skupaj s pesnikom in avtorjem spremnega zapisa Petrom Kolškom izbrala pesmi za pričujočo zbirko. Rdeča nit, ki se vije skozi pet izrazito osebnizpovednih in lirskih pesemskih ciklov, je neizpolnjena ljubezen, ena najpogostejših pesniških tem, ki pa je pri Lučki Jenčič edinstvena v tem, da se ubesedi v vseh njenih fazah: od obupnega samospraševanja zapuščene, jeznega in očitajočega nagovarjanja odhajajočega do trpkega humorja in ironije v pesmi *Poletel ji je v objem*, ki že nakazuje pogled z distance. Iz celote posebej izstopa cikel *Ana K. je bila do kosti nesrečna*, v katerem avtorica parafrazira usode nekaterih najbolj znanih literarnih junakinj: Ane K., Nane in Nore, lepe V. ali Pike N., in ga lahko razumemo kot nekakšno protitež preostalim pesmim. Vsekakor poezija, vredna vaše pozornosti. > KRISTINA SLUGA

... vsekakor
poezija, vredna
vaše pozornosti ...

MIHA MALEŠ

OBRAZI IZ SANJ

izbor in urejanje: Breda Ilich Klančnik
Pivec, 2018, t. v., 184 str., 24,90 €

... slikar Maleš je
tudi sam pisal in
prevajal poezijo ...

Miha Maleš

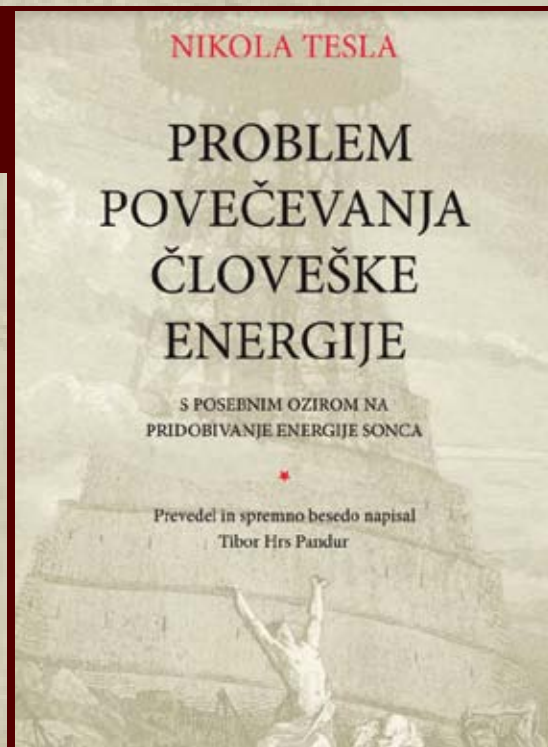
Bibliofilska izdaja portretira slovenskega slikarja Miho Maleša (1903–1987) v dveh umetniških izrazih: kot grafika (v lesorezih *Obrazi iz sanj*) in, kar je manj znano, kot pesnika v prepesnitvah »pesmi prnarodov« (od severnoameriške indijanske preko afriške do tihomorske, pesem starega Egipta, pesnitev starih Inkov), kot jih je imenoval sam. Maleš je bil s pesniki povezan, predvsem z Gradnikom, častil je Prešerna. Kot je zapisal Miklavž Komelj v spremni besedi, pa je manj znano, da je Maleš tudi sam pisal in prevajal poezijo. Njegove prepesnitve so žive, sveže in moderne. Sinestezija likovne in pesniške govornice učinkuje dopolnjujoče se, umetniško presežno, tudi skrivnostno, začne in konča se s človekom. Maleš, slikajoči pesnik, pravi: »Najlepša in nikdar dojeta pa je človeku lepota njega samega; vse umetnosti vseh časov jo opevajo, odkrivajo in razodevajo, ali nikoli je ne bodo dovolj opele ne popolnoma odkrile in ne razodele. Človek je skrivnost sam na sebi, je le senca svoje duše.« > SABINA BURKELJCA

Nikola Tesla PROBLEM POVEČEVANJA ČLOVEŠKE ENERGIJE

Znanstvena monografija vsebuje prvi slovenski prevod slovite Teslove razprave s fotografijami Teslovih eksperimentov v Colorado Springsu in tremi diagrami ter obširno spremno študijo Teslova hybris in zakoni narave, ki z navezavami na druga dela obsežne Teslove zapuščine, s pomočjo teorij vodilnih znanstvenikov in teslogov ter z dodatnimi fotografijami, diagrami in kronološkim pregledom izbranih Teslovih patentov nazorno predstavi kompleksno Teslovo fiziko in kozmologijo ter razjasni tako zgodovinski in družbeno-ekonomski kontekst nastanka razprave ter njen domet 119 let po njenem izidu.

založnika: LITERA in ZRC SAZU, 556 str.

Recenzije: prof. dr. Stanislav Južnič, Andrej Detela, dr. Matej Mertlik

Prednaročniška cena: 26,00 EUR

Redna cena: 34,00

Datum izida: 8. 5. 2019

Prednaročila zbiramo vključno do 1. 5. 2019 na e-naslov: tajnistvo.litera@gmail.com

LITERA

ZALOŽBA
Z R C

Srečko Kosovel je figura nenehnih prilasčanj. V širši družbeni sredini je razumljen predvsem kot pesnik konstruktivist, »šolsko čtivo«, gotovo se ga skuša prikazati tudi kot nekakšno narodno figuro in občasno simbol Krasa. Tovrsten postopek (a z drugimi označevalci) ni nezačuden niti v preučevalskih krogih in zdi se, da skuša knjiga zbranih, doslej neobjavljenih Kosovelovih besedil že z naslovom, z njegovimi besedami *Vsem naj bom neznan*, presekat s takšnim pojmovanjem. Kosovel je neujemljiv, zato je bržkone tudi vsak pogovor o njegovem ustvarjanju (do neke mere) zamejujoč. Morda pa nama z Miklavžem Komeljem, zbirateljem, urednikom in piscem obširne spremne študije, ki je odgovoren za knjigo *Vsem naj bom neznan*, uspe Kosovelovo delo zamejiti prav v njegovo ... odprtost.

»Mislim, da nam je po branju te knjige Kosovel dejansko bolj neznan kot prej.«

SREČKO KOSOVEL

VSEM NAJ BOM NEZKAN

izbor in urejanje: Miklavž Komelj

Goga,

2019, t. v., 1899 str. (2 knjigi), 99,90 €, JAK

Bukla: Zdi, da je vsaki (novi) izdaji Kosovelovih besedil uspelo presenetiti in poskrbeti tudi za neko (povsem) novo pojmovanje avtorja. Katere so nove osnovne koordinate, ki jih v tem smislu prinaša *Vsem naj bom neznan*?

Komelj: Za naslov sem izbral verz iz Kosovelove pesmi, ki sem jo ob pisanju neke razprave našel v njegovi zapuščini in ki je bila zame tudi ključni impulz, da sem se lotil nadaljnega raziskovanja te zapuščine. Kot sem poudaril v uvodu: mislim, da nam je po branju te knjige Kosovel dejansko bolj neznan kot prej – v tem smislu, da se v nas, ko se poglobljamo v njegove zapise, spodbijajo vnaprejšnje predstave, ki smo si jih morda ustvarili o njem ... V knjigi je objavljen tudi osnutek pisma, v katerem Kosovel med drugim piše: »Povejte, ali sploh slutite, kdo je to, ki Vam piše, ta človek, ki sem Vam nikoli ne razkrije, ta človek, ki se še nikoli ni razkril nikomur. Ljubim ornament. Zato, da se v njem ne razkrijem.« Obenem pa se je v svoji logiki paradoksa zavedal, da je neznanost edino stanje, v katerem lahko ljudje prepoznajo resnico drug od drugega; kot pravi v nekem drugem zapisu, prav tako objavljenem v tej knjigi: »Neznanec je neznanu že davno znan in prijatelj.« Morda prav ta knjiga še bolj od dosedanjih izdaj Kosovelovega opusa ozaščča, kako v njem sočasno obstajajo vsaj na videz povsem nasprotujoče si tendence in velikanske notranje napetosti, obenem nam na novo osvetli tudi nekatere registre Kosovelovega humorja in zelo dopolni podobo Kosovela kot misleca. Vsekakor pa nam pokaže njegovo pisavo v generativnem, tako rekoč magmatskem stanju; knjigo sem poskušal urediti tako, da bi iz nje lahko zaslutili tisto, o čemer je Kosovel pisal kot o realni navzočnosti svoje nenapisane knjige, ki se mu je prikazovala v nočnih vizijah z ognjenimi črkami, skozi katere je vstopal v novo pokrajino.

Bukla: Predvsem v zadnjem času si se strokovno posvečal tovrstnemu zbiranju (najsij gre za Jureta Detelo, Alejandro Pizarnik ali Srečka Kosovela). Kaj so bile neke povsem tehnične specifičnosti zbiranja Kosovelovih besedil? Znano je recimo, da je njegov rokopis pogosto težko čitljiv.

Komelj: Dejansko sem potreboval kar nekaj časa, da sem se ga navadil brati. A zlasti tam, kjer gre za bežne zapise s svinčnikom, so nekatere mesta kljub vsem poskušanjem zame še vedno ostala neberljiva. Glavni problem je v tem, da Kosovel, ko je pisal hitro, besed ni izpisoval po črkah; pogosto je treba uganiti besede kot celote. Tako pa se lahko hitro zgodijo napake. Kako sem bil na primer razočaran, ko sem za čudovito misel, da on, če bi imel otroke, ne bi mogel prenesti tistega lepega na njih,

nenadoma odkril, da je šlo za mojo napako v branju in da je Kosovel pravzaprav zapisal, da če bi imel otroke, ne bi mogel pisati tako lepo o njih. Kar pa se tiče same redakcije tekstov, je posebnost moje izdaje v tem, da jih objavlja brez vsakih posegov, tudi brez dopolnjevanja manjkajoče interpunkcije – gre torej za podobne kriterije, kot jih je imel v okviru izdaje *Zbrana dela* Anton Ocvirk pri transkripciji beležnic. S tem nikakor nečem sugerirati, da bi morale biti transkripcije brez vsakih posegov tudi v poznejših objavah, ampak dobro se je zavedati, da je v obstoječih izdajah Kosovelovega opusa velik del interpunkcije uredniški – in to seveda nujno vključuje mesta, kjer je dodajanje interpunkcije že pomenilo interpretacijo, saj bi dala drugačna interpunkcija drugačen pomen.

Bukla: Pogosto sem v različnih krogih začutil nekakšno »zamero« do Antona Ocvirka in njegovega odnosa do Kosovelove zapuščine. V študijah k pričujoči knjigi se zdi tvoj ton spravljujejši. Kaj so neke osnovne »napake« različnih redakcij Kosovelovega ustvarjanja? In za katera odkritja bi lahko trdili, da so legitimna še danes?

Komelj: Če se nekdo sam loti dela, povezanega z objavljanjem Kosovelove zapuščine, pravzaprav težko komurkoli, ki se je lotil nečesa podobnega, karkoli očita, ker je pač res zahtevno delo, pri katerem so napake tako rekoč neizogibne. Če sem lahko ob primerjanju z rokopisi v vseh dosedanjih izdajah odkrival napake, me je to samo navdalo z zavestjo, da je zelo verjetno, da jih bodo drugi kljub mojim prizadevanjem, da bi bil natančen (na tem mestu se moram za pomoč posebej zahvaliti Ravlu Kodriču in Mateji Kralj, ki sta knjigo pregledala pred izidom), našli tudi v moji izdaji ... Odkar sem se lotil tega dela, spoštujem Ocvirka še veliko bolj kot prej, ker vidim, kako zahtevno delo je opravil. Kot celota je njegova izdaja Kosovelovega *Zbrana dela* zelo kvalitetna; se pa tudi v njej vidi, kako je njegov odnos do Kosovela evoluiral od zvezka do zvezka. V določenih pogledih pa je do Kosovela kljub vsemu ostal nekoliko pokroviteljski. V zadnjem zvezku je dodatek, v katerem so tiste pesmi, za katere se je Ocvirku zdelo, da se Kosovelu niso posrečile. A za moje branje je med njimi tudi nekaj Kosovelovih najboljših pesmi. To mi je dalo misliti: če se nekemu drugemu zgodi kaj takega, ne vem, zakaj se ne bi moglo kaj podobnega zgoditi tudi meni. Tudi zato sem se vzdržal kakršnegakoli vrednostnega hierarhiziranja zapisov.

Bukla: Da se je Kosovel ukvarjal tudi z dramatikom, ni znano, ampak tokrat imamo prvič sistematičen vpogled v to polje njegovega ustvarjanja. Kam se je Kosovel zgodovinsko gledano s svojo dramatikom umeščal?

Komelj: Doslej je bilo, kar zadeva dramatikom, objavljenih samo nekaj drobnih osnutkov iz beležnic, zdaj pa je objavljeno vse, kar je ohranjeno, čeprav gre večinoma tudi tu za fragmente. Pravzaprav jih je težko zgodovinsko umeščati – morda je bilo tudi to, da jih je tako težko kam umestiti, razlog, da jih ni še nihče objavil oziroma o njih pisal. Teksti segajo od poskusa nekakšne generacijske drame preko dram, ki imajo simbolistične elemente (navsezadnje je Kosovel začel prevajati eno od Maeterlinckovih dram) do ideje za čisto harmsovsko absurdistično miniaturo.

Bukla: Poleg dramatike je najti tudi plane za (anti)filozofsko knjigo. Kam se je (bi se) Kosovel umeščal po tej liniji?

Komelj: V mislih imaš načrt knjige *Biti ali ne biti*; ohranjen je samo seznam poglavij, tako da lahko o vsem drugem samo ugibamo. Lahko pa

Foto: Nika Prusnik Kardum

Miklavž Komelj

domnevamo, da je hotel Kosovel v knjigi s tem naslovom leta 1925 razviti nekatere ključne ideje, ki jih je povezoval s konceptom »konstruktivnosti« in morda tudi s tem, o čemer je v beležnicah pisal kot o »novi religiji«. A dejansko so v Kosovelovi zapuščini ohranjene ideje za številne knjige in vprašanje je, koliko se je z njimi res ukvarjal in koliko je šlo le za zapise hipnih zamisli.

Bukla: Se je med preučevanjem Kosovelove zapuščine zgodilo kaj (posebej) nenavadnega?

Komelj: Po svoje je bilo nenavadno na primer, ko sem že pisal spremno študijo in sem ravno prišel do nekega mesta, kjer sem pisal o problematiki dualizma – in tedaj slučajno odkrijem, da sem prezrl, kako je Ocvirk neki zelo zanimiv zapis iz beležnice prepisal le do polovice; ko sem naredil celotno transkripcijo, sem videl, da tisti del zapisa govori natanko o dualizmu – in to na tak način, da direktno korigira tisto, kar sem napisal. Res lep občutek pogovora. Sicer pa me je najbolj zabavalo, da so, ko sem občasno kakšen citat iz teh zapisov objavil na Facebooku, nekateri ljudje menili, da si jih sproti izmišljam. Bil sem počaščen.

Bukla: Po tej izdaji se bržkone težko nadejamo večjega števila novih besedil (čeprav tudi to ni nemogoče), se pa seveda začenja novo poglavje v preučevanju Kosovela. Kaj je naslednji veliki korak za literarno vedo? A se tudi ti pripravljajš na kakšno novo sorodno delo?

Komelj: Seveda se še vedno lahko kaj najde (upanje obstaja na primer, da se kdaj najde dokumentirana pesem, ki jo je Kosovel posvetil Dori Pegam Vodnik), a ne v Kosovelovi zapuščini v NUK-u. Razen če Kosovel v njej svoje zapise na mističen način še vedno pomnožuje. Sam se po izjemno zahtevnih izdajah zbranih pesmi Jureta Detele in te Kosovelove knjige ne bi rad prekmalu lotil kakšnega podobnega projekta, rad bi se bolj posvetil drugim področjem. A moram reči, da zame izdaja Detele in Kosovelove zapuščine ni bila le znanstveno, ampak tudi pesniško delo, kot je lepo opazil Muanis Sinanović. In vsekakor ni bilo zame to, da sem lahko prvi objavil te Kosovelove zapise, nič manjši privilegij, kot je bilo za Yeatsa, da je objavil Blaka.

Ljubljana je decembra 2015 prejela naziv Unescovo mesto literature. V primerjavi z drugimi pridobljenimi nazivi, ki sočasne narave, je ta stalen, kar pomeni, da je skupaj z njim prišla tudi zaveza Ljubljane k trajni podpori in razvoju področja literature, kar je spodbudno in razveseljujoče.

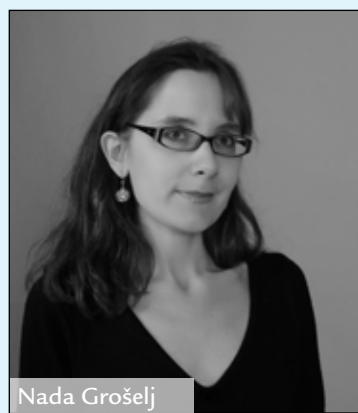
Po drugi strani so značke in bleščeči nazivi lahko le prazne oznake, zato je prvo vprašanje, ki se pojavi ob misli na naziv, vsebinske narave: katere so izjemnosti, ki gradijo literarno Ljubljano in jo postavljajo ob bok preostalim velikim mestom literature?

Kako Ljubljano, mesto literature, vidijo naši pisatelji in pisateljice ter ustvarjalci s področja knjige?

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

PIŠE: NADA GROŠELJ

ŽIVI SPOMENIKI

Nada Grošelj

Ime Unesco mi priključuje v misli kraje, ki zaradi kulturnih ali naravnih značilnosti veljajo za žive spomenike. In kaj bi moglo biti za književno prevajalko spodbudnejše od tega, da je njeno domače mesto zapisano na seznam svetovne dediščine prav po zaslugi literature, okoli katere se je vrtelo njeno življenje že od malega – nekoč s pohlepno požiranjem knjig, zadnjih petnajst let z lastnim čofotanjem v literarnih vodah? Slovenci že tako in tako veljamo za malone religiozne

privržence literature, saj naj bi bil prav naš jezik (in seveda književnost kot njegov izraz) orodje, ki je maloštevilnim govorcem pomagalo ohraniti narodno identiteto. In ker s knjigo zadnja desetletja tekmujejo digitalna razvedrila, se nenehno poskušamo domisliti novih načinov, kako prepričati ljudi, da je zatapljanje v virtualne knjižne svetove polnejša – ali vsaj tako polna – izkušnja kot zatapljanje v virtualne svetove igrin in družbenih omrežij.

Pa vendar se mi ob čaščenju knjige in malone obrednem poudarjanju njenega pomena vzbujata tudi senca dvoma. Verjetno je že marsikdo med nami nameraval, denimo, napisati globoko in tehtno pismo ali sporočilo, pa ga je ohromil ravno občutek, da gre za »resen« projekt. Ali vzemimo navidezno povsem drugačen primer: znanec nam vzneseno opeva čare kakšne knjige, pa nas s tem od branja odvrne. Kakšno zvezo imata ta primera med seboj in s čaščenjem literature? Preprosto to, da imata intenzivna reklama in vcepljanje zavesti o velepomenu česarkoli lahko prav nasproten učinek, še sploh če se dogajata v imenu establišmenta.

Kot smo že večkrat prebrali, razvije otrok najboljše bralne navade mimogrede: če so knjige samoumevni del njegovega doma, tako da to ali ono mimogrede posname s police, ali če vidi domače, kako se zabubijo v kak impozanten špeh; najbolj ga kajpak spodbudi k branju opomin, da je za to ali ono knjigo še premajhen. Nevsiljivo pronicanje literature v njegov domači vsakdan je verjetno dosti uspešnejša »indoktrinacija« dosmrtnega bralca kot projekti, ki jih morejo zasnovati zunanji, »uradni« akterji. Saj vidimo, s kako fotografsko natančnostjo so si že malčki zmožni zapomniti jezikolomna grško-latinska imena priljubljenih dinozavrov, kakšno oviro pa znajo utelešati veliko pohlevnejši izrazi in imena, če so podani v učbeniku. Da ne bo pomote: zdi se mi sijajno in spodbudno, da je Ljubljana postala Unescovo mesto literature. Rada pa bi opozorila, da ob slovesnih dogodkih ne smemo zanemariti pristnega, neobremenjenega pogleda na knjigo. Da ne bi, če si sposodim besede Kajetana Koviča, naši in tuji besedni mojstri v očeh velikega dela javnosti postali »vsevedni in odpisani kot Bog«.

BRANE MOZETIČ

SANJE V DRUGEM JEZIKU

ŠKUC, zbirka Lambda,
2018, m. v., 97 str., 20 €, JAK

Pred nami je Mozetičeva petnajsta pesniška zbirka. Medtem ko je prejšnja *Nedokončane skice neke revolucije* (2013) prinašala družbeno angažirane pesmi in nekakšen osebni prerez zgodovine zadnjih petdesetih let, se nove pesmi napajajo iz sanj. Skoraj štiri ducate sanjskih pesmi o ljudeh, nekateri so živi, drugi mrtvi (med drugimi Tomaž Šalamun, Brane Bitenc, Lidija Jurjevec, Aleš Debeljak, Igor Zabel, Metka Kraševc, Vojko Duletič, Bojan Žmauc ...), vsi pa se znajdejo v presečišču z njegovim življenjem, ga zaznamujejo in razveselijo. Vsi so mu v življenju nekaj pomenili in to, ali so še med nami in z njim, niti ni tako zelo pomembno. Vsaka zgodba ima prepoznavno prozno pesniško obliko in jasen dramaturški lok, ki se povečini izteče v odprt konec. Avtor daje pesnim na vsaki strani dovolj prostora, da zadihajo in bralec z njimi. »Samo ti sredi vsega tega niča skloniš se k meni, sedeš na tla, z roko objameš mojo glavo in mi vrneš poljub.« Intimni prizori in želje pa obarvajo in zaznamujejo zbirko tako, da lahko *Sanje v drugem jeziku* beremo (tudi) kot ljubezensko poezijo. > SONJA JUVAN

JAŠA ZLOBEC

MOJE ŽIVLJENJE JE MOJA REVOLUCIJA

Pesmi in izbrana publicistika
izbor: Zdravko Duša
Cankarjeva založba, zbirka Poezija,
2018, t. v., 568 str., 34,99 €, JAK

Napisal je pet pesniških zbirk in vrsto publicističnih esejev, vse ključno avtorsko delo Jaše Zlobca (1951–2011) pa je zdaj zbrano v obsežni knjigi, ki tudi z naslovom *Moje življenje je moja revolucija* (sicer angleški naslov zapisa v Tribuni iz leta 1972) namiguje na njegovo politično udejstvovanje, predvsem v mladostnih letih, ko je bil eden od idejnih vodij študentskega gibanja. Prvih 330 strani zajema vse pesmi. Spremno besedo z naslovom *Poezija žalosti obstajanja* je napisal Miklavž Komelj, ki najde v *Mladem jutru* osupljivo pesnikovo napoved lastne smrti, in čeprav so verzi tematsko raznovrstni (posebej zanimivi so tisti, v katere se prikrade sin), jih povezujejo bolečina, strah, ironija, pa tudi samozpraševanje, izpraševanje fantazem in avtoritet. Zlobec je bil tudi poslanec v državnem zboru in veleposlanik, toda pomenljivejši od kasnejših publicističnih tekstov so zgodnejši, ki jih je v duhu časa pisal brez dlake na jeziku, v dnevnopolitičnem tonu in predvsem (v Mladinih kolumnah) z uporabo psevdonimov: prva in sila priljubljena je bila »aktivistka« Džuli Šviga, drugi, malo kasneje, pa je bil Fatalist Jakob. Spremno besedo za drugi del je pripisal Zdravko Duša. > ŽIGA VALETIČ

VID SAGADIN ŽIGON

KROŽENJA

Zenit, 2019, m. v., 264 str., 17 €

Glede na zahtevne razmere na področju založništva poezije ni prav nič nenavadno, če pesnice in pesniki – tako uveljavljeni kot manj uveljavljeni – v »predalih« hranijo neobjavljene zbirke. Knjigo je danes seveda lažje izdati kot v preteklosti, vendar to še ne pomeni, da je z njo kaj lažje (pre)živeti. Sagadin Žigon, ki je bil v devetdesetih letih eden od ustanovnih sodelavcev več literarnih revij, projektov in tudi založb, se je skozi leta ustalil kot lektor pri Dnevniku in različnih akademskih revijah, šele leta 2010 pa so začele izhajati njegove pesniške zbirke. Najnovejša, *Kroženja*, predstavlja njegove najstarejše pesmi – štiri zbirke oz. cikle, ki so bili prebrani z uredniškim sitom, z dodanim izborom že objavljenih pesmi pa dobimo celovit pregled samosvojega, skoraj štiri desetletja trajajočega pesnikovanja. Verzi so čustveni, lucidni in doživeti – v nenehnem bojevanju ter pomirjanju z Usodo. Konec aprila bo v Kinodvoru predvajan tudi dokumentarni film o pesniku z naslovom *Glas z roba*. > ŽIGA VALETIČ

BOJAN SEDMAK

IMENUJ ZRAK

Zavod Volosov hram,
2019, m. v., 135 str., 17,5 €

Zdi se, da je mariborski pesnik in kantavtor našel novo presečno mesto, umeščeno med pesnitvijo (kot je *Zamahi med belo, rdečo*) in »naborom pesmi« (kot recimo *Mraken ali bitje ponoči*). Poezija, napisana v drugi osebi, z močnim notranjim ritmom in priličnimi rimami, je hiter tok besede, za katerega se zdi, da se obrača po logiki asociacij. Tako knjiga tvori veliko število pomenskih enot, ki segajo vse od družbenih in umetniških komentarjev pa do povsem intimne refleksije. Gre za delo igrivega jezika, ki skuša preseči razmejitev med razumom in čustvi, saj učinkuje v obeh (soodvisnih ali kar združenih?) sferah. In takšna je tudi možna recepcija: tudi če vsebinski ravni Sedmakove poezije ob kakšnem branju ne sledite zares, se ta do neke mere odpira v samem naboju jezika. > ALJAŽ KRIVEC

Lev Detela Nočna vožnja v Jeruzalem

Izbrane pesmi 1964–2018

Založba Fran, Celovec, 2019
ISBN 978-3-902832-17-7
96 strani, trda vezava, cena 19 €

www.zalozba-fran.com

Jubilejna zbirka

Nočna vožnja v Jeruzalem

izide ob Detelovi osemdesetletnici in ponuja presek skozi avtorjevo večdesetletno pesniško ustvarjanje. Ob izboru nekaterih preoblikovanih pesmi iz dosedanjih pesniških zbirk je v knjigi objavljena bogata Detelova pesniška bera iz najnovejšega časa.

Lev Detela je nenavaden pojav v slovenski literaturi.

MIHA AVANZO

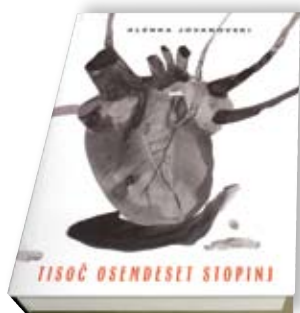
RORSCHACH

Stare in nove
izbor: Igor Divjak

Mladinska knjiga, Jubilejna zbirka,
2019, t. v., 120 str., 24,99 €, JAK

Mlajše generacije s(m)o z avtorjevim obširnim prevajalskim delom dobro seznanjene, morda pa se je nekoliko v ozadje potuhnulo dejstvo, da je Avanzo v 70-ih letih prejšnjega stoletja predstavljal enega inovativnejših in vidnejših pesniških glasov. Pričujoča knjiga prinaša izbor iz treh že objavljenih zbirk (od (pred)zadnje je minilo že več kot 40 let) in nekaj še neobjavljene poezije. Ekonomske in na videz povsem razbremenjene poezije, slečene metafor, pod katero pogosto tli komentar ožje in širše družbene okolice, ni mogoče zamejiti v kakšno pesniško šolo, temu navkljub pa je zaznati bližino vpliva »preporočene« slovenske povojne poezije, OHO-jevcev, reistov ... V novejšem pesništvu se avtor obrne nekam drugam, ostaja ekonomičnost izraza, a najti je tudi kakšno metaforo in neprimerno več »lirskega«. > ALJAŽ KRIVEC

ALENKA JOVANOVSKE

TISOČ OSEMDESET STOPINJ

Center za slovensko književnost,
2018, m. v., 139 str., 20 €, JAK

O drugi avtoričini zbirki je na tako omejenem prostoru nemogoče pisati (podobno v spremni besedi ugotavlja Iztok Osojnik). V resnici gre za to, da

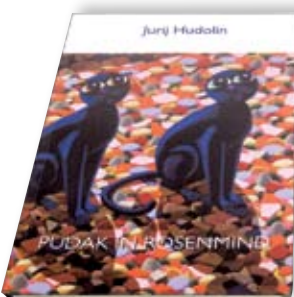
knjiga ne prenese splošnosti in pavšalnih sodb, ker vsebino posreduje na preveč različnih ravneh, kot celota, iz cikla v cikel, iz pesmi v pesem in iz verza v verz. Podobno bi lahko trdili za jezikovno plat, saj zbirka ne prisega na »redkobesednost«, temveč izčiščevanje raje opravlja v nenehnem izogibanju velikim besedam in sentimentalnosti (ob širokem vokabularju pa najde mesto za najrazličnejše registre), in enako velja za tematsko podobo zbirke, ki se dotika vse od (povsem) intimnih izkušenj do nekakšnih »širših« komentarjev, ki pa niso zamejeni na družbeno, temveč segajo čez. Vse navedene ravni se prepletajo, sobivajo in tvorijo novo, vznemirljivo entiteto, ki je (paradoksalno) prav toliko monolitna kot heterogena. > ALJAŽ KRIVEC

JURIJ HUDOLIN

PUDAK IN ROSENMIND

KUD Apokalipsa, 2018, m. v., 56 str., 18 €

V opusu Jurija Hudolina najdemo zadnja leta nekaj več romanov kot pesniških zbirk, te pa so intenzivne nastajale v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Tudi *Pudak in Rosenmind* sta, kot marsikatera zbirka pred njo (recimo zadnja, delno angažirana, delno eksistencialna, delno geografsko obarvana *Prištinski dnevnik*), zaključen eksperiment, pesniško minivesolje in mini-metafora, presenetljiv odvod od znanega. V srži tega dela je odstop od lastnega imena in prevzetje literarnega dvojnega, celo trojnega alter ega (Pudak, Rosenmind in Pudak Rosenmind), ki Hudolinu omogoča vstop v besedo, golo in osvobodeno pričakovanj. V snovi išče modrost, četudi nebanalno in posvetno, in besedno igro, četudi naphano z aktualno družbeno ter eksistencialno ironijo podrejanja in nadrejanja, kupovanja in prodajanja, ujetosti v oblast – na obeh straneh. »Jaz sem g. Pudak in g. Rosenmind, dvojni odvisnik od skrajnosti.« > ŽIGA VALETIČ

KOSOVEL

VSEM NAJ BOM NEZNAN

Zbral, uredil in spremna besedila napisal Miklavž Komelj

»O ti moja knjiga, nenapisana,
ti moja knjiga žgočih spoznanj,
žarečih energij, sanj, moči,
vse zlate žarijo črke iz noči ...«

Srečko Kosovel

Poezija, proza, dramatika, črtice, aforizmi, zapisi o literarni teoriji, fragmenti načrtovanih zgodb, romanov, dram, gradivo za diplomsko nalogo o Alojzu Gradniku, osnutki pisem ali neznani Srečko Kosovel. V dveh knjigah so na skoraj 2000 straneh zbrani zapisi iz Kosovelove zapuščine, ki so ostali neobjavljeni do danes.

V prednaročilu, do 10. aprila,
bosta knjigi na voljo
po posebni ceni 59,90 EUR.*

Trda vezava, 2 knjigi
Redna cena: 99,90 EUR

Naročila na: www.goga.si;
tel.: 07 393 08 01

*Cena velja le za fizične osebe

GOGA

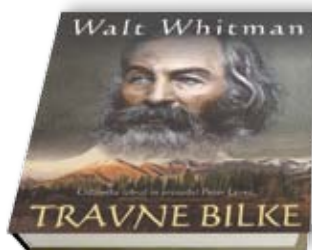
www.goga.si

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

WALT WHITMAN

TRAVNE BILKE

izbor in prevod: Peter Levec
Zenit, 2019, m. v., 141 str., 15 €

Doslej sta v slovenščini izšla dva prevoda Whitmanovih *Travnih bilk*, oba zgolj delna in oba v zbirki *Kondor*.

Prvega je leta 1962, sedemdeset let po pesnikovi smrti, pripravil Peter Levec, drugega pa leta 1999 Uroš Mozetič. Kot se pri nas s klasikami pogosto dogaja, je zadnji prevod hitro pošel in se na police knjigarn ni več vrnil (podobno žalostna je med drugim odsotnost Pessoaev *Knjige nespokoja* in še marsikaterega drugega dela), medtem ko se je Levčev prevod izpred več kot pol stoletja občasno dalo najti v antikvariatih. V resnici se je med bralkami in bralci ta prevod prijel ravno zaradi bogatega arhaičnega izrazoslovja, ki dodatno poudarja vzdušje minulih stoletij. Z nekaj jezikovne osvežitve (nekdanjega »prevajavca« je seveda moral zamenjati »prevajalec«) in novo preobleko stoji pred nami stari mojster naturalistične lirike, ki enakovredno opeva naravo in civilizacijo, ki slavi življenje in delo, ki opeva moške, ženske ter otroke in časti vsa ljudstva in narode. Whitmanu so kritiki očitali predanost hvalnici, minevanje časa pa mu je – kritikam navkljub – prineslo večno mesto v »društvu mrtvih pesnikov«. > ŽIGA VALETIČ

JACK SPICER

TO SO MI NAREDILE BESEDE

prevod: Tone Škrjanec
LUD Šerpa, zbirka Klasična Šerpa, 2018, m. v., 136 str., 18 €, JAK

Prva slovenska knjižna izdaja ameriškega pesnika (in pisatelja), pripadnika t. i. sanfranciške renesanse in sopotnika beat generacije, je prevod nagrajene ameriške izdaje avtorjevih izbranih pesmi (iz leta 2008), ki zajema poezijo tako iz knjig, ki so izšle za časa avtorjevega življenja, kakor tudi iz posthumno izdanih zbirk. Zbirka, katere naslov je povzet po avtorjevih poslednjih besedah, je zanimiv uvod v Spicerjevo poezijo in razkrije, da je šlo za avtorja, ki je bil vselej na poti do novih pesniških odkritij. Tako se srečamo z izrazito pripovednimi začetki, fiktivnim (pesniškim) dialogom z Lorco, upesnjevanjem »legende« o Billyju The Kidu, dialogom z glasbo in naposled z obratom v nekoliko bolj kontemplativne (pa tudi vizionarske) vode. Tako se zdi, da knjiga še najbolje služi kot spodbuda, da bi posegli po izvornih zbirkah pesnika, ki kompilacije ne prenese tako zlahka. > ALJAŽ KRIVEC

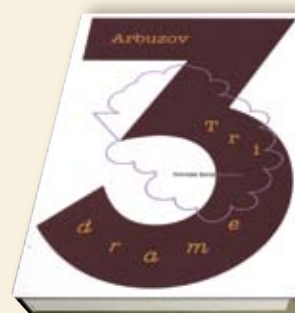
ALEKSEJ NIKOLAEVIČ ARBUZOV

TRI DRAME

prevod: Borut Kraševc
LUD Šerpa, zbirka Klasična Šerpa, 2019, m. v., 215 str., 18 €, JAK

Zbirka treh dram je prvi slovenski knjižni prevod enega najbolj prevajanih ruskih dramatikov, Arbusova (1908–1986), čigar igre so uprizarjali tako v Ameriki kot v Evropi in Aziji. To je posebej zanimivo zato, ker so npr. v ZDA v tem času ustvarjali vrhunski ameriški dramatik (A. Miller, T. Williams) in ker je avtor ves čas vpet v sovjetsko okolje oz. tematizira takrat aktualne pomembne zgodovinske dogodke ali probleme (kolektivizacija, 2. svetovna vojna, megalomanski gradbeni projekti). Po drugi strani pa morda niti ni tako nenavadno, saj mu »aktualno« uspe vpeti v nadčasovni okvir, zaradi katerega njegove drame uprizarjajo še danes. Izbrane drame so iz različnih obdo-

bij avtorjevega ustvarjanja: središče komorne drame *Moj ubogi Marat* (1965) je ljubezenski trikotnik med Liko, Maratom in Leonidekom, ki se začne med obleganjem Leningrada in konča petnajst let kasneje z odhodom enega od protagonistov. Živahnije tone ubira *Staromodna komedija* (1975), v kateri skušata značajsko povsem različna primarij Rodion in nekdanja artistka Lidiya, oba že v letih, najti ponovno srečo v ljubezni (igrali so jo tudi v več slovenskih narodnih gledališčih), medtem ko je *Zmagovalka* (1983) drama o uspešni znanstvenici, ki se ob praznovanju štiridesetletnice zave, da je za svojo kariero žrtvovala vse in vsakogar. > KRISTINA SLUGA

NOC knjige

svetovni dan knjige

23. april

nocknjige.si | booknight.net

Več sto prireditev po vsej Sloveniji in v zamejstvu. Organizirajte svojo!

Na povezavi nocknjige.si najdete:

- vodnik za izvedbo Noči knjige
- prijavnico za prireditve
- promocijski material

častni pokrovitelj:

Slovenska nacionalna komisija za UNESCO
Slovenian National Commission for UNESCO

medijski pokrovitelj:

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

podpornik:

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

nosilec projekta:

JAVIER MARÍAS

BERTA ISLAprevod: Marjeta Drobnič
Cankarjeva založba,
2018, t. v., 542 str., 37,99 €

Nove knjige španskega pisatelja Javierja Mariása, v odličnem prevodu Marjete Drobnič, prejemnice prevajalske nagrade esAsí, ki jo podeljuje špansko veleposlaništvo v Ljubljani, se bodo razveselili bolj razmišljujoči bralci, posebej tisti, ki jim je bila pri srcu njegova trilogija *Tvoj obraz jutri*, saj v *Berti Islu* srečamo nekaj junakov, ki so bralcu znani iz omenjene trilogije. Tokrat je v ospredju ljubezenska zgodba Berte Isle in njenega moža Tomása oz. Toma Nevinsona. Berta in Tomás sta par že od najstniških let; njuni poti sta se za kratek čas ločili, ko Tomás odide na študij v Oxford, v domovino svojega očeta, in ko se vrne, se poročita in vsaj navidezno zaživita navadno zakonsko življenje. A Tomás ima skrivnost: po spletu okoliščin je pristal v svetu vohunjenja, kar usodno zaznamuje njegovo življenje z Berto Islo, ki šele po nekaj letih njunega zakona izve, s čim se mož pravzaprav ukvarja. Glede na delo, ki ga Tomás opravlja, in njegove pogoste odsotnosti tudi njun odnos ni ravno konvencionalen; zaznamujejo ga Bertina vprašanja o tistem delu moževega življenja, ki je njej večinoma neznan in o katerem lahko le domneva, kako nevarno je in kaj vse mora narediti za »obrambo kraljestva«, oziroma kot pravi Tomás Berti: »Nekdo mora budno paziti, da drugi počivajo, nekdo mora zaznati grožnje, nekdo se mora podvizati, preden je prepozno.« Maríasov roman bralca postavlja pred vprašanja o lojalnosti in zvestobi, tako do sebe kot do drugega in tudi do domovine. O tem, kaj je resnično, kaj je ljubezen, kakšne nočne more človek nosi s sabo, kako manipulira, koliko sebe in svojega življenja izgubi na tej poti manipulacije, kako daleč bi sploh smel iti, kdaj je izdaja izdaja in kdaj ne, predvsem pa, kako navidezno brezbrizna dejanja in odločitve, ki so na koncu še kako pomembni, zaznamujejo celotno človeško življenje oziroma, kot je na koncu rečeno glavnemu junaku Tomásu: »Kaj naj ti rečem, če si slabo izbral, če nisi znal prenesti strahu. Če si popustil.« Morda je resnično najhujša preizkušnja v življenju, ko mora človek znati in biti sposoben prenesti svoj strah, kajti ta (ne)sposobnost soočenja s strahom lahko odloča o vsem njegovem življenju. Cena, če tega ni sposoben, je včasih grozljiva. > SABINA BURKELJCA

ISAAK BABEL

ZGODBE IZ ODESEprevod: Sara Špelec
Beletrina, 2019, t. v., 153 str., 21 €, JAK

Kaj se zgodi, če se tak literarni talent, kot je bil ruski pisatelj judovskih korenin Isaak Emanuilovič Babelj (1894–1940), kasneje v življenju je bil preimenovan v Bablja, loti obdelovanja Moldavanke, predela Odeše, z začetka 20. stoletja, ki

je v takratnem ruskem imperiju gostila male trgovce, voznike in številne odeške bandite? Dobite sočne in izbrušene, v visokem jeziku izpisane, a hkrati iz stavka v stavek presenetljive in z mnogimi izvirnimi primerami nabite kratke zgodbe, v katerih odzvanja tudi francoski naturalist Zola. Junaki Babljevih zgodb so polnokrvni ljudje, ki jih razganja od življenja: na eni strani so grobi in neusmiljeni, če želijo doseči svoje namene, razbojniki mimogrede pretakajo kri svojih nasprotnikov, kar vehementno napovedujejo in hladnokrvno pokomentirajo, po drugi strani pa so zmožni katarzičnega joka ter najčistejšega, skoraj otroškega čustvovanja. Babelj, ki je poleg osemdesetih kratkih zgodb napisal tudi nekaj filmskih scenarijev, se je odpovedal visokoletečim literarnim pogovorom, svoj čas je raje preživljal med preprostimi ljudmi v krčmah in drugih zakonjih. Domišljena neizumetničenost! > SAMO RUGELJ

EDINA SZVOREN

NI IN NAJ TUDI NE BOprevod: Marjana Mihelčič
Beletrina, zbirka Beletrina,
2019, t. v., 201 str., 24 €, JAK

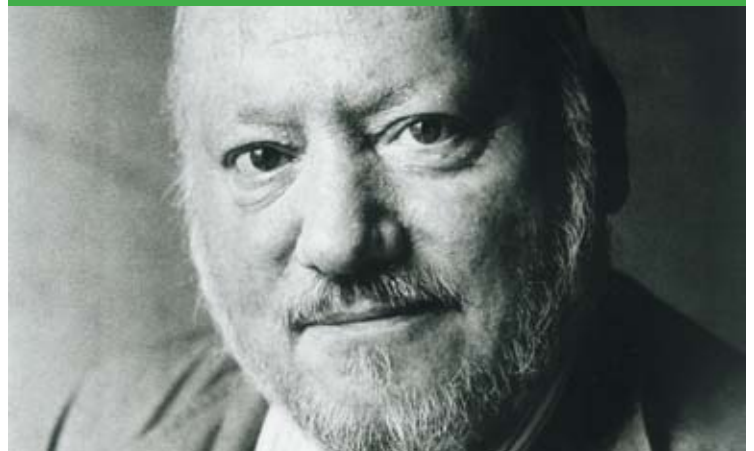
Edina Szvoren

Gre za prvi slovenski prevod ene najbolj znanih mlajših pisateljic sodobne madžarske kratke proze, ovenčane s številnimi domačimi nagradami, za pričujočo knjigo, ki je njena druga, pa je leta 2015 prejela tudi nagrado Evropske unije za književnost. Zbir-

ko dvanajstih novel zaznamujejo zgodbe iz okvirov družinskega življenja, ki ga prekinejo (ali narekujejo?) dramatični, celo groteskni dogodki. Avtorica turobno atmosfero izslika tako z dogajanjem kakor tudi s pisateljskim slogom, ki ga zaznamujejo hitri, trdi in pomen-sko polni stavki. Tako se zdi, da Szvoren plava proti prevladujočemu toku sodobne literarne produkcije. Po eni strani to nakazuje že atipična izbira novele kot forme izraza, po drugi pa pozornost pri izgradnji vsake povedi, kar odpira še en nivo branja z izrazitim fokusom na mikroizgradnjo pripovedi. Obenem pa se zbirka vendarle širi, ko od stavka preide k narativom z izrazitimi, pomenljivimi in presenetljivimi zasuki (ti se pojavijo tudi na samem koncu novel). In po istem principu usode družin, ki jim vselej nekaj manjka, spremljamo predvsem na intimni ravni, naposled pa postane jasno, da gre tudi za odslikavo enega od nivojev družbenega vprašanja oziroma družine kot osnovne družbene celice. > ALJAŽ KRIVEC

Zmago Šmitek Beletrina

Šešest divjine nova knjiga

Simpozij o Zmagu Šmitku
18. april 2019 ob 13. uri
Cankarjev dom
Vabljeni!

Šešest divjine
504 strani, 14 x 22,5 cm,
trda vezava, cena: 34 €
Naročila:
(01) 200 37 00
www.beletrina.si
prodaja@zalozba.org

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

OGNJENA NOČ

prevod: Jaroslav Skrušny
Družina, 2018, m. v., 136 str., 19,90 €

Eric Emmanuel Schmitt (1960) je eden najbolj znanih francoskih pisateljev, pri nas ga poznamo predvsem po knjigah za otroke in mladino, vendar pa je s svojim ustvarjanjem segel na različna področja, od dramatike do filma. Posebno mesto morda zavzema ravno avtobiografska pripoved *Ognjena noč*, v kateri opiše svojo saharško odpravo leta 1989 (knjigo o njej je napisal več kot dve desetletji kasneje, izšla je leta 2015), med katero je doživel nekakšno razsvetljenje. Vse skupaj se je začelo kot čisto navadna odprava po sledih velikega francoskega meniha in spreobrnjenca Karla de Foucaulda, kamor se Schmitt odpravi v saharško puščavo na jugu Alžirije; spčetka gre torej za prostodušen popis vsakdanjih popotnih doživetij. Ko pa se Eric potem enkrat oddalji od preostalih članov ekspedicije in se pomanjkljivo oblečen ter brez hrane in pijače izgubi v neskončnem pesku puščave, doživi svojo ognjeno noč – dotik Boga – ki so jo že doživeli mnogi menihi pred njim. Sodobna verzija starodavnih mističnih doživetij, ki so nepovratno zaznamovala avtorja in njegovo nadaljnje življenje. > SAMO RUGELJ

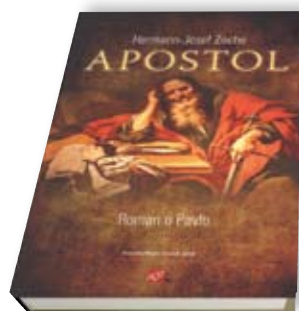

MAURO COVACICH

MESTO V MENI

prevod: Aljoša Zoran
Totaliteta, 2018, m. v., 223 str., 24,90 €

Trst je mesto dolgotrajne zgodovinske razdvojenosti, obenem pa tudi mesto mnogih skrivnosti ter pomenljivih dogodkov, od tega, da je recimo v njem Freud veliko pred tem, preden se je posvetil psihoanalizi, dve leti seciral jegulje in preučeval njihov spol in da je to, kar je počel Freud, svojčas raziskovala Jan Morris, znamenita potopiska, ki je dobršen del svojega življenja preživela v moškem telesu. Italijanski pisatelj Mauro Covacich (1965) se je z romanom *Mesto v meni* iz leta 2017, za kate-rega je prejel nagrado Tomizza, vrnil v Trst in tudi svojo preteklost ter pred nami spletel unikatno pripoved, v kateri prepleta podobe in usode tega, v pomembni meri tudi slovenskega mesta. Ob tem ga še posebej navdihuje tudi kultura italijanskih, slovenskih in hrvaških književnikov, ki so v tej neprizanesljivi igri geopolitike, v kateri je bil Trst zgolj majhna figura na njihovi šahovnici, našli svoj kamenček, ki jih je usodno duhovno zaznamoval. Enkratno tržaško popotovanje od Jamesa Joycea do Borisa Pahorja. > SAMO RUGELJ

HERMANN-JOSEF ZOCHÉ

APOSTOL

Roman o Pavlu
prevod: Majda Strašek Januš
Celjska Mohorjeva družba,
2019, m. v., 534 str., 35 €, JAK

Obsežni roman iz leta 2016 o apostolu Pavlu, ki velja za najpomembnejšo osebnost apostolske dobe in za človeka, ki je v Evropo prinesel krščanstvo,

je napisal pater in dvojni doktor znanosti Hermann-Josef Zoche (1958), avtor mnogih publikacij, seminarjev in predavanj. Pri Pavlovi literarizirani biografiji se je Zoche dosledno držal svetopisemskih virov, raziskovanju apostolovega življenja in pisanju romana pa posvetil kar štirinajst let. Rezultat je epsko izpisano delo, ki pred nami naslika barviti antični svet, Pavlovo življenje, njegova potovanja po Bližnjem vzhodu in v Evropo, njegova razgibana ujetništva, njegovo neuklonljivost in širokosrčnost, ponovno ujetništvo ter končno usmrnitev, iz katere se je rodila legenda, po kateri se je njegova odsekana glava skotalila na močvirno travo, se tam trikrat obrnila, na vsakem od teh treh mest pa naj bi pritekel potoček, tako da se ta kraj še vedno imenuje Tre Fontane. > SAMO RUGELJ

SELJA AHAVA

STVARI, KI PADEJO Z NEBA

prevod: Julija Potrč Šavli
KUD Sodobnost International,
2019, m. v., 188 str., 16,90 €

Pred nami je drugi roman finske pisateljice srednje generacije; zanj je leta 2016 prejela nagrado Evropske unije za književnost. Roman je sestavljen iz štirih zgodb: *V steno zazidano deklet, Hamish MacKay in njegovih pet strel, Morska deklica čofota, In te zgodbe je konec*. V vseh zgodbah kot v nanizanki nastopajo isti osrednji liki, ki se jim pridružijo gostujoči. Vsako zgodbo pa iz svoje perspektive pripoveduje vsakič druga glavna oseba. Pripovedni slog odlikuje svojevrsten magični realizem; zaznamuje ga sosledje naključij, ki to morda niso, a odločilno vplivajo na življenje junakov. Kakšno »poslanstvo« imajo dogodki, za katere lahko rečemo, da se nam zgodijo naključno? Nanje nimamo nobenega vpliva, kar zgodijo se: padejo z neba in spreminjajo življenja. Prinašajo srečo in žalost, bolečino, izgubo in neizbežnost, s katero se je treba spopasti in jo preživeti. Čas ima v vseh zgodbah velik pomen, pomaga ozdraviti rane in doumeti, da je življenje tragikomično, kar ni nujno slabo! > SONJA JUVAN

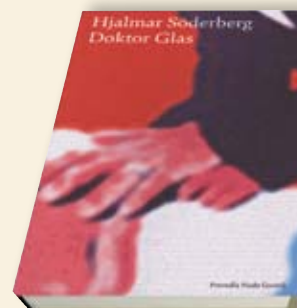
HJALMAR SÖDERBERG

DOKTOR GLAS

prevod: Nada Grošelj
LUD Šerpa, zbirka Klasična Šerpa, 2018, m. v., 163 str., 18 €, JAK

Hjalmar Söderberg (1869–1941) je švedski pisatelj, pesnik in dramatik, pri nas je že znan po zbirki kratkih zgodb *Vinjete* in romanu *Resna igra*, njegovo najpomembnejše delo pa je morda kratki roman *Gospod Glas* iz leta 1895, mešanica melodrame in kriminalke, ki s časom samo še pridobiva na vrednosti. Prvoosebno zgodbo v obliki dnevnika piše uspešen, a depresiven švedski zdravnik Tyko Gabriel Glas, h kateremu pride nekega dne v ordinacijo mlada in lepa ženska Helga Gregorius z nenavadno prošnjo – njenemu precej starejšemu možu, pastoru Gregoriusu, naj natvezi, da ima neko žensko bolezen, zaradi katere

jima »vsaj za pol leta« priporoča spolno spolno vzdržnost. Razlog za to željo je dvojen: po eni strani se ji moč vse bolj gabi, leta zakona pa vanj niso prinesla otrok, po drugi strani pa ima že nekaj časa precej mlajšega in veliko bolj privlačnega ljubimca. Zdravnik ji seveda ustreže, obenem se počasi začne zaljubljati vanjo, zgodba pa se stopnjuje s Helginim naslednjim obiskom, ko Glasu pove, da jo je pastor posilil, saj so njegove »pravice pomembnejše od zdravja«. Tragičen konec je tako neizbežen, pomen romana *Doktor Glas* pa je v času od njegovega nastanka razviden tudi po tem, da je dobil kar nekaj novih sodobnih interpretacij. > SAMO RUGELJ

MAKIS CITAS

BOG MI JE PRIČA

prevod: Lara Unuk

Beletrina, 2019, t. v., 240 str., 24 €, JAK

Makis Citas je svoje najuspešnejše delo *Bog mi je priča*, ki je bilo leta 2014 nagrajeno z nagrado Evropske unije za literaturo, pisal v času, ko je Grčija živela zadnja leta velike iluzije. Pisal je z boleče jasnim, celo analitičnim pogledom v prihodnost. Zato, ker je vedel in videl, kako neodgovorno so njegovi sodržavljeni in sodržavljanke padli v past pohlepa, kot mi je povedal med nedavnim pogovorom v Ljubljani, kjer je bil gost letošnje Fabule.

Obdobje olimpijskih iger (2004), ki se je »poklopilo« s senzacionalno zmago grške nogometne reprezentance na evropskem prvenstvu na Portugalskem, je bilo v Grčiji za marsikoga obdobje popolnega manka – mrka – refleksije: evforični in nikoli bolj samozavestni in samozadostni ljudje so končno premagali globoke zgodovinske travme in se, takšno občutje je bilo vseprisotno, povzpeli na vrh sveta.

Evropske in domače banke so razmetavale s krediti. Špekulanti vseh vrst so ignorirali tveganja in (so)ustvarjali družbo, ki je začasno prenehala razmišljati o posledicah, o *odgovornem* jutri. Javni servis je rasel, plače in pokojnine prav tako. Globoko skorumpirana politična elita, sestavljena iz neoliberalcev iz vrst Nove demokracije in lažnih socialistov iz vrst Pasoka, je vdano – za to je bila bogato nagrajena – služila interesom ekonomske elite, že tedaj, marsikdaj tudi nevede, podizvalcev velikih mednarodnih korporacij in finančnih institucij. Balon je bil vsak dan večji. Dolgovi, javni in zasebni, so naraščali. Oblasti so prijemale finančna poročila, evropske institucije so jih v tem podpirale. In usmerjale. Grčija je mižala (tudi) s široko odprtimi očmi. A vsakomur, ki premore vsaj malo ekonomskega znanja in ščepec splošne razgledanosti, cepljene z zdravo pametjo, bi moralo biti vnaprej jasno, da se obeta katastrofa epskih razsežnosti: da se obeta velika grška tragedija. Že tedaj je bilo – prepozno.

Citas je čutil, videl, slutil, razmišljal in razumel, da se bo ta iluzija, preplet politične naivnosti, pohlepa in manipulacij mednarodnih finančnih elit in tedanjega grškega političnega vrha, prej ali slej končala. V blatu. S finančnim, političnim in družbenim kolapsom, ki bo iz stranskih ulic zbezal neonaciste iz vrst Zlate zore in z obilno – odločilno – »pomočjo«

Evropske unije, Nemčije in njenih oprod (tudi Slovenije) ter globalnih finančnih institucij z Evropsko centralno banko in Mednarodnim denarnim skladom na čelu Grčijo spremenil v državo tretjega sveta.

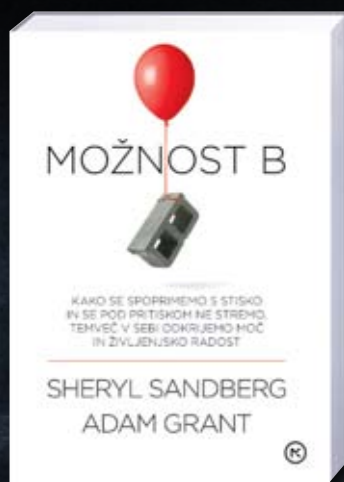
Citasova Grčija – in Grčija njegovega (anti)junaka Hrisovalandisa – je v isti sapi naivna, radoživa, dvolična, intenzivna, neposredna, pohlepna, skromna, manipulativna, konservativna, tradicionalna, celo kanček »tribalistična«, liberalna, impulzivna, čustvena, kompleksna, čuteča, občutljiva, nemarna, vehementna, dvomeča, pogumna, cincajoča, predvidljiva, bipolarna in – divja. To je Grčija, ki je pred kolapsom mislila, da vse počne *prav*, obenem pa je verjela v – odpustke. Na las podobno misli, da vse počne *prav*, obenem v srečanju ekonomskega oportunitizma z metafiziko, verjame v odpustke Hrisovalandisa, glavni lik lucidnega romana, forenzične študije Grčije in vseh njenih (in seveda naših) patologij.

Citas je, to rad poudari tudi sam, napisal samouresničujočo se preprokbo. *Bog mi je priča* je, (ne)hote, popolna politično-družbena analiza časa in prostora. Ta roman je dokaz, da je literatura, torej fikcija, včasih bolj resnična in nemalokrat predvsem bolj natančna od žanrov in piscev, ki smo zavezani resnici in samo resnici.

Hrisovalandis, metafora grškega poraza, v srednjih letih živi pri starših in z dvema sestrama. Po izgubi dobre službe, ki je bila središče njegovega krhkega sveta in identitete, se mu nikakor ne uspe postaviti na vse bolj mlahave noge. Redi se, izgublja moško samozavest, ujame se v obsesivno-kompulzivne motnje. Ne more, noče oditi od doma. Starše načenna bolezen, sestri ga *transparentno* izkoriščata. Šibak je in ranljiv. Težko, skoraj nemogoče mu je izustiti besedo NE: ta je etično velikokrat ključna. Njegovo življenje je polno neuslišanih ljubezni. Uteho išče pri ženskah, ki ljubezen prodajajo na ulici. A takšna uteha je kratkotrajna in draga, zato mesto bordelov v njegovem življenju zamenja – cerkev. Izgubljene, zapravljen in utišane ljubezni (in priložnosti kot take) zamenja tudi sovraštvo. Še najbolj do sebi podobnih in do uradno *drugačnih*. Do ljudi z dna prehranjevalne verige. Do beguncev in migrantov. Do tujcev. Do tistih, ki jih je najlaže obsoditi za vse svoje poraze, za vse poraze – *svojih*. Hrisovalandis, padli belec padlega srednjega razreda. Hrisovalandis, ki bi, če bi živel na drugi strani Atlantika, predstavljal skupni imenovalc volivcev in volivk Donalda Trumpa. Hrisovalandis, prekomerno rejen možakar, ki ga je po telesu (impotenca) in duši usekala tudi sladkorna bolezen, ki bi, če bi živel v Veliki Britaniji, glasoval za brexit. Hrisovalandis, ki bi (če ni že) na grških volitvah glasoval za Zlato zoro, neonacistične glasnike sovraštva v docela zlaganem imenu ponižanih in razžaljenih. Hrisovalandis, ki bi bil danes kjerkoli *žrtev* vseprisotnega populizma. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

Tudi v hudih preizkušnjah nam ostane možnost B!

Sheryl Sandberg, izvršni direktorici Facebooka, se je sesul svet, ko ji je nenadoma umrl mož. V intimni in ganljivi izpovedi oriše, kako se je kot mama, vdova in poslovna ženska prebijala skozi hudo preizkušnjo.

JESÚS CARRASCO

ZEMLJA, PO KATERI STOPAMO

prevod: Urša Zabukovec

Goga, zbirka Goga,
2019, t. v., 224 str., 24,90 €, JAK

Španski pisatelj Carrasco (1972) je že z romanesknim prvencem *Na prostem* (2013) požel odobravanje tako domače kot svetovne kritike. Tudi njegov drugi roman, *Zemlja po kateri stopamo*, ne zaostaja – ob izidu leta 2016 je prejel nagrado Evropske unije za književnost. Avtor se v obeh delih posredno ali neposredno navezuje na zemljo oz. naravo, ki jo opisuje z neverjetnim realizmom in naklonjenostjo, medtem ko preostale podrobnosti rad izpusti. Recimo, tako kot smo v prvencu komaj izvedeli kaj več o fantu, ki je pobegnil od doma in prišel pod okrilje pastirja, tako v drugem romanu izvemmo le nekaj detajlov; zgodba se odvija v začetku 20. stoletja, nekje v španski Extremaduri, kjer spremljamo starejši upokojeni par, ostarelelega in dementnega polkovnika Iosifa in njegovo ženo Evo, ki dneve preživlja v skrbi za svojega moža. Njeno pripovedovanje pelje zgodbo – izvemo, da se je pred leti odvila vojna, da je bil njen mož pomemben in zaslužen vojaški polkovnik, zato sta tudi dobila to veliko, sicer od mesta močno oddaljeno posestvo. Le sklepamo lahko, da je ozemlje osvojil neki severni imperij, nad lokalnim prebivalstvom izvedel genocid in si podjarmil njihovo zemljo, kjer zdaj udobno živi. Tudi Evina zgodba se začne tako, počuti se vzvišeno in na preživele domorodce gleda zviška, ob vsesplošnem nezadovoljstvu z njimi se celo sprašuje, kako so ti ljudje sploh preživeli pred njihovim prihodom. Vse dokler v njeno življenje ne vstopi molčeči mož. Tiho, a vztrajno se naseli na njenem vrtu in noče oditi. Ko Eva sčasoma odneha s preganjanjem, se nasprotnika začneta zblíževati, Eva pa ugotovi, da ni vse tako preprosto, in začenja spoznavati krivdo svojega naroda. »Sprva uročimo domorodce s kičem, oni pa nam prinesejo juko ali kavo. Pozneje jih prosimo, naj nas za roko peljejo k skalam, kjer pridobivajo kovino, s katero si luknjajo ušesne mečice. Nato pripeljemo tja stroje in delovodje za biči in staroselci se nehajo navduševati nad našo belo kožo.« K romanu je odlično dodelano spremeno besedo napisala Urša Zabukovec, ki je v slovenščino prevedla obe Carrascovi deli. V njej lahko preberemo, da gre za roman, napisan v žanru alternativne zgodovine oz. stvarnosti, saj se zgodba odvija v nam znanem kraju in času, sicer drugačno zgodovino. A v svoji srži roman prikazuje ravno univerzalnost človeške zgodovine, našo nenehno željo po osvajanju in prilasčanju zemlje. Naš svet je zgrajen na vojnah, nasilju in ločenosti, zato lahko roman beremo kot aktualen, nekoč, danes ali jutri. Toliko bolj v povezavi z našim odnosom do narave. Si zemljo sploh lahko lastimo ... ali pa se nam bo na koncu maščevala ona? Toplo priporočam v branje. > VANJA JAZBEC

SHIRLEY JACKSON

LOTERIJA in druge zgodbe

prevod: Tadeja Spruk

LUD Literatura, zbirka Stopinje,
2018, m. v., 282 str., 25 €, JAK

Shirley Jackson (1916–1965) velja za ameriško mojstrico tega žanra, zaslovela pa je s kontroverzno, tudi naslovno, v tej knjigi pa zadnjo zgodbo *Loterija* iz leta 1948. Ta sicer relativno kratka, približno desetstranska, vendar gosto spisana zgodba, je po izidu v *New Yorkerju* sprožila pravo eksplozijo s strani bralcev, tudi ogorčenje ter preklice naročnin na revijo. *Loterija* tematizira skrivnostni, pa tudi smrtonosni ritual (katerega osnovni namen je marsikdo že pozabil), ki ga pred žetvijo vsako leto izvajajo v vasi s približno tristo prebivalci, znotraj katere potem z loterijo najprej izberejo družino, potem pa znotraj nje enega od članov, ki ga v imenu vasi to leto žrtvujejo. Vendar pa so se nad zgodbo začeli navduševati kritiki in nekaj let zatem se je *Loterija* že znašla v berilih za ameriške šolarje in ostala obvezno branje vse do danes (njen odmev lahko denimo najdete tudi v filmu *Vas ob gozdu* iz leta 2004), literarni cenilci pa so avtoričin opus (poleg kratkih zgodb ga sestavlja tudi pet romanov), ki temelji na suspensu, umestili med naslednike t. i. ameriške gotike (eno od priljubljenih avtoričinih področij je bilo denimo študiranje čarovništva), ki se je uveljavila s Hermanom Melvilom, Henryjem Jamesom itn. stoletje poprej. > SAMO RUGELJ

ASSIA DJEBAR

ALŽIRSKE ŽENSKE V SVOJIH SOBANAH

prevod: Ana Barič Moder

LUD Literatura, zbirka Stopinje,
2018, m. v., 198 str., 20 €, JAK

Pisateljico, dramatičarko, scenaristko in filmarko alžirskega rodu Assio Djebar (1936–2015) v slovenščini že poznamo po njenem romanu *Ljubezen, fantazija*, sedaj pa je izšla še njena zbirka ohlapno povezanih kratkih zgodb *Alžirske ženske v svojih sobanah* iz leta 1980, v katerih avtorica tematizira položaj žensk v alžirskem povojnem oziroma poosamosvojitvenem obdobju. Osredotoča se na njihovo moč in dostojanstvo, pri tem pa si je avtorica za inspiracijo in osnovo vzela sliko, ki jo je leta 1834 narisal francoski romantični umetnik Eugène Delacroix, v njej pa prikazuje galantno sproščenost žensk v njihovih sobanah v prvi polovici 19. stoletja, kjer jim je kljub neprijazni družbeni situaciji uspevalo ohraniti svoje dostojanstvo. Assio Djebar z njenim opusom uvrščajo med najplivnejša severnoafriška literarna imena. > SAMO RUGELJ

ODMEVNE IN NAGRAJENE POSLOVNE KNJIGE založbe UMco

▼ Najboljša poslovna knjiga 2016

po izboru Združenja manager in
GZS-Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev

Daniel Kahneman
**RAZMIŠLJANJE,
HITRO IN
POČASNO**

Dobitnik Nobelove
nagrade za ekonomijo

▼ Najboljša poslovna knjiga 2018

po izboru Združenja manager in
GZS-Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev

Mariana Mazzucato
**PODJETNIŠKA
DRŽAVA**

Razkrinkavanje zmot o
javnem in zasebnem sektorju

»Briljantna knjiga.« – Financial Times

▼ Najboljša poslovna knjiga po izboru Forbesa in Economist!

Richard H. Thaler
**NERAZUMNO
VEDENJE**

Razvoj vedenjske ekonomije

Dobitnik Nobelove
nagrade za ekonomijo

ELIF SHAFAK

TRI EVINE HČERE

prevod: Maja Ropret

Sanje, zbirka Sanje. Roman,

2019, m. v., 344 str., 17,95 €, JAK

Peri, ženska, ki se ves čas vsem opravičuje, uglasjena žena, mati treh otrok z bogatega predela Istanbula, se nekega dne pelje na eno od mnogih zabav. V resnici jih ne mara in jo dolgočasijo. V prometnem kaosu Istanbula (vsaj v nečem smo prvi, pripomni njena hčerka) se zgodi nekaj, kar v omikani Peri sproži nepričakovan odziv. Klateža ji ukradeta torbico. Sledi pretep, pred tem pa osvobajajoči tek brez petk, kri, udarci ... Sprožijo se spomini v roman, ki je pred nami. Elif Shafak prepleta, kot vedno v svojih romanih, preteklost in sedanjost, DNK vseh svojih junakinj, obeh svojih svetov: turškega in »pravega« evropskega. Z glavno junakinjo pademo v spomine in prečimo življenje družine, v katero se je rodila. Ta je pravoverno razklana: med vero in čaščenjem Atatürka. Očetov del knjižne police je za vodjo, mamin za duhovno rast in vero. Spolzimo v čas Perinega študija na Oxfordu, kjer pomembno vlogo odigra navdihujoči profesor. Plešoči vrtnec spominov se ustavi pri škandalu, ki je med triperesno deteljico – Peri, njeno prijateljico in profesorjem – vnesel razdor. Vse to sproži prehrupen prometni kaos sodobnega Istanbula. Je mogoče pozabiti preteklost, je vprašanje, ki ga Elif Shafak vedno polaga v naše roke in srce. Je smiselno ločevati svetove, ko se ti od nekdanj prepletajo? Četudi pozabimo, je vedno nekje čakajoči sprožilec. Znana, preverjena in uspešna formula turške pisateljice, ki nas vedno znova pritegne in posrka vase. Najbolj brana, uspešna in pomembna pisateljica nas v romanu o otroštvu, prijateljstvu in veri sooča s svojim znanim svetom, ki je nemara bolj pritegnil s prejšnjimi romani. > JEDRT JEŽ FURLAN

MARTIN MICHAEL DRIESSEN

PELIKAN; Komedija

prevod: Mateja Seliškar Kenda

Modrijan, zbirka Bralec,

2019, m. v., 232 str., 16,40 €, JAK

Martin Michael Driessen

Ne zgodi se pogosto, da pisatelji z Zahoda postavijo dogajanje svojega romana nekam v našo bližino. Nizozemski pisatelj Martin Michael Driessen (1954), znan po svojih delih *Oče Boga* in *Pravi junak*, je s svojim najnovejšim romanom *Pelikan* iz leta 2017 naredil prav to. Podnaslovljen je kot komedija

in je humorno intoniran, odvija pa se v hrvaškem obmorskem mestu v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja, za katero se zdi, da se življenje v njem zadnjih sto let skoraj ni spremenilo. Glavna protagonista sta Andrej in Josip; prvi je zvedavi poštar, ki sem ter tja odpira pisemske pošiljke, ki jih raznaša, Josip pa je konduktur mestne vzpenjače. Ko Andrej odkrije, da Josip s pošiljanjem pisem damam, ki se odzivajo na male oglase o možnosti »diskretnih srečevanj z uglasjenim gospodom srednjih let«, živi nekakšno dvojno življenje, saj je v resnici poročen in z otrokom, v tem vidi možnost za izsiljevanje, ki bi mu lahko prineslo nekaj dodatnega denarja. Zato prepovedana zaljubljenca fotografira in Josipu pošlje izsiljevalsko pismo s pomenljivimi fotografijami. Vendar pa ima ta palica dva konca in kmalu se tudi sam znajde v igri izsiljevanja, v vse skupaj pa čez čas vdre tudi vojna v nekdanji Jugoslaviji. Tekoče napisan roman, v katerem boste med drugim prepoznavali tudi arhetipske like s hrvaške obale. > SAMO RUGELJ

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

Hermann-Josef Zoche:
APOSTOL. Roman o Pavlu
Veliki zgodovinski roman, napeta pripoved o Pavlovi življenjski poti
Prevedla Majda Strašek Januš
540 str.; 35,00 EUR

VEDRE MISLI
Požirek vedrine za vsako priložnost
Prevedla Ana Grmek Kandus
120 str.; 17,50 EUR

www.mohorjeva.org · info@celjska-mohorjeva.si
Tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

Noč knjige

23. aprila
pa do jutra naslednjega dne
v *Hiši sanjajočih knjig* in na www.sanje.si

50 % popusta
na celotni knjižni in glasbeni program Sanje

Dobrodošli!

Hiša sanjajočih knjig | Ljubljana
Trubarjeva 29, Ljubljana. E: knjigarna.trubarjeva@sanje.si
Odrpoto od ponedeljka do nedelje.

Spletna knjigarna Sanje | www.sanje.si
Poštnina pri nakupih nad 35 evrov je brezplačna.
Dobrodošli tudi po telefonu: 041 937 515.

itn.

Festival angažiranega pisanja

5.-7.
april 2019

Ljubljana
Vodnikova domačija Šiška
Kino Šiška

PETEK, 5. 4.

11.00 KINO ŠIŠKA: POGOVOR
Vse vs. nič: srečanje z dansko pisateljico Janne Teller
Vodita: Kristina Krajnc, Mark J. Užmah

15.00 DVE PREDAVANJI
Stereotipne podobe ženske v literaturi in fantazijskem žanru
Alojzija Zupan Sosič, Kaja Bucik Vavpetič

17.00 OKROGLA MIZA IN BRANJE ZGODB
#jztudi in trije sodobni romani
Pia Prezelj, Milica Antič Gaber, Ana Pavlič, vodi:

Tina Tomšič, zgodbe berejo: Tomaž Lapajne Dekleva, Eva Jus, Teja Bitenc, Eva Škofič Maurer, Špela Setničar

19.00 KNJIGA NA ODRU
Vse
Nace Korošec, Jan Majetič, Aja Markovič, Ronja Matevc Jerman, Jon Napotnik, Aleksandra Staroveški, Svit Stefanija

21.00 KINO ŠIŠKA:
PRIPOVEDOVALSKO-GLASBENA PREDSTAVA Krvava izba
Anja Novak, Nataša Keser, Živa Selan, glasba v živo: All Strings Detached

SOBOTA, 6. 4.

10.00 ZAJTRK OB KNJIGAH
S tremi avtorji in knjigami po njihovi izbiri
Anja Golob, Simona Semenič, Nejc Gazvoda

12.00–15.00 DRUŽABNA IGRA PO KNJIGAH URSULE LE GUIN
Temnice in zmaji v Zemljemorju
Vodi: Luka Golob

15.00 POGOVOR OB KNJIGAH
O ZNANOSTI Genetika – skrivna rešiteljica?
Tina Lebar, Zarja Muršič, vodi: Dora Adamič

17.00 TRI PREDAVANJA
Kako dati glas neslišanim?
Žiga Divjak, Samira Kentrič, Janja Vidmar

19.00 PESNIŠKO BRANJE
Menjalnica poezije
Sodelujejo: izbrani udeleženci pesniškega natečaja in uveljavljeni pesniki po njihovem izboru, vodi: Aljoša Harlamov

NEDELJA, 7. 4.

11.00–13.00 DELAVNICA TEHNIKE
LITERARNE MONTAŽE Nestrpnost v škarjah
Lela B. Njatin

15.00 PREDSTAVITEV KNJIŽNE ZBRIKE NOVA LIRIKA
Nekaj bo usekalo: komadi v živo
Andrej Ilc, Uroš Zupan, Primož Vitez

18.00 KNJIGA NA ODRU
Trije spomini
Novi dijak

Vstop na vse dogodke je prost.
FB Itn. in itn-fest.si

PREVEDENO LEPOSLOVJE

ANTONIO DI BENEDETTO

ZAMA

prevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Mladinska knjiga, zbirka Kondor,
2018, t. v., 280 str., 29,99 €, JAK

Antonio Di Benedetto

Danes velja Di Benedetto za enega najbolj nepripoznanih latinskoameriških avtorjev, njegov roman *Zama*, ki je izšel že leta 1956, pa za eno največjih del argentinske, celo latinskoameriške književnosti. Čeprav so ga hvalili veliki svetovne literature (Borges, Cortázar, Bolaño, Coetzee), je npr. angleški prevod romana izšel šele leta 2016 in tudi pričujoči prevod je edino avtorjevo delo, ki ga imamo v slovenščini. Ob izidu so kritiki *Zamo* primerjali tako z eksistencialnim kot novim romanom in določene vplive (Robbe-Grillet) je res opaziti, vseeno pa umetniško polnokrvni prikaz tako glavnega protagonistista Zame kot večkulturnega, večetničnega, divjega in buhtečega okolja Latinske Amerike, natančneje Paragvaja, preseže dela obeh literarnih smeri. Roman je postavljen na konec 18. st., v čas španskega kolonializma. Španski kroni kot podrejeni pravni svétnik neke paragvajske province služi tudi Zama, ki pa ves čas hrepeni po vrnitvi v kozmopolitski Buenos Aires. V svojem obupu, da bi odšel, in hkrati obsojenosti, da bo ostal, preživlja čas z ženskami, pije in kocka. Kljub pasivnosti in odtujenosti je Zama mejen v svojih čustvih – skrajno nečimrn, bojazljiv, tudi nezrel –, ko začuti premoč pa nagnusno surov. Prežet z neuresničljivimi željami, postaja vse bolj sumničav in blodnjav, meja med resničnostjo in njegovimi fantazijami pa (tudi za bralca) vse bolj nerazpoznavna. Kljub zgodovinski temi to ni zgodovinski roman, kvečjemu kaže nezmožnost zgodovinskega romana kot literarne zvrsti ali z besedami Di Benedetto: »Lotil sem se rekonstruiranja napol magične Amerike iz junaka navzven.« Očitno mu je posnemanje tedanjega obdobja (tudi po jezikovni plati) tako dobro uspelo (čeprav v času pisanja njegova noga ni stopila v Paragvaj), da so nekateri npr. hvalili avtorjevo »rekonstrukcijo španskega jezika kolonialne dobe«. In tudi to je dokaz, da gre za vrhunsko literaturo. > KRISTINA SLUGA

ANNA MATTSSON
POTI BREZ MILOSTI
prevod: Nada Grošelj
ŠKUC, zbirka Lambda,
2018, m. v., 271 str., 20 €, JAK

Začne se s prvimi koraki, v belini sobe, počasi. Zlorabljen dekle, ki ji je najhujše storil mamim moški in oče junakinjinih polsester, se sooča in spravlja k sebi. V oddaljenih krajih Švedske, daleč od urbanega in vsega, kar si želi junakinja Aleksandra, stopa na novo pot. »Svoje telo nosim kot izpraznjeno lupino, kot staro in onesnaženo hišo ... Samo počivala bi, brez pogledov, ki bi mi parali obraz in brskali za mojo krivdo,« opisuje nezavidljivo stanje. Živi v hiši, kjer je doma živčnost, z mamo, sestrama in vse jo spominja na Ivana. Posiljevalec je v zaporu, na terapiji, in četudi fizično ni več prisoten, se iz njegovega zlovesčega objema težka prebija. V na pol vaškem okolju se dijakinja zdravi tudi s pisanjem drame, gledališkim delom in se sooča s homoseksualnostjo. Ovinkov do sveta, gledališča in ljubezni je na pretek, toda konec daje slutiti, da ji bo uspelo. *Poti brez milosti* so prvo v slovenščino prevedeno delo švedske pesnice, pisateljice, prevajalke in politične aktivistke. > JEDRT JEŽ FURLAN

KATJA PERAT

**NAREDITE AMERIKO
SPET OBVLADLJIVO**Cankarjeva založba,
2018, t. v., 171 str., 24,99 €, JAK

Katja Perat

Katja Perat (1988) je bila do sedaj v slovenskem prostoru poznana kot pesnica in pisateljica (lani je izšel njen roman *Mazohistka*), v svoji najnovejši knjigi pa se predstavlja kot esejistka z izkušnjo doktorske študentke na Univerzi Washington v St. Louisu, kamor je odšla na študij leta 2016, torej v času

predsedniških volitev. Knjiga je kompilacija nekaj več kot dvajsetih, med seboj ohlapno povezanih esejev, v katerih avtorica občutljivo preiskuje ameriški srednji zahod, se vozi po osamljenih avtocestah in razmišlja, da je ta videti tako, kot bi se ti na glavo zrušilo nebo, razmišlja o (mentalni) pokrajini, kjer živijo Trumpovi volivci, odpotuje v Čikago, da se tam sestane z ameriško-bosanskim pisateljem Aleksandrom Hemonom, ugotavlja, kako je slovenski kapitalizem veliko bolj mil od ameriškega, razmišlja o Ameriki kot deželi emigrantov, tuhta o zgodbah Američanov, ki so se srečali z Nezemljani, odkrije Fulton v Misuriju, v katerem je Churchill leta 1946 »izumil« izraz železna zavesa, itn., s čimer suvereno izpiše sodobno podobo Amerike s perspektive mlade Vzhodnoevropejke. > SAMO RUGELJ

DANILO KIŠ

HOMO POETICUS

Eseji in intervjuji

izbor in prevod: Dijana Matković

Beletrina, zbirka Koda,
2019, t. v., 205 str., 27 €, JAK

Danilo Kiš

Prezgodaj umrli srbski pisatelj judovskih korenin Danilo Kiš (1935–1989) je bil eden najvplivnejših avtorjev na območju nekdanje Jugoslavije (če bi živel dlje, bi morda dobil tudi Nobelovo nagrado za literaturo), ki ga s prevodi romanov, kot so *Vrt*, *pepel*, potem *Peščena ura* in v svojem času kontroverzne *Grobnice za Borisa Davidoviča* poznamo tudi pri nas. Poleg leposlovja je bil Kiš zelo opazen tudi kot pisec esejističnih in družbeno-kritičnih besedil (preroško je napovedal vzpon nacionalizma v Jugoslaviji, ki je potem vodil v bratomorno vojno), njihov jagodni izbor pa je skupaj z nekaterimi najbolj odmevnimi intervjuji sedaj izšel v izboru in prevodu Dijane Matković, ki se je dolgo poglobljala v Kišev opus ter o njem že napisala nekaj besedil, med drugim tudi spremno besedo h knjigi. Kiševa esejistična besedila so po eni strani inspirativna, denimo ko piše o Parizu, kjer je (tudi) živel, ugotavlja, da je to mesto, kjer se knjigarne in kavarne naslanjajo ena na drugo, da je videti, kot da se med seboj podpirajo, a hkrati tudi zavezujoča, kot denimo pri nasvetih mladim pisateljem, ki jim naroča, naj se ne povezujejo z nikomer, saj je pisec tisti, ki je sam. Nabor besedil, ki jasno kaže, da imajo lahko dobri družbeno angažirani (kar je sicer fraza, ki bi se ji Kiš na široko izognil) teksti trajno vrednost in pomen. > SAMO RUGELJ

> SAMO RUGELJ

LEON MAGDALENC

60/100

100 tekstov za 60 let:

60 kolumn, 30 komentarjev

in 10 skic

Totaliteta, 2019, t. v., 285 str., 36,50 €

»Nočem pregoreti. Ne zanima me kvantiteta, temveč kvaliteta. Kopičenje stvari ni moj smisel. Pravica, da rečem

NE, pa temeljna pravica. Verjamem, da brez emocij ni nič. Ni odnosov, ni ukvarjanja z nečim, ni prihodnosti. In zagovarjam, da je treba pokazati strasti. Biti maksimalno optimističen. Brez jamranja. In logično tisto stremenje biti drugačen. Nor v smislu zavračanja povprečnosti. Vse, kar šteje v življenju, je prava mera. Je ravnotežje. Skratka, seštevek je ničla. Čisti nič,« je zapisal na zadnji strani knjige Leon Magdalenc. Na nas je, da si jih pribijemo v vidno polje.

Gre za njegovo drugo knjigo, prva je bila *ABC javnega nastopanja* (1994), nastala je v soavtorstvu in predvsem, kot pravi sam, je najbolj osebna. Ni, kot je v navadi, izbral nekaj kolumn iz Dnevnika in njegove priloge Objektivna in jih preprosto ponatisnil v knjigi. Ne. Nekaj jih je izbral iz različnih časovnih obdobji, jim dodal sveže komentarje in zapise s svojih komunikacijskih treningov. Ti so pravi mali biseri, vsak, ki se ukvarja z javnim nastopanjem, jih mora prebrati in poosebiti. Nemara bi bilo dobro, da jih preberejo tudi tisti, o katerih piše v kolumnah. T. Zgaga, odjemalec električne energije, je začel kolumne o televiziji pisati leta 2000 enkrat tedensko. Nabralo se jih je 950 in, kot piše Miran Lesjak v predgovoru, je tako počasi nastala *Slava vojvodine Kranjske, 2. del*. Izza Tonija Zgaga ali T. Zgaga in ilustracije razbijalca TV-zaslona se je sčasoma pokazal Leon Magdalenc z imenom, priimkom in fotografijo. Leonove kolumne so kot on sam: organizirane, brez odvečnih pridevnikov, opisovanj, razlaganj, direktne in duhovite. Nenehno ohranja distanco in hkrati uvid v bistvo stvari. Uvodni citat vsekakor drži, kot pribito pa drži tudi, da je strukturiran v vsem, kar dela. Kar je razvidno iz priložnosti, na roko napisanih skic za kolumne. »Zgolj« nekaj alinej, ki jih tekoče spretno vedno znova preliva v najbolj brane kolumne Dnevnika. Ob ponovnem branju ugotovimo, da se svet in z njim Slovenija nista kaj dosti spremenila; brutalizira se resda hitrostno, naravnost navdušuje pa me, kako lahko Leon Magdalenc o vsem tem vedno znova napiše novo, svežo in sočno kolumno. Mala velika šola o medijih in servisu njegovih zvezd. Duhovit diagnostik medijske podobe sveta. Zdravi z odlično diagnozo in humorjem, ki mu ju nenehno dostavljajo *fast food* zvezde. > JEDRT JEŽ FURLAN

ZYGUNT BAUMAN, THOMAS LEONCINI

TEKOČA GENERACIJA

Spremembe v tretjem tisočletju

prevod: Vasja Bratina

Družina, 2018, m. v., 92 str., 14,90 €

Kratko dialoško delo med novinarjem Thomasom Leoncinijem kot spraševalcem na eni strani in enim najbolj znanih sociologov dvajsetega stoletja

Zygmuntom Baumanom (1925–2017) kot intervjuvancem na drugi je več kot debata o aktualni sodobnosti, saj avtorja v njej spregovorita o ključnih spremembah, ki so se zgodile v sodobni, postmoderni, po Baumanu tekoči družbi in ki zadevajo generacijo, rojeno po letu 1980. Razpravljata o pomenu tetovaž za identiteto posameznika, sprememb v ljubezni in spolnosti v zadnjih desetletjih, vplivu svetovnega spleta na posameznikovo in družbeno življenje ter prihodnost itn., knjigi pa je dodana tudi spremna beseda Bojana Žalca o Zygmuntu Baumanu. > SAMO RUGELJ

Žanrska niša slovenskih kriminalk se je v zadnjih nekaj letih pokazala za tržno zanimivo, zato se vanjo stekajo novi avtorji in njihovi pristopi (tako bo tudi naprej – napovedujejo se nova dela uveljavljenih leposlovnih avtorjev). Do sedaj so bili nosilni liki slovenskih kriminalk detektivi, inšpektorji in novinarji, v *Sodnih dnevih*, romanu, ki sta ga skupaj spisala odvetnik Peter Čeferin in novinar Vasja Jager, pa je glavni junak naposled odvetnik. Ti namreč v žanrskih kriminalkah drugod po svetu s svojo bistrumnostjo pogosto razrešujejo najzapletenejše zločine, včasih tudi tiste po resničnih primerih, kar je do neke mere tudi vsebina odvetniškega kriminalnega romana *Sodni dnevi*. Glede na to, da je tudi soavtorstvo kriminalke nekaj, kar je v slovenskem prostoru prej izjema kot pravilo, se nam je vse skupaj zdelo lepo izhodišče za pogovor z avtorjema, ki smo ju označili kot tandem nasprotij: mladost proti modrosti, kaos proti redu, impulzivnost proti razumu in očarljivost proti šarmantnosti.

»Pri nama so bile vloge jasne in demokracija je vsaj enkrat resnično delovala.«

PETER ČEFERIN, VASJA JAGER

SODNI DNEVI

Cankarjeva založba,
2019, t. v., 232 str., 24,99 €

Bukla: Gospod Čeferin, v zadnjih letih smo bili bralci od vas deležni kopice knjig, od strokovnih monografij, humoresk in anekdot do biografije, sedaj smo dobili še kriminalko, ki ste jo podpisali kot soavtor. Od kod tak knjižnoustvarjalni izbruh v tako kratkem času?

Čeferin: Leta 2012 smo praznovali petinštirideseto obletnico obstoja naše odvetniške družbe. V počastitev tega jubileja sem sklenil, star 74 let, napisati svojo prvo leposlovno knjigo. V obliki petinštiridesetih zgodb. Za vsako leto eno. Pri pisanju teh zgodb (obožujem kratke zgodbe) sem začutil neizmerno veselje do literarnega ustvarjanja. Zato sem pisanje nadaljeval in do letos napisal okrog 400 kratkih zgodb, ki so izšle v petih knjigah. Poleg tega sem bil še dvakrat soavtor, sodeloval sem pri knjigi Tadeja Goloba z naslovom *Nespodobni odvetnik* in z Vasjo Jagrom pri knjigi *Sodni dnevi*. V počastitev 150-letnice Odvetniške zbornice pa sem napisal še knjigo *Odvetništvo na Slovenskem – od Habsburške monarhije do neodvisne države*.

Bukla: Gospod Jager, *Sodni dnevi* so vaša prva knjiga (v soavtorstvu), do sedaj ste delali (in še delate) kot novinar in publicist. Je ideja napisati knjigo v vas tlela že dlje časa? Je to zametek nove (dodatne) kariere?

Jager: Bog daj! Če povem po pravici, sem v novinarstvo zataval le zato, ker sem bil prepričan, da je to edini način, da živim od pisanja. Po naravi sem izrazit individualist in kreativec, kar pa v sedanjih okoliščinah ni več najbolj združljivo s poklicem, ki ga opravljam. Po drugi strani sta mi tako branje kot pisanje literature v resničen užitek in ne morem si predstavljati, da bi na tem področju kdaj lahko imel kreativno krizo. Moja duša me bo raztrgala, če ne bom zapisal zgodb, ki mi jih pripoveduje.

Bukla: Katere avtorje in katere kriminalke najraje bereta? Sta imela pri pisanju kakega vzornika? So izmišljene zgodbe bolj napete od resničnih?

Čeferin: Pri opravljanju odvetniškega poklica sem prišel do spoznanja, da so zgodbe v resničnem življenju pogosto mnogo bolj vznemirljive in napeete od še tako pretresljive literature. Moj najljubši kriminalni roman je *Na robu zakona* Johna Grishama. Glavni junak, odvetnik Sebastian Rudd, mi je blizu. Kot človek in kot odvetnik. Brani ljudi, pred katerimi drugi odvetniki zaklepa vrata, ker verjame, da ima vsakdo pravico do poštenega sojenja. Sovraži nepravilnost in ne zaupa državnemu aparatu.

Jager: Pa me imate. Priznati moram, da v življenju nisem prebral niti ene kriminalke; še najbližje temu je bila *Holistična pisarna Dirka Gentleya* od Douglasa Adamsa. Sem pa osnove žanra poznal iz noir filmov, ki sem jih svoj čas pogledal kar nekaj; nanje sem se mestoma naslanjal tudi pri *Sodnih dnevih*. Morda je bilo za knjigo celo bolje, da nisem bil obremenjen z zapovedmi žanra. Tako sem več pozornosti posvetil slogu in razvoju likov, kar jo po mojem razlikuje od tipične kriminalke.

Bukla: Pri anglosaških pa tudi skandinavskih kriminalkah ni nenavadno, da sta kdaj avtorja knjig dva. V Sloveniji so taki primeri redkejši. Kako je prišlo do vajinega sodelovanja, kdo je dal pobudo, kdo vaju je povezal, sta se poznala že prej?

Čeferin: Pred sodelovanjem pri knjigi se z Vasjo nisva poznala. Povezala naju je nekdanja glavna urednica Tatjana Cestnik. Zakaj in kako, pa bom pojasnil kasneje.

Jager: Mene je založbi priporočila prijateljica Urška Kaloper, ki ji dolgujem posebno zahvalo. Priznam, da sem imel nekaj treme, ko so mi povedali, da bom delal s Petrom Čeferinom. Pa tudi malo pomisleka, da se bodo kakšni fofvljivci, ki jih v novinarstvu ni malo, obregovali ob to dejstvo. Toda doktor je presegel vsa moja pričakovanja in res sem vesel, da je prišel v moje življenje.

Bukla: Torej, gospod Čeferin, kako je potekalo vajino sodelovanje pri pisanju tega romana? Je bil eden kapetan, trener ali inštruktor in je drugi bolj sledil ali pa sta ustvarjala bolj kot igralska dvojka, ki se je o taktiki in strategiji nastajanja knjige odločala skupaj in sproti? Kakšno vlogo pri zgodbi so imeli uredniki na založbi?

Čeferin: Za pisanje te knjige sem uporabil tri vire: sodne spise (vendar ne samo spis Ivana Periča), medijske zapise, objavljene v državah, ki so nastale iz nekdanje Jugoslavije, in pričevanja ljudi, ki sem jim obljubil anonimnost. Zato sem moral popolnoma spremeniti imena, kraje, čase in druge okoliščine zgodbe. V knjigi tako nastopajo: odvetnik dr. Edvard Melik, bogataš Karel Maron, njegov štirideset let mlajši ljubimec Tomi Klajn, tajni policijski sodelavec Zoran Hladnik, bivši udbovec in tajni agent Igor ter drugi. Besedilo, ki sem ga pisal dve leti, sem ponudil Cankarjevi založbi. Urednikom je bilo všeč, so pa želeli, da knjigo oblikujem v obliki kriminalnega romana. Ker pa sem bil na področju leposlovja do takrat »specializiran« le za kratke zgodbe, me je že omenjena urednica Tatjana vprašala, ali soglašam, da mi dodelijo soavtorja. Ker sem na to pristal, so mi dodelili novinarja Vasjo Jagra, ki je zgodbo oblikoval v literarni obliki kriminalnega romana. Z Vasjo sva se odlično ujelela in sproti mi je pošiljal v branje, kar je napisal. Sta pa pri nastajanju knjige sodelovala tudi urednica Tatjana in novi glavni urednik Aljoša Harlamov. Oba posebej na koncu ustvarjalnega procesa, ko sem se ponovno priključil tudi sam, predvsem zaradi strokovnega pregleda opisa kazenskega postopka in pravilne uporabe pravniških izrazov.

Bukla: Je bilo res tako?

Jager: Ja. Pri nama so bile vloge jasne in demokracija je vsaj enkrat resnično delovala. Peter je imel čez osnovno zgodbo in pravni vidik, jaz pa literarnega; pri tem sva se ves čas spodbujala in si dajala zagona. Niti enkrat ni med nama prišlo niti do najmanjšega razhajanja – nasprotno, brez Petrove podpore nikoli ne bi zbral zadosti vere vase, da bi zadevo pripeljal do konca. Z uredniki smo se malo lovili okoli nekaterih podrobnosti, zlasti je bil kamen spotike moj fetiš na metafore in slikovito pisanje. S Petrom tudi še vedno žalujeva za starim prijateljem, ki je moral v knjigi umreti, a takšno je pač življenje. Na koncu smo prišli do kompromisa, ki je zadovoljil vse, in zato se moram Aljoši in Tatjani iskreno zahvaliti.

Bukla: Gospod Čeferin, zakaj se vam je resnični primer Ivana Periča zdel tako poseben, da ste pomislili na to, da si zasluži tudi literarno obdelavo?

Vasja Jager in Peter Čeferin

Čeferin: Vedno so me posebej pretresli primeri, ko je bil nekdo obsojen za kaznivo dejanje, ki ga po mojem globokem prepričanju ni storil. Pa prav v takih primerih sem se najbolj trudil. Periča sem zagovarjal deset let, vlagal sem vsa pravna sredstva, vse do ustavnega sodišča in Evropskega sodišča za človekove pravice. Zaman. Zato sem se odločil, da bom o tem primeru napisal knjigo. Za mojo dušo. Pravnih sredstev žal nisem imel več na razpolago. Pa tudi za obnovo postopka ni zakonite podlage.

Bukla: **Gospod Jager, je bilo to, da je osnova kriminalke resnična, za njeno pisanje omejujoče ali navdihujoče? Kje je meja, ko resnica prestopi v fikcijo, in kako se to doseže? Verjetno ni dovolj, če samo spremenimo imena pravih likov ...**

Jager: Hja, jaz sem imel na začetku s tem kar težave, ker nisem povsem prepričan, da je resnični Tomi Klajn res nedolžen. Tako da sem moral najprej pri sebi razčistiti, da pišem fikcijo, in si izbrisati iz glave podobo iz resničnega življenja, ki sem jo nosil v sebi. Šele nato sem lahko pred seboj zagledal »najinega« Tomija in mu pustil, da mi je razložil svojo zgodbo. Podobno je bilo z likom tožilke, do katere sam seveda ne gojim zamere, ki jo do lika, na katerem je zasnovana, po vsem preživetem bržkone upravičeno čuti Peter.

Bukla: **Ste razmišljali, da bi na kaki točki z zgodbo zavili kam drugam, stran od resničnosti? Bi (ste) morda izpustili kakega od likov ali pa dodali kakšnega svojega?**

Jager: Mene domišljija proč od resničnosti vleče ves čas ... Pri *Sodnih dnevih* se je to izkazalo za prednost, saj mi je pomagala pripeljati zgodbo do zaključka, ki ga predloga glede na vse okoliščine seveda ni mogla imeti. Da sem Petrovi sodni drami dodal človeški pridih, toplino, ki je bralcem omogočila, da do zgodbe vzpostavijo empatijo, sem si zamislil celo vrsto likov, po katerih sem spletel mrežo Edvardovih odnosov. Pri tem je bila ključna tajnica Irena, ki mi je neizmerno prirasla k srcu. Staro barabo Igorja in beograjsko divo Neveno pa mi je predložil že moj sosterilec, jaz sem jima samo dodal par plasti.

Bukla: **Glede na to, da se oba pri svojem delu ukvarjata z različnimi odmevnimi primeri, se najbrž zgodi, da jih vzameta tudi osebno. Kakor pravi Edvard v romanu svojemu sinu: »Saj veš, kako je, ko me potegne delo. Bolj zajeban je primer, bolj zajeban postanem sam. In pozabim na vse.« Kako pa je z vami? Kako vaše delo vpliva na vaše družinsko življenje in vaš prosti čas? Kje postavljata mejo med poklicnim in zasebnim življenjem?**

Čeferin: V odvetniškem poklicu ni meje med zasebnim in poklicnim življenjem. Če te ob drugi uri zjutraj pokliče nekdo, ki so mu vzeli prostost, moraš na policijsko postajo. Če ne greš, nisi odvetnik. Kadar koga zagovarjam, ga zagovarjam 24 ur na dan. Na nočni omarici imam blok in svinčnik, in ko

dobim neko idejo, jo zapišem. Ko sem nekoč zagovarjal nekega Lončariča, ki naj bi bil največji tihotapec ljudi, mi je pokojna žena neko jutro rekla: »A mi lahko poveš, do kdaj bo ta Lončarič spal z nama v najini zakonski postelji?« Tako je tudi, kadar pišem svoje zgodbe. Če dobim idejo, vstanem ob treh uri zjutraj.

Jager: Pri meni pa je meja med službo in domom nedotakljiva, ob njej sem nakopičil težko topništvo in jo obdal z bodečo žico. Intima mi je sveta, ker je to prostor, v katerem se lahko obnavljam za norijo, ki je tam zunaj. Moja mlada družinica mi pomeni vse in pazim, da je ne obremenjujem s službenimi problemi. Kar mi seveda vsake toliko časa spektakularno spodleti in potem mi je žal ... Sam seveda čutim, da delam preveč, in skoraj ves čas me zato muči slaba vest. A kaj hočemo, položnice se ne bodo plačale same in dopovedujem si, da je tudi to eden izmed načinov za izkazovanje moje ljubezni do bližnjih.

Bukla: **Knjiga se konča z mislijo, da je bilo to eno od tistih »sojenj, v katerih ne moreš zmagati, in sodb, ki jih ne moreš prenesti«? Kakšen je po vaši oceni delež takih sojenj v slovenski praksi? In kako se z njimi spopadajo naš sistem in posamezniki?**

Čeferin: V enainpetdesetih letih, ko neprekinjeno opravljam poklic odvetnika, sem sprejel okrog petdeset tisoč strank. Zagovarjal sem jih na vseh sodiščih bivše Jugoslavije in sedanje države. Videl in slišal sem marsikaj. Marsičesa ne bom nikoli pozabil. Včasih potrebujes jekleno voljo, da se obvladaš, ko dobiš občutek, da bo nekdo obsojen, čeprav dejanja ni storil in tudi ni dokazov, da je to dejanje storil. In da je vse, kar zagovornik počne, brez vsakega smisla. Še posebej, ker smo sprejeli »ameriško« zakonodajo in prakso, ko se lahko obtoženi dogovori s tožilcem za nižjo kazen, če dejanje prizna. Tudi če dejanja ni storil.

Jager: Jaz se trudim, da me teorije zarote ne potegnejo preveč. Prepričan sem, da je velik, največji del našega pravosodja in policije pošten, objektivni in strokoven. Težava pa je tistih nekaj odstotkov gnilobe, ki kvarijo celotno sliko; skozi se v družbo vrinja sistemska korupcija, ki jo najeda. In o teh rečeh je treba govoriti in pisati.

Bukla: **Vajin roman pušča odprt konec. Se lahko nadajevamo nadaljevanja ali pa morda še kakega skupnega dela?**

Jager: Kot sem rekel, moja domišljija dela na polno. V trenutku, ko je knjiga šla v tisk in sem videl, da gre zares, sem jo pričel pogrešati. In sem vso noč tuhtal o idejah za nadaljevanje; moram reči, da uspešno. Liki so dovolj močni, da so zaživeli svoja življenja, na katerih je možno graditi nove zgodbe, Peter pa ima v pisarni okoli 50 ton sodnih spisov. Kar se mene tiče, so mi Melik in družina postali ljubi prijatelji in prav rad bi jih še kdaj srečal.

Čeferin: Jaz pa mislim, da je ta knjiga moje zadnje literarno delo.

V letih 2016–2018 se je – žal domala neopaženo – bistveno povečala zakladnica starogrške in rimske dramatike v slovenskih prevodih. V zbirki *Dialog z antiko* pri založbi AMEU – ISH se je namreč končal en projekt, prevajanje grškega tragika Evripida, in se začel nov, še neuraden projekt, za katerega je upati, da bo izpeljan: prevajanje rimskega komediografa Plavta.

Od grške tragedije do rimske komedije

Poleg teh dveh dramskih projektov so seveda izhajali še drugi prevodi, v lanski, torej najbolj »vroči« produkciji denimo še ena drama in en zvezek filozofske proze. Ta drama, *Ojdip* francoskega klasicističnega pesnika Pierra Corneilla v prevodu Sovretove in Prešernove nagrajenke Marije Javoršek (2018), se navezuje na istoimensko tragedijo grškega tragika Sofokla in tako ustvarja pristen »dialog z antiko«. V istem letu ji je sledila *Sreča in politika*, nov zvezek v nizu Plutarhovih *Etičnih spisov* v izboru in prevodu urednice AMEU – ISH Maje Sunčič, ki vsebuje spise *O sreči ali vrlini Aleksandra Velikega*, *O sreči Rimljanov*, *O sreči in O slavi Atencev*. Grški polihistor se v njih ukvarja z vprašanjem sreče v politiki, poosebljene v grški boginji Tihhe oziroma rimski Fortuni, in z njenim vplivom na usodo posameznika ter narodov in s tem zgodovine. Problematiki sreče ali usode, ki nas čaka v prihodnosti, se – seveda na svoj način – izdatno posveti tudi Artemidor, avtor edinih ohranjenih antičnih »sanjskih bukev« *Interpretacija sanj* (prev. Maja Sunčič, 2017).

Prelomnica večjih razsežnosti pa je bila, da je v letih 2016–2018 izšlo osem tragedij Evripida (5. stol. pr. Kr.), najmlajšega od treh velikih atenskih tragiških pesnikov. Že od zgodnjega 20. stoletja so ga pomalem prevajali Anton Sovre, Fran Bradač in Marijan Tavčar, po letu 2000 pa je dobil nov zagon in največji pospešek dosegel v zadnjih treh letih. V letu 2016 so pri založbi AMEU – ISH v enem zvezku izšle njegove *Bakhantke* in v drugem *Prošnjice* in *Heraklovi otroci*, v letu 2017 *Andromaha* in *Trojanke* (spet v enem zvezku) ter *Hipolit* skupaj s Senekovo *Fedro* v knjigi *Prepovedana ljubezen*, v 2018 pa še *Elektra* in *Ion* v enem zvezku. Pet dram iz tega niza je prevedla Jera Ivanc, po eno pa Andreja Inkret, Sovretov nagrajenec Branko Senegačnik in Mojca Cajnko. To pomeni, da imamo danes na voljo prevode vseh osemnajstih ohranjenih Evripidovih tragedij v knjižni obliki – v nekaj primerih prve, v nekaterih ponovne prevode. Izida v knjigi doslej ni dočakala edino satirska igra *Kiklop*, kar pa ne pomeni, da v slovenščini ni dostopna: prevod je že leta 1932 objavil Fran Bradač v *Ljubljanskem zvonu*, leta 2012 pa ga je za bralno uprizoritev v ciklu *Replike iz antike* v ljubljanski Drami osvežil David Movrin.

Evripid je »najsodobnejši« v trojici kanoničnih grških tragikov: bolj kot predhodnika je dajal besedo Drugemu – Negrkom, sužnjem, ženskam – stare mite pa je prevrednotil in osvetlil z novim skepticizmom do tradicionalne religije in morale, ki se je uveljavljal v 5. stoletju. Njegove drame, polne zgodb o nasilnih in čudaških strasteh (Fajdra oziroma Fedra se zaljubi v svojega pastorka) in nekonvencionalnih prizorov, so se v poznejši recepciji ponujale nasprotujočim si interpretacijam: kritiki 19. stoletja so v njem zaradi skepticizma videli racionalista, medtem ko ga poznejša doba dojema kot iracionalista, saj se njegovi protagonisti in protagonistke spopadajo z nedoumljivimi silami v samih sebi. Kompleksnost njegove dramatike odseva že v nasprotju med načinoma, kako so tolmačili njegov odnos do žensk v antiki in danes: danes ga zaradi osredinjanja na ženske like štejejo za najbolj »ženskega« starogrškega tragika, medtem ko so mu v antiki prav zato, ker se pogloblja v duševno patologijo žensk, očitali ženskomrzištvo, češ da ženske po nepotrebnem slika v slabi luči.

Iz popolnoma drugega vesolja prihaja rimski komediograf Plavt (3.–2. stol. pr. Kr.). V letih 2017–2018 sem pripravila dva zvezka s skupno petimi njegovimi komedijami v prvih, ali vsaj prvih natisnjenih, slovenskih prevodih. Prvi zvezek prinaša burki *Perzijec* in *Kazina* (2017), drugi s krovnim naslovom *Tri fantazijske pustolovske*

PLUTARH: **SREČA IN POLITIKA**

prevod: Maja Sunčič
232 str., 19,90 €, JAK

PIERRE CORNEILLE: **OJDIP**

prevod: Marija Javoršek
124 str., 18,90 €, JAK

EVRIPID: **ELEKTRA; ION**

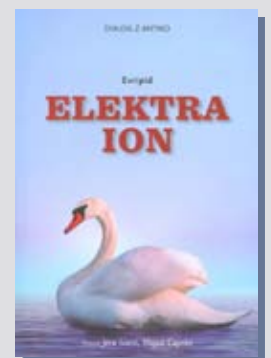
prevod: Jera Ivanc, Mojca Cajnko
196 str., 18,99 €, JAK

TIT MAKIJ PLAVT:

TRI PUSTOLOVSKE FANTAZIJSKE KOMEDIJE

prevod: Nada Grošelj
268 str., 19,90 €, JAK

komedije pa igre *Trgovca*, *Trinovčevo* in *Stihus* (2018), ki jih tematsko lahko opredelimo kot pustolovske fantazijske komedije. Njihov skupni imenovalec je, da jih zaznamuje in prežema eksotični motiv potovanja, bodisi realističnega (zlasti trgovskega) bodisi fantazijskega. Napetosti in zaplete povzroči vrnitev popotnika – sina, očeta, zakonskega soproga – ki je za nekaj časa izstopil iz domače skupnosti. Podobno kot Evripid je tudi Plavt del železnega kanona, vzpostavljenega že v antiki: kakor je Evripid najmlajši v grški tragiški trojici, je Plavt najstarejši v rimski komični trojici. Evripidu je podoben še v tem, da se prav tako osredini na Drugega – od očetov odvisne sinove, ženske, sužnje – le da to v antični komediji od 4. stoletja pr. Kr. dalje ni izjema, ampak pravilo. Plavt se je namreč navdihoval pri starogrški »novi komediji«, ki je sledila prepoznavnemu vzorcu: prikazovala je stereotipne melodramatične zgodbe in v njihovem okviru paleto človeških tipov, kakršni so sitni in stiskaški oče, zaljubljeni mladenič, pretkani suženj. Svojim predelavam grške komedije pa je Plavt vtisnil še lastni pečat z vnašanjem prvin iz italske uprizoritvene umetnosti, ki so jo zaznamovali burkaštvo, zajedljiv humor in prevratniški saturnalijski duh, v katerem osebe z avtoriteto – starci, očete, gospodarji – potegnejo krajši konec. V nasprotju z mračno podobo zunanega in notranjega sveta, ki jo slika Evripid, je Plavtov svet poenostavljen, razigran in poln »žlahtno infantilnih« domislic, kot je nekoč rekel klasični filolog Marko Marinčič: domislic, ob katerih se moramo smejati še dandanes.

RADO KOČEVAR,
MOJCA VOLKAR TROBEVŠEK
TISTA LEPA LETA

Spomini Rada Kočesarja
Planinska zveza Slovenije,
2019, pt. v., 166 str., 24,90 €

Rado Kočesar

... klasična
pripoved o
slovenskem
gorništvu in
alpinizmu ...

Spomini legendarnega slovenskega gornika in alpinista Rada Kočesarja (1928), še vedno vitalnega devetdesetletnika, ki se redno sprehaja in kolesari, nepopustljivega športnika, občasno imenovanega tudi Mišica, niso samo zgodovinski prerez razvoja slovenskega alpinizma po drugi svetovni vojni, ko se je v skromnih razmerah rojeval naš nacionalni šport, temveč so tudi iskri in doživeti spomini človeka, ki so ga gore že v mladosti začarale in zaznamovale, tako da so bili njegovi športni podvigi, od Čopovega stebra v osmih urah naprej, samo logična posledica prizadevanj nadarjenega hribovca, ki se je v gorah po začetni

negotovosti pred plezarijo počutil kot doma. Od sten nad Kamniško Bistrico do grškega Olimpa, kamor se je povzpel po navadni poti že kot srednjeletnik, vendar je pod vrhom, v steni Stefani, vseeno oprezal za vstopnim poskusom svojih alpinističnih kolegov Avčina in Modca, ki sta pod to steno prišla pol stoletja prej (in odnehala zaradi krušljivosti), nas po svoji prehojeni poti strumno vodi Kočesar in samo čudimo se lahko, da so njegovi spomini (tudi s pomočjo zabeležk) po vseh desetletjih še vedno povsem živi in bleščeči. Klasična pripoved o slovenskem gorništvu in alpinizmu. > SAMO RUGELJ

RENÉ LUC
**GANGSTER ALI
DUHOVNIK?**

Osebna zgodba
prevod: Tadej Pogačnik
Družina, 2019, m. v., 192 str., 19,90 €

... navdihujoča
zgodba ...

Biografska pripoved, ki nam jo pripoveduje duhovnik oče René-Luc, se bere kot napeta zgodba o fantu, za katerega je vse kazalo, da bo postal prestopnik, kriminalc ali celo gangster, kot nakazuje sam naslov knjige. Je že tako, da ima življenje svoje načrte, treba je »samo« reči DA – odgovoriti z jasnim sprejemanjem dobrega in pasti v božje naročje. René-Luc je bil zlomljen, tavajoč otrok brez očeta, z očimom kriminalcem, družina se je ves čas selila – dokler se ni zgodila sinhronost, tj. njegova pripravljenost in okoliščine, ki so obrnile tok njegovega življenja v povsem drugo smer. Zdaj je duhovnik, ki pričuje o svojem spreobrnjenju, duhovni rasti in možnostih, ki jih ima slehernik, če jih le sprejme (in uvidi) in nato deluje v dobro. To je knjiga o tem, da smo drug drugemu dar, kadar delamo dobro, in tudi o tem, da bog deluje po nas, ljudeh. Navdihujoča zgodba, ki bo pomagala ljudem odpreti se ljubezni in božji navzočnosti ter ju živeti. > SABINA BURKELJCA

IZJEMNA KNJIGA
ENEGA IZMED VODILNIH
SVETOVNIH MISLECEV

STEVEN PINKER
RAZSVETLJENSTVO
ZDAJ

838 str.
28,90 €

PREDNAROČNIŠKA CENA DO 15. APRILA JE 21,90 €

ALI SODOBNI SVET RES RAZPADA IN NAZADUJE?

JE NAPREDEK SPLOH ŠE MOGOČ?

JE PRED NAMI RES TAKŠEN ALI DRUGAČEN ZATON?

PODATKI KAŽEJO DRUGAČE: VSE VEČ ČLOVEŠTVA ŽIVI DLJE,
BOLJ KAKOVOSTNO IN BOLJ ZDRAVO, SVOBODNEJŠE IN BOLJ SREČNO.

NAVDUŠUJOČA ANALIZA STANJA
ČLOVEŠTVA V TRETJEM TISOČLETJU

Naročila in prednaročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj založenih knjigarnah.

GAVIN FRANCIS

PREOBRAZBE TELESA

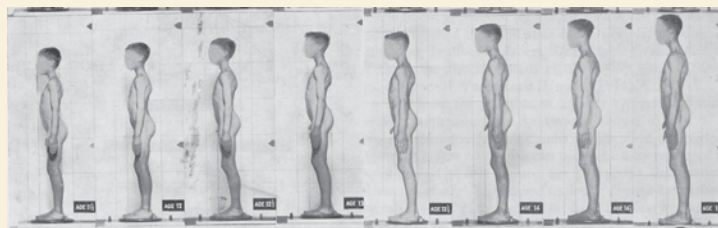
O medicini in spremembah v človekovem življenju
prevod: Miriam Drev
UMco, zbirka Odkrito,
2019, m. v., 339 str., 24,90 €, JAK

Gavin Francis

Vsako živo telo se v toku svojega življenjskega cikla sooča z dramatičnimi spremembami. Biti živ pomeni biti zajet v nenehno spremembo: rast, okrevanje, učenje, staranje. Nekatere spremembe telesa povzročamo tudi sami, denimo z bodibildingom, tetovažami itn. Spet druge so del naravnega cikla. V knjigi *Preobrazbe telesa* Gavin Francis, škotski družinski zdravnik z redno prakso in nagradni pisatelj, tudi avtor knjige *Pustolovščine v človeški koži*, razglablja o preobrazbah duha in telesa, ki se pnejo po loku človeškega življenja. Pri nekaterih spremembah imamo bolj loku besede. Ne moremo se izogniti puberteti, menopavzi ali sivenju las. Druge spremembe so nemara dobrodošli mejniki na naši poti – nadvse zaželena nosečnost, ozdravljen rak ali pa dolgo pričakovana sprememba spola. Morda zaidemo tudi na temačne odseke, v smeri okrutnih anoreksičnih motenj, ali zabredemo v živi pesek izgube spomina. Nove tehnologije nas nemara izpopolnijo, a celo brez njih naše telo včasih doletijo redke, celo čarobne spremembe – pri gigantizmu ali pri občutljivosti na sonce

in poraščenosti po obrazu, zaradi katerih so bolnike s porfirijo nekoč sumničili, da se spreminjajo v volkodlake. Medicina dandanes razpolaga s poprej neslutnimi možnostmi vnašanja sprememb v naša življenja. Vendar pa ima ta moč svoje omejitve. Ko Francis pomaga svojim pacientom pri soočanju s preobrazbami njihovih teles, bodisi začasnimi ali trajnimi, se opre na zgodovino, upodabljaljočo umetnost, književnost in čudodelstvo in z vsem tem ponazori, da je najpristnejše bistvo človekovega bivanja prav nenehno spreminjanje. *Preobrazbe telesa* je čudovito napisana knjiga z velikim občutkom za jezik, saj avtor v človekovem življenju vidi dramo in lepoto, ob tem pa se je Francis zato, da bi razkril, kako so ljudje sposobni spreminjati svoja telesa in um, zakopal tako v zgodovino medicine kot tudi v študije medicinskih primerov, s tem pa spisal nabor izjemnih kliničnih, antropoloških, literarnih in globoko človeških meditacij o svojih pacientih in njihovih boleznih. Pripoved o človekovem življenju v vsej njegovi barvitosti! > SAMO RUGELJ

KYLIE BISUTTI

NISEM ANGEL

Z modne piste Victoria's Secret na pot za Gospodom
prevod: Katja Berk Bevc
Družina, 2018, m. v., 280 str., 24,90 €

... pretanjeno
zapisana zgodba
nekdanje
manekenke ...

Kylie je odraščala v majhnem mestu Jackpot v Nevadi in bila kljub revnim življenjskim razmeram v svojem okolju nadvse srečna. Že v njenih otroških letih, sploh pa kasneje, ko je prestopila prag najstniškega obdobja, so ljudje okrog nje ves čas hvalili njeno lepoto in ji zato prigovarjali, naj se začne ukvarjati z manekenstvom. Ko se je Kylie z družino kasneje preselila v Las Vegas, se je na mamino pobudo zares podala v svet (navideznega) blišča, lepih oblek in izpiljenega videza. A Kylie je že sredi najstniških let, v času, ko je že nadvse aktivno in uspešno stopala po manekenskih brveh, sprevidela, kako zlagan je svet, v katerega se je podala. V trenutkih najhujše osame je začnela iskati pot do rešitve v veri in molitvi ... Pretanjeno zapisana zgodba nekdanje manekenke, ki je med drugim delala tudi za prestižno blagovno znamko za perilo Victoria's Secret, ponuja realističen vpogled v zakulisje manekenskega sveta in ob tem razkriva, kaj je avtorico knjige spodbudilo k popolni preobrazbi življenjskih nazorov, ki jih zdaj že leta predano širi po celem svetu. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

TERESA CREMISI

ZMAGOVALKA

prevod: Mimi Podkrižnik
Totaliteta, zbirka Alma,
2018, m. v., 173 str., 19,90 €

Teresa Cremisi (1945) je vplivna podjetnica in založnica, ki se je rodila v Aleksandriji, kasneje pa se je še kot mladenka z družino preselila v Italijo,

kjer je kot odrasla potem počasi prišla v medijsko industrijo, bila med drugim (skoraj po naključju) tudi direktorica tiskarne in drugih podjetij, v katerih je dodobra spoznala ustroj poslovanja in delovanja (ter tudi usihanja tiskane) medijske krajine. Ščasoma je kljub zapletom pri pridobivanju francoskega državljanstva postala ena najvplivnejših osebnosti v francoskem kulturnem prostoru, saj je (bila do leta 2015) predsednica uprave skupine Flammarion, ki izdaja tudi take avtorje, kot so Houellebecq, sedaj pa načeluje francoskemu Nacionalnemu filmskemu centru (CNC), ključni instituciji za produkcijo domačega filma. Pred nekaj leti je obiskala tudi Ljubljano. *Zmagovalka* je njena literarizirana avtobiografija, spretno spisan prehod skozi njeno življenje, vendar pa v njej ne iščite srečanj s svetovno znanimi avtorji, saj se avtorica ozre bolj navznoter, k sebi in svoji družini, ter na površino skuša postrgati spomine od najzgodnejših pa do tistih kronološko zadnjih, ki so spodbudili njeno domišljijo in dali tudi naslov njeni knjigi. > SAMO RUGELJ

Vabljeni na prenovljeno spletno stran www.bukla.si

S klikom do dobre knjige. Knjigarna **bukla**

JOAN DIDION

LETO ČUDODELNIH MISLI

prevod: Miriam Drev

UMco, zbirka Odkrito,

2018, m. v., 223 str., 19,90 €, JAK

Žalovanje je proces, ki ga vsak doživlja po svoje, pa vendar imajo žalujoči marsikaj skupnega, kar nas lahko uči – naučila nas bo šele izkušnja smrti bližnjega! –, da bo mo vsaj malce bolj pripravljeni, kot sta bili ob nenadni smrti svojih mož Joan Didion in Sheryl Sandberg.

»Življenje se spremeni nanagloma. / Življenje se spremeni v trenutku. / Sedeš k večerji in življenje, kakršno poznaš, se konča. / Vprašanje samopomilovanja.«

Tako začne svojo pripoved slavna ameriška novinarka in pisateljica Joan Didion (1934) in zapisano večkrat ponovi. Kot ponovi mnoge besede, ker je njeno pisanje tudi ritualno in terapevtsko; svojo žalost ziblje v ritmu, jezik ji pomaga, da govori, tudi ko bi najraje obmolnila. Ker je včasih pretežko, kar doživlja. To valovanje! »Bridkost pride v valovih, krčih, nenadnih uvidih, od katerih se ti zašibijo kolena, zameglijo oči in presahne vsakodnevni tok življenja. Dobesedno vsak, ki je kdaj prestajal bridkost, omenja pojav 'valov',« zapiše vdova po možu, tudi pisatelju, s katerim sta živela skupaj noč in dan štirideset let v globokem zaupanju, prva bralca drug drugemu. In tako piše o žalosti mati, ki ima po moževi smrti v bolnišnici na smrt bolno hčer, za katero skrbi, nadzoruje delo zdravnikov, kontrolira vse, kar se v zvezi z njo dogaja. In tako nekako preživi v skrbi za bolnico in v vsakdanjem pričakovanju, da se bo mož vrnil, vrnil se bo njen dragi, zato potrebuje čevlje, ki ga čakajo doma. Joan leto dni pričakuje ta čudež ... O možu premišljuje vse dni, obuja spomine, se sprašuje, bere, bere, kot sta vedno brala oba. Veliko. Ustvari odlično definicijo zakona: »Zakonska zveza je spomin, zakonska zveza je čas.« In se spomni, da je on pogosto rekel: »Če bi se mi kaj zgodilo ...«, ona pa je odgovarjala: »Nič se ti ne bo zgodilo.« Ko se mu je, ko je po srčnem napadu večer pred silvestrovim umrl, se je zanjo spremenilo vse. Njeno iskreno in pošteno avtobiografsko pričevanje je dragoceno, ker kaže zorenje, proces spoznanja: »Nepopolna umrljiva bitja smo, ki se zavedamo te umrljivosti celo takrat, ko se je otepamo, spodnese nas prav ta naša zapletenost, tako navita, da v tistem, ko žalujemo za nekom, hkrati tako ali drugače objokujemo samega sebe.« Nekdaj zaničljiva do pisateljice, ki je po smrti moža napisala knjigo *Ubiti preostali čas*, Didion zdaj ponavlja za njo: *Čas je šola, ki nas pouči ...*

SHERYL SANDBERG, ADAM GRANT

MOŽNOST B

Kako se spopravimo s stisko in se pod pritiskom ne stremo, temveč v sebi odkrijemo moč in življenjsko rast

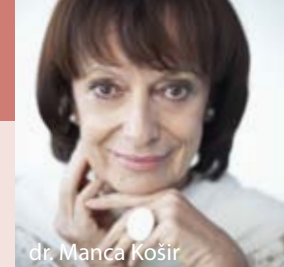
prevod: Danica Križman

Mladinska knjiga, zbirka Upanje,

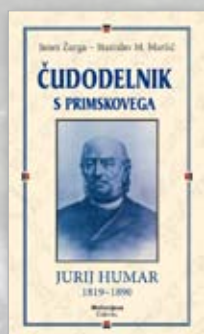
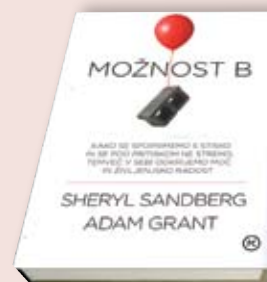
2019, m. v., 288 str., 24,99 €

Tudi Sheryl Sandberg je izgubila ljubljenega moža nenadoma, tudi ona je čakala čudež, da se bo vrnil. In oblivali so jo podobni valovi: »Imela sem občutek, da se bolečina nikdar ne bo podela. V valovih bo butala vame, dokler me ne spodnese, dokler to ne bom več jaz.« Po mesecih strahotne žalosti mati dveh majhnih otrok, prestrašena, da ju bo njena žalost vedno dušila, sprejme pomoč prijatelja Adama Granta. On je psiholog, ki raziskuje motivacijo, smisel življenja in načine, kako živeti bogato, ustvarjalno življenje. Dopovedal ji je, »da v tej na videz neizmerni praznini obstaja tudi dno; da je žalost sicer neizogibna, vendar lahko muke, ki jih preživljamo jaz in otroka, ublažim«. Knjiga *Možnost B* je spodbudna pripoved, da je to res mogoče, zato že na njeni naslovni strani piše: Kako se spopravimo s stisko in se pod pritiskom ne stremo, temveč v sebi odkrijemo moč in življenjsko radost. Gre po temtakaem za priročnik, ki nas uči človeške prožnosti, zaupanja v modrost: Ko bog zapre vrata, odpre okno. Tudi Sheryl zori in zdaj ve: »Po travmatski izkušnji lahko notranje zrastemo. Po najhujših udarcih lahko odkrijemo v sebi večjo notranjo moč in globlji smisel.« Sandberg in Grant opisujeta posamezne faze poti, ki vodi do polnosti bivanja. Bralkam in bralcem še posebej priporočam njuna zapisa o humorju in veselju, ki tlakujeta to pomembno cesto odpiranja srca, darujočega naročja zase in za druge, da lahko »gradimo trdožive skupnosti in podjetja, vzgojimo močne otroke in znova ljubimo«.

Pri založbi Družina so te dni, ko pišem za *Buklo* o dveh pomembnih knjigah žalovanja in rasti, ponatisnili drobno knjižico Anje Klančar *Ko izgubiš ... Zgodba o prebolevanju samotora v družini*, tako iskreno, da zabolijo. Samomor sta namreč naredila oba Anjina starša: mama, ko je imela Anja 20 let, in oče nekaj let kasneje, v času, ko sta se oče in hči končno zblížala, saj je Anja skrbela zanj, težko bolnega. Tudi njo so preplavljali valovi bolečine ob spominih, tudi ona je padala in počasi, počasi spet vstajala ... Zato je njena izpoved nežno povabilo: »Morda tudi vi žalujete, morda poznate koga v stiski, pa ne veste, kako bi pristopili, morda tudi vas obdajajo krivda, strah, nemoč, negotovost in neprespanske noči. Morda se bojite, kaj bo, ko boste koga izgubili, morda vas je strah jutrišnjega dne ... A vabim vas (in tudi sebe), da bi se ob branju zavedali lepega v našem življenju in bili za to hvaležni.« Hvala, draga Anja!

dr. Manca Košir

Janez Žurga – Stanislav M. Maršič
**Čudodelnik s Primskovega
Jurij Humar 1819-1890**

Dopolnjen ponatis knjige o znamenitem duhovniku Juriju Humarju, ki je deloval na Primskovem in znal zdraviti na nenavaden način. Neugaslo zanimanje za to osebnost je botrovalo ponovni izdaji knjige.

224 strani, trda vezava, € 19,90

Marija Jurić Pahor
**Memorija vojne
Soška fronta v spominski
literaturi vojakov in civilistov**

Knjiga se na podlagi spominske literature med leti 1914 in 1925 posveča vprašanju, kako se je uničevalni potencial prve svetovne vojne ukoreninil v spomin vojakov in civilistov na soški fronti.

464 strani, mehka vezava, € 36,00

Mohorjeva
Celovec

JOSIP OSTI

MED DVEMA BREGOVOMA

Eseji o slovenski, hrvaški, srbski in bošnjaški književnosti

Slovenska matica, zbirka Razprave in eseji, 2018, t. v., 247 str., 29 €

Josip Osti, sarajevski literat, ki se je leta 1990 preselil v Slovenijo in je kmalu razvil zavidljivo raven znanja slovenskega jezika, tako da že nekaj časa pesni in piše v slovenščini, je po selitvi začel snovati eseje o pesnikih ter prozaistih iz Slovenije (Kosovel, Minatti, Zlobec, Taufer, Novak, Grafenauer, Flisar, Vuga, Kosovel, Udovič ...)

in tudi širše (Krleža, Sidran, Kiš, Kovač, Sarajlić, Šopa ...). Šestindvajset besedil je nastajalo dobrih trideset let in so za potrebe knjižne izdaje osveženi. Nekaj več poudarka je na poeziji, ki je Ostiju avtorsko bližja, osnovna kakovost zapisanega pa sta zdrava distanca in obenem zdrava bližina do »obeh bregov«. Razpetost mu omogoča, da pronikne globoko v čustveno in idejno notranjost stvaritev, pa tudi v odnose, ki jih imajo avtorji s svetom in literaturo kot tako. Osti bere celotne opuse, in to večdimenzionalno, asociativno, skozi dolge, tehtne odstavke. Ko govori o poeziji Svetlane Makarovič ali avtobiografskih romanah Lojzeta Kovačiča hkrati pojasni genezo razvoja teh peres – primerjalno in intimno ter seveda z avtonomnim pogledom predanegabralca. > ŽIGA VALETIČ

Josip Osti

MATJAŽ BARBO

SLOVENSKA MUZIKOLOGIJA

Kratek prelet po zgodovini

Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2019, t. v., 134 str., 14,90 €

Monografija *Slovenska muzikologija* je samo eden od raznovrstnih projektov, ki so in bodo nastali ob letošnji aktualni stoletnici Filozofske fakultete v Ljubljani, zato se samim muzikološkim temam posveča toliko, kolikor lahko ob njih pojasni zgodovino te vede na Slovenskem. Najstarejši sledovi segajo v srednji vek do študija sedmerih svobodnih umetnosti in poučevanja pevcev v samostanskih in stolnih šolah. V času narodnega prebujanja se je začelo pojavljati glasbeno šolstvo, dobili smo Glasbeno matico in prve pregledne ter znanstvene prispevke, prve mednarodne doktorje, začetek slovenskega glasbenega narodopisja, končno pa tudi univerzitetni študij muzikologije. Zanj je v največji meri zaslužen Dragotin Cvetko, ki je v drugi polovici dvajsetega stoletja obogatil znanost s številnimi knjižnimi deli, pa tudi s postavitvijo institucionalnih temeljev muzikologije, na katerih so v različne smeri lahko gradili njegovi nasledniki. Temeljiti in ravno prav obsežen pregled zelo pomembne umetnostne panoge. > ŽIGA VALETIČ

DARKO DOLINAR

SLOVENSKA LITERARNA VEDA OD TRUBARJA DO DRUGE SVETOVNE VOJNE

ZRC SAZU, 2018, m. v., 210 str., 21 €

Dolgoletni profesor primerjalne književnosti Darko Dolinar je v 24. knjigi zbirke *Studia litteraria* opisal celoten, skoraj štiristoletni lok razvoja in dosežkov slovenske literarne vede od pisca prvih slovenskih knjig do začetka štiridesetih let minulega stoletja. Raziskavo je po kronološkem načelu razdelil na obdobja od srede 16. do konca 18. in nato do srede 19. stoletja, časa prvega razmaha umetne literature in razcveta filologije od Zoisa do Čopa. V tretjem razdelku obravnava razvojne smeri v drugi polovici stoletja s Krekom, Štrekljem in Murkom, v četrtem pa preoblikovanje razvojnih smeri in osnovanje samostojne literarne vede s Prijateljem, Kidričem, Grafenauerjem in Izidorjem Cankarjem. Prvi trije so bili kot literarni zgodovinarji dejavni še v obdobju med svetovnima vojnama, ko se je z Antonom Ocvirkom in njegovo *Teorijo primerjalne literarne zgodovine* uveljavila tudi komparativistika. > IZTOK ILIČ

70
let izhajanja revije

BOREC ★

ZAKAJ SEM PARTIZAN

Koncert Nataše Loborec Perovšek

Gallusova dvorana
Cankarjevega doma

6. maj, ob 19. uri

Z gosti: Mojca Hladnik | Špela Koprivšek | Luka Grizonič
ŽPZ Kombinat | Kr'snice Loški potok | GŠ Zagorje | pevski zbori osnovnih šol iz Ljubljane, Cerknice, Litije, Domžal, Gradca, Gabrovke in Grahovega | šolski bend OŠ Notranjskega odreda Cerknica | skupina Borjač iz Sežane | Silvan Kralj | Sašo Hribar

Organizacija prireditve: Založba Sophia in Nataša Loborec Perovšek, www.zalozba-sophia.si
Vstopnice: vsa prodajna mesta CD. www.cd-cc.si

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

TOMO VIRK

ETIČNI OBRAT V LITERARNI VEDI

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi, 2018, t. v., 362 str., 29 €, JAK

... delo je obsežno,
temeljito,
akademsko in
berljivo ...

Etična literarna veda je, po Virku, morda nekoliko okoren izraz, manj eleganten od etičnega kritištva. Ta po njegovem postaja z naraščajočo anglizacijo in amerikanizacijo ne le humanistike, temveč tudi našega vsakdana vse manj spotakljiva, zato se v delu osredotoča prav na slednjo. Sicer pa velja, da je ukvarjanje z etiko v literaturi – težje jo mislimo brez filozofije – stalnica tako literarne zgodovine kot tudi Virkovega dela. Razmišljanje in raziskovanje etičnega obrata se intenzivneje veže na 20. stoletje in zajema tudi širši spekter humanistike.

V knjigi seže nazaj, v zgodovino, polemizira z najvidnejšimi teoretiki in teoreticarkami etičnega obrata v literarni vedi. Poleg preseka filozofije Marthe Nussbaum, ta piše o tesni povezavi med etičnim in literaturo, se kritično sprehodi skozi razmišljanja Waynea Boothja in opozarja na njegove nedoslednosti. Seže do Kitajske: posebna omemba velja delu tamkajšnjega komparativista Nieja Zhenzha, avtoritete, ki mu pripisuje tudi naivnost in zastarelost. V poglavju *Etike Drugosti* razpravlja o poslanstvu drugega v pogovoru z Emmanuelom Levinasom in med drugim zapiše tudi: »Politika bi morala biti resnično vedno podvržena kontroli in kritiki s strani etike.« Seveda ne more mimo Jacquesa Derridaja ... Sogovornike spremlja z distanco in natančnostjo cinika, ko opozarja na njihove nedoslednosti, predvsem pri zahodnoevropskih pogledih. Literatura je tu prav posebej občutljiva in izstopajoča, toliko bolj kot sredstvo etične vzgoje, preprosto zaradi čustev, sočutja, imaginacije. Omenja Vlada Sruka, tudi teologa Antona Stresa in druge teoretike. V uvodu seveda ne gre brez spoštljive omembe profesorja Janka Kosa. Konča s filozofijo in doda, da bi si želel napisati teoretsko knjigo na temo, ki jo preverja v časovnih in geografskih vertikalah in horizontih.

Delo je obsežno, temeljito, akademsko in berljivo. Literatura je tu mamljiva tarča, miselni obrati skozi čas pa se berejo bolj žmohtno, kot bi znanstvenemu delu na prvi pogled pripisali. Pregled skozi čas ne more mimo etike, morale, vesti. Virk poudarja, da je v tem pogledu več razprav o metodologiji kot sami razlagi, pomenu, prav tako o razmerju do estetike in vse do politike, predvsem njenega konstrukta etike; etike kot občutljivosti za drugega, politike kot težnje po moči in vladanju. Dvajseto stoletje je najburneje odmevalo prav na relaciji etika in literatura, slednja naj bi bila najboljši katalizator razprav o knjigi. > JEDRT JEŽ FURLAN

... kako se
vzpostavita
gledališče in
filozofija ...

FREDDIE ROKEM

FILOZOFI IN GLEDALIŠČNIKI

Misliti uprizoritev

prevod: Jernej Županič

Maska, zbirka TRANSformacije, 2019, m. v., 221 str., 19 €, JAK

Freddie Rokem vzame Platonov *Simpozij* za primer, kako nemška trojka Nietzsche-Benjamin-Brecht deluje, misli in kako se vzpostavita gledališče in filozofija ter razmerje med njima. Gre tudi za pomembno polje inovativnih raziskav. *Filozofi in gledališčniki* se v to polje vpisuje s pregledom štirih neposrednih srečanj filozofov in gledališčnikov: od srečanja Sokrata z Agatom in Aristofanom v Platonovem *Simpoziju* pa do pogovora med Walterjem Benjaminom in Bertoltom Brechtom o kratkem besedilu Franza Kafke. Rokem se podrobno posveti kompleksnemu in tragičnemu razcepju Hamleta kot filozofa in gledališčnika. Bolj je pomembno vprašanje, kdo je Hamlet, kot pa slavni monolog »biti in

ne biti«. Mišelovka je hvaležen vir, kako gledališče deluje v dobro filozofskih namenov, vprašanj, raziskav. Hamlet je tako filozof kot gledališčnik, a nezmožen jasnega razlikovanja med obojim. Delo zaznamuje tudi intenzivna korespondenca med Friedrichom Nietzschejem in Augustom Strindbergom. Njegova raziskava se ukvarja tako z zgodbo kot tudi z zgodovinskim ozadjem, vrhunec pa doseže z razpravo o konceptu performativnega, kakor izhaja iz filozofije in uprizoritvenih umetnosti. > JEDRT JEŽ FURLAN

Tomo Virk

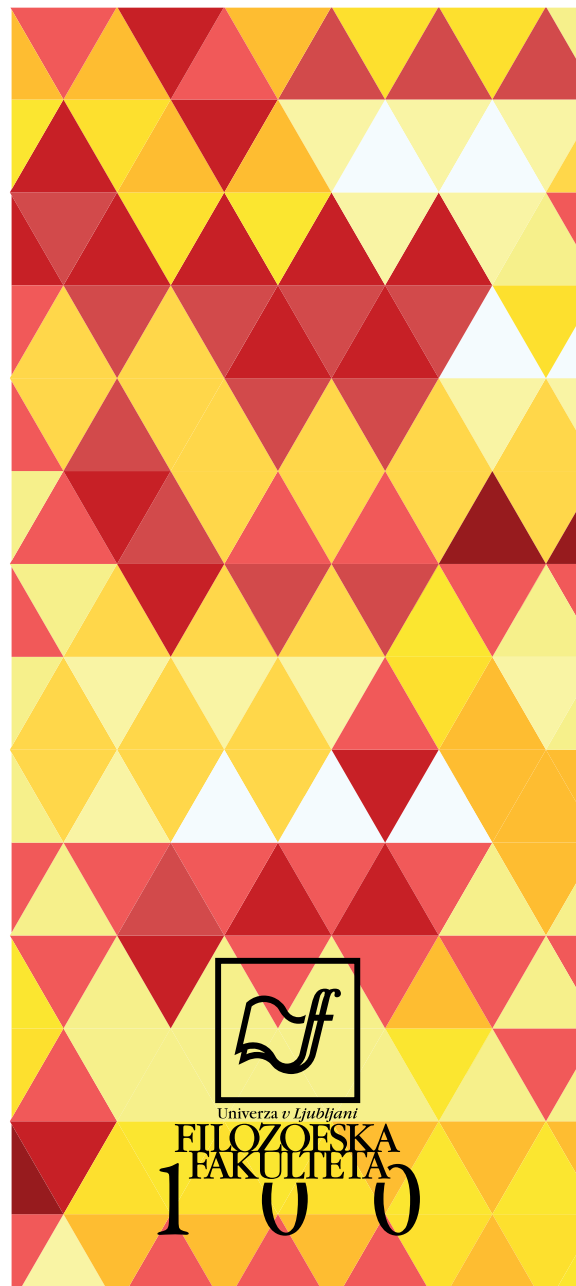
Liber.ac

Sejem

akademske knjige

FOERSTERJEV VRT ZA FILOZOFSKO FAKULTETO 21.-23. MAJA 2019

ODPRTA ZNANOST IN
UNIVERZITETNO
ZALOŽNIŠTVO

PIETER M. JUDSON

HABSBURŠKI IMPERIJ

Nova zgodovina

prevod: Ana Monika Habjan

Sophia, zbirka Naprej!,

2018, t. v., 530 str., 35 €, JAK

... temeljno in sodobno delo na področju družbene, kulturne in politične zgodovine habsburškega imperija ...

O Habsburžanih in Avstro-Ogrski v slovenščini seveda že obstaja kar nekaj knjig, vendar tako celovite zgodovinske monografije, kot je ta iz leta 2016, do sedaj še nismo imeli. Pieter M. Judson (1956) je priznan zgodovinar, strokovnjak za zgodovino 19. in 20. stoletja in eden vodilnih proučevalcev habsburškega imperija, v svojem raziskovanju pa se osredotoča zlasti na nacionalne konflikte in revolucionarna ter protirevolucionarna družbena gibanja, umeščena v mednarodne odnose. O habsburškem imperiju je napisal že nekaj del, vendar štejejo pričujočo monografijo za temeljno in sodobno delo na področju družbene, kulturne in politične zgodovine habsburškega imperija in 19. stoletja, po mnenju stroke pa presega prevladujoče nacionalistične in etnicistične paradigme. Judson se pri dokazovanju svojih stališč opira na obsežen nabor najnovejše literature, pri tem pa skuša habsburško zgodovino predstaviti nadnacionalno, za razliko od bolj fragmentarnih pristopov, ki so bili vzpostavljeni po razpadu Avstro-Ogrske v novonastalih državah. Š širokopotezno zasnovano pripovedjo skuša pokazati, kako pomemben okvir je predstavljalo cesarstvo milijonom njegovih prebivalcev in s kakšnimi izzivi so se soočali uradniki, vojaki, politiki in akademiki pri poskusu poenotenja v bolj homogeno družbo. Ne glede na jezikovne in kulturne razlike si je »imperialna« oblast, to lahko vidimo tudi iz ukrepov, ki so jih Habsburžani uvajali na naših tleh, prizadevala to heterogenost upravljati z institucionalnimi in političnimi sredstvi, ki so se pogosto ohranila še dolgo po razpadu imperija, v nekaterih primerih vse do današnjih dni. Četudi se imperiji pogosto interpretirajo kot nekakšne ječe narodov, Judson stoji na stališču, da je prav država s svojo institucionalno zgradbo in političnimi odločitvami »ključno prispevala tako k razmahu narodnih gibanj in k procesu uspešnega privzemanja nacionalne identitete med širšimi sloji prebivalstva kakor tudi k univerzalnemu oblikovanju državljanstva in federativnosti«. Knjiga se zgodovinsko potegne čez »uradni« konec Avstro-Ogrske, za katero velja, da se je sklenila s prvo svetovno vojno, torej tam do leta 1925 in porajanja novih držav, monografiji pa je dodana tudi spremna beseda domačega zgodovinarja Jerneja Kosija, ki zglede urejeno in prevedeno Judsonovo delo umesti v slovensko zgodovinsko in kulturni prostor. Za vse ljubitelje zgodovine in tiste, ki bi to radi postali! > SAMO RUGELJ

BRANKO VNUK, MARJETA CIGLENEČKI

PTUJSKI DOMINIKANSKI SAMOSTAN

ZRC SAZU, zbirka Umetnine v žepu,

2018, t. v., 522 str., 33 €

Med srednjeveškimi samostani na naših tleh, ki jim niso prizanašali ne zob časa ne oblastniki in lastniki v različnih obdobjih, ima dominikanski samostan na Ptujju za seboj eno najbolj razgibanih usod. V priročniku, že petnajstem v zbirki *Umetnost v žepu*, ji od ustanovitve leta 1230 do danes, z opozarjanjem na nekdanje in redke še ohranjene arhitekturne in likovne elemente, sledita Branko Vuk, kustos pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, in umetnostna zgodovinarica Marjeta Ciglenečki. Najbolj prelomni dogodki po ukinitvi za časa cesarja Jožefa II., ko so zapuščeni Pridigarski ali Zgornji samostan najprej dodobra razdejali, so bile prezidave, s katerimi so poznejši lastniki in upravljavci kompleks prilagajali svojim potrebam. Nekdanje duhovno, kulturno, umetnostno in izobraževalno središče Ptujja je bilo največ v rokah vojske, uničenje, ko naj bi poslopja preuredili v tkalnico in barvarno svile, pa je leta 1928 preprečil France Stele. Takšne avtoritete ni bilo več v našem času, ko so izselili muzejske zbirke, ker naj bi kompleks postal kongresno-kulturno središče. > IZTOK ILICH

BARBARA ŽITKO

POD ZELENO STREHO

ZTT, 2018, m. v., 228 str., 18 €

Tržačanka Barbara Žitko je po študiju na Univerzitetnem inštitutu za arhitekturo v Benetkah dobri dve desetletji ustvarjala v tem poklicu, dokler ni pred petimi leti v iskanju poti iz osebne stiske spoznala metode samopomoči EFT. Takrat se je odločila, da bo ljudem namesto z arhitekturo »raje pomagala doseči boljše počutje na drug, svojevrsten, inovativen in meni prikladnejši način«. Izkušenj iz prvega dela življenja se tudi po tem ni odrekla, le načrtovanje je zamenjala s pisanjem. Med drugim z vodenjem svetovalne rubrike *Pod zeleno streho* v Primorskem dnevniku in pisanjem o trajnostnem gradbeništvu in lokalni arhitekturi. Skupni imenovalec spisov, ki jih je za objavo v pričujoči nazorno ilustrirani knjigi posodobila in povežala v celoto, je prepričanje, da je nadvse koristno razumeti pomen trajnostne arhitekture in zavedati se smotrno grajenega prostora. Pri čemer ne gre le za izolacije, zamenjavo ogrevanja ali stavbnega pohištva, temveč za kakovostno arhitekturo v celoti, namenjeno vsem, ki si prizadevajo izboljšati prostor, v katerem živijo. > IZTOK ILICH

RAZSEŽNOSTI SKRBTVENEGA DELA

urejanje: Majda Hrženjak

Sophia, zbirka Naprej! 2018, m. v., 287 str., 20 €, JAK

Oblika skrbstvenega dela, ki v teh časih vzbuja največ sivih las, je ob statističnem staranju prebivalstva ravno skrb za ostarele; to delo je preslabo plačano, skrbstvene delavke, v veliki večini ženske, med njimi tudi medicinske sestre, pa zaposlitev pogosto poiščejo v drugih državah. To je posledica širšega evropskega trenda zadnjih desetletij, ko so se različne skrbstvene oblike vse bolj premikale v smeri pobjagovanja, ugotavlja soavtorica Živa Humer. A po drugi strani so se pri nas razvile tudi nove oblike, namenjene ranljivim skupinam s takšnim ali drugačnim hendikepom (osebna asisten-

ca, družinski pomočnik), nekaj dobrih praks pa se je kljub različnim težavam, denimo na področju otroškega varstva, ohranilo in nadaljevalo še iz časov socializma. Avtorice sociološkega zbornika, kjer je kar pet od sedmih poglavij napisala urednica Majda Hrženjak, temeljito obravnavajo slovenski prostor pa tudi globalizacijo skrbstvenega dela in nasploh koncept skrbne družbe, ki se postavlja kot izziv neoliberalizmu.

In zakaj bi družba morala izkazati takšno občutljivost? Ker družina vsega preprosto ne zmore sama, zlasti ne, ko se izkaže, kako ranljivi smo. > ŽIGA VALETIČ

BRUNO VOLPI LISJAK

TUNI IN SLOVENC POVEZANI SKOZI STOLETJA

Mladika Trst, zbirka Morje,
2018, m. v., 184 str., 26 €

... z dokumentarnim
in fotografskim
gradivom bogata
monografija ...

Bruno Volpi Lisjak (1932), sicer upokojeni kapitan, a še vedno pomorščak po duši in strasten raziskovalec zgodovine slovenskega ribištva v Tržaškem zalivu, je objavil že številne knjige, raziskave in članke ter tako poskrbel, da tradicija slovenskega ribištva ni romala v pozabo. V najnovejši, z dokumentarnim in fotografskim gradivom bogati monografiji se je osredotočil na povezanost tunov in Slovencev skozi zgodovino. Čeprav se danes težko zavedamo, kako močno je tunolov zaznamoval slovenski narod, avtor jasno nakaže, kako nepogrešljiv je bil, predvsem s kulturnega in socialnega vidika. Kot v spremni besedi razloži zgodovinar Jože Pirjevec, smo lahko ponosni na specifičen »slovenski« tip lova, ki ga je omogočala strmina, s katero se kriški greben spušča po obali. Tako je bilo mogoče z visoko nameščenih postojank opazovati morsko gladino, odkriti jato tunov, zaznati smer, v katero je plavala, in s posebnimi dogovorjenimi klici usmerjati ribiče v barkah, da so jo zajeli v svojo mrežo. Kot tako unikaten ima pomembno zgodovinsko ter etnološko vrednost in ga je treba raziskovati in ohranjati v spominu, kar avtor odlično opravlja že vrsto let. Vsekakor skrbno pripravljena monografija o pomembnem izseku slovenske zgodovine. > VANJA JAZBEC

JURE RAMŠAK

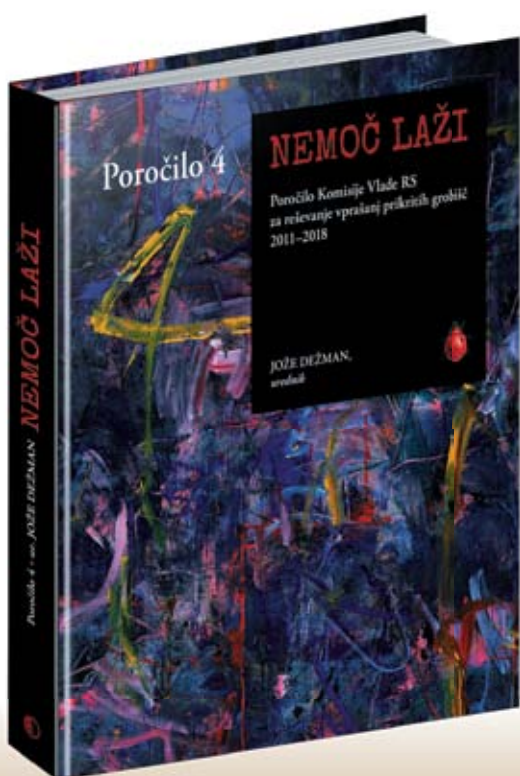
(SAMO)UPRAVLJANJE INTELEKTA

Družbena kritika v
poznosocialistični Sloveniji
Modrijan, 2019, t. v., 312 str., 32,90 €

... monografija
za preučevalce
slovenske
polpretekle
zgodovine ...

Jure Ramšak (1985) je znanstveni sodelavec na Znanstveno-raziskovalnem središču Koper, ki se v okviru raziskovalnih projektov ukvarja z različnimi vidiki politične, diplomatske in kulturne zgodovine Slovenije. Doktoriral je iz oporečništva v jugoslovanskem samoupravnem socializmu v obdobju 1972 do 1980, ki je sedaj v predelani različici in pod naslovom *(Samo)upravljanje intelekta* izšlo tudi v knjižni različici. Ramšak se v svoji znanstveni monografiji seveda ne osredotoča ozko zgolj na to obdobje, saj se oporečništva v socializmu loti širše (denimo s primeri iz Vzhodne Evrope) ter tako s konkretno kot teoretične plati. Tako tudi tovrstne procese v Sloveniji zajema že precej pred napovedanim obdobjem, vrednoti družbenokritične revije iz šestdesetih let prejšnjega stoletja, kot so bile revija *Beseda* (1951–1957) in *Revija 57* ter *Perspektive*, vse skupaj pa poglobi z letom 1972, ko je v vrhu slovenske partije prišlo do poskusa t. i. »kristalizacije«, kot so v tistem času označili obračun konservativne struje z liberalno strujo predsednika republiškega izvršnega sveta Staneta Kavčiča, kar je sčasoma sprožilo raznovrstno družbeno kritiko. Monografija za preučevalce slovenske polpretekle zgodovine. > SAMO RUGELJ

NEMOČ LAŽI, POROČILO 4

Urednik dr. Jože Dežman

dr. Mitja Ferenc, Pavel Jamnik, dr. Uroš Košir

Četrto poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje prikritih grobišč prinaša 57 prispevkov 25 avtorjev z več kot 500 prilogami.

Poročilo 4 predstavlja rezultate dela, ki ga je komisiji omogočil Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev iz leta 2015. Do konca leta 2018 je bilo raziskanih 233 grobišč in morišč, iz 129 je bil opravljen delen ali celoten prekop žrtev, v 104 pa je bil s sondiranjem potrjen obstoj človeških skeletnih ostankov.

Odkriti so bili posmrtni ostanki vsaj 2532 oseb. Od teh jih je bilo pokopanih 1615. 162 grobišč in morišč je bilo urejenih v naravi. Med raziskavami je bilo odkritih več tisoč predmetov.

Poročilo posebej opozarja na neurejeno stanje vojnih grobišč v Sloveniji in slovenskih vojnih grobišč v tujini.

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narcila@druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

INTERVJU: BARBARA PIHLER CIGLIČ, MATEVŽ RUDOLF

Univerza v Ljubljani in z njo Filozofska fakulteta kot njena ustanovna članica letos praznuje 100-letnico obstoja. 3. decembra 2019 bo minilo natanko sto let od prvega predavanja na naši največji univerzi. Na Filozofski fakulteti bodo stoletnico obeležili s številnimi dogodki, med njimi je za bralce *Bukle* še posebej zanimiv sejem akademske knjige Liber.ac, ki ga bodo v Försterjevem vrtu za Filozofsko fakulteto letos pripravili že desetič. O sejmu akademske knjige, stoletnici in specifikah akademskega založništva smo se pogovarjali s prodekanjo za založništvo izr. prof. dr. Barbaro Pihler Ciglič in vodjem Znanstvene založbe Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani dr. Matevžem Rudolfom.

»Naš cilj je poslovti s pozitivno ničlo ...«

Bukla: Ob stoletnici fakultete pripravljate vrsto dogodkov. Kaj želite z njimi sporočiti širši javnosti?

Pihler Ciglič: V jubilejnem letu bomo na Filozofski fakulteti UL pripravili skoraj 100 različnih dogodkov: od okroglih miz, posvetov in mednarodnih simpozijev do razstav, izdali pa bomo tudi celo vrsto priložnostnih publikacij (podroben program je na voljo na spletnem zavahku <http://www.ff.uni-lj.si/100letFF>). Ker je stoletnica največje slovenske fakultete zagotovo čas za razmislek o vlogi humanistike in družboslovja v 21. stoletju, se nam zdi še posebej pomembno, da odpremo vrata svoje fakultete in se tesneje povežemo s širšim okoljem. Tudi Univerza v Ljubljani pri praznovanju stoletnice izpostavlja jasno naravnost k javnosti in izstop iz strogo institucionalnega prostora. V tem duhu že deset let deluje sejem akademske knjige Liber.ac, ki bo eden od osrednjih fakultetnih in univerzitetnih dogodkov ob 100-letnici. Poleg sejma naj omenimo še ciklus javnih predavanj *Govori FF*, ki ga organiziramo v mesecu aprilu, filozofsko poletno šolo *Spodleteti bolje / Fail better* v mesecu avgustu in fakultetni simpozij *Mesto in poslanstvo humanistike in družboslovja* ter intermedijski projekt *Triadni balet* v mesecu septembru.

Bukla: Letos bo sejem akademske knjige potekal že desetič. Kako so sejem v teh letih sprejeli akademiki, raziskovalci, študentje?

Pihler Ciglič: V letu, ko je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige (2010), se je prvič uresničila ideja o novem knjižnem sejmu, na katerem bi se javnosti predstavili založniki znanstvenih in strokovnih publikacij. Filozofska fakulteta je tako v sodelovanju z drugimi članicami Univerze v Ljubljani in institucijami iz vse Slovenije organizirala Liber.ac, sejem akademske knjige, ki je bil izredno dobro sprejet. Sejem vseskozi izpostavlja interdisciplinarno razvojno usmeritev v visokem šolstvu in visoko kakovost slovenskega akademskega založništva ter predstavlja najnovejše znanstvene dosežke raziskovalcev in raziskovalk Univerze v Ljubljani ter drugih znanstvenih institucij. Obenem poskuša akademsko knjigo približati širši javnosti, študentom in dijakom, ki se odločajo o izbiri študija, pa tudi tistim, ki se v okviru vseživljenjskega izobraževanja odločajo za univerzitetno izobrazbo.

Na sejmu, ki vsako leto poteka konec meseca maja, praviloma sodeluje do največ 30 razstavljalcev, saj k sodelovanju povabimo le znanstvene založbe. V zadnjih letih na sejmu sodelujejo

tudi fakultete nekaterih sosednjih držav, vselej pa pri spremljevalnem programu sodelujejo gosti iz tujine. Liber.ac je tako zasnovan kot tridnevna javna prireditev z bogatim spremljevalnim programom, ki ga vsako leto pripravi eden od naših 21-ih oddelkov na Filozofski fakulteti.

Bukla: Boste na letošnjem jubilejnem sejmu predstavili kaj posebnega?

Pihler Ciglič: Letos bomo s sejmom akademske knjige Liber.ac obeležili dve pomembni obletnici: desetletnico sejma in stoletnico delovanja Univerze v Ljubljani in Filozofske fakultete, zato smo ga vsebinsko zasnovali širše in ga naslovili *Odprta znanost in univerzitetno založništvo*. Poudarek bo na krepitvi dialoga med znanostjo in družbo, transparentnosti znanstvenega komuniciranja ter tudi na najnovejših smernicah na področju univerzitetnega založništva. Spremljevalne aktivnosti sejma bodo tako letos pripravili vsi oddelki naše fakultete ter večina fakultet in akademij na Univerzi v Ljubljani, s čimer bomo največjo slovensko univerzo predstavili v vsej njeni raznolikosti in večdisciplinarnosti kot mednarodno odprto, prepoznavno in k dialogu naravnano akademsko skupnost. Spremljevalni program sejma bo aprila objavljen na spletni strani <https://liberac.ff.uni-lj.si/>.

Rudolf: Še posebej pa izpostavljam dva dogodka, ki se bosta odvila v okviru sejma, in sicer konferenci *Odprta znanost* (22. 5. 2019) in *Univerzitetno založništvo* (23. 5. 2019). Udeležbo so že potrdili ugledni domači in tuji gostje, ki bodo na prvi konferenci predstavili najnovejše smernice glede odprtega dostopa znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, naslovili pa bomo tudi izjemno aktualne teme, kot sta Načrt S in Evropski oblak odprte znanosti, ki bodo v raziskovanju zagotovo prinesle velike spremembe. Na konferenci o univerzitetnem založništvu pa bodo tuji gostje predstavili primere dobre prakse univerzitetnega založništva v tujini, iz česar se mi lahko veliko naučimo.

Bukla: Omenili ste odprti dostop do znanstvenih publikacij. Ali tudi vaša založba objavlja izdane publikacije v odprtem dostopu?

Rudolf: Na Znanstveni založbi FF imamo dva spletna portala, in sicer za revije (<https://revije.ff.uni-lj.si/>) in monografije (<https://e-knjige.ff.uni-lj.si/>). Vse naše znanstvene revije, teh je 14, so takoj ob izidu brezplačno na voljo vsem zainteresiranim bralcem. Na tem portalu je na voljo že več kot 7.000 znanstvenih člankov, najstarejši so bili natisnjeni leta 1955. Portal E-knjige FF pa je zaživel pred kratkim, na njem od lani naprej v brezplačni e-obliki objavljamo vse knjige, ki izidejo tudi v tiskani obliki. Trenutno je na njem objavljenih že več kot 130 knjig.

Bukla: Kako lahko založba sploh preživi, če vse svoje knjige ponuja brezplačno na spletu?

Rudolf: Akademske založbe se v marsičem razlikujejo od klasičnih založb. Še posebej univerzitetne založbe so v osnovi neprofitne. Naš cilj je poslovti s pozitivno ničlo ob predpostavki, da izdamo čim več kakovostnih knjig, pri tem pa upoštevati visoke standarde akademskega založništva. Odprti dostop je za nas pravzaprav nuja, saj si skupaj z avtorji in avtoricami želimo, da imajo naše monografije čim večji doseg.

Sicer pa bodo morali vsi raziskovalci in raziskovalke ter (akademski) založniki v skladu z

Fotografije: Borut Krajnc

Prodekanja za založništvo izr. prof. dr. Barbara Pihler Ciglič
in vodja Znanstvene založbe Filozofske fakultete dr. Matevž Rudolf

Nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020 vse svoje publikacije, članke in raziskovalne podatke, ki so nastali iz nacionalno financiranih raziskav, po letu 2020 objaviti v obliki odprtega dostopa, kar je že nekaj let splošni trend v Evropi.

Pihler Ciglič: Upamo le, da bodo pristojne institucije pri nas pravočasno podprle odprto dostopnost slovenskih akademskih založnikov, saj to vsekakor pomeni dodatne stroške (za ustrezno infrastrukturo, obdelovanje metapodatkov in elektronsko distribucijo), ki jih za zdaj le težka krijemo.

Bukla: Na lanskoletnem Slovenskem knjižnem sejmu je bilo mogoče opaziti, da je Univerza v Ljubljani nastopila s skupno stojnico. Je ideja o skupni založbi Univerze v Ljubljani, ki obstaja že precej časa, vendarle uresničljiva?

Pihler Ciglič: Univerza v Ljubljani se že vrsto let spogleduje z idejo o lastni univerzitetni založbi, prihajajoča stoletnica univerze pa se zdi primeren spodbuda, da te načrte tudi dejansko uresničimo. Založniška dejavnost na članicah je zelo raznovrstna, zato je ustanavljanje takšne založbe tudi velik administrativni zalogaj. Združevanje založniških dejavnosti je smiselno uvajati postopoma in ob konsenzu vseh vpletenih. Upoštevati je treba specifičnost založniških dejavnosti na posameznih članicah in prevzemati uspešne založniške prakse, ki se izvajajo na fakultetah in akademijah. Z združevanjem založništva bi dobili močno založniško znamko, ki bi sledila visokim akademskim založniškim standardom in bi bila sinonim za kakovost in inovativnost. Verjamemo, da bi bili tako zagotovljeni tudi ugodnejši pogoji za izdajo strokovnih in znanstvenih publikacij, ki bi dosegale širši krog bralcev.

Pod skupnim imenom bi se založništvo Univerze v Ljubljani lažje predstavljalo v mednarodnem prostoru in hitreje povezovalo v mednarodna založniška združenja in bibliografske

baze, s čimer bi naši raziskovalci pridobili večji ugled. Takšna oblika založništva na univerzah je ustaljena praksa vseh večjih univerz na svetu. Vse slovenske univerze, razen ljubljanske, imajo formalno organizirane enotne založbe, a se njihov doseg ne more primerjati s tovrstnimi založbami v tujini. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je, na primer, s 70 izdanimi monografijami in 24 številkami znanstvenih revij letno največja univerzitetna založba pri nas in predstavlja tretjino vse založniške produkcije na Univerzi v Ljubljani.

Bukla: Kaj bi pomenila ustanovitev skupne založbe Univerze v Ljubljani za slovenski založniški trg?

Rudolf: Pravkar smo zaključili analizo oziroma popis založniške dejavnosti na vseh 26 fakultetah in akademijah Univerze v Ljubljani. Analiza je potekala na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo pod vodstvom prof. dr. Mihe Kovača in doc. dr. Ane Vogrinčič Čepič. Študent Filip Zule je s pomočjo Znanstvene založbe FF iz te analize pripravil zanimivo diplomsko nalogo, rezultati pa so zelo zgovorni.

Med drugim smo ugotovili, da je založniška dejavnost na fakultetah in akademijah UL zelo dejavna, celo v taki meri, da bi skupna znanstvena založba Univerze v Ljubljani predstavljala tretjo največjo založbo v Sloveniji po številu izdanih knjig na leto. Mladinska knjiga s Cankarjevo založbo izda okoli 400 knjig letno, založba Učila dobrih 300, blizu te številke pa je ta hip tudi založniška dejavnost Univerze v Ljubljani. Če zraven prištejemo še 46 znanstvenih revij, ki letno izdajo okoli 130 zvezkov, pa je številka še mnogo višja.

Skratka, argumenti zagotovo govorijo v prid združevanja založniške dejavnosti UL, a, kot rečeno, k tovrstnemu projektu je treba pristopiti postopoma, vsekakor tudi z mislijo na odprto znanost in transparentno znanstveno komuniciranje.

UMBERTO GALIMBERTI V LJUBLJANI

sreda, 24. aprila 2019
ob 19. uri
Linhartova dvorana, CD

Ob izidu knjižne uspešnice
Besedo imajo mladi
bo pogovor z avtorjem
o zagatah mladih našega
časa.

HANS ROSLING, OLA ROSLING,
ANNA ROSLING RÖNNLUND
FAKTOGRAFIJA

Deset razlogov, zakaj se motimo
o svetu – in zakaj mu gre boljše,
kot mislimo

prevod: Jure Šešet

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 352 str., 12,90 €

Hans Rosling

Rosling (1948–2017) je bil švedski zdravnik, ki se je ukvarjal z javnim zdravjem, na svojih predavanjih, ki jih je imel po vsem svetu, pa se je pri poslušalcih pogosto srečeval z velikim pomanjkanjem informacij o dejanskem stanju sveta, denimo tem, kakšen odstotek otrok po vsem svetu je cepljenih proti kateri bolezni, ali pa tem, če se je revščina na svetu po gospodarski recesiji povečala ali zmanjšala.

Tako je s svojim sinom Olom in snaho Anno zasnoval premišljen in grafično dopadljivo oblikovan nabor informacij o različnih vsakdanjih vprašanjih, ki zadevajo današnji svet, vse skupaj pa umestil v deset razlogov, zakaj se motimo o svetu in zakaj imamo izkrivljen pogled nanj, od tega, da smo svet navajeni deliti na dva pola, prek tega, da pri spremljanju družbenega napredka opazamo predvsem slabe stvari, do tega, da svoja mnenja pogosto oblikujemo na podlagi nepreverjenih podatkov. Knjiga *Faktografija*, lanska velika ameriška uspešnica, vam tako prinaša fascinantno zbir dejstev o tem, kako gre svetu veliko bolje, kot ste morda mislili do sedaj. > SAMO RUGELJ

KAREL BEDERNJAK

ETOLOŠKA ETIKA

Človek skrbi za živali

Ognjišče, 2018, m. v., 169 str., 13,90 €

V dobi, ko človeštvo za svojo prehrano vsako leto vzredi in ubije 69,4 milijarde kopenskih živali (podatki Združenih narodov za leto 2013) in več kot 900 milijard morskih živali, je samospraševanje v zvezi z odnosom do drugih bitij planeta seveda na mestu. Na ovitku knjige, ki prihaja iz teoloških krogov, je Frančišek Asiški, zavetnik živali, po katerem si je celo aktualni papež Bergoglio izbral ime. Moralni teolog Karel Bedernjak vključuje v svoja razmišljanja znanstvene podatke in citate živalskih psihologov ter filozofov, naslanja pa se tudi na *Sveto pismo* in na lastne izkušnje. Svet živali pojasnjuje skozi prizmo njihovega čutenja, egoizma in altruizma, njihove komunikacije, nagona in branjenja. Sprašuje se o živalskih pravicah in jih primerja s človeškimi. Ključna točka spora med mesojedci in vegani sicer tiči v svetopisemskem stavku »Vse, kar se giblje in živi, naj vam bo za živež ...«, toda avtor se izmakne konkretnim sodbam in opredelitvam, raje se zateče v splošnejšo resnico z besedami »Tudi življenje živali je vrednota samo po sebi, ima svoj smisel in pomen«. Ljubezen nekaterih ljudi do živali opredeli kot pretirano čaščenje, zanima pa ga tudi, kako se je v živalskem svetu navdihovala umetnost. Tudi Cankar. > ŽIGA VALETIČ

MARSHALL SAHLINS

KAJ SORODSTVO JE – IN KAJ NE

prevod: Polona Petek

Studia humanitatis,
2018, m. v., 182 str., 20 €, JAK

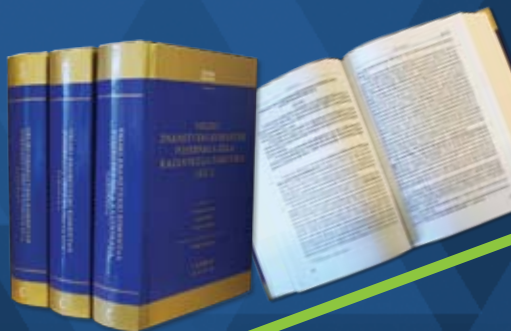

Marshall Sahlins (1930) je znameniti ameriški antropolog, avtor mnogih del, pri nas pa poznan predvsem po knjigi *Ekonomika kamene dobe*, ki je v izvirniku izšla leta 1972 (sl. prevod 1999) in še vedno velja za eno temeljnih na svojem področju. Monografija *Kaj sorodstvo je – in kaj ne* je njegovo novejšo delo iz leta 2012, v njem pa nam Sahlins, ki je kar nekaj časa preživel med prvobitnimi ljudstvi Tihega oceana, v koncentrirani obliki predstavi, kaj je in kaj še vedno posameznim skupnostim po svetu pomeni sorodstvo. Pri tem jasno izpostavlja, da marsikje ne gre samo za krvno sorodstvo, kot je večinoma v navadi pri nas, saj denimo amazonski Hivari razvijejo sorodstvo očeta in sina skozi proces, ki se začne s semenskim prispevkom prvega pri spolni reprodukciji, nadaljuje s hrano matere, za katero ta skrbi med nosečnostjo, in se dokončno uresniči z očetovim prehranjevanjem otroka v življenju. Razmerje se torej razvije iz preskrbe, saj »prokreacija nima za podmeno snovne povezave med staršem in otrokom«. Ljudstva, ki govorijo eskimske jezike, so še veliko bolj fleksibilna. Če tu sorodstvena razmerja ne obstajajo, jih je mogoče ustvariti na novo, hkrati pa lahko ljudje dezaktivirajo tista sorodstvena razmerja, ki se jim zdijo nezadovoljiva, kar vse skupaj ne prinese samo pozitivnih posledic, temveč tudi negativne, saj so taki odnosi potencialno nestabilni in nenehno ranljivi ter vselej tudi predmet pogajanj. Knjiga, ki širi obzorja urejanja sorodstvenih odnosov tako v svet kot v zgodovino! > SAMO RUGELJ

Veliki znanstveni komentar posebnega dela Kazenskega zakonika (KZ-1)

uredniki:

dr. Damjan Korošec
dr. Katja Filipčič
Stojan Zdošek
skupaj s 47 avtorji

Komentar Družinskega zakonika

redaktorica: prof. dr. Barbara Novak

avtorji:

mag. Matej Čujović
mag. Andrej Del Fabro
Tone Dolčić
dr. Gregor Dugar
mag. Nataša Erjavec
Alenka Klemencič
Sonja Kralj
Sendi Murgel
dr. Barbara Novak
dr. Nataša Pirc Musar
Bojan Podgoršek
as. dr. Neža Pogorelnič Vogrinc
dr. Vesna Rijavec
Urban Vrtačnik
dr. Nana Weber
dr. Viktorija Žnidaršič Skubic

URADNI LIST

www.uradni-list.si/knjigarna • informacije po tel.: 01/200 18 38 •
e-naslov: prodaja@uradni-list.si

STEVEN PINKER

RAZSVETLJENSTVO ZDAJ

V zagovor razumu, znanosti, humanizmu in napredku
prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano, 2019, m. v., 838 str., 28,90 €, JAK

Steven Pinker

Steven Pinker (1954) je kanadsko-ameriški jezikoslovec in kognitivni psiholog ter znanstvenik, ki poučuje psihologijo na Univerzi Harvard, dvakratni finalist Pulitzerjeve nagrade in prejemnik številnih nagrad. Revija *Time* ga je razglasila za enega izmed stotih najvplivnejših ljudi, revija *Foreign Policy* pa za enega izmed vodilnih mislecev in poznavalcev zunanje politike. Med njegovimi deli so odmevni naslovi *The Blank Slate* (*Nepopisan list*, 2002), *The Stuff of Thought* (*Tkivo misli*, 2005), *The Better Angels of Our Nature* (*Boljši angeli naše narave*, 2011) ter v slovenščino prevedeni deli *Kako deluje um* (2009) in *Jezikovni nagon* (2010). *Razsvetljenje zdaj* je njegova najnovejša knjiga, ki je po izidu doživela izjemen odziv in se prevaja v številne jezike. V njej poziva k vrnitvi k načelu razsvetljenstva. Kaj je načelo razsvetljenstva?

Pinker pravi, da je to usmeritev, po kateri lahko z razumom in naklonjenostjo pripomočemo k uspehom človeštva. Dandanes se to morda zdi samoumevno, skorajda banalno in zastarelo. Ker je, kot pravi, sam spoznal, da ni tako, je napisal obsežno in vsebinsko široko zastavljeno knjigo, s katero je postavil kritično zrcalo vsakodnevnim novicam, ki nas nenehno spravljajo v nelagodje in sporočajo ter sprašujejo približno naslednje: Ali sodobni svet res razpada in nazaduje? Je napredek sploh še mogoč? Je pred nami res takšen ali drugačen zaton?

Podatki kažejo drugače: vse več človeštva živi dlje, kakovostnejše, svobodnejše, bolj zdravo in bolj srečno. V tej sintetični analizi stanja človeštva v tretjem tisočletju na različnih področjih (družbenem, ekonomskem, znanstvenem, zdravstvenem itn.) nas skuša Pinker spodbuditi k temu, da presežemo vsakodnevne fragmentarne teze in novice. Nenehne prerokbe skorajšnjega konca namreč zelo negativno vplivajo na naše mišljenje in posledično pristranskost ter naš odnos do sveta, ob tem pa zakrivajo nedvomen napredek človeštva na vseh področjih v zadnjih desetletjih. Namesto tega predlaga, da raje sledimo dostopnim podatkom in si iz njih ustvarimo svojo sliko. V obsežni in natančno dokumentirani knjigi nam Pinker s pomočjo tematsko razdeljenih poglavij in z uporabo skoraj osemdesetih jasno razvidnih preglednic pokaže, kako so življenje, zdravje, blaginja, varnost, mir, znanje in sreča navkljub vsem sodobnim problemom v porastu ne le na Zahodu, temveč povsod po svetu. Ta napredek pa seveda ni rezultat neke nadnaravne sile, temveč je, pravi Pinker, dar razsvetljenstva, ki se pretaka vse do sodobnih dni: prepričanja, da njegove vrednote lahko izboljšajo človeštvo tudi v prihodnosti in presežejo obstoječa religiozna, politična, nacionalistična in druga družbena nasprotja, ki krhajo podobo sveta in ga skušajo pretvoriti v cinično ter razpadajočo civilizacijsko tvorbo.

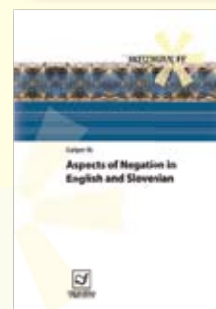
Pinker seveda ne trdi, da pred človeštvom ni problemov in še kar nekaj velikih izzivov, od podnebnih sprememb do odpravljanja revščine, ki jih podrobno analizira in predlaga ukrepe za njihovo odpravljanje. Obenem se zavzema tudi za to, da se je treba, tudi zaradi burne politične in družbene situacije na raznih koncih sveta, bolj kot kdaj prej zavzeto postaviti v bran idealom znanosti, razuma, humanizma in napredka. Sodobne pridobitve imamo za same po sebi umevne: novorojenčke, ki bodo dočakali starost osemdeset let, obilje hrane, čisto vodo, ki priteče iz pipe, kadarkoli si želimo, iztrebke, ki enako čudežno izginjajo, tablete, ki zatrejo mučno okužbo, sinove, ki jim ni treba odhajati na boj, hčere, ki se lahko brezskrbno sprehajajo po ulicah, kritike, ki se jim večinoma ni treba bati, da jih bodo mogočniki zaprli ali ustrelili (žal so tu tudi nesrečni primeri, ki so usodno nastradali zaradi svoje kritične drže), znanje in kulturo vsega sveta v žepni napravi. A vse to so človeški dosežki, ne kozmične danosti. Marsikdo se še spominja vojne, pomanjkanja, bolezni, nevednosti in smrtonosnih groženj kot naravnega stanja človeškega bivanja – v manj srečnih predelih sveta pa se z njimi še vedno soočajo. Ob tem iz zgodovine dobro vemo, da je povsem mogoče zdrsniti nazaj v temačno stanje, zato po Pinkerju veliko tvegamo, če se ne menimo za dosežke razsvetljenstva. Z intelektualno širino in pripovedno globino Pinker s to knjigo ustvari sodoben zagovor razuma, znanosti, humanizma in napredka, ki nam lahko pomagajo pri soočanju s problemi pri našem nadaljnjem razvoju. > SAMO RUGELJ

... Steven Pinker je dvakratni finalist Pulitzerjeve nagrade, velja za enega izmed stotih najbolj vplivnih ljudi in enega izmed vodilnih mislecev ...

RAZPRAVE FF

Roman Kuhar (ur.)
Identitete na presečišču kriz
192 str., 19,90 €

Gašper Ilc
Aspects of Negation in English and Slovenian
216 str., 19,90 €

Katarina Bogunović Hočevar
Odsevi in obličja glasbene govornice Janka Ravnika
218 str., 19,90 €

Znanstvena založba Filozofske fakultete
UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA
100

SERIJA POGOVOROV

- **KNJIGA SPREMINJA ŽIVLJENJE NA BOLJE**
Sreda, 13. 2., ob 18. uri
Bruno Šimleša

- **ZNANOST MED KNJIGAMI**
Četrtek, 4. 4., ob 18.00
Periodni sistem – 150-letnica obstoja periodnega sistema

- **KNJIGA SPREMINJA ŽIVLJENJE NA BOLJE**
Sreda, 10. 4., ob 18.00
Branko Gradišnik in Damjana Bakarič
Sreda, 8. 5., ob 18.00

- **POTEPANJA S KNJIGO IN KOMPASOM**
Četrtek, 11. 4., ob 18.00
Turkizni sij Maldivov
Četrtek, 16. 5., ob 18.00
Argentina

- **OTROŠKI ABONMA**
Ponedeljek, 15. 4., ob 17.00
Z Boštjanom in Lucijo ter njunim Cóco Ch. Adelom se bomo znova kot vedno imeli super fino.
Ponedeljek, 20. 5., ob 17.00

- **IZBRANO Z MIRELO**
Torek, 16. 4., ob 18.00
Jure Godler, *Predsednikova norost*
Z Juretom Godlerjem se bo pogovarjala in smejala Mirela Smajič.
Torek, 16. 4., ob 18.00
Pogovor o knjigi Joa Dispenze – *Odvadite se biti to, kar ste.*

- **HOSPICKAFE**
Torek, 23. 4., ob 18.00
Življenje je močnejše od smrti
V pogovoru s Carmen L. Oven bo o življenju in smrti spregovorila televizijska urednica in novinarka Meta Ornik.

- **OD PRVE DO ZADNJE STRANI**
Sreda, 24. 4., ob 18.00
Mirjam Dular, *Milina pogovora*

• ENAJSTA ŠOLA

Torek, 7. 5.
Kaj se skriva za pisanimi fasadami hiš stare Ljubljane?
Predava arhitektka Meta Kutin.

PREDSTAVITVE KNJIG

• LESENI DEČEK SODOBNEGA ČASA

Sreda, 3. 4., ob 18.00
O aspergerjevem sindromu, ki ga je proučevala Simona Weiss, se bo z gostoma, Nevenko Nakrst, univ. dipl. psihologinjo in certificirano psihoterapevko transakcijske analize, ter mag. Goranom Šarcem, življenjskim sopotnikom Simone Weiss, pogovarjala dr. Manca Košir.

• BOŠTJAN VIDEMŠEK

Torek, 9. 4., ob 18.00
Pogovor o najnovejši knjigi Boštjana Videmške *Dispatches from the Frontlines of Humanity: A Book of Reportage (Poročila s frontnih črt humanosti: knjiga reportaż)*

• MAČEK MURI V KONZORCIJU

Petek, 12. 4., ob 17.30
Program za otroke z maskoto Mačka Murija

• NODIERJEVI DNEVI

Sreda, 24. 4., ob 18.30
Obisk pisateljice Veronike Olmi, o romanu *Bakhita*.

Četrtek, 25. 4., ob 17.00
Obisk pisatelja in režiserja Davida Foenkinosa o romanu *La Délicatesse*, založba Totaliteta.

Četrtek, 25. 4., ob 18.00
Obisk avtorja Baptista Del Ama; pogovor o romanu *Živalsko kraljestvo*, ki je izšel pri CZ v Modernih klasikih.

• INGRID DIVKOVIČ, ZDAJ ŽIVIM

Torek, 7. 5., ob 18.00
Pogovor s priljubljeno avtorico *Vas j**e ego?*

TATJANA GREIF, NATAŠA VELIKONJA

ZAMOLČANE ZGODOVINE

ŠKUC, zbirka Vizibilija,
2018, m. v., 290 str., 25 €, JAK

Zamolčane zgodovine so nadaljevanje dolgoletnega raziskovanja avtoric, ki sta ga prvič strnili leta 2012 pod naslovom *Lezbična sekci-ja LL: Kro-nologija 1987–2012 s predzgodovino*. V njem

sta dokumentirali predvsem nastanek lezbičnega gibanja od poznih osemdesetih let 20. stoletja dalje in se tako ob petindvajsetletnici oblikovanja lezbične sekcije na Slovenskem poklonili številnim aktivistkam in pionirkam. Avtorici sta sicer že v prvem delu ugotovili, kako pomanjkljivo je prikazana zgodovina in pomen LGBT gibanja, v novem delu, v katerem raziskujeta še dlje v preteklost, osredotočata se namreč na likovne in literarne umetnice, rojene v drugi polovici 19. stoletja oziroma delujoče ob koncu 19. stoletja in v prvih desetletjih 20. stoletja, pa sta naleteli na še izrazitejšo fragmentarnost. Kot lahko preberemo v njunem predgovoru: »Ženske izpadejo iz raziskovalnega polja, deležne so parcialne, bolj ali manj naključne prisotnosti ali pa je njihova reprezentacija pristranska, kontaminirana, cenzurirana.« Avtorici ne opažata zgolj pomanjkljive vključenosti žensk v zgodovino, ampak tudi, če je celo prišlo do popisa, do omalovaževanja ustvarjanja teh žensk, saj so bile umetnice vedno najprej videne kot drugi spol, kot ženske, potem kot delavke (večinoma so bile učiteljice) in šele nato v opombi pod črto kot umetnice.

Avtorici sta pod drobnogled vzeli življenja in delo osmih umetnic: Elde Piščanec, Henrike Šantel, Ivane Kobilce, Pavline Pajk, Zofke Kveder, Vide Jeraj, Ljudmile Poljanec in Marice Nadlišek. Ob predstavitvi njihovih življenj in širšega družbenega umetnostnega konteksta sta na kratko predstavili tudi druge, ravno tako pomembne umetnice, pri katerih lahko najdemo elemente, ki bi v času njihovega ustvarjanja lahko predstavljali homoerotično ljubezen ali romantično naklonjenost med ženskami. Delo sta razdelili na dva dela: Tatjana Greif, sicer doktorica arheologije in koordinatorica Lezbične sekcije LL ter urednica lezbične zbirke *Vizibilija*, se je posvetila likovnim umetnicam, medtem ko se je Nataša Velikonja, s Prešernovo in Župančičevo nagrado nagrajena sociologinja, pesnica, esejistka in prevajalka, spustila v literarne vode. Upamo, da bosta avtorici nadaljevali svoje začrtano in skrbno raziskovalno delo in tako obudili vse preveč pozabljenih življenjskih zgodb. > VANJA JAZBEC

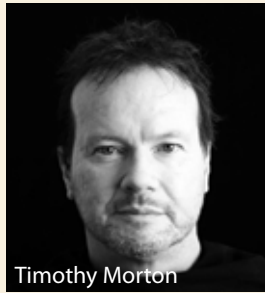
TIMOTHY MORTON

HIPEROBJEKTI

Filozofija in ekologija po koncu sveta

prevod: Katarina Rotar

Krtina, zbirka Krt, 2018, m. v., 266 str., 25 €, JAK

Timothy Morton

Timothy Morton je hiperproduktiven avtor, serijsko objavlja eseje, govori na odprtju umetnostnih razstav v najbolj znanih galerijah po svetu, objavlja videoposnetke predavanj, pleše na rejvih in draži javnost na blogu Ecology Without Nature, ki ima za ozadje rdečo zaveso iz serije *Twin Peaks*. Problematični deček okoljske filozofije je, resnici na ljubo, tudi popfilozof, ki ga marsikdo od uglednih kolegov ne sprejema in ceni, a po drugi strani sproža navdušujoče odzive, celo Žižka, in preseneča z izvirnostjo misli.

Bistvena poteza pričujoče knjige in Mortonovega dela nasploh je, da jasno pokaže, kakšna bo (morala biti) okoljska filozofija v antropocenu. Če smo se zadnja desetletja ukvarjali z vprašanji pristne narave in divjine, koliko artefaktičnega je še lahko v naravi, da ji lahko rečemo narava, v *Hiperobjektih* spoznamo, da so te razprave v veliki meri izgubile veter v jadra. Človekov vpliv na Zemljo in okolje je tako velik, da začenjamo govoriti o novi geološki dobi – dobi antroposa, človeka.

Hiperobjekti postavijo na glavo tradicionalno dožemanje objektov in s tem zamajajo razmerje subjekta in objekta. To so objekti, ki jih ljudje preprosto ne zmoremo videti, saj se izmikajo upodobitveni moči uma ali jih kakor koli ustrezno (v kantovskem jeziku) apprehendirati. Razporejeni so skozi prostor in razvlečeni skozi čas v enotah, ki so tuje človeškemu dožemanju. »Hiperobjekt je lahko črna luknja. Hiperobjekt je lahko naftno polje Lago Agrio v Ekvadorju ali pa močvirje Everglades na Floridi. Hiperobjekt je lahko biosfera ali pa sončni sistem. Hiperobjekt je lahko seštevek vseh jedrskih snovi na Zemlji ali pa zgolj plutonija ali urana. Hiperobjekt je lahko zelo dolgotrajen proizvod človeške izdelave, denimo [ves kadar koli ustvarjen] stiropor ali plastične vrečke, ali pa seštevek vse brenčeče kapitalistične mašinerije. Hiperobjekti so potemtakem 'hiper' glede na neko drugo entiteto, ne glede na to, ali jih je neposredno ustvaril človek ali ne.« Lahko bi pomislili na sublimnost kantovskega neskončnega, a bi se zmotili: »Ob teh gromozanskih časovnih okvirih se počutimo ponižne, saj nas prisilijo, da se zavemo, kako blizu smo Zemlji. Veliko lažje se je spopasti z neskončnostjo. Ob neskončnosti pomislimo na svoje kognitivne moči – zato je po Kantovem mnenju matematično sublimno spoznanje, da je neskončnost širna razsežnost, ki je ni mogoče prešteti in presega vse razsežnosti. Hiperobjekti pa niso večni. Namesto tega ponujajo zelo veliko končnost. Lahko mislim neskončnost. Ne morem pa prešteti do sto tisoč.«

Hiperobjekti so kot kozarec medu, v katerega potopimo dlan, le da medu v resničnem življenju ne vidimo in smo ves čas v njem. Globalno segrevanje je viskozno. Kamor koli gremo, je vedno že tu, se nas oklepa in nas ne spusti iz primeža. Razpolovni čas plutonija 239 je več kot štiriindvajset tisoč let, kar je skoraj toliko kot vidna človeška zgodovina.

Morton nikakor ne trdi, da okoljevarstvo ni več mogoče. Ravno nasprotno. Močno prepričanje, da bo sveta konec, če takoj ne ukrepamo, po njegovem mnenju preprečuje, da bi se zares lotili ekološke koeksistence na Zemlji. »Hiperobjekti torej pomenijo konec okoljevarstva, ki Naravo (orodje moderne) uporablja zoper moderno, ki se proti ognju bori z ognjem, proti materiji z materijo, proti sedanosti s sedanostjo [...]. Kdo bi utegnil tudi misliti, da sta nas iz moderne potisnila okoljevarstvo in ekokritika. V resnici pa je bil to zadnji izdih vročega zraka na letalu moderne. Zunaj nas je čakal hiperobjekt, ki nas je tudi potisnil iz letala: zdaj smo v dobi asimetrije.«

Filozofski prerok antropocena je bil med misleci, ki jih je Nasa novembra 2016 povabila v New York na posvet o tem, kaj naj bi vsebovala zlata plošča na morebitni ponovitvi misije Voyager. Ker je bil ravno teden po ameriških volitvah in zmagi Donalda Trumpa, je tvitnil: »Danes potujem, da bom z Naso govoril, kaj naj posadijo na naslednji Voyager. Predlagal bom predsednika.« Njegovih zamisli ne prebirajo in uporabljajo zgolj filozofi. Vztrajno okužujejo tudi druge humanistične vede. > BLAŽ MAZI

ROBERT PFALLER

INTERPASIVNOST

Radosti delegiranega uživanja

prevod: Alfred Leskovec

Maska, zbirka Mediakcije,

2019, m. v., 190 str., 16 €, JAK

»Tu imamo enega izmed najusodnejših simptomov današnje kulture: ljudje nena doma hočejo biti raje dobri kot pa srečni: in raje hočejo biti boljši od drugih, kot pa se (skupaj z njimi) imeti dobro.«

Robert Pfaller misel zapiše v poglavju, ki ga uvodoma začini s kritiko prevladujoče politike; ta se iz finančne krize ni popolnoma nič naučila, da bi se ji v prihodnje izognila, temveč državljanom žuga z grdimi slikami na cigaretah. Resda Pfaller razlago svojih tez naslanja na umetnost. Začne s televizijskimi serijami, komedijami. Interpasivnost se tu kaže v teoriji komedije. Tu junaki igrajo – z vednostjo gledalcev – vselej druge like. Za komedijo je tipično, da postane to, ker verjamejo drugi, bolj odločilno kot to, kar vedo in verjamejo sami junaki: komedija kot par excellence prizorišče iluzij drugih. Zapiše, da je ljubljanska šola (Dolar, Žižek, Zupančič) ključna za razumevanje interpasivnosti. Jedro njegovega dela tiči v opažanjih, da ljudje dandanes ne poskušajo zbežati pred delom, temveč užitek. Nosi jo športne copate, da se jim ne bi bilo treba ukvarjati s športom. Imajo terenska vozila prav zato, da jim ne bi bilo treba voziti po terenu. In ljubše jim je, da se drugi ljudje smeji, da jočejo ali da verjamejo v nekaj namesto njih; ali tudi, da so namesto njih drugi pijani kot Dioniz, razuzdani kot Mesalina, nedejavni kot Oblomov ali vulgarni kot ameriški predsednik. Robert Pfaller je avstrijski filozof, poučuje na Univerzi za umetnost in industrijsko oblikovanje v Linzu in je ustanovni član dunajske skupine za raziskave v psihoanalizi. Je avtor več odmevnih del s področja filozofije kulture in vsakdanjega življenja. > JEDRT JEŽ FURLAN

... avstrijski filozof ...

ZNANSTVENE SKRIVNOSTI NATANČNE
IZBIRE PRAVEGA TRENUTKA

DANIEL H. PINK **KDAJ**

OBVLADAJMO SVOJEGA
NAJVEČJEGA NASPROTNIKA

RYAN HOLIDAY **EGO**
JE NAŠ SOVRAŽNIK

Naročila: • 01/520 18 39
• knjigarna@umco.si

www.bukla.si

»Uporabna in s premišljenimi nasveti!« – Booklist

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah! UMco

SEMJON FRANK

BOG Z NAMI; Tri meditacije

prevod: Urša Zabukovec
Celjska Mohorjeva družba,
2018, m. v., 336 str., 29 €, JAK

Knjiga treh esejev je drugo avtorjevo delo, ki ga lahko beremo v slovenščini. A za razliko od *Nedoumljivega* gre tokrat za eseje, ki so posvečeni predvsem izkustvenemu razumevanju Božjega, ki je v avtorjevi izpeljavi tako rekoč edino možno. Tako Frank, čigar filozofska misel izhaja predvsem iz dela Nikolaja Kuzanskega, vpelje pojma bogočloveškega in bogočloveštva in zato svoje delo tudi naslovi *Bog z(!) nami*, saj gre za »izkustvo božje imanentnosti v človekovi duši«, kot obširno spremno besedo podnaslovi dr. Tadej Rifel. Radikalno ločnico med enim in drugim je namreč napravila sodobna religija oz. Cerkev (ki ji Frank tudi nameni nekaj napotkov za prihodnost). Avtorjeva pozicija izrekanja je še tolikanj pomenljivejša, saj je vzgib za knjigo najti v njegovem (judovskem) izkustvu druge svetovne vojne med samo vojno (delo je spisal leta 1941!). Zdi se, da je Frank gojil tudi vero, da bi bilo tovrsten »poraz humanizma« mogoče preprečiti z obnovljenim humanizmom, takšnim, ki bi bil neločljivo zvezan z religijo. > ALJAŽ KRIVEC

ANSELM GRÜN, TOMÁŠ HALÍK

ZNEBIMO SE BOGA

Ko se vera in nevera objameta
prevod: Alenka Novak
Družina, 2018, t. v., 191 str., 29,90 €

Anselm Grün

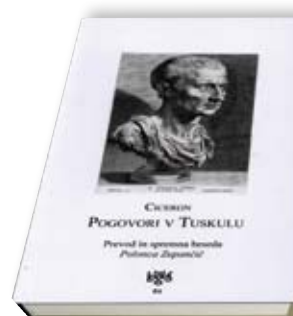
... esejistični dialog ...

Esejistični dialog v knjigi vodita dva odmevna krščanska intelektualca, od katerih Anselm Grün zagotovo sodi med tiste, ki vero s svojim nekonvencionalno priljudnim pristopom približuje bralkam in bralcem po vsem svetu. Moža se poglobljeno sprašujeta o svojem »nasprotniku« ateizmu, za katerega pravita, da ga je v resnici treba objeti in se z nevernikom v sebi tudi spoprijateljiti. Njune zanimive razprave o povezanih vprašanih sicer pospremi založnik z ugotovitvijo, da živimo »v času sekularizma in prevladujoče ateistične miselnosti«, kar je glede na popis prebivalstva iz leta 2002 pač vredno premisleka. (Izpričanih ateistov je 10 %, izpričanih katoličanov pa 57,8 %, mednarodna raziskava Vera v boga skozi čas in države (2012) pa je pokazala, da je ateistov v Sloveniji 13 %, močnih vernikov pa 24 %.) Avtorjema vsekakor velja prisluhniti, saj svojih stališč nikakor ne izražata invazivno, temveč se bolj kot zunanji religioznosti posvečata notranjemu zaupanju. Ali, kot pojasnjuje Halík: »Razcerkvenjenje ni isto kot razkristjanjevanje. Antiklerikalizem in napadi na Cerkev ne izvirajo nujno iz ateizma.« Vsekakor delo, ki spravo med različnimi življenjskimi nazori prvenstveno išče v sebi. > ŽIGA VALETIČ

MARK TULIJ CICERON

POGOVORI V TUSKULU

prevod: Polonca Zupančič
KUD Logos, zbirka KUD Logos,
2018, m. v., 319 str., 24 €, JAK

Rimskega državnika, pravnika in filozofa Marka Tulija Cicerona (106–43 pr. Kr.) sicer običajno niso imeli za prav izvirnega misleca, vendar je v svojem delu *Pogovori v Tuskulu* v petih knjigah zgostil celotno antično etiko, imajo pa ga za eno največjih Ciceronovih filozofskih knjig. Napisal jo je v času, ko se je prisilno umaknil iz politike, izdana je bila leta 44, v njem pa v sokratski dialoški metodi (pogovarjata se M., učitelj/filozof, in A., sogovornik) obdela nekaj ključnih in večnih tem človekovega življenja. V prvi knjigi je tako tema smrt, odnos do nje in s tem povezano vprašanje o naravi, lastnostih in usodi duše. Tema druge knjige sta bolečina in njeno prenašanje. Medtem ko sogovorec bolečino razglašja za najvišje zlo, filozof trdi, da je zanj bolečina le majhno zlo, od katerega je večje vsako nečastno dejanje. Tretja knjiga govori o duševnih boleznih, poudarek pa je na občutju potrnosti, ki je navadno najhujše občutje, saj nas trpinči in razžira od znotraj. V četrti knjigi Ciceron govori o duševnih vznemirjenjih na splošno, pri čemer jih opredeli kot pretrese, ki so nasprotni razumu, v zadnji knjigi pa je govora o kreposti, za katero pravi, da je povsem zadostna za pravilno, častno, hvalevredno in naposled srečno življenje. Brezčasna klasika za razmišljanje o lastni eksistenci! > SAMO RUGELJ

... brezčasna klasika za razmišljanje o lastni eksistenci! ...

... brezčasna klasika za razmišljanje o lastni eksistenci! > SAMO RUGELJ

GERHARD GIESEMANN

TEOLOGIJA REFORMATORJA PRIMOŽA TRUBARJA

prevod: Edvard Vrečko,
Fanika Krajnc - Vrečko
ZRC SAZU, 2018, m. v., 444 str., 27 €

Druga monografija v zbirki *Apes academicae* prinaša – v prevodu Edvarda Vrečka in Fanike Krajnc - Vrečko –

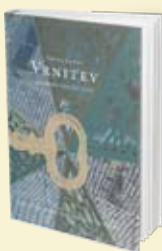
študijo nemškega filologa Gerharda Gieseemanna, ki je v 60-ih letih 20. stoletja na univerzi v Frankfurtu na Majni obiskoval tudi predavanja Antona Slodnjaka in Lojzeta Krakarja. Od rusistike se je kmalu preusmeril k južnoslovanskim in predvsem k slovenski književnosti; leta 1991 je pri nas objavil zbirko razprav *Novejši pogledi na slovensko književnost*. Tokrat Gieseemann predstavlja svoj pogled na teološki vidik Trubarjevega dela in s tem »zapolnjuje tako rekoč edino večjo vrzel na področju študij njegovega dela« (dr. Kozma Ahačič). Razlaga Trubarjevo razmerje do Luthra in wittenberške reformacije, primerja njegova besedila z njihovimi pisnimi viri in med drugim ugotavlja, da Trubarjevo delovanje ni bilo, kot meni večina raziskovalcev, podrejeno nacionalnim ciljem: »Jezik je bil zanj, kakor za Luthra, posrednik, ki omogoča razumevanje krščanskega nauka.« > IZTOK ILIČ

GHADA KARMI

Vrnitev: spomini Palestinke

Prevod: Vesna Česen, Mojca Dobnikar, Maja Lovrenov
Spremna beseda: Branko Soban

336 strani
18 €

DANIEL HARTLEY

Politika stila: k marksistični poetiki

Prevod: Jan Kostanjevec
Spremna beseda: Blaž Gselman

400 strani
20 €

SOPHIA

01/434 49 35
narocila@zalozba-sophia.si
www.zalozba-sophia.si

VALENTIN KALAN

HYPOKRISIS

Fenomenološka interpretacija
Aristotelovih epohalnih del

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2018, m. v., 276 str., 19,90 €

Prof. Valentin Kalan (1943), prevajalec štirih Aristotelovih del – *Metafizike* (1999), *Fizike* (2004), *O duši* (1993) ter *O nastajanju in propadanju* (2012) –, je v monografiji zbral tekste in predavanja, ki so nastajali med samim prevajanjem, se pravi četrto stoletja dolgo. Predvsem Martin Heidegger je bil že v prvi polovici dvajsetega stoletja zaslužen za oživitve in novo razumevanje Aristotela ter grške filozofije nasploh, zato se Kalan v prvem odseku posveti vzporednemu študiju obeh filozofskih velikanov, že v Predgovoru pa pojasni tudi širše razmere in pogoje, v katerih se je lotil prevajanja ter zapolnjevanja te velike akademske luknje. V preostalih dveh odsekih povzame Aristotelova ključna dela, opazanja in teze, ki se med drugim nanašajo na pojma »duše« in »biti«, zato je knjiga več kot primeren uvod v Aristotelovo misel, ki v temeljih naše starogrško-krščanske civilizacije vzbuja razmišljanja in buri duhove že 2400 let. Za naslovom knjige *Hypokrisis* sicer najdemo glagola, ki pomenita »nekoliko razločiti, odbrati, odločiti« in pa »odgovoriti komu, razložiti, pojasniti«. > ŽIGA VALETIČ

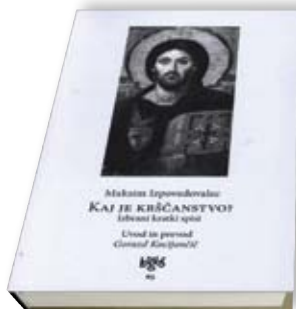
MAKSIM IZPOVEDOVALEC

KAJ JE KRŠČANSTVO?

Izbrani kratki spisi

prevod: Gorazd Kocijančič

KUD Logos, 2018, m. v., 325 str., 22 €, JAK

Čeprav pozna krščanstvo na desetine različnih ločin, se včasih zdi, da v osnovi obstajata samo dve krščanstvi. Prvo, dogmatično, oklepajoče se okostenelih pravil, ki delno delujejo na simbolni ravni, v praksi pa se lahko izkažejo s srhljivimi posledicami; in drugo, v katerem človek usklajuje svoja dejanja z najglobljo kontemplacijo ter doživljenjem tega, čemur bi v nas lahko rekli Božje. Ta razloček ni vezan na to ali na ono sekto in ravno na usodi Maksima Izpričevalca vidimo, kako so se zgodovinske in geografske ločitve razvijale s človeškimi žrtvami. Živel je v obdobju pribl. 580–662 po Kristusu in bil eden najtemeljitejših premišljevalcev krščanskega »misterija«, kakor ga označi prevajalec Gorazd Kocijančič. V deželah, ki so posvajale to ali ono smer vere, so se tedaj bile hude razprtije glede vprašanj, ali sta bila Jezusova volja in njegovo delovanje izključno Božja ali pa je bilo nekaj te volje tudi osebne. Aleksandrijski patriarh Kir je predlagal kristološko soglasje, po katerem naj bi v Kristusu obstajalo le eno, »bogočloveško« delovanje. Temu se je zoperstavil Maksimov učitelj Sofronij – kasnejši jeruzalemski patriarh, medtem ko je carigrabski patriarh Sergij to razpravo prepovedal s posebnim odlokom. Disput je kmalu prešel v ostrejšo fazo in sledilo je vojaško nasilje, papeža in tudi Maksima pa so aretirali. Nekaj let kasneje je umrl za posledicami mučenja, ko so ga prebičali in mu odsekali desnico ter jezik, torej organa, s katerima naj bi širil krivo vero. In kakšna je bila ta vera? Maksim je pisal raznolike tekste, skupen jim je predani, a obenem brezkompromisni esejizem. V razmišljanja je vključeval vplive grške duhovnosti, predvsem pa osebni zanos. Teksti, ki jih poleg biografskega *Uvoda* prinaša knjiga, so zahtevni, totalni – enkrat gre za dialoge, drugič za pisma ali pa, denimo, za kratko razlago molitve očenaš –, njihovo sporočilo pa je tudi to: »Bodimo potrpežljivi drug z drugim in On bo potrpežljiv z našimi grehi.« > ŽIGA VALETIČ

... brezkompromisni
esejizem ...

MICHAEL KÖHLMEIER,

KONRAD PAUL LIESSMANN

KDO TI JE POVEDAL, DA SI NAG, ADAM?

Mitološko-filozofske skušnjave

prevod: Aleš Učakar

Modrijan, 2018, t. v., 190 str., 19 €, JAK

Avstrijska dvojica, mojstrski pripovedovalec zgodb po antičnih in svetopisemskih motivih Michael Köhlmeier in profesor filozofije Konrad Paul Liessmann, sta v pričujoči knjigi združila moči in izbrala ducat pripovedi, legend, antičnih mitov, svetopisemskih zgodb in pravljic, ki že vso človeško zgodovino burijo duhove in porajajo vedno nova vprašanja. Medtem ko jih je Köhlmeier ubesedil, jih je Liessmann prepletel s filozofijo na preprost in vsakemu dostopen način. Princip spominja na nedavno izdane Bucayeve *Najlepše pravljice, da se bolj spoznamo*, le da se v tem primeru na klasične pravljice osredotoča psihoterapevt in jih gleda z vidika svoje profesije. Če vam je bila Bucayeva knjiga všeč, potem vzemite v roke tudi to; prebrali boste o radovednosti (Raj), delu (Dedal), zlu (Žalostnica), maščevanju (Atridi), užitku (Sveti Tilen), skrivnosti (Mesec), jazu (Sebastjan Samosvoj), lepoti (Marsij), mojstrstvu (Siegfried in Mime), oblasti (Job), meji (Asklepj) in usodi (Juda). Med izbranimi je morda najbolj znana Dedalova zgodba, pri kateri se mitološka razlaga ne osredotoča zgolj na povezavo z neposlušnim sinom Ikarjem, ampak se osredotoči na Dedalovo željo po ukrotitvi narave. »Nič ni tako zapeljivo kakor želja, da bi prelisčili naravo,« pojasni filozof in začrta vzporednice z današnjim svetom. Mar so sodobni roboti in razne pametne naprave kaj drugačni od Dedalove želje po nadzoru narave? Vredno branja in razmisleka. > VANJA JAZBEC

DAN PODJED

spremna beseda Lenart J. Kučič

Izid 1. april 2019

PREDSTAVITVE KNJIGE:

Ljubljana, Mestna knjižnica, 15. 4. 2019

Maribor, MISC Infopeka, 11. 4. 2019

Maribor, Salon uporabnih umetnosti, 7. 5. 2019

Novo mesto, Knjižnica Mirana Jarca, 24. 4. 2019

Kranj, Mestna knjižnica, 9. 5. 2019

Celje, Muzej novejšje zgodovine, 22. 5. 2019

narocanje@zrc-sazu.si; 01 4706 465

Pred štirimi desetletji smo knjige kupovali drugače kot danes. Ni bilo interneta in mobilnih naprav, preko katerih kjerkoli in kadarkoli pridemo do zelenih informacij o knjigah in jih lahko s pomočjo sodobne tehnologije tudi kupimo. »Leta 1974 v poštah nabiralnikih nismo vsak dan našli gore promocijskih tiskovin. Je pa na naslove tisoče in tisoče članov vsake tri mesece prispel Katalog z izborom najboljših in najkakovostnejših knjig. To je bilo za tisti čas izjemno in edinstveno. V današnjem času pa je ob obilici vsega to pomirjujoče in za marsikoga še posebej pomembno.«

»Branje nas povezuje že 45 let in na to smo ponosni.«

V knjižnem klubu Svet knjige beremo že častitljivih 45 let. Po treh letih poskusnega delovanja je leta 1974 uradno začel uresničevati svoje poslanstvo. Po desetih letih delovanja je združeval že več kot 150.000 ljubiteljev knjig po vsej Sloveniji. To je bil čas brez interneta in knjige niso bile tako lahko dostopne. Člani so jih lahko naročili po pošti, telefonu ali pa v klubskih centrih. Najbolj prodajane knjige v klubu so tedaj dosegale številko 50.000 izvodov ali celo več. To so bili časi ☺.

»Za nami je tako že več kot 45 let zanimivih izkušenj, več kot 23 milijonov prodanih knjig in sto tisoče članov in bralcev, ki so rasli s knjigo. Kajti – če povzamem slogan kluba ob njegovi 20-letnici – se nam z vsako knjigo odpre nov svet,« pravi Gregor Medved, vodja Sveta knjige.

Bukla: Kakšna je struktura članov?

Medved: Struktura članov Sveta knjige je sicer na las podobna siceršnjemu profilu pogostih bralcev knjig. Tipičen predstavnik našega kluba je tako ženska, stara od 30 do 50 let. Kot zanimivost povejmo, da nam je 1.500 članov zvestih že vseh 45 let.

Z velikim veseljem pa opažamo močan trend prihoda novih, mlajših članov in članic. To so mladi, ki se osamosvajajo, odhajajo na svoje in se ob tem zavedajo pomena knjig tako za njih same, še bolj pa za njihove otroke. Praviloma so bili v svoji primarni družini obkroženi s knjigami in jih v svojem novem okolju pogrešajo. No, mi smo lahko rešitev. Večina se že tudi zaveda pastirane uporabe »ekranov« pri mlajših otrocih. Že iz lastnih izkušenj vedo, kako bolje je brati in govoriti o Mačku Muriju, Muci copatarici, Pikiju Jakobu, Čuriju Muriju ... , kot pa pustiti otroka s telefonom.

Bukla: Knjižnih naslovov, ki vsako leto pridejo na prodajne police, je izredno veliko. Kako zahtevno opravilo je narediti zanimiv, aktualen izbor knjig za člane v vsakem trimesečju?

Medved: Svet knjige sodeluje z več kot 20 domačimi založbami, in to že leta. Knjižne produkcije je v Sloveniji veliko in narediti kakovosten ter hkrati zanimiv izbor ni lahko. Zanašamo se na svoje izkušnje, mnenja naših članov ter pomoč svetovalcev iz naših klubskih centrov, katerih mnenja so neprecenljiva za pravilne odločitve.

Bukla: Kaj po vašem mnenju, izkušnjah in raziskavah člani pričakujejo od kluba Svet knjige?

Medved: Člani pričakujejo, da jim bomo pripravili pester izbor novosti, pri čemer ne smemo pozabiti na zimzeleni program. Člani veliko knjig izberejo tudi ali predvsem za darila (darila sebi, družini, prijateljem). Ni ne navadno, da je kakšen član kupil že sedem *Mehurčkov* ali pet *Muc copataric*. Člani pričakujejo razumne cene in dobro storitev (nasvete, priporočila, pomoč pri izboru ...). Slednja je najboljša v klubskih centrih, kjer naše svetovalke in svetovalci odlično opravljajo svoje delo.

Glavna razloga za včlanitev sta ljubezen do branja knjig in zavedanje koristnosti tega. Ta odgovora se pojavljata v vseh raziskavah zadnjih let. Poleg tega v zadnjih letih kot razlog vse bolj prevladuje želja po informacijah o dobrih knjigah in kakovosten izbor knjig v množici izdaj in hitrem tempu življenja. Najbolj priljubljeni pri članih so ljubezenski romani, priročniki, knjige za osebni razvoj, kriminalke, kuharske knjige ter seveda vse vrste otroških knjig s poudarkom na slikanicah.

Bukla: Kakšen je trend razvoja knjižnih klubov v svetu?

Medved: Zavedamo se, da so najboljši časi klasičnih knjižnih klubov za nami. Zato se spreminjamo. V zadnjih letih v tujini prednjačijo ozko usmerjeni knjižni klubi ali klubi z noto presenečenja po naročniškem sistemu (ang: subscription based). Koncepti se spreminjajo in prilagajajo

trgu, potrošniku, bralcu. Pomembno je, da sledimo dvema vrednotama: dobri knjigi in posluhu za vsakega člana. Le to, priznamo, v današnjem času ni lahka naloga, a se izziva in prihodnosti ne bojimo.

Bukla: Kakšni so vaši načrti za Svet knjige v prihodnjih letih? Ali lahko člani pričakujemo kakšno presenečenje, na primer e-knjige, tujo literaturo, (še) večje popuste, še več ponudbe ...?

Medved: Klub bo v naslednjih letih zagotovo doživel vrsto sprememb. Te so nujne, če želimo biti še boljši, aktualni in zanimivi. V zadnjih letih smo močno izboljšali uporabniško izkušnjo na spletu

in omogočili mlajšim članom spletne nakupe, elektronsko komunikacijo ... Gotovo člane čakajo presenečenja, kot je bila recimo uvedba storitve BonusPlusa. Član lahko za redni kvartalni nakup izbere tudi novost iz ponudbe Mladinske knjige in Cankarjeve založbe, ki še ni uvrščena v redni program Sveta knjige. Spoštovati moramo seveda Zakon o enotni ceni knjige. Namesto popusta tako član dobi bonus, ki ga lahko unovči ob svojem naslednjem nakupu iz rednega knjižnega programa Sveta knjige. Klub bomo še bolj odprli in približali sodobnemu potrošniku oz. bralcu. Prav ti nam v zadnjem času pritrjujejo in sporočajo, da jim je lažje, ko jih obveščamo, usmerjamo, pomagamo, včasih pa skoraj »zapeljemo« v nakup knjig. Zavedajo se, da je v tem hitrem času to postala prednost in ne slabost. Za njih same, še posebej pa za njihove otroke ali vnuke.

Bukla: »Zidane« knjigarne ali splet? **Torej:** »zidani klubski centri« ali splet?

Medved: Klubski centri so priložnost za najbolj pristen, osebni stik z našimi člani, kupci, bralci. Naše sodelavke in sodelavci poslušajo, svetujejo, usmerjajo, pomagajo ... Velikokrat so tisti, ki slišijo tako kritiko kot pohvalo ali predlog. To je pravzaprav bistvo naše storitve. E-prodaja je seveda v fazi skokovite rasti in je še kako pomembna. Brez računalnika in telefona ne gre, a pristen, dejanski stik s kupcem je pri prodaji knjig izredno pomemben.

Gregor Medved, vodja Sveta knjige

Branje je več kot le zabava

Z branjem kakovostnih knjig:

- negujemo in razvijamo empatijo in sposobnost razumevanja drugih, njihovih čustev, stališč, mnenj;
- se umirimo, pozabimo na vsakdanji stres;
- pobegnemo od vsakršnih ekranov in
- ohranjamo ostrino misli vse do poznih let.

Katalog z bogatim izborom

V katalogu Sveta knjige (tiskanem in elektronskem) člani najdemo 500 izbranih naslovov, v klubskih centrih in na spletu pa lahko izbiramo med kar 2.000 knjigami in drugimi izdelki. Vsako četrletje je na voljo med 120 in 150 novosti.

Izšla je *Bela knjiga o prevajanju 2018*, ki predstavlja premike na področju prevajanja, tolmačenja, podnaslavljanja in lektoriranja v Sloveniji. Vsebuje prispevke 41 avtoric in avtorjev. Njihova besedila so razvrščena v šest tematskih sklopov.

Bela knjiga o prevajanju 2018

Iz prvega, kjer so predstavljene (nove) vrste prevajanja, je razvidno, da je to v vseh svojih

oblikah in različicah izjemno dinamična in hitro spreminjajoča se dejavnost, ki je po eni strani konstituirala slovenski jezik in književnost, po drugi strani pa predstavlja temeljno orodje, ki slovensko kulturo in družbo umešča na aktualni svetovni zemljevid. Nastajajo vedno nove oblike prevajanja in tolmačenja, ker se potrebe spreminjajo; pojavljajo se tudi nova prevajalska orodja, ki od jezikovnih praktikov zahtevajo vedno nova znanja in jih postavljajo pred nove izzive. Hkrati pa se tudi širša prevajalska srenja sama ustvarjalno odziva na različne spodbude: komunikacijske (prevajalski forumi, izobraževalni seminarji), družbene (projekti mentoriranja) in mednarodne (sodelovanje v mednarodnih združenjih). Vsi ti prispevki so kot primeri **dobre prakse** predstavljeni v zadnjem tematskem sklopu.

Posebno poglavje je namenjeno **popisu infrastrukture** slovenskega prevajanja, ki se osredinja na oris vloge društev, izobraževa-

nja in zaposlitvenih možnosti prevajalcev. V tem poglavju so predstavljene tudi študijske možnosti prevajanja, tolmačenja in lektoriranja. Svoje poglavje predstavljajo **analize različnih anket med prevajalci, tolmači in lektorji** (pozornost namenjamo tudi tistim prevajalcem, ki jih ankete ne zajemajo), **pregled sistemskih** (predvsem jezikovne politike, prekarizacije in feminizacije poklicev jezikovnih praktikov) in **specifičnih izzivov** (elementov korektnosti avtorske pogodbe, knjižničnega nadomestila, dobička prevajalske industrije in problematike prevajalskih agencij, izobraževanja ter specifičnih zdravstvenih problemov).

Kot povabilo k branju v nadaljevanju navajamo nekaj odlomkov, celotno belo knjigo pa lahko preberete na www.bela-knjigaoprevajanju.si ali neposredno sledite povezavi na tej strani (qr koda).

- »Predstavniki poklicev na področju jezikovnega posredovanja delujejo v gospodarskem smislu pretežno kot samostojni podjetniki, samozaposleni na področju kulture, imajo manjša podjetja, delajo po avtorskih ali podjemnih pogodbah, zato imajo strokovno-poklicna združenja in društva pomembno vlogo: omogočajo strokovno podporo, zlasti na začetku samostojne poklicne poti, povečujejo možnosti za mreženje in izmenjavo primerov dobre prakse, skrbijo za prepoznavnost poklica in zastopanje poklicnih interesov v javnosti, zavzemajo se za razvoj poklica in rešujejo težave in vprašanja, ki se porajajo na širšem poklicno-strokovnem področju.« (*Andreja Skarlovnik Zihlerl*)
- »V zadnjih dvajsetih letih se je močno razširil nabor izobraževalnih možnosti za lektorje, prevajalce in tolmače, katerih delovni procesi so se s pojavom raznih računalniških programov in spletnih orodij korenito spremenili. Z globalizacijo in širitvijo trgov so se na trgu pojavili tudi novi akterji, zaradi katerih so samostojni izvajalci (med)jezikovnega posredovanja lahko pod velikim pritiskom. Zato se zdi za ohranitev in nadaljnji razvoj poklica v skladu spreminjajočim se okoljem nujno strokovno in akademsko povezovanje, kot ga predstavlja pričujoča bela knjiga.« (*Jana Zidar Forte*)
- »Z raziskavo smo ugotovili, da je tudi na področju socialnih pravic stanje na prevajalskem oz. lektorskem trgu precej skrb vzbujajoče. Kar 41 % anketiranih si namreč na leto privoščijo le 14 dni dopusta ali manj. Da pa za prevajalca tudi dopust ni čisto zares dopust, pričča dejstvo, da samo 22 % anketiranih med dopustom nikoli ne sprejema naročil. Kot problematična se je pokazala tudi bolniška odsotnost, saj le 8 % anketiranih vedno ostane doma oz. ne dela, kadar zbolijo, dodatnih 21 % pa večinoma.« (*Tina Perič in Maša Dolanc*)
- »Večina (63 %) anketirancev lektorira od 5 do 20 let, kar pomeni mlajšo generacijo, predvsem posameznikov, ki ne lektorirajo v kolektivu. [...] Po podatkih iz ankete ugotovljamo, da lektoriranje pomeni predvsem lektoriranje diplomskih in seminarskih nalog. Lektorji, ki se z lektoriranjem ukvarjamo profesionalno (zaposleni kot lektorji), se zavedamo, da je to področje, na katerem ne moremo doseči cene, ki bi jo morali za vsaj minimalni mesečni prihodek.« (*Kristina M. Pučnik*)
- »Ne nazadnje, treba je končno nasloviti problem statusa prevajalcev in drugih jezikovnih delavcev ter regulacije prevajalskega poklica, kar prav tako sodi v širši okvir jezikovne politike za večjezičnost.« (*Mojca Šorli*)
- »Področje prevajanja v Sloveniji ni sistemsko urejeno, saj poklic prevajalca ni reguliran, čeprav imamo že dobrih dvajset let tudi univerzitetni študij prevajalstva. Zato se s prevajanjem lahko ukvarjajo vsi, od ustrežno izobraženih in usposobljenih prevajalcev do tistih, ki samo bolj ali manj dobro obvladajo kakšen tuji jezik. Koliko je v Sloveniji vseh, ki se s prevajanjem ukvarjajo, poklicno ali priložnostno, po avtorskih pogodbah ali drugače, ne vemo. Lahko pa nedvomno ugotovimo, da je prevajalcev veliko, veliko več, kot jih zajamejo ankete oziroma se jih na ankete odzove.« (*Nada Primožič*)
- »Prevajalci so eden od najbolj tipičnih poklicev, ki jih je zajela prekarizacija. Če gledamo na prevajalski poklic skozi prizmo prekarnosti, lahko rečemo, da gre za obliko dela, v kateri delavec ne pripadajo iste pravice kot redno zaposlenim delavcem.« (*Borut Brezar*)
- »Digitalizacija poklicev, tudi prevajalskega, lahko pomeni, da delo od doma popolnoma zabriše mejo med delom in zasebnimi obveznostmi. Namesto da bi delodajalci in družba iskali nove načine za lažje usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja ter bolj uravnoteženo porazdelitev skrbstvenih in gospodinjstskih obveznosti med ženskami in moškimi, utegne delo od doma poglobiti tradicionalno delitev neplačanega dela in dvojno obremenitev žensk.« (*Sonja Robnik*)
- »Celotna panoga je kljub mladosti svoja zlata leta že preživela, saj v zadnjih letih opazamo pravo razvrednotenje poklica prevajalca AV-vsebin, pa čeprav vizualni mediji s podnaslovljenim tujim programom sestavljajo levji delež pisanih besedil, s katerimi se vsakodnevno srečuje slovenska javnost, in bi morali tem besedilom posvečati še dodatno pozornost.« (*Polona Mertelj*)
- »Krog prevajalcev, vključenih v Forum prevajalcev, se je počasi širil [...], zato je bil forum po dveh selitvah preseljen na domači strežnik, na katerem je mogoče ažurneje reševati tehnične težave. Danes (14. 1. 2019) je vanj vključenih 930 e-poštnih naslovov.« (*Katja Benevol Gabrijelčič*)

STEPHEN KING

REVOLVERAŠ

Temni stolp, knj. 1

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2018, m. v., 272 str., 14,99 €

Stephen King

O Stephenu Kingu je bilo že marsikaj izrečenega, še več pa je neizrečenega ali površno predstavljenega. *Mačje pokopališče* je morda tisto delo, ki ga poznajo v slehernem kotičku zahodnega sveta, morda pa je to tudi delo, zaradi katerega pisatelja prehitro in prepotentno odpišejo. Že res, da je okronan kot kralj grozljivk, toda King je veliko veliko več.

Odkar vem zanj, odkar me je izvilkel iz živega blata bralske otopelosti, si želim, da bi slovensko bralstvo dobilo dve njegovi deli.

Davnega leta 1982 je izšla zbirka štirih novel *Different Seasons*, razdeljena na štiri letne čase upanja, pokvarjenosti, nedolžnosti in novega rojstva. Marsikomu to ne pove veliko, se pa zadeva obrne, če dodaš še naslove zgodb: *Rita Hayworth and Shawshank Redemption*, *Apt Pupil*, *The Body in The Breathing Method*. Po prvi noveli so posneli film *Kaznilnica odrešitve*, ki je že leta na samem vrhu najboljših filmov vseh časov, po drugi *Vzoren učenec*, po tretji pa *Stand by Me* oziroma *Ostani z menoj*. Četrto novelo naj bi za film priredili leta 2020. Filmi so izvrstni, zgodbe mojstrske. Če bi jih bilo mogoče nstrgati, bi dobili polno okusnih citatov. Morda bodo nekega dne za nas spregovorile tudi slovensko.

»Mož v črnem je bežal čez puščavo in revolveraš mu je sledil.«

Z monumentalnim opusom *The Dark Tower* oziroma *Temni stolp*, ki se razteza čez tri desetletja, sem se začel spoznavati relativno pozno. Prvo knjigo, *The Gunslinger* (*Revolveraš*), sem imel v domači knjižnici verjetno več kot dvajset let, preden sem z nje končno spihal prah. Ne toliko zato, ker mi fantazijski žanr ni blizu, ampak ker sem to sorazmerno kratko zgodbo nekajkrat odložil. Ni in ni stekla. S Kingom sem se ukvarjal tudi študijsko, zato *Temnemu stolpu* naposled nisem mogel uiti, saj je neločljivo vraščen v številna njegova druga dela. Ko sem se otrešel prvotne sramežljivosti in sem pometel z dvomi, sem se podal na to izjemno pot, se prepustil veličastni sagi o Rolandu Deschainu iz Gileada, zadnjem še živečem revolverašu v magičnem vzporednem svetu, ki v nekaterih pogledih shrhljivo spominja na našega. In nisem niti za trenutek obžaloval.

Zgodba, ki se razteza čez osem knjig (in eno novelo) ter več kot štiri tisoč strani, je epska pripoved o večnem boju med dobrim in zlim (pogosta tema Kingovih knjig), v kateri se poleg izjemne simbolike prepletajo različni literarni žanri. King je navdih za ta vzporedni svet dobil v pesmi *Childe Roland to the Dark Tower Came* Roberta Browninga, pri tem pa ne moremo iti mimo *Gospodarja prstanov* in špageti vesternov s Clintom Eastwoodom na čelu.

Novica, da so v prevodu izdali prvi del *Temnega stolpa*, me je izjemno razveselila. Zlasti ker nameravajo v slovenščini izdati vse knjige. Izjemno pogumno, vendar dobrodošlo. Takšna epska pripoved mora doseči čim več bralcev. In zelo verjetno jih tudi bo, saj bo z napovedano serijo – Amazon je namreč naročil pilotno epizodo – saga prav gotovo dobila nov zalet. Knjige bo prevajala Anja Bakan in lahko se ji samo priklonim, saj je nikakor ne čaka lahko delo, toda po prvih prebranih straneh lahko rečem, da se je zadeve lotila resno. Za celotno serijo je napisana zajetna, 600-stranska konkordanca z opisi simbolov, povezav, krajev in oseb, zaradi česar jo lahko postavimo ob bok *Pesmi ledu in ognja*. In tudi prevajanje ne bo nič lažje.

»Revolveraš je sanjal svoje dolge sanje o Temnem stolpu, kamor bo nekega dne prišel ob mraku in pristopil, zatrobil v rog ter se podal v neko nepredstavljivo poslednjo bitko.« > DAMJAN ZORC

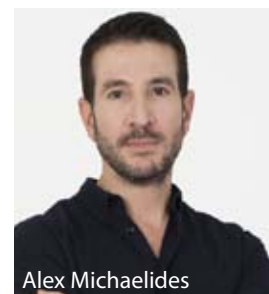
ALEX MICHAELIDES

TIHA PACIENTKA

prevod: Kaja Bucik Vavpetič

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2019, m. v., 336 str., 12,90 €

Alex Michaelides

Čeprav se je leto šele dobro začelo, je psihološka shrhljivka *Tiha pacientka* že dodobra razburkala bralno javnost, da se je romana prijel naziv debut leta. Po prebranem se mi oznaka niti ne zdi pretirana, saj je prvenec na Cipru rojenega scenarista premišljeno, zaokroženo

in večplastno spisano delo, ki bralca ne podcenjuje. Avtor v njem črpa iz kriminalk Agathe Christie, grške tragedije in psihoanalitične vede (Michaelides pogosto zajema iz teze, da je za razvoj osebnosti ključen odnos med staršem in otrokom, zato ne preseneča večkratno citiranje ugotovitev in njihove vpetosti v strukturo zgodbe priznanega psihoanalitika Donalda Winnicotta), področij, ki jih avtor, kot sam pravi, dobro pozna. Ob tem podajanje snovi, pogosto prepojene s simbolizmom, deluje nekoliko bolj »razgledano«, kot smo v žanru vajeni, zgodba pa kljub vsemu ostaja dosegljiva in predvsem venomer vabljiva. Dogajanje spremljamo z vidika forenzičnega psihoterapevta Thea, ki se prijavi na delovno mesto na psihiatričnem oddelku, kjer je zaprta priznana slikarka Alicia Berenson. Ta je pred šestimi leti nenadoma ustrelila svojega moža, od tedaj pa ni spregovorila niti besede. Nenavaden primer Thea fascinira, in odloči se, da bo z vrtanjem v njen um kot detektivskim raziskovanjem okoliščin umora brez motiva skušal najti resnico. Suspenz se z razkrivanjem dejstev otipljivo dviguje, kar pa knjigo nepozabno dvigne nad sorodne, je končni »twist«. Zasuk, ki ga bo podalo nekaj besed tik pred koncem, bralca dobesedno strese. Vrhunski triler, o katerem je dobro pred branjem vedeti čim manj in kjer z razkrivanjem konca ne kvarite užitka preostalih! Priporočam! > ALEŠ CIMPRIČ

T. M. LOGAN

LAŽI

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2019, m. v., 438 str., 14,90 €

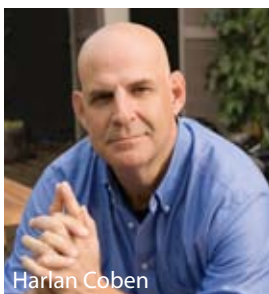
Eden izmed odmevnejših prvencev med psihološkimi trilerji lanskega leta, ki se lahko pohvali tudi z odličnimi prodajnimi številkami, je britanskega avtorja, bivšega novinarja, v trenutku izstrelil med zvezde žanra. Napet roman, ki zagrabi že na prvih straneh in zaradi nenehnih preobratov ne popusti do zadnjih strani, nas postavi v oči običajnega, srečno poročenega moškega, ki se mu zaradi naključnega dogodka življenje obrne na glavo. Ko se Joe z majhnim sinom Williamom vrača domov, ta na cesti opazi mamin avto, ki zavija v hotelsko garažo. William, ki je ravno dobil šolsko pohvalo, si zaželi, da bi presenetil mamico. Ko pa Joe vstopi v hotelsko preddverje, tam zagleda ženo v prepiru z njunim prijateljem Benom. Ona odide, ne da bi ga opazila, z Benom pa izmenjata nekaj hudih besed, ko ta med prerivanjem nesrečno pade ... Ko Joe kasneje pride domov, mu žena zatrjuje, da sploh ni bila v hotelu, Ben izgine (a Joeja nadleguje preko spleta), medtem pa policija za njegovo izginotje, morda umor, sumi ravno nič hudega slutečega Joeja ... Avtor v premeteno spisani zgodbi v ospredje postavi laži, pri tem pa vzpostavi dva zanimiva pola: Joe se znajde pred dilemo – mu žena laže, ji sploh lahko zaupa –, po drugi strani pa policija meni, da laže on. Vrtočlavlava in gladko berljiva shrhljivka. > ALEŠ CIMPRIČ

HARLAN COBEN

NE ODNEHAJ

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 311 str., 12,90 €

Harlan Coben

Ameriški pisec kriminalk Harlan Coben (1962) dobesedno ne odneha, saj ljubitelje svojih knjig že skoraj četrto stoletja razveseljuje z novimi deli, v katerih vedno znova na svetlo prinese zločin iz preteklosti in ga položi v roke glavnemu junaku. *Ne odnehaj* je

njegov za sedaj zadnji roman iz leta 2017, v njem pa preteklost dohiti detektiva Napoleona Dumasa, ki dela v predmestju New Jerseyja, noči pa mu krati primer izpred let, ko so njegovega brata dvojčka našli mrtvega na tirih. Takrat pa ga je nenadoma in brez sledu zapustilo tudi njegovo dekle Maura, za katero je bil prepričan, da je usodna izbranka njegovega srca. Ko v sedanjosti pride do naključnega umora nekega policista, vpletenega v nastavljanje človeške zanke, v njegovem avtomobilu najdejo prstne odtise osebe, ki jo je v bazo pred desetimi leti vnesel prav Dumas in pripisal, da ga ti prstni odtisi zanimajo – seveda, saj gre za prstne odtise njegovega bivšega dekleta Maure. Boj za odkrivanje in razčiščevanje preteklosti se torej lahko začne! > SAMO RUGELJ

CONN IGGULDEN

TROJICA

Vojna rož, knj. 2

prevod: Maja Prevolnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 384 str., 12,90 €

Conn Iggulden

Druga knjiga serije zgodovinskih romanov o razvpiti igri prestolov za angleško krono v drugi polovici 15. stoletja nas pahne krepko v središče krvavih konfliktov med rodbinama Lancaster in York ter njunimi zavezniki. Po tem, ko je uvodna knjiga, *Znanilka nevihte*, vzpostavila okoliš-

čine in vzroke, ki so kasneje privedli do državljanske vojne, so sedaj razmerja moči in zavezništev že jasno podana. Kralj Henrik VI. je že več mesecev zaradi svoje boleznj v nezavednem stanju, v tem času pa si je na negodovanje kraljice pravico za vladanje priboril Rihard, vojvoda Yorški, ki svoj položaj izkoristi tudi za nagrajevanje zaveznikov in obračunavanje z nasprotniki. Medtem pa se kralj nenadoma prebudi in zahteva oblast nazaj ... Več pripovednih likov osvetli razloge za dejanja pri obeh straneh, pri tem pa Iggulden nikogar ne preferira, saj izhaja iz teze, da sta obe rodbini kraljestvu želeli le najboljše in si nista želeli vojne, temveč sta bili pahnjeni vanjo, ker sta se bali druga druge. V precej bolj borbenu usmerjeni *Trojici* nas vodi skozi največje spopade v letih 1454–1455 in 1459–1461 (bitka na Hewortskem barju, ko je rodbina Percy napadla Nevillovo poročno spremstvo; znameniti spopad v Saint Albansu; bitka na Blore Heathu, ki naj bi bila pravi uvod v vojno rož; borba pri dvorcu Sandal blizu Wakefielda). Opisi spopadov so dinamični in slikoviti, razpleti pa pogosto nepredvidljivi, kot jih lahko piše le zgodovina. > ALEŠ CIMPRič

»Tole je precej večja
zgodba, kot smo si
doslej mislili.«

Napeta odvetniška kriminalka
Petra Čeferina in Vasje Jagra

Najhitreje do knjige: v knjigarnah

www.emka.si 080 12 05

SUSAN ELIZABETH PHILLIPS

SE MI LAHKO UPREŠ?; POBEGLA NEVESTA

prevod: Tina Stanek; Daša Perme Jurjavčič
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2019, t. v., 447/479 str., 34,99 €/knjigo

Mestece Wynette v Teksasu skupaj z ameriško javnostjo in stotinami novinarjev napeto pričakuje poroko najbolj priljubljenega prebivalca Teda Beaudina. Njegova zaročenka Lucy Jorik je sicer res hči nekdanje predsednice ZDA, ampak morda vendarle ni vredna moškega, za katerim vzdihuje staro in mlado, uspešnega golfista, na katerega sonce sije tudi, ko sicer dežuje, in ki je povrh iz dobre družine in odlično vzgojen. Zato je še bolj šokantno, ko Lucy nekaj minut pred poročnim obredom pobegne. Seveda je vsega kriva njena zavistna prijateljica Meg Koranda. Meg je res sumničava do Teda in misli, da ni pravi za Lucy. Prijateljico podpira pri njeni odločitvi v zadnjem trenutku, nakoplje pa si celo mesto sovražnikov. To ne bi bilo prehudo, če bi si Meg lahko privoščila odhod, toda njena situacija se je pred kratkim spremenila. Družina je nehala finančno podpirati njene pustolovščine, njen avto je navadna kripa, denarnica pa prazna in edini način, da se izogne ječi zaradi neplačanega hotelskega računa, je, da svoj dolg oddela kot sobarica. Megini načrti se tako prilagajajo trenutnemu stanju, prav nadležno pa je, da ima zdaj samski in do nje sovražen Ted, ki morda niti ni tako zelo nedolžen (!), povsod prste vmes in ji skupaj z večino meščanov na vsakem koraku pod noge meče polena, čeprav se res trudi, da bi se postavila na svoje noge ... Lucy se je medtem usedla na motor enega od svatov in se z njim odpeljala v neznano. Lucy je sicer uspešna ženska, predana družini in dobrotelji, zato nihče ne more razumeti, kaj jo je pičilo, da je tik pred zdajci pobegnila. Potrebuje čas, da se odloči, kako bo nadaljevala. Neuglajenega motorista, ki ga kličejo Panda, prepriča, da ji dovoli ostati z njim, in mu za sitnosti obljudi plačilo. Panda, neukročen in nesramen, morda ne najbolj pameten, pa tudi lepo grajen, redkobeseden in skrivnosten, jo po nekaj sumljivih postankih pripelje v samotno hišico na jezeru Caddo. Po dveh tednih skupnega »počitnikovanja« se na vrhuncu napetosti zapleteta še v postelji, naslednji dan pa jo Panda odloži na letališču in odide. Toda Lucy še ni pripravljena na soočenje s svojo družino in nekaj trikov zna iz rokava stresti tudi sama. Jezna na Pando in njegovo zavajanje se brez konkretnega načrta loti velike stilske preobrazbe in mu še malo pomeša štrene ... Nova prevoda uspešnic priljubljene in zabavne Susan Elizabeth Phillips bosta zagotovo poskrbela za kakšno kratko neprespano noč in obilo smeha med branjem. > KLARA JARC

DOLORES REDONDO

VSE TO TI BOM DAL

prevod: Marko Bogataj
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 504 str., 16,90 €

Glavnega protagonista, pisatelja Manuela Ortigosa, kot strelo z jasnega zadene novica, da je njegov mož Álvaro umrl v prometni nesreči v Galiciji. Sprva je prepričan, da gre za pomoto, saj naj bi bil Álvaro v tistem času na službenem potovanju v Madridu, a ko se Manuel naposled le odpravi v kraje, kjer se je zgodila nesreča, skoraj omedli pod težo številnih novih spoznanj. Med drugim ugotovi, da je Álvaro izviral iz bogate plemiške družine in da je po smrti očeta pred tremi leti podedoval močno zadolženo družinsko posestvo pa tudi naziv markiza. Álvaro je posestvo kasneje s svojimi prihranki postavil nazaj na noge, a zdi se, da to nekaterim ni bilo najbolj všeč. Álarov prijatelj in nekdanji sošolec, duhovnik Lucas, ter sveže upokojeni kriminalist Nogueira mu po pogrebu namigneta, da je moževa smrt v resnici zavita v kopico skrivnosti, ki bi jih bilo nujno treba raziskati ... Izvrsten roman, ki je bil pred tremi leti ovenčan tudi s priznanjem »nagrada planeta 2016«, ponuja napeto in vznemirljivo branje od začetka do konca. Pravi bralni užitek! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CECELIA AHERN

STO IMEN

prevod: Neža Ropret
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 350 str., 12,90 €

Kitty Logan, uspešna novinarka z vzpenjajočo se kariero, je imela še do nedavnega vse pod nadzorom. Svet ji je ležal pred nogami. Potem pa je prejela lažne informacije in spoštovanega učitelja telovadbe nevede po krivem obtožila spolnega zlorabljanja dveh dijakinj. Ko pride resnica na dan, se ji svet podre. Suspendirana je s televizijske postaje in na sodišču obsojena klevetanja. Za nameček jo še brez slovesa zapusti fant. Ko ji v najhujših trenutkih umre tudi dolgoletna mentorica, se znajde na dnu. A Constance jo čuva tudi v smrti. Zapusti ji seznam stotih imen, brez kakršnihkoli pojasnil ali napotkov. Kitty mora s seznama splesti zgodbo, v sebi znova najti angažirano novinarsko žilico, popraviti napake preteklosti in predvsem odpustiti sami sebi. Cecelia Ahern, avtorica številnih, v več kot štirideset jezikov prevedenih uspešnic, navdihuje tudi z izbranim romanom, v katerem v svoji tipični maniri naslika junake z napako in jim potem z upanjem in optimizmom popelje skozi preizkušnje življenja. > VANJA JAZBEC

SUZANNE ENOCH

VOJVODOVE PREGREHE

Družina Griffin, knj. 4

prevod: Irma Kukovič
Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 420 str., 13,99 €

Suzanne Enoch je stara znanka ljubiteljc zgodovinskih ljubezenskih romanov. Tokrat nam v zaključnem delu serije o Griffinovih razkriva, kako je do svoje izvoljenke prišel Sebastian, vojvoda Melbourne in glava družine. Velja za enega najvplivnejših in najbogatejših plemičev v Angliji (pa še videti ni slabo), zato si ga za zeta zaželi kralj Costa Habichuele s prelepo hčerjo, princeso Josephino Embry. Z družino je prišel v London, da bi si zagotovil posojilo za obnovo in razvoj svoje mlade in perspektivne kraljevine na obali Južne Amerike. Sebastiana

angleški kralj določi za zvezo, ki bo tuji kraljevi družini pomagala utirati pot med plemstvo in premožne vplivneže. Toda Sebastian ni od včeraj in kljub zapeljivi Josephini sluti, da je rajski opis mlade kraljevine prelep, da bi bil resničen. Na kocki ni le premoženje bank in bogatašev, sanje o novi kraljevini zapeljejo tudi navadne ljudi, ki porabljajo sleherne prigarane prihranke, da bi si zagotovili novo, boljše življenje. Predzna princesa ga neustavljivo privlači, njeni poljubi in telo so pregrešno sladki, a Sebastian mora priti spletki do dna. Kako globoko je vpletena princesa? Ji lahko sploh karkoli verjame? > KLARA JARC

SOPHIE KINSELLA

MOJE NE TAKO POPOLNO ŽIVLJENJE

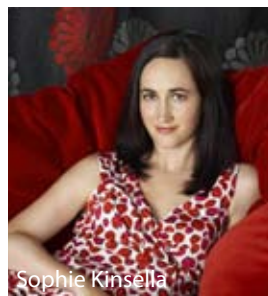
prevod: Lidija Kreft

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 400 str., 12,90 €

Avtorica odlično prodajane serije *Strastna zapravljevka* (in še mnogih drugih zgodb) nas tokrat popelje v oglaševalsko veselje angleške prestolnice, kjer ti lahko uspe samo, če ustvariš (vsaj digitalno) popolno sliko svojega življenja. Četudi si ne moreš privoščiti posedanja po najbolj trendovskih kavarnah, lahko mimogrede na kakšni mizi ujamеш rogljič in skodelico vroče spenjene kave, to objaviš na Instagramu, in če se do službe vsako jutro voziš več kot uro v prenatrpanih vagonih podzemne železnice, lahko izstopiš postajo prej in priskakljaš izza vogala ves svež v pisarno, kjer

te čakajo čudoviti sodelavci s prav tako čudovitimi življenji. O tem razmišlja mlada Katie (za sodelavke Cat), ko v pisarni barva narastek sivih las svoji »popolni« šefici Demeter, ki sploh ne opazi njenih idej in si ne zapomni niti njenega imena. Kako dolgo bo še zmogla ohranjati sliko idealnega londonskega življenja, če ne more niti napredovati s slabo plačanega delovnega mesta »raziskovalke«, kjer v resnici samo pretipkava podatke iz anket potrošnikov ... Kam se obrne njeno življenje, ko v agenciji nepričakovano dobi odpoved, in ali je možno, da Demeter v resnici nima tako popolnega življenja, kot se zdi na prvi pogled? Zabavno, sproščujoče in žal pogosto blizu resnici. > RENATE RUGELJ

KERRY FISHER

DRUGA ŽENA

prevod: Sabina Imamović

Meander, 2018, t. v., 336 str., 32 €

V britanskem Brightonu v treh hišah druga ob drugi prebivajo družine Farinelli. Anna v italijanskem slogu matriarhinje nadzoruje in se vpleta v dogajanje v družinah svojih dveh sinov Massima in Nica. V sodobnem jeziku bi vsako od družin imenovali disfunkcionalna. Nicova krasna in popolna žena Caitlin je umrla pred dvema letoma, in ko se Nico ponovno poroči s preprosto, a prisrčno Maggie, ki v zakon pripelje še sina Sama in mamo Beryl, se pričnejo bitke med njegovo najstniško hčerko Francesco in novo ženo. V hiši brata Massima pa vlada napeto vzdušje zaradi njegovega večnega, patološkega nezadovoljstva z ženo Laro in sinom Sandrom; oba se neizmerno bojita njegove okrutnosti in nasilja. Anna, glava družine, priliva olje na ogenj in neti prepire, ljubosumje, nezaupanje, sovraštvo. Zgodbo izmenično pripovedujeta Maggie in Lara, ki sta pravzaprav obe »drugi ženi«. Knjiga sodi v žanr komične drame: šaljiva in humorna je po Maggiejini zaslugi, srhljiva in nepredvidljiva pa po Larini. Konec je presenetljiv, a ni prežet z grozo; odlikuje ga globok izdih olajšanja, ker se vse konča, kot je treba. > SONJA JUVAN

JILL SANTOPOLO

VEČ, KOT LAHKO POVEDO BESEDE

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 304 str., 10,90 €

Na prvi pogled ima mlada, postavna Nina Gregory prav vse: čudovito službo avtorice govorov pri županskem kandidatu Rafaelu, fanta Tima, s katerim jo povezuje prijateljstvo od ranih otroških let, in ljubečega očeta, lastnika prestižnih hotelov. A v resnici je vse drugače: Nina že vse življenje neskončno pogreša svojo mamo, ki jo je izgubila že v otroštvu, zaskrbljena je zaradi umirajočega očeta, pa tudi do svojega fanta Tima ne čuti strasti, kakršna naj bi povezovala dva zaljubljenca. Njeni dvomi in skrbi se še poglobijo po očetovi smrti, saj se zaveda, da bo morala pustiti svojo oboževano službo pri županskem kandidatu Rafaelu, do katerega čuti vedno večjo naklonjenost, saj je čez noč postala dedinja družinskega posla. Bo Nina poslušala razum ali srce? Romantična zgodba odstira številne plati človeške duše in nas obenem uči, da je dobro prisluhniti svojemu notranjemu glasu. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Hiša knjig

Cilla in Rolf
BÖRJLIND

Kralj in kraljica
skandinavske scene
kriminalki!

Švedska uspešnica
No. 1!

**POMLADNA
PLIMA**

15,99
EUR

LINDA LO SCURO
Sicilijankina hči

13,99
EUR

Čakanje na
ljubezen

Serijska McCarthyjevi
z otoka Gansett

Marie Force

13,99
EUR

12,99
EUR

LORRAINE
HEATH

Večni
spomin

**BREZPLAČNA dostava za vse
nakupe romanc že nad 25 €.
Uporabite kodo POSTNINA25!**

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

WWW.GALARNA.SI

TESSA DARE

GUVERNANTINA IGRA

prevod: Katja Jeraj Valentinčič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 280 str., 10,90 €

Aleksandra Mountbatten za preživetje nastavlja ure, zares pa jo zanima astronomija. Kot je nenavaden njen poklic, je bilo nenavadno tudi njeno otroštvo in po nesrečnem naključju je nerada sprejela službo pri zapeljivem lahkoživcu, ki je postal skrbnik dveh majhnih deklic. Chase Reynaud, vojvoda Belvoir, ji je namreč ponudil službo guvernante za neukrotljivi deklici, ki bi ju najraje za vedno poslal v internatsko šolo na Laponsko ali na Malto ali na kak drug oddaljen kraj, saj sta pregnali že vse guvernante. Aleksandrino jasno izraženo neodobranje njegovega razuzdanega življenjskega sloga ga prepriča, da je prav ona tista, ki morda lahko ukroti žverci, ki ju je podedoval skupaj z nazivom. Njene metode poučevanja so malce nenavadne, ampak ne delujejo le na deklici. Ko si tudi sama zaželi spoznati nekaj bolj žgečkljive vzgoje, je Chase s svojim brlogom naslade ravno pravi naslov. Toda tudi učitelj se lahko marsikaj nauči od svoje učenke ... > KLARA JARC

KERRIGAN BYRNE

ŠKOT, KI SE JE ZALJUBIL V SVOJO ŽENO

prevod: Mojca Svetičič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 344 str., 12,90 €

Američanka Samantha Masters je pod imenom Alison Ross ubežala na Škotsko. Prava Alison ji je namreč ponudila, da se namesto nje naseli na posestvu Erradale, ki si ga hoče prilastiti razvpiti Gavin St. James, grof Thorne. Njegov oče je umoril Alisoninega, in čeprav ji ni do posestva prav nič, ne dovoli, da bi prišlo v last sovražnika.

Samantha se je pogumno podala na novo pustolovščino, Gavin pa misli, da jo bo premamil z dobro ponudbo za zemljo. Presenečen spozna, da je škotska divjina ne bo ugnala, saj se prav dobro znajde pri zganjanju goveda in je izjemno spretna pri uporabi pištole, za nameček pa mu poleg jeze na plan izbeza tudi plamene strasti. Toda Sam je na Divjem zahodu za sabo pustila pravo razdejanje in vse kaže, da je njena preteklost prišla za njo. Je poročna kupčija z Gavinom zagotovi- lo varnosti ali vendarle preveč tvegana poteza? > KLARA JARC

A. B. KROOSS

KROG

FrodX, 2018, m. v., 246 str., 17,90 €

Mlada angleška odvetnica Diana se na povabilo bogatega španskega klienta nekoč odpravi na nogometno tekmo v Madrid, kjer se na prestižni večerji po tekmi njen pogled v trenutku zaplji v priljubljenega španskega nogometnega zvezdnika Valentina. Diana se že v naslednjem trenutku znajde z njim v hotelski sobi, kjer se predata nebrzdani strasti. Kasneje se vroča zaljubljenca skoraj vsak konec tedna srečujeta v Londonu ali Madridu in ob tem ugotavljata, da sta vedno bolj

navsezana drug na drugega. Istočasno pa Valentino odkriva, da nekaj čuti tudi do Markusa, nogometaša nemške reprezentance. Iz sprva previdno stkanega prijateljstva kasneje med moškima vzklije mnogo več. Se bo Valentino lahko odločil, za koga mu močnejše bije srce? Ali pa obstaja možnost, da bo oba ljubljena potegnili v krog brezmejnega predaje in se prepustil življenju? Ljubzenski erotični roman prinaša vznemirljivo branje in ponuja vpogled v podobe sveta, kjer ni prostora za tabuje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... ljubzenski
erotični
roman ...

L. J. SHEN

POGUBNA LJUBEZEN

prevod: Marko Bogataj
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 350 str., 12,90 €

Emilia LeBlanc je pred desetimi leti živel na posestvu, kjer so pri bajno bogati družini delali njeni starši. V zadnji letnik gimnazije je hodila z lastnikovim sinom Baronom Spencerjem, ki so ga vsi klicali Vicious, najbolj priljubljenim med elitnimi sošolci. Iz nekega razloga je ni prenesel in je užival v njenem trpinčenju in ustrahovanju. Toda oba sta vedela, da je poleg vse te sovražnosti globoko spodaj tudi trdovratna privlačnost. Vicious je poskrbel, da je služkinja odšla iz mesta. Deset let pozneje, ko se Emilia v New Yorku muči v dveh službah, da bi poskrbela zase in svojo bolno sestro, se v njenem življenju spet znajde Vicious, ki ji je uničil življenje. Zdaj ji ponuja službo za bajno plačo in Emilia jo zaradi finančne stiske sprejme, zavedajoč se, da jo Vicious za nekaj nujno potrebuje. Kaj muči njenega mučitelja in ali ji je sploh mar po vsem, kar ji je naredil in verjetno še načrtuje? > KLARA JARC

ANNA HARRINGTON

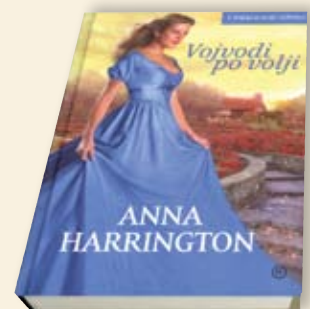
VOJVODI PO VOLJI

serija Carlislovi, knj. 1

prevod: Neža Kralj
Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2019, t. v., 373 str., 32,99 €

Miranda Hodgkins je tik na tem, da naredi nekaj nezasišanega: zapeljivo zamaskirana se po zabavi v maskah tihotapi v spalnico Roberta Carlisla, v katerega je zaljubljena že od najstniških let, da bi mu pokazala, da ni le pegasto sosedovo dekle. Zdi se, da ji gre načrt zapeljevanja kot po maslu, ko z lastnikom spalnice presenečeno ugotovita, da se je nekdo močno uštel ... Tik pred zdajci spoznata, da se je prikradla v spalnico Robertovega brata Sebastiana, vojvode Trentskega. Sebastian,

ki se je odločil, da si v naslednji london- ski sezoni najde ustrezno ženo, Miran- di predlaga, da si vzajemno pomagata – on ji bo priskočil na pomoč pri bratu, ona pa njemu pri primernih mladih da- mah. Noben od njiju pa ni računal, da ju bodo vse bolj preganjali spomini na nekaj, kar sta začela pod krinko. Avto- rica Anna Harrington je v slovenščini povsem novo ime (v angleščini je od leta 2015 izšlo devet njenih zgodovin- skih ljubzenskih romanov), z veseljem pa pričakujemo še več prevo- dov, saj je njeno pisanje iskriivo, zabavno in čustveno hkrati, knjige pa kljub enostavnim zapletom neodložljive. > KLARA JARC

MARIE FORCE

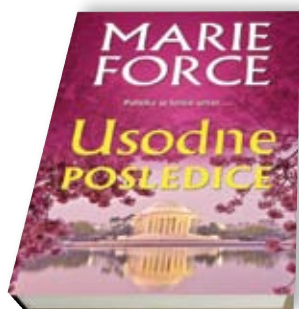
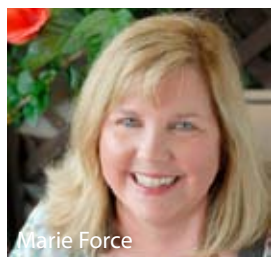
USODNE POSLEDICE

serija Fatalno, knj. 3

prevod: Esther Košir

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2018, m. v., 458 str., 13,99 €

Detektivka Sam Holland se spopada z novim kriminalnim primerom v washingtonskem vrhu. Nekdo z velikim vplivom je brutalno posilil in umoril vsaj dve noseči imigrantki iz Južne Amerike, ki sta kot čistilki delali v prostorih vplivnih politikov. Vse kaže, da je posredi tudi ekskluzivna prostitucija, ki je na voljo najpomembnejšim

politikom in njihovim eksotičnim apetitom, vodi pa jo nekdo na najvišjih položajih. Poleg čistilk je ugrabil in brutalno napadel tudi Samino sodelavko, da bi poslal sporočilo, naj odneha. Bližje ko je Sam morilcu, resnejše grožnje dobiva, vse pa kaže, da bo zaradi policijske napake v preiskavi vsak čas na prostosti še en stari sovražnik, njen bivši mož, ki jo je poskušal ubiti. Še dobro, da ji ob strani stoji zaročenec in senator Nick Cappuano, zaradi katerega se lažje spopriema s službenimi in osebnimi izzivi. *Usodne posledice* so tretje nadaljevanje v seriji napetih kriminalk, do sedaj jih je v izvirniku izšlo že petnajst. Začinjena z nekaj romantike nam poleg glavne kriminalne zgodbe in razmerja med glavnima junakoma postreže tudi z dogajanjem v življenju stranskih likov, ki jim z veseljem sledimo skozi nadaljevanja. Marie Force je tudi avtorica več ljubezenskih in erotičnih serij, pri nas jo že poznamo po *McCarthyjevih z otoka Gansett*. > KLARA JARC

LINDA LO SCURO

SICILIJANKINA HČI

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2019, m. v., 364 str., 13,99 €

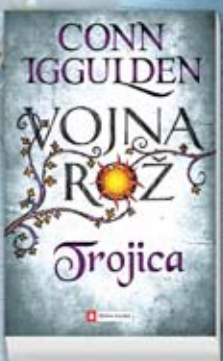
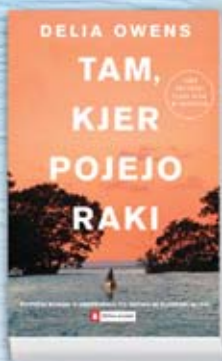
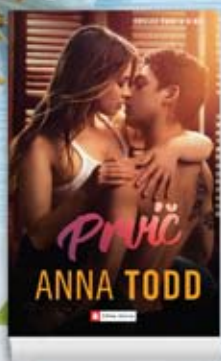
»Vse se je začelo zelo nedolžno.« S temi besedami nas v svojo zgodbo vpelje Maria, potomka sicilijanskih staršev, ki zdaj, na pragu šestdesetih let, končno živi brezskrbno življenje. Pred kratkim se je upokojila, hčeri sta odrasli in na svojem, mož Humphrey, uspešen bankir, sicer še vedno dela, zato pa ima Maria več časa zase. Vse dokler ji dneva ne zagreni sosed, ki se znesse nad kolesom njenega moža. Sicer majhna nestrpnost Mario opomni, da bo za nekatere vedno tujka, ne glede na to, kako močno se trudi zliti z britansko družbo. Kmalu po incidentu jo pokliče sestrična Susi in jo prosi, naj obišče teto Zio. Maria, ki je že v mladosti prekinila stike s svojo širšo družino, se na koncu vendarle odloči za obisk, s tem pa potlačena preteklost in skrivnosti njene družine, močno prepletene z mafijo, začnejo prihajati na plano. Hkrati se začne prebujati tudi Marijina temperamentna kri, ki ne prenese žalitev in išče maščevanje za neumne provokacije sosedov. Roman razplete rast intrigantske protagonistke, ki se vse bolj zapleta v mrežo svoje preteklosti, pred katero je vse življenje bežala. Odličen prvenec je avtorica podpisala s psevdonimom in jasno naznanila, da ne namerava razkriti svoje prave identitete, vsekakor pa upamo, da bo napisala še kakšno napeto zgodbo. > VANJA JAZBEC

... intrigantska protagonistka, ki se vse bolj zapleta v mrežo svoje preteklosti ...

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

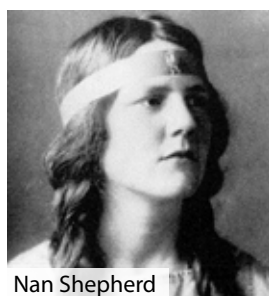
UČILA

NAN SHEPHERD

ŽIVA GORA

prevod: Miriam Drev
UMco, zbirka 'S terena',
2019, m. v., 162 str., 18,90 €

Nan Shepherd

Nan Shepherd (1893–1981) je škotska pisateljica in pesnica, pomembna modernistična avtorica, ki je v svojih delih opevala predvsem lepoto škotske narave, lotila pa se je tudi problema ženskega položaja in socialnih razlik v škotski družbi svojega časa. Diplomirala je na Univerzi v Aberdeenu, kjer je nato poučevala angleščino. Upokojila se je leta 1956, a je nadaljevala urejanje revije *Aberdeen University Review* vse do leta 1963.

... klasika škotske literature ...

Leto kasneje ji je Univerza podelila častni doktorat. Knjiga refleksij *Živa gora* je njeno najbolj znano delo in klasika škotske literature. Prinaša poetične refleksije, ki jih je izpisala med hojo in raziskovanjem gorovja Cairngorms v škotskem Višavju v štiridesetih letih prejšnjega stoletja, na izid v knjižni obliki pa so potem počakale vse do leta 1977. To duhovno raziskovanje surove pokrajine in neukročene narave spada med najboljša potopisna dela, ki so bila kadarkoli napisana v angleškem jeziku. Gora, narava in človek se v tej knjigi tankočutno prepletajo pred seboj, tesna povezanost živega in večnega pa v tem lirično povzdignjenem pisanju odpira vrata zaznave intenzivnemu in poglobljenemu dojetanju prvobitne škotske pokrajine in mestu človeka v njej. Gre za knjigo, ki se bere presenetljivo sodobno, celo moderno in v skladu s sedanjimi trendi pisanja v naravi, v svojem času pa je že nakazovala, da je obdobje klasičnih potopisov mimo, saj gre za mešanico poezije v prozi, geopoetskega raziskovanja, preiskovanja narave vedenja, metafizičnega sprehajanja med različnimi religijami ter iskanja ljubezni in povezanosti v vsem, kar nas obdaja. Jezik v knjigi je zračen v obeh pomenih te besede, saj avtorica zaznava nianse v spreminjanju vremena, ki vpliva nanjo in njeno počutje, hkrati pa jo narava spodbuja, da ves čas preizkuša meje jezika in tega, kaj lahko izpove z njim. *Živa gora* je izbrušena emocionalna in intelektualna meditacija pesnice, ki je v naravi poslušala odtenke svojih misli in jih ubesedila v enkratno mešanico osebnoizpovedne literature in filozofske meditacije, knjigi pa je dodana poglobljena spremna beseda, ki jo je napisal Robert Macfarlane, najbolj znani britanski pisec sodobnih knjig o naravi. *Živa gora* je ena od knjig, ki bi jih vzel s seboj na samotni otok! > SAMO RUGELJ

HENRY DAVID THOREAU

HOJA

prevod: Anja Radaljac
UMco, zbirka 'S terena',
2019, m. v., 115 str., 16,90 €

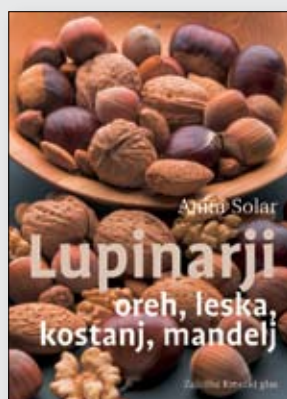
Dobrobiti redne hoje tako za telesno zdravje kot duševno aktivnost v tem času znova pridobivajo vse večji pomen, čeprav tovrstni izsledki še zdaleč niso nekaj novega, saj so o tem v preteklosti pisali že marsikateri misleci. Eden od njih je bil Henry David Thoreau (1817–1862), ameriški pisatelj, esejist, politični aktivist, okoljevarstvenik in filozof, ki se je v svetovno miselno zgodovino zapisal s knjigo *Walden: Življenje v gozdu*, v kateri je zagovarjal preprosto življenje v naravnem okolju. Eden od njegovih znamenitih esejev je tudi *Hoja*, izšel je posthumno, v katerem se je tej vsakodnevni človekovi aktivnosti posvetil s sebi lastno lucidnostjo, saj je, kot pravi, »v svojem življenju spoznal le eno ali dve osebi, ki sta razumeli umetnost hoje, se pravi sprehajanja, in ki sta imeli tako rekoč talent za romanje«. Hoja zanj pomeni tako zagovor divjega kot narave, enega zadnjih ostankov človekove svobode, saj so ceste in druge poti z vsem tistim, kar se prevaža po njih, namenjene trgovanju in poslovanju, medtem ko sta sprehajanje in pohajanje brez natančnega cilja ob enem izlet v samo bistvo človekovega bivanja v osrčju prvobitnega. Brezčasna klasika za vse ljubitelje narave. Knjigi je dodana tudi spremna beseda prevajalke Anje Radaljac. > SAMO RUGELJ

SLOVENIJA VIII

urejanje: Drago Kladnik
ZRC SAZU, 2018, t. v., 222. str., 33 €

Nova knjiga zbirke *Ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva* spet sega v različne konce Slovenije. Poglavlja, nastala ob ekskurzijah društva v letih 2015–2018, obravnavajo Maribor, Prlekijo, Velenje in Sevnico z okolico, Kočevsko, Baško grapo s Čepovanskim dolom in Trebušo, zgodovinsko pot Podbrdo s sledenjem rapalski meji ter Bohinj in Pokljuko v Triglavskem narodnem parku. Tem osmim poglavjem dodano deveto je leta 2014 spodbudil znanstveni posvet ob devetdesetletnici prvega zavarovanja Doline Triglavskih jezer. Poti je z besedili, fotografijami in zemljevidi opisalo trinajst avtorjev, ki so svoje prispevke, kar je posebna značilnost zbirke, smiselno in pregledno razdelili na postaje. Tak pristop je lahko v veliko pomoč vsakomur, ki se namerava odpraviti po poteh in brezpotjih do naravnih in kulturnih znamenitosti, s katerimi se ponašajo predstavljena območja in kraji. > IZTOK ILICH

NOVO NOVO NOVO NOVO Založba Kmečki glas ZA TRŽNE PRIDELOVALCE IN LJUBITELJSKE SADJARJE

Anita Solar

LUPINARJI

– oreh, leska, kostanj, mandelj

21 EUR

Darinka Koron

GOJENJE JAGODIČJA

19 EUR

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si, zalozba.kmeckiglas.com

BREZPLAČNA POŠTINA

GORAZD GORIŠEK

GORNIŠKA POTEPANJA Z OTROKI

ilustracije: Zvonko Čoh

Mladinska knjiga,
2019, pt. v., 256 str., 24,99 €

Ko otroci shodijo, se, če živite v pohodniški družini, hitro postavi vprašanje, kateri so ti hribi in gore v naši bližini, na katere bi jih bilo smiselno peljati. Gorazd Gorišek, ki o gorah in pohodništvu piše že dolgo časa (denimo na portalu Gore-ljudje) ima na ta vprašanja kar nekaj dobrih odgovorov, saj je v vodniku *Gorniška potepanja z otroki* premišljeno in sistematično zbral petdeset izletov po vsej Sloveniji, na katere lahko sčasoma popeljete odrasčajočo mladino (pri tem spodaj podpisani ugotavlja, da jih je v preteklem desetletju večino prehodil prav v družinski zasedbi). Knjiga je razdeljena na pet delov, ključna sta Alpske pokrajine (17 izletov, med njimi Ciprnik, Golica, Dobrča, Virnikov Grintovec, Kofce gora, Raduha itn.) in Predalpske pokrajine (21 izletov, med njimi Ratitovec, Blegoš, Lubnik, Krim, Kum, Žavcarjev vrh itn.), v njih pa Gorišek enega za drugim naniza vsakega od izletov, ob tem pa jih podrobno opremi tako s priročnim zemljevidom kot drugimi informacijami, potrebnimi za obisk. Tudi v tretjem delu, Dinarskokraške pokrajine, najdemo nekaj prijetnih presenečenj, denimo Mali Golak, Vremščica, Mirna gora, Trdinov vrh itn., najmanj pozornosti pa avtor posveti obmorskim in panonskim pokrajinam, kjer ponudi le štiri izlete. Zelo uporaben priročnik, ki ga priporočam vsem družinam z mladino, če ji želimo na prijeten način razkazati slovenske hribe in gore. > SAMO RUGELJ

... premišljeno in sistematično zbral petdeset izletov ...

GORAZD GORIŠEK

V ZASNEŽENE GORE

Izbirni vodnik

Planinska zveza Slovenije,
2019, pt. v., 199 str., 26,90 €

Gorazd Gorišek

Publicistu in gorniku Gorazdu Gorišku sta skoraj hkrati izšli dve knjigi, poleg *Gorniških potepanj z otroki* še *V zasnežene gore*. (Odhajajoča) zima s snegom za obiskovalce gora vedno predstavlja poseben izziv: ko je gora kopna, je morda lahko precej preprosto dostopna, ko pa je pokrita s snegom, se vse skupaj lahko precej spremeni. Eden takih primerov je denimo vzpon na Grintovec, ki velja za lahko dostopen (a naporen) kopni pristop na najvišjo goro v Kamniško-Savinjskih Alpah, pozimi pa se prelevi v zahteven vzpon, kjer je treba biti na končni Strehi kar previden, da ne pride do kakega zdrsa, ki je terjal že preveč življenj. Gorišek sistematično obdela vzpenjanje v snegu, potem pa nam predstavi 55 hribovskih in gorskih izletov, ki so razporejeni tako čez naša tri največja gorstva, kot tudi Primorsko in Notranjsko ter Posavsko hribovje in severovzhod Slovenije. Poleg običajnih podatkov, ki jih potrebuje hribovec za snežene vzpone na posamezen vrh, so posebnost tega vodnika »sneženi zemljevidi«, s katerimi dobimo plastičen snežen vpogled v to, kaj nas čaka pri vzponu, v njem pa bodo našli obilo idej tudi tisti, ki so manj izkušeni pri zimskem obiskovanju naših vrhov. > SAMO RUGELJ

Eden takih primerov je denimo vzpon na Grintovec, ki velja za lahko dostopen (a naporen) kopni pristop na najvišjo goro v Kamniško-Savinjskih Alpah, pozimi pa se prelevi v zahteven vzpon, kjer je treba biti na končni Strehi kar previden, da ne pride do kakega zdrsa, ki je terjal že preveč življenj. Gorišek sistematično obdela vzpenjanje v snegu, potem pa nam predstavi 55 hribovskih in gorskih izletov, ki so razporejeni tako čez naša tri največja gorstva, kot tudi Primorsko in Notranjsko ter Posavsko hribovje in severovzhod Slovenije. Poleg običajnih podatkov, ki jih potrebuje hribovec za snežene vzpone na posamezen vrh, so posebnost tega vodnika »sneženi zemljevidi«, s katerimi dobimo plastičen snežen vpogled v to, kaj nas čaka pri vzponu, v njem pa bodo našli obilo idej tudi tisti, ki so manj izkušeni pri zimskem obiskovanju naših vrhov. > SAMO RUGELJ

TISTA LEPA LETA: Spomini Rada Kočvarja Rado Kočvar in Mojca Volkar Trobevšek

24,90 €

Rado Kočvar, prejemnik priznanja Planinske zveze Slovenije za življenjsko delo v alpinizmu, v knjigi pripoveduje, kako so ga pred skoraj 75 leti, v izredno skromnih povojih razmerah, tako očarale gore – oddaljene in visoke –, da je postal alpinist.

Radova zgodba na videz ni dramatična, ni senzacionalna in ni napeta. Ta zgodba je polna malih korakov, velikih odločitev, trdega dela, tovarštva, pristne ljubezni do gora in sočloveka ter neomajne vztrajnosti, ki so iz Rada ustvarili vrhunskega plezalca in vrhunskega človeka.

DDV je vključen v ceno.

PRAVLJIČARIJA POD TRIGLAVOM

Zbirka desetih pravljic priznane pravljicarke **Kristine Menih** z ilustracijami **Jerneja Kovača Myinta**. Navdušujoče branje za prav vse po vrsti!

17,90 €

Planinska trgovina PZS | Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, po pošti: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po telefonu: 01 43 45 684 v času uradnih ur, faksu: 01 43 45 691, brezplačna telefonska številka: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), e-naročila: narocilo@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>. Uradne ure v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Narava je s svojo nepredvidljivostjo vedno dramila domišljijo ljudi. V njenih čarobnih oblikah so prepoznavali bajna bitja, nje ne pojave so si pojasnjevali z zgodbami. Slovensko Pohorje in hrvaška Istra sta s svojo raznorodno in privlačno krajino dom brezštevlnih takih zgodb. Projekt *Živa coprnija* je nastal iz želje in vizije, da bi to dragoceno bajeslovno izročilo obeh regij na novo odkrili; bodisi zabeležili še nikoli zapisano bodisi posodobili nekdanje že zabeleženo. Založba Beletrina izvaja projekt *Živa coprnija* s številnimi partnerji in ustanovami v Sloveniji in na Hrvaškem. Sredstva za knjigo so bila zagotovljena v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, projekt Interreg Slovenija-Hrvaška. Knjiga, ki bo šla v ponatis jeseni 2019, je nastajala v tesnem sodelovanju raziskovalcev pripovednega izročila, predvsem strokovnjakov iz ZRC SAZU in Etnografskega muzeja Istre, ter pisatelja Dušana Šarotarja in ilustratorke Tine Dobrajc, zato smo se z avtorjema na kratko pogovorili.

»Svojevrsten brevir in hkrati popotniški vodnik.«

ŽIVA COPRNIA
POHORJA IN ISTRE
ŽIVA ŠTRIGARIJA

ŽIVA COPRNIA POHORJA IN ISTRE

literarizacija pripovedi: Dušan Šarotar

ilustracije: Tina Dobrajc

fotografije: Domen Grögl et al.

Beletrina, 2019, t. v., 154 str.

Bukla: Kako je prišlo do vašega sodelovanja pri projektu *Živa coprnija*, komu so namenjene zgodbe in kaj je bilo vaše vodilo?

Šarotar: K pisanju me je povabila urednica knjige Miljana Cunta, ki je hkrati tudi skrbnica projekta *Živa coprnija*. Zapisane zgodbe so namenjene spoznavanju, ohranjanju in obujanju bogatega pripovednega izročila Pohorja in Istre. Bralke in bralci so ob branju povabljeni tudi na aktivno raziskovanje ali prostočasno potepanje po pokrajinah in krajih, ki so jih nekoč bistveno zaznamovali miti, legende in bajke, saj je knjiga zasnovana kot svojevrsten brevir in hkrati popotniški vodnik. Pri pisanju me je vodila misel, ki je tudi drugače zaznamovala

moje pisanje, da je pripoved duša pokrajine. Z zgodbami si človek že od nekdanj osmišlja prostor, tako notranji svet kot tudi pokrajino okrog sebe. In danes ni nič drugače.

Bukla: Je literarizacija bajeslovnih izročil, pravljič in zgodovinskih povedk zahtevnejša od na primer pisanja romanov? Kako je potekalo vaše delo?

Šarotar: Pisal sem v visokih poletnih mesecih ob morju. Na mizi sem imel razgrnjene zemljevide, da sem se orientiral v prostoru, želel sem najti vsak kraj, ki je bil v zgodbah omenjen, tako sem prehodil s prstom po zemljevidu vse lokacije na Pohorju in v Istri, na katere se vežejo miti, legende ali bajke, ki sem jih potem spremenil v zgodbe. Med pisanjem sem se poskušal čim bolj vživeti v dušo sodobnega popotnika, ki se v težkih pohodnih čevljih in z zgodbo pod klobukom znajde v tuji, neznan in skrivnostni pokrajini. Tak pisateljski princip, ki je v bistvu povsem literaren, je seveda podoben tudi pisanju romanov. Pisal sem zgodbe, ne da bi se omejeval z njihovo uporabnostjo ali namenom, upam, da se bo v kateri od pripovedi prepoznal tudi sodobni bralec ali popotnik, tako kot sem se jaz prepoznal v nekaterih legendah in pripovedih iz izročila. Verjamem, da so tudi starodavne zgodbe še vedno lahko žive in privlačne za sodobnega bralca, če jim najdemo ustrezno in svežo literarno formo. Ob pisanju sem mestoma začutil globoko sorodnost in povezanost istrskega in pohorskega izročila: čeprav sta si bili pokrajini nekoč geografsko precej oddaljeni, ju nedvomno vežejo številne zgodbe, ki imajo svojo osnovo že v staroslovanski mitologiji in

predvsem pozneje v skupni močni zaznamovanosti s krščanstvom.

Bukla: Gospa Dobrajc, nadrealno je pogosto v domeni domišljije vsakega posameznika. Ali je likovno težje upodobiti tista bitja, ki imajo v ljudskem izročilu že neko podobo, ali tista, ki jih je treba poustvariti na novo?

Dobrajc: Zagotovo je lažje in svobodneje upodabljati like ali zgodbe, ki jim še ni uspelo dobiti vizualne podobe v preteklosti. Največkrat imajo dobro poznani liki iz ljudskega izročila v nas močno zakoreninjeno likovno podobo; kot avtorju novih ilustracij se je tako včasih zelo težko otresti bremena že obstoječe vizualnosti. V tem projektu mi tega bremena k sreči ni bilo treba nositi s seboj in sem k upodabljanju pristopila s kreativno navdušenostjo.

Bukla: Imajo bitja iz iste geografske regije (npr. povodni mož iz Šmartnega na Pohorju in vodovnik iz bistriškega potoka) veliko skupnega? Jih sploh kaj družijo? In kakšna je razlika med upodobitvijo mitoloških junakov s Pohorja in tistimi iz Istre?

Dobrajc: Pri Pohorju sem si za rdečo nit vseh ilustracij vzela gozdove, katerih prostranstvo in temačnost prevevata skoraj vse izbrane zgodbe tega območja. Zgodbe o čarovnici, nočnem lovcu ali hudičevem koritu so na primer že od vsega začetka zahtevale točno določeno okolje, ki bo bralcu pomagalo vzpostaviti specifično atmosfero, ki jo zgodba ali lik nosi v sebi. Tako se pri pohorskih legendah večinoma sprehajamo po temačnih gozdovih, gostem zraku mahu, lišajev in smrek, medtem ko je pri Istri ozračje nekoliko bolj prevetreno oz. odprto.

Bukla: Gospod Šarotar, prihajate s prekmurških ravnin. Kako ste se znašli med zgodbami pohorskih gričev in istrskimi štorijami? Ste obiskali vse opisane kraje?

Šarotar: Zgodbe sem pisal izključno na podlagi številnih izbranih virov: ustnih, pisnih, arhivskih ali terenskih intervjujev, ki so bili opravljeni prav za potrebe naše knjige. Izbor in pripravo gradiva so vestno opravili številni raziskovalci iz različnih akademskih in muzejskih

tudi zgodbe o vodovnikih, volkodlakih, čarovnicah in podobno. Sem pa med pisanjem odkril številne nove ali manj poznane zgodbe, ki so me navdušile in tudi pretresle s svojo sporočilnostjo. Pri pripovedovanju sem poskušal čim bolj ujeti tudi duha in dih pokrajine, saj imata Istra in Pohorje vsaka svojo specifično atmosfero, predvsem svetlobo. Čeprav je prekmurska ravnica, kjer sem rojen, naraven iztek pohorskih hribov in njegovih temnih gozdov, sem se veliko lažje vživel v pusto in vetrovno istrsko pokrajino, ki diha z morjem in je potopljena v črno vino.

Bukla: Gospa Dobrajc, ste morda vi poznali kakšne zgodbe in izročila že od prej in katera je vaša najljubša zgodba?

Dobrajc: Posameznih zgodb, vezanih na like, po večini nisem poznala, sem pa vedela za legende o velikanu, čarovnicah in povodnem možu na Pohorju. Legenda o pohorskem vodovniku mi je ena ljubših – vedno znova me navduši dejstvo, da med globokimi tolmuni in temno zelenimi vodami vedno srečamo tudi povodnega moža v taki ali drugačni obliki. Včasih strašnega, včasih zapeljivega. Temne globine vode so vedno zahtevale določeno mero človeške domišljije, ki bi pomagala zapolniti neznano, nedomače in nepredstavljivo. Lik povodnega moža je kot nalašč za to.

Bukla: Se vam zdi, da so legende še (dovolj) žive med današnjimi prebivalci teh (ali pa sosednjih) krajev? Imajo mladi danes sploh še kaj smisla (interesa) za božanstva in druge bajeslovne like?

Šarotar: Za pesnika so te legende, miti in pripovedi seveda še vedno neizčrpen vir, pravi vodnjak, in če jih zmore upovediti na sodoben način, so te zgodbe še vedno lahko vir navdiha tudi za sodobnega bralca. Kajti vse, kar gledamo in beremo okrog sebe, je narejeno iz istega mitskega vira, četudi se tega ne zavedamo, saj smo narejeni iz snovi kot zgodbe. Svetloba in tema, dobro in zlo, bogastvo in revščina, ljubezen in smrt, vse to so viri in skrivnosti pripovedovanja od nekdaj in bodo, vse dokler bo še kaj človečnosti v nas.

Bukla: Se obeta nadaljevanje Žive coprnije tudi po drugih regijah?

Šarotar: Bi me veselilo, če bi nam uspelo ustvariti še kaj, imam pa seveda že tudi svojo intimno pokrajino, o kateri bi z veseljem pisal.

Dušan Šarotar

ustanov, brez njihovega angažmaja bi seveda knjige ne bilo. Predstavljeno gradivo je bilo izjemno raznoliko, tako vsebinsko kot tudi oblikovno. Iz različnih variant in virov pripovedi sem potem izbral tisto verzijo, ki je najbolj ustrezala mojemu načinu pripovedovanja. Pri številnih zgodbah sem napisal celo po več različic, ki smo jih potem usklajevali s sodelavci in urednico. Pri ustnih virih ali pri novih terenskih intervjujih je običajno šlo za zelo fragmentarne pripovedi, za povsem dobesedne zapise, iz katerih sem potem sam zgradil pripoved. Vse pripovedno izročilo, od najstarejših mitov do sodobnih pripovedovalcev, je v bistvu posredovano, izročilo se prenaša z zgodbami, zato so pesniki in pisatelji nujni še danes. Čeprav sem sprva načrtoval, da bom pred pričetkom pisanja obiskal vse ali vsaj večino krajev, od koder zgodbe lokalno izvirajo, sem na koncu našel največ navdiha ob gledanju zemljevidov in seveda ob branju ter raziskovanju virov.

Bukla: Kaj vas je pri snovanju teh zgodb najbolj presenetilo?

Šarotar: Koliko izjemnega pripovednega gradiva se skriva v teh pokrajinah, upam, da bosta to opazila tudi bralec in bralka. Zgodbe si moramo nujno pripovedovati, si jih deliti in na novo zapisovati, drugače bodo utonile v pozabo in z njimi tudi vsi mi.

Bukla: Ste kakšne zgodbe in izročila poznali že od prej?

Šarotar: Poznal sem seveda predvsem zgodbe in mite iz staroslovanskega izročila, na primer zgodbo o kresniku. Splošno poznane so

11. Festival angažiranega pisanja

5.-7. 4.

Vodnikova domačija Šiška, Kino Šiška
Tridnevno druženje s knjigami in avtorji

Večer LGBT poezije in proze

Pon / 8. 4. / 20.00

Galerija Škuc

Literarni večer in knjige po ugodni ceni

anja golob da ne da ne bo več prič

Ned / 14. 4. / 19.00

SNG Drama, Mala drama

Edino ljubljansko branje cele nove pesniške zbirke

Prepišno uredništvo, festival bralne kulture

15.-18. 4.

LUD Literatura

Kratka predavanja, branja, druženje

Noč knjige

Tor / 23. 4. / od večera naprej

Več prizorišč

Vseslovensko in mednarodno praznovanje

Dam za knjigo!

Tor / 23. 4. / 10.00-20.00

Park Zvezda

Enodnevni knjižni sejem

Veronique Olmi: Bakhita

Sre / 24. 4. / 18.30

Knjižarna Konzorcij

Pogovor s francosko pisateljico

(nagrada za najboljši prevod iz francoščine)

Umberto Galimberti: Besedo imajo mladi

Sre / 24. 4. / 19.00

Cankarjev dom, Linhartova dvorana

Pogovor z italijanskim filozofom

Slovenski dnevi knjige

15.-18. 5.

Ploščad pred Moderno galerijo

in druge lokacije

Sejem knjige s festivalnim dogajanjem

10. sejem akademske knjige Liber.ac

21.-23. 5.

Foersterjev vrt za Filozofsko fakulteto

Tradicionalni sejem akademske knjige

in 100. obletnica Univerze v LJ

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

BAS KAST

PREHRANSKI KOMPAS

Povzetek vseh znanstvenih študij na temo prehrane
prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 298 str., 12,90 €

Nemško-nizozemski znanstveni novinar in urednik (študiral je biologijo in psihologijo), ki piše tudi poljudnoznanstvene knjige, si je nekega dne na podlagi lastnih težav zastavil pomembno vprašanje: Ali je mogoče s slabo prehrano popolnoma uničiti svoje zdravje? Odločil se je radikalno spremeniti prehranjevalne navade, pri tem pa je mimogrede še opravil s kaosom, ki vlada na področju prehranskih smernic. Ali je paleo dieta prava? Ali je boljša tista z malo maščobami? Kako prepoznamo zdrave ogljikove hidrate in kaj je že z nasičenimi maščobnimi kislinami? Kot pravi znanstvenik se je potopil v kompleksni svet biokemije presnovnih procesov in prehranske medicine ter več let preučeval različne študije in analiziral podatke. Pričujoča knjiga je tako prava ekspedicija v svet raziskav prehrane in staranja, ki razkrinka številne prehranske mite in ponuja tiste nasvete o prehrani, ki nas bo zaščitila pred starostnimi boleznimi in nam podaljšala življenje. > RENATE RUGELJ

SONJA BERTALANIČ

POST IN CELOSTNA HRANA ČLOVEKA

Ara, 2018, m. v., 185 str., 29 €

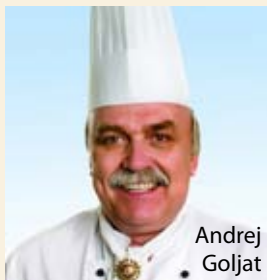
Avtorica Sonja Bertalanč je tritedenski post najprej preizkusila sama, pozitivni učinki pa so jo spodbudili, da je temu posvetila tudi svojo magistrsko nalogo, ki je sedaj predelana izšla tudi v knjižni obliki. V njej uporabno in večplastno obdeluje zgodovino posta, različne vzroke in razloge zanj (od religioznih do zdravstvenih), našteje omejitve, ki jih je treba upoštevati pri njegovem izpeljevanju, da ta poteče brez zapletov, ga razširi, denimo tudi na področje dihanja in uživanja čiste pitne vode, poveže post še s prehranjevanjem na splošno, od ustreznega načina kmetijstva do izbire pravih (presnih) živil, tako da dobimo lepo zaokrožen vpogled na ta fenomen, ki ni omejen samo na človeka, saj v živem svetu marsikatera žival ali pa rastlina doživlja obdobje, ko se mora zaradi (zunanjih) okoliščin za nekaj časa odpovedati hrani. > SAMO RUGELJ

... zgodovina
posta, različni
vzroki in razlogi
zanj ...

ANDREJ GOLJAT

SLADICE HITRO IN PREPROSTO

fotografije: Cveto Sonc
Kmečki glas, 2019, m. v., 148 str., 12,50 €

Andrej Goljat

Svež naslov v bogati zbirki kuharskih priročnikov založbe Kmečki glas je znova pripravil Andrej Goljat, znani kulinarični mojster, ki je že podpisal številne kuharske knjige – med njimi se gotovo spomnite dvojezičnega, slovensko-angleškega priročnika o tradicionalni slovenski potoci in kruhu, pa tudi številnih drugih kuharic, posvečenih medu, kavi, ribam, perutnini, prigrizkom ... Tokrat se po-

daja v svet slaščic; predstavil je obsežno število receptov, tako čokoladnih kot osvežilnih sadnih sladkob. Med izborom, ki zajema priljubljene piškote, kolače, medenjake in makrone na sto en način, najdemo tudi izvirnejše recepte, kot je npr. tisti za kavne gumbce, ki se več kot odlično podajo k jutranji kavi. Ali pa morda ljubezenski eliksir po recepturi španskega botanika in kraljevega zdravnika Hernanda Fernandeza iz leta 1570; potrebujemo kakav, vaniljev strok, cvetlični med, vodo in presenetljivo sestavino, mleti črni poper. Preverjeno požene kri po žilah. Velja preizkusiti. > VANJA JAZBEC

Robb Wolf

**AVTOR
USPEŠNICE
PALEORECEPT**

**Vključuje
revolucionarni
7-dnevni
ogljikohidratni
TEST**

Kako
razvezati
vaš apetit,
izgubiti
odvečne
kilograme
in ostati
zdrav

PRIPOROČAMO TUDI:

ANITA SOLAR

LUPINARJI

Oreh, leska, kostanj, mandelj
Kmečki glas, 2019, m. v., 247 str., 21 €

Oreh, leska, kostanj in mandelj spadajo med lupinarje ali lupinasto sadje, ki mu pogovorno rečemo tudi oreški. Od drugih vrst sadja se razlikujejo po tem, da imajo navzven oleseno luščino, navznoter pa užitno slastno jedrce.

Dokler so plodovi še na drevesu, jih obdaja zeleni ovoj, ki je pri orehu in mandlju debel in omesenel, pri lešniku kot tanka na robu nacefrana srajčka, pri kostanju pa bodičasta ježica. Njihova jedrca vsebujejo veliko kakovostnih maščob, vlaknine, različne minerale in vitamine ter so energijsko zelo bogata, zato jih pogosto gojimo tako doma kot po svetu. Avtorica knjige, raziskovalka na biotehniški fakulteti, nas tako popelje od osnovnih ekoloških in morfoloških značilnosti lupinarjev, preko postavitve različnih nasadov, izbire lokacije, priprave sadik, do različnih gojitvenih oblik, ustrezne priprave tal in varstva pred škodljivci do uspešnega spravila in predelave pridelkov. Grafično in slikovno zelo bogat vodnik je več kot primeren za vse, ki razmišljajo, da bi končno posadili svoj oreh, lesko, kostanj, mandlje ali pa kar cel nasad. > RENATE RUGELJ

KARSTEN BRENSING

NEZNANI SVET ŽIVALI

Kako živali razmišljajo in kaj čutijo
prevod: Petra Piber
Mladinska knjiga, 2019, t. v., 312 str., 27,99 €

Knjige, kot so *Modrost volkov* (Mladinska knjiga), *Seks v svetu narave* (založba UMco), *Skrivno življenje živali* (založba Narava), *Bonobo in ateist* (založba Ciceron) idr., ki so v zadnjih letih izšle tudi pri nas, jasno kaže, da smo priča prenovljenemu zanimanju za naravo, rastline in živali in da te teme privlačijo urednike različnih slovenskih založb. V ta izbor lahko po novem uvrstimo tudi knjigo *Neznani svet živali* morsklega biologa in raziskovalca živalskega vedenja Karstena Brensinga, ki je bil vodja nemškega urada za zaščito kitov, ustanovil pa je tudi javni sklad za pravice živali. Tudi Brensing v svoji občutljivo izpisani ter z mnogimi presenetljivimi dejstvi o živalih bogati knjigi jasno pokaže, da najnovejša znanstvena biološka dognanja jasno dokazujejo, da človek s svojim družbenim, čustvenim in intimnim življenjem v svetu živega še zdaleč ni taka izjema, kot se je mislilo še do nedavnega. Brensing se v svoji knjigi potopi (predvsem, ne pa povsem) v vodni živalski svet, ugotavlja, kako imajo podgane rade zabavo, kako se delfini kličejo po imenih, kako orke pri svojem življenju upoštevajo dolgoletno tradicijo, kako račji mladiči ne razmišljajo zgolj praktično in konkretno, temveč tudi abstraktno, s čimer inteligentno in prepričljivo ruši zid med živalskim svetom in njegovo samozvano krono. Presenetljivo! > SAMO RUGELJ

JERNEJA JOŠAR

Z JERNEJO DO ZDRAVEGA VRTA

fotografije: Jerneja Jošar et al.
Mladinska knjiga,
2019, t. v., 240 str., 27,99 €

Jerneja Jošar z vrtničarji že več kot desetletje deli svoje bogato znanje in izkušnje tako na delavnicah in predavanjih kot tudi v knjigah. Tokrat je zbrala in lepo uredila številne nasvete o vedno aktualni temi naravnega odganjanja škodljivcev ter preprečevanju in zdravljenju rastlinskih bolezni. Za tiste, ki še ne poznate njenih preventivnih ukrepov za krepke in zdrave rastline, je najprej pripravila 14 osnovnih vrtnih zapovedi, potem pa predstavi tudi živali, ki nam pomagajo ohranjati ravnovesje na vrtu (od deževnikov, žuželk, žab, ptic, bogomolk do rovk in podlasic). V osrednjem delu knjige se ob nazornih fotografijah zvrstijo podrobni in obsežni opisi večine bolezni in škodljivcev, kdaj se pojavljajo in kako so videti poškodbe, v zaključnem delu pa ponudi celo vrsto naravnih pripravkov za preprečevanje in zdravljenje vrtnin ob posameznih težavah. Številne preglednice in izčrpno stvarno kazalo vam bodo v pomoč, če bi se vam vendarle zgodilo, da vaše vrtnine ne bi uspevale po vašem načrtu. > BETI HLEBEC

MEIKE BOSCH

DREVEŠA

Prepoznavanje po listih
prevajanje: Jenena Cvetkovič
Narava, 2018, m. v., 112 str., 14,90 €

Avtorica, biologinja, botaničarka, ki se je najprej izučila za mizarko in bila z drevesi in lesom povezana na različne načine, danes poleg poučevanja izvaja tudi unikatna vođenja po parkih in botaničnih vrtovih in z ljudmi deli svoje navdušenje nad drevesi. Ste kdaj razmišljali, koliko dreves prepoznate v svoji okolici? Ali kdaj na sprehodih po naravi dvignete pogled v krošnje dreves in z veje smuknete kak list ter si ga z zanimanjem ogledate? Pričujoč priročnik vam bo olajšal prepoznavanje vsaj 64 listavcev in iglavcev, vendar svetuje, da se pri opazovanju dreves ne osredotočite izključno na liste, pač pa upoštevajte tudi letni čas, drevo kot celoto, njegovo višino, obliko krošnje, lubje, pa tudi cvetove in plodove. Vaši sprehodi in krajši izleti z vašimi malčki lahko tako poleg drugih koristi postanejo tudi zelo poučno početje. > RENATE RUGELJ

www.knjizna-polica.si

Kjer najdemo, kar iščemo

Mavrica

info@knjizna-polica.si | 03 / 492 34 40

STEFANIE SABOUNCHIAN

REFLEKSOLOGIJA ZA ZAČETNIKE

Priročnik za refleksno masažo stopal

VICTOR ARCHULETA

REIKI ZA ZAČETNIKE

Priročnik za subtilno energijsko terapijo

prevod: Maja Šukarov

Mladinska knjiga,

2019, t. v., 128 str., 19,99 €/knjigo

Ob hitrem, včasih že kar divjem življenjskem ritmu 21. stoletja ni lahko vzdrževati ravnovesja in jasnega pogleda na vsakdanje življenje. Vedno več je govora o utrujenosti, izgorelosti in občutkih nemoči. Zato avtorja, oba izkušena strokovnjaka svojega področja, priporočata, da se zavežemo dobremu počutju in poskusimo uporabiti preprosta orodja, ki jih ponujata v teh sodobno oblikovanih priročnikih. Naj gre za subtilno energijsko terapijo, podobno reikiju, ali refleksno masažo stopal, oboje nam lahko ublaži bolečine, zmanjša stres, lajša tesnobo, pomirja um in krepi vitalnost. Le prepustiti se moramo in poskusiti. > BETI HLEBEC

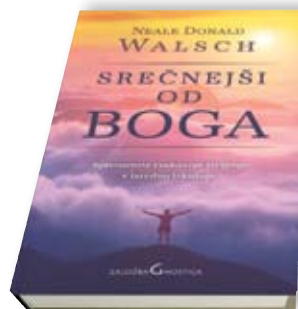
NEALE DONALD WALSCH

SREČNEJŠI OD BOGA

Spremenite vsakdanje življenje v izredno izkušnjo

prevod: Vid Sagadin Žigon

Gnostica, 2019, m. v., 175 str., 24 €

Priljubljeni avtor številnih knjig Neal Donald Walsh (1943) velja za pobudnika prave duhovne renesanse po celem svetu, v začetku letošnjega leta pa je obiskal tudi Slovenijo. Njegova trnova pot, ki se je spremenila v izjemno zgodbo, je navdih za mnoge zlomljene in izgubljene duše. V času največjega trpljenja mu je namreč »nevidna sila iz Nebes« prinesla številna sporočila. Zapisal jih je in nastala je serija knjig *Pogovori z Bogom*, ki so postale svetovne uspešnice. V pričujoči knjigi je poskusil pojasniti posebne mehanizme v življenju, s katerimi lahko dosežemo »mir v umu, ljubezen v srcu in radost v duši«. V več kot dvajsetih kratkih poglavjih poskuša razjasniti različna vprašanja o naravi stvari in kje in kako v svojem življenju lahko bralec najde prostor za Boga. Sledi 17 konkretnih korakov in nasvetov, kako vsakdanje življenje spremeniti v izredno izkušnjo. Priročnik za duhovno prebujenje. > BETI HLEBEC

OSHO

INTIMNOST

Zaupajte sebi in drugemu

prevod: Jernej Zoran

Primus, zbirka Primula,

2019, m. v., 270 str., 21,70 €

Osho, eden najvplivnejših sodobnih mistikov s svojo filozofijo in pogledom na svet še vedno, že skoraj 30 let po smrti, spreminja življenja posameznikov na bolje. V tem, v slovenščino sveže prevedenem priročniku, je Osho razmišljal o intimnosti. Najprej se je vprašal, ali smo v današnjem času sploh še sposobni iskrene intimnosti, ali smo s partnerji zmožni deliti najgloblje občutke? Ob tem moramo vzeti v zakup, da je avtor te besede zapisal pred več desetletji, pred težavami današnje (predvsem) mladine, ki se s Tinderjem in podobnimi, precej »neosebni« aplikacijami za iskanje partnerjev lovi v svetu ljubezni. Kljub temu lahko njegove misli apliciramo na naš vsakdan. Osho namreč smiselno nadgrajuje razlago; začeti moramo seveda na začetku, se pravi pri sebi. Opustiti moramo vse obrambne mehanizme, biti pristni, si prisluhni in zaupati, sprejeti tako svojo kot partnerjevo potrebo po zasebnosti ... potem pa lahko počasi začnemo razmišljati v dvojicah. Tako Osho vsekakor znova daje misliti. > VANJA JAZBEC

NICK ORTNER

TAPKANJE ZA LAJŠANJE BOLEČIN

Podroben vodič za lajšanje in odpravljanje kronične bolečine

prevod: Nina Frua, Bernardka Rošer

Primus, zbirka Nezavedno,

2018, m. v., 270 str., 24 €

Kadarkoli začnem razmišljati o tapkanju ali o metodah EFT in predvsem o raztapljanju in odplavljanju čudnih situacij ali občutkov, vedno najprej pomislim na Piko Rainer, slovensko certificirano učiteljico in predavateljico metode EFT, ki je tudi v prevodu Ortnerjevega vodnika napisala spremno besedo k slovenski izdaji. V desetih razumljivih poglavjih nas priljubljeni ameriški avtor korak za korakom uči, kako z EFT (tehniko doseganja čustvene svobode), s tapkanjem po akupunkturnih točkah, omilimo akutno ali kronično bolečino, od površinskih težav do vedno globljih. Preprosta navodila za tapkanje in vaje ljudem najprej pomagajo odkriti pravi vzrok bolečine (od jeze, strupenih odnosov, upiranja spremembam ...), potem pa nas naučijo tudi, kako se te bolečine znebiti ali jo vsaj zmanjšati. Če torej vi ali vaši bližnji trpite za kroničnimi bolečinami nejasnega izvora, je zdaj morda čas, da protibolečinska zdravila zamenjate za varno, naravno in učinkovito metodo ter vzamete v roke pričujoč vodnik. > BETI HLEBEC

ROBIN SHARMA

OB 5-ih VSTANI IN SVET TI BO LEŽAL NA DLANI

prevod: Ida Sternad

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2019, m. v., 352 str., 12,90 €

Robin Sharma, eden izmed najuspešnejših svetovnih strokovnjakov za voditeljstvo in osebno rast, je napisal že vrsto priročnikov, ki pa niso zgolj gola navodila za izboljšavo vsakdana, ampak so vedno prepletana z zgodbami posameznikov, skozi katere avtor pelje svojo lekcijo. Takšen je bil njegov recept pri uspešnici *Menih, ki je prodal svojega ferrarija*, v kateri je uspešni odvetnik doživel srčni napad, se zamislil nad svojim življenjem in odpotoval v Himalajo, kjer mu je menih

odprl oči. V svoji najnovejši knjigi je v središče postavil posameznika, ki si želita biti produktivnejša in uspešnejša. V samosvojem magnatu prepoznata potencialnega duhovnega učitelja in želje se jima uresničijo. Preko zgodbe avtor predstavi koncept zgodnjega vstajanja, ki ga je zasnoval že pred več kot dvajsetimi leti, do danes pa je z vodenjem skozi urejeno jutranjo rutino pomagal številnim ljudem. Pred vami je odločitev, ali boste knjigo brali kot roman o dveh navdiha iščočih posameznikih ali napotke, kako urediti svoje življenje ... Zadnji list boste zagotovo obrnili bogatejši za lekcijo ali dve. > VANJA JAZBEC

GREGA VALENCIČ
RECEPTI ZA ŽIVLJENJE

samozaložba,
2018, t. v., 98 str., 34,80 €

Poglavitna misel knjige je: »Bistvo življenja je razumeti ga, uživati v njem in živeti ga vsak dan znova.« Okrog te misli pa so zbrana avtorjeva spoznanja in razmišljanja, ki jih je usvojil v različnih življenjskih obdobjih.

Valencič se dotakne vseh pomembnih vidikov naših življenj, od ljubezni, sreče, odnosov z bližnjimi, zmožnosti odpuščanja do strahu, bolečine, dela in ustvarjalnosti, pri čemer ugotavlja, da v »norišnici« sodobnega vsakdana največkrat pozabimo na najpomembnejše: nase in na svoje bližnje. Vse premalo se zavedamo, da je življenje eno samo in v svojem bistvu najdragocenejše, kar imamo, zato bi ga morali živeti polno, se mu odpreti z vsemi čuti in gledati na svet z odprtimi očmi. Knjigo, v kateri življenjska dognanja dopolnjujejo avtorjeve umetniške fotografije, lahko preberete na dušek ali pa jo vzamete v roke vsak dan, preberete kakšno misel in se opomnite, zakaj v resnici živite. > KRISTINA SLUGA

... življenjska dognanja dopolnjujejo avtorjeve umetniške fotografije ...

ANSELM GRÜN

NAJTI NOTRANJI MIR
Kaj nam olajša življenje
POTI SKOZI DEPRESIJO
Duhovne spodbude
ANGEL PREPOSTOSTI

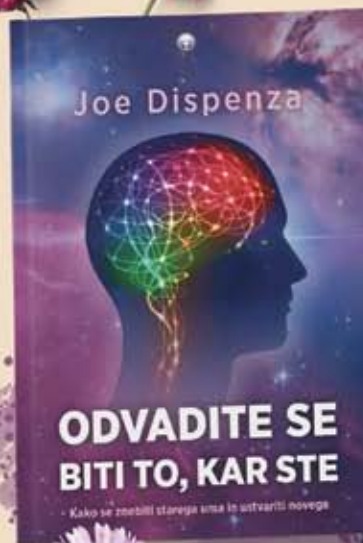
in drugi nebeški glasniki, ki olajšajo življenje
prevod: Barbara Babšek
Ognjišče in Slomškova založba,
2018/2019, m. v., 140/175/139 str.,
18,50/18,90/15,90 €

Anselm Grün, spoštovani benediktinec, s svojimi številnimi knjigami in predavanji oblikuje pogled na današnjega človeka, njegova vprašanja in iskanja. Je cenjen mislec in sopotnik iščočim, tolažnik, zaupnik, svetovalec, spodbujevalec in eden najbolj branih katoliških pisateljev – tudi med slovenskimi bralci – tako med katoliškimi kot nekatoliškimi, njegova razmišljanja se dotikajo srčike vsakega človeka ne glede na njegovo veroizpoved in svetovni nazor. Grün verjame v človeka, pozna njegove stiske in bolečine. Njegovi *Angeli* (in preostale knjige) so bili večkrat ponatisnjeni in so potolažili marsikatero ranjeno srce. V knjižicah *Poti skozi depresijo*, *Najti notranji mir* ter *Angel preprostosti* se bo bralec zagotovo napojil tako z nasveti kot milostjo, s tolažbo, objemom besed, ki jih človek, lačen človeške bližine dandanes tako potrebuje – prava bližina se občuti in ne zamenjuje za karkoli pač že, ampak se mora človek najprej srečati sam s seboj – tudi skozi depresijo oz. potovanje skozi »temno noč« duše. »V svojem življenju bodi odprt za vse. Toda vedno sledi svoji zvezdi. Dovolj, da te vzemiri vse, kar te sreča. Stopi v skrivnost življenja. Išči z vsemi svojimi čuti. Poskusi osvojiti vse višine in globine življenja.« Tri drobne, dragocene knjižice, ki bodo pri bralcih zagotovo (p)ostale na nočnih omaricah, v (potovalnih) torbah – brane in premišljevalne in njihovih dragocenih modrosti kar ne bo zmanjkalo. > SABINA BURKELJCA

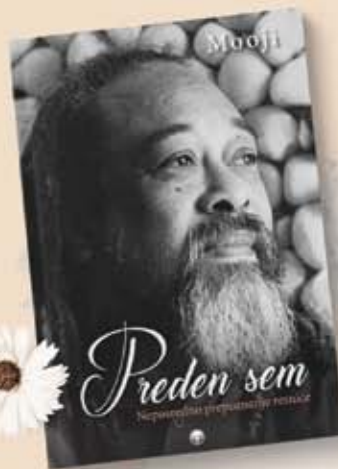

PRIMUS
izbrane knjige

Spletna knjigarna
izbranih knjig
www.primus.si

Nova knjiga
Joeja Dispenze,
avtorja uspešnice
Placebo ste vi,
že v prodaji!

Knjige v
prihodu

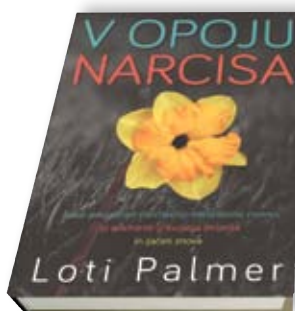
www.primus.si • Brezplačna številka: 080 21 41
T: 07 496 55 05 • E: info@primus.si

LOTI PALMER

V OPOJU NARCISA

Kako prepoznati narcistično motnjo, jo odstraniti iz svojega življenja in začeti znova

Chiara, zbirka Knjiga kot zdravilo, 2019, m. v., 196 str., 19,90 €

... pomagala prepoznati težave in se spoprijeti z njimi ...

Za ljudi z narcistično osebnostno motnjo velja, da so navzven videti nadvse karizmatični, prijazni, požrtvovalni, privlačni, urejeni, spoštovani in priljubljeni. In ljudje, ki z njimi vstopajo v prijateljske ali celo ljubezenske odnose, zelo dolgo ne opazijo, da so se ujeli v njihove mreže. Avtorica, ki je več kot 40 let živela v takem odnosu, je s pomočjo strokovnih virov in svojih izkušenj pripravila knjigo, ki bo vsem, ki so zdaj (ali pa so kdaj bili) v odnosu s takimi osebami, pomagala prepoznati težave in se spoprijeti z njimi. Na začetku predstavi vse znake oseb z narcističnimi osebnostnimi motnjami (NOM), od tega, da govorijo večinoma o sebi (pretiravajo glede svojih dosežkov ali talentov), pričakujejo pohvale, občudovanje, pozornost, so prepričani, da so boljši od drugih, imajo potrebo po nadzoru in obvladovanju drugih, ne prenesejo nestrinjanja, kritike, so nagnjeni k naglim sodbam, do tega, da so zavistni, izkoriščevalski, nihajo v čustvih, so prepričani o svoji nenadomestljivosti in zaslužnosti, ne sprejemajo odgovornosti ... Zakaj jih torej tako težko prepoznamo in zakaj pademo v njihovo past? Imajo seveda dobro razvite verbalne in vedenjske metode manipulacije, iz katerih se je res težko izvleči, vendar se da. Tudi s pomočjo takih knjig, ki prinašajo celo vrsto praktičnih primerov. > RENATE RUGELJ

CLARISSA PINKOLA ESTÉS

ŽENSKÉ, KI TEČEJO Z VOLKOVI

Miti in zgodbe o arhetipu

Divje ženske

prevod: Vera Čertalič

Eno, 2019, m. v., 517 str., 29 €

Clarissa Pinkola Estés

Sodobna humanistična klasika v novi preobleki! Clarissa Pinkola Estés (1945) je ameriška analitičarka in pisateljica, ki je s svojo knjigo *Ženske, ki tečejo z volkovi* (1995) dosegla svetovno prepoznavnost, saj je v njej z navajanjem in interpretiranjem devetnajstih mitskih pravljic, »vitaminov za ženske«, sodobnim ženskam skozi številne plasti in z

različnimi primeri pokazala pot do arhetipa divje ženske, ženske, ki se zaveda same sebe in zna v vsaki situaciji poskrbeti zase, ženske, ki ni odvisna od odnosov, saj jih sama kreira in usmerja, ženske, ki si sama zamišlja svoj način gibanja in bivanja, volčje ženske, ki spoštuje svojega partnerja in teče z njim, lahko tudi vse življenje, vendar obenem ostaja samosvoja, ženske, ki zaupa svoji intuiciji, saj jo ta vedno znova posvari pred neprijetnostmi, naravne ženske, ki je opremljena z brezčasno in vedno uporabno vednostjo, ženske, ki zaupa svojemu kraljestvu duha, ki zdravi, prebuja, izziva in povezuje. Ena od knjig, ki lepo pokaže, kako lahko knjižne zgodbe res zdravijo in navdihujejo! > SAMO RUGELJ

GREGOR ČUŠIN

ZGODBE IZ VELIKE KNJIGE IN IZ MALEGA PREDALA

ilustracije: Luka Modic

Ognjišče, 2019, t. v., 120 str., 14,90 €

Gregor Čušin

Izvirne in navdihujoče zgodbe Gregorja Čušina, igralca, pisatelja, moža in očeta šestih otrok, so zbrane v knjigi iz dveh delov: *Zgodbe, ki jih je pripovedoval tesar Jožef svojemu sinu* (29 zgodb) in *Zgodbe, ki jih je zapisal neznan evangelist* (22 zgodb). Gregor Čušin je topel humorističen slog vpletel v svoje pripovedovanje tako, da se nam zgodbe zdijo časovno in

prostorsko povsem blizu nas, da so povsem stvarne! Tesar Jožef jih pripoveduje svojemu še nerojenemu sinu, kar pomeni, da jih poslušata tudi mama Marija. Zgodbe o stvarjenju sveta, Jezusovem rojstvu, njegovem poslanstvu, čudežih, smrti in vstajenju postanejo zanimive in blizu tudi neverujočim: predvsem zaradi svojevrstno šaljivega in izjemno zanimivega načina pripovedovanja. Knjiga je tudi oblikovalsko izvirna. Že to, da so Božje in Jezusove besede napisane »z roko«, je nekaj posebnega, ilustracije Luke Modica pa dajo knjigi še dodatno dimenzijo. Knjiga ni slikanica: duhovite in včasih zagonetne ilustracije po svoje sooblikujejo nauk zgodbe. Kadar bralec dvomi, ali je ilustracijo »prebral« pravilno, si lahko pomaga z avtorjevo *Zgodbo o ilustracijah* in pojasnili na koncu knjige. Pisec in ilustrator sta v knjigi združila svoje kreativne moči in ustvarila delo, katerega branje nam vzbuja veselje, zaupanje in pogum. > SONJA JUVAN

S knjigo prejmete brezplačno aplikacijo s posnetimi branji v slovenskem in hrvaškem jeziku.

ADRIAN P. KEZELE

Pripravite se na nekaj nepričakovanega. Pripravite se na

PREBOJ

Zamisli in metode, ki se skrivajo v knjigi, so edinstvene in jih ni mogoče najti nikjer drugje. Ključna je revolucionarna NLF* tehnika branja, ki prinaša umu svobodo in nepogojnosti.

29,00 EUR

* NLF je kratica za nekonceptualne lingvistične forme.

Imate v svojem življenju osebo, ki se je nekako bojite, obenem pa vas privlači oziroma je ne morete zapustiti? Se po druženju z njo pogosto počutite izpraznjene, brez energije, ranjene ali zmedene?

Kako prepoznati narcistično osebnostno motnjo, jo odstraniti iz svojega življenja in začeti znova.

19,90 EUR

www.zalozba-chiara.si
E: prodaja@zalozba-chiara.si
T: 01/53 41 252 **M:** 040 614 095

Kjer so dobre knjige doma!

ZALOZBA CHIARA

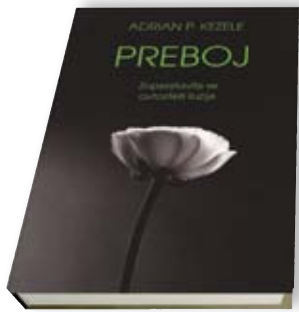
ADRIAN PREDRAG KEZELE

PREBOJ

Zoperstavite se avtoriteti iluzije

prevod: Ana Ptičar

Chiara, 2019, m. v., 230 str., 29 €

Adrian Predrag Kezele

»Proces, s katerim naš um ustvarja privide, iluzije, je tako vsakdanji in tako pogost, da se mu brez razmišljanja in z zaupanjem prepuščamo v vsakem trenutku svojega življenja, pri tem pa ne opazimo odmika od resničnosti, ki pri tem nastane,« v

uvodniku zapiše priljubljeni avtor več kot štiridesetih knjig s področja duhovnosti. Po zaslugi založbe Chiara jih vsaj ducat (*Čarobnica, Maitreya, Intuicija, Izničenje faktorja karme, Veličastni Saturn, Sončni labirint...*) lahko beremo tudi v slovenščini. Njegova največja knjiga govori o sposobnosti našega uma, da ustvari privid iz ničesar in se potem omejuje znotraj neželene resničnosti. Avtor si je zadal, da bo v priročniku bralcem metodično pomagal odkriti, od kod ti prividi in zablode izvirajo in kaj je treba storiti, da ugledamo stvarnost takšno, kakršna je, kako se zoperstavimo avtoriteti iluzije in kako lahko enkrat za vselej opravimo z vzorci in omejitvami ter se predamo svobodnemu toku življenja. Da bi bila izkušnja takega izhoda tudi čim bolj praktična in ne samo črke na papirju, je ob posameznih poglavjih v obliki črtne kode omogočeno tudi t. i. NFL branje/poslušanje. NFL je kratica za nekonceptualne lingvistične forme, je povsem nova tehnologija, katere cilj je s poslušanjem branja iz črtne kode um nemudoma pripeljati v stanje nepogojenosti oz. v stanje decentraliziranosti. Če povzamem avtorjeve besede: »Ubiješ lahko tisoč demonov iz nočne more, a jim to ne bo preprečilo, da se ne bi znova in znova vračali. Edini izhod je – zbuditi se.« > BETI HLEBEC

SÁNDOR MÁRAI

KNJIGA ZELÍ ZA DUŠO IN TELO

prevod: Timea Kočiš

Totaliteta, 2018, m. v., 202 str., 24 €

Madžarski pisatelj Sándor Márai (1900–1989) v slovenščini ni neznan, saj imamo prevedene njegove tri romane *Sveče so dozorele, Ljubimec iz Bolzana* in *Esterina zapuščina*, sedaj pa smo dobili še njegovo neleploslovno knjigo iz leta 1943, v kateri se je poklonil svojim intelektualnim vzornikom od Marka Avrelija, prek Seneke in Epikteta, do Montaigna ter bralcu v 202 kratkih besedilih predstavil svojo lastno filozofijo življenja. V njej na različne načine zagovarja prepričanje, da je treba živeti (in pisati) tako, kot da je vsako dejanje ali pisanje naše zadnje, torej tako, kot da bo na koncu zadnje zapisane povedi piko postavila smrt, pri tem pa človeškemu življenju lahko da vrednost samo namen, ki služi drugim ljudem. »Nihče ne more sedeti na cvetočem travniku kot bicek Ferdinand in nekaznovano vohati čudovite cvetlice. Človek si, torej moraš živeti na človeški način in med ljudmi.« Življenje kot večno potovanje, zaradi česar si – tako Márai – ni smiselno zgraditi hiše in razmišljati, da lahko z vrha svoje kariere opazuješ svet, saj moraš biti v nenehnem pogonu in pri svojem početju ter delu, pri tem pa ti poleg spretnosti, sposobnosti, znanja in izkušenj pomaga tudi božja vrlina, imenovana potrpežljivost. > SAMO RUGELJ

SMILLA LYNGGAARD

OTROCI Z MOČNO VOLJO

prevod: Irena Aurin, Ivana Gradišnik

Inštitut za sodobno družino Manami,

2019, m. v., 128 str., 19,90 €

Danska družinska svetovalka je v priročnem vodniku nanizala cel kup uporabnih nasvetov za vzgojo otrok, ki so »energični, odločni, avtonomni, trma-sti, uporniški, zahtevni, radovedni, ustvarjalni, naporni ali neuklonljivi«, na kratko pač taki »z močno voljo«, in zaradi katerih se sami sebi pogosto zdimo slabi starši. Namenjena je staršem otrok, starih od tri do dvanajst let, ki v svojih družinah vsak dan bijejo novo bitko, in jim svetuje »trifazno« ukrepanje. Najprej priporoča »sprijaznje-nje« in sprejetje, da je vaš otrok pač drugačen, nato »spoznavanje« družinske temperature, da bi lahko uzrli nove plati svojega otroka, in v zadnjem delu še »spremembo« ustaljenih vzorcev, postavitve mej in vrednot, ki so za vas pomembne in bi se jih radi držali. Čeprav za vsako družino veljajo drugačne vrednote, se vam bodo nekateri »biseri« zdeli presenetljivo domači in posebej označene praktične vaje vam bodo iz »nekdanjih bojišč« pomagale ustvariti prostor za ljubeče sobivanje vseh družinskih članov. V predgovoru so zapisane modre besede avtoričinega poklicnega kolega Jesperja Juula, ki pravi, da je s takimi otroki »zelo težko manipulirati in prav zato nam tudi nenehno ponujajo priložnost za samorazmislek.« > RENATE RUGELJ

LJUBICA MARJANOVIČ UMEK,

URŠKA FEKONJA

ZGODBE OTROK

Razvoj in spodbujanje

pripovedovanja

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

zbirka Razprave FF,

2019, m. v., 132 str., 14,90 €

Avtorici se v znanstveni monografiji teoretsko in empirično posvečata razvoju pripovedovanja zgodbe različno starih malčkov, otrok in mladostnikov, na kar vplivajo različni okoljski dejavniki, upoštevata pa tudi razlike med dečki in deklicami. Izpostavita pomen pripovedovanja zgodbe ter povezavo z drugimi področji otrokovega razvoja. Ocenjevanje je pomembno zaradi pravočasne pomoči pri morebitnih težavah v razvoju govora. Kot ključno dejavnost za spodbujanje navajata pogostost in kakovost skupnega branja odraslih z otroki ter motiviranje simbolne igre in risanja, kar spodbuja poslušanje, branje in pisanje v šoli, vpliva pa lahko tudi na akademsko pismenost. > KLARA JARC

ALEJANDRO PALOMAS

SIN

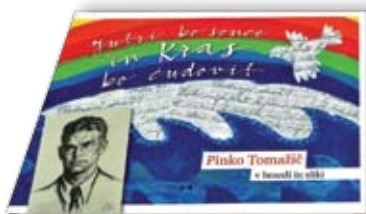
»Pot je za vse enaka.
Cilj tudi.«
Alejandro Palomas

www.zalozba-zala.si; facebook.com/zalozba.zala

JUTRI BO SONCE IN KRAS BO ČUDOVIT

Pinko Tomažič
v besedi in sliki

ZTT, 2018, t. v., 104 str., 17 €

Slikanica, ki so jo ustvarili učitelji in učenci celodnevne osnovne šole Pinko Tomažič, je hvalevreden primer ohranjanja spomina na pomembne ljudi in dogodke v preteklosti nekega okolja – v tem primeru vasi Trebče nad Trstom. Nastala je ob 40-letnici poimenovanja šole po žrtvi fašističnega nasilja Pinku Tomažiču, ko so mu pred šolo postavili tudi spomenik. Otroci so biografski del knjige pod vodstvom akademske slikarke in ilustratorke Katerine Kalc sooblikovali s prepletanjem svojih ilustracij v ozadju s fotografijami iz družinskega arhiva Tomažičevih in iz arhiva šole. V drugem delu so prevzeli še vlogo ilustratorjev Pinkovih poslovnih pisem iz zapora, kjer je na drugem tržaškem procesu s še štirimi uporniškimi tovariši na smrt obsojeni mladenič čakal na izvršitev kazni. Do zadnjega pogumen in veder je v njih celo hrabil svoje najbližje. Tako nastalo večplastno knjigo je oblikoval Peter Ferluga. > IZTOK ILICH

KINGA TITTEL ČUDOVITA BUDIMPEŠTA

prevod: Alenka Klemenc
Hart, 2018, m. v., 40 str., 17,90 €

Kratek vodnik po čudovitem evropskem mestu, ki nam je prav blizu, prinaša informacije o zgodovini in turističnih znamenitostih Madžarske

prestonice. Budimpešto, termalno prestolnico sveta, ki je pravzaprav nastala z združitvijo dveh mest na bregovih reke Donave – Budima in Pešte –, nam predstavi skozi krajše besedilo in številne fotografije, dotakne se davne in bližnje zgodovine ter pomembnih vladarjev in znamenitih beivalcev, predstavi najpomembnejše in najlepše mostove čez Donavo, znamenite stavbe in institucije, spomenike in zelene površine, posejan pa je s številnimi kratkimi zanimivostmi. Vodnik je primeren za otroke, za hiter pregled pa ga v roke lahko vzame kdorkoli, tudi tisti, ki se po svetu raje sprehajajo brez vodnika. > KLARA JARC

SVETO PISMO ZA OTROKE

priredba: Rosa Mediani
ilustracije: Silvia Colombo
prevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Družina, 2018, pt. v., 228 str., 14,90 €

Sveto pismo je izšlo že v toliko različnih izdajah, tudi takih, namenjenih mlajši publiki, da jim je težko slediti. Ali tale prinaša kaj novega? Na prvi pogled so to iste zgodbe, kot smo jih pri verouku poslušali tudi mi, pa vendar so to vedno aktualne vsebine, ki jih skušamo mlajšim predati na svež način. Ta izdaja je zapakirana v lično poltrdo vezavo, ki je veliko prijetnejša za v roke kot nekatere starejše velike in okorne, prinaša pa več kot sto najpomembnejših zgodb *Stare* in *Nove zaveze*, večinoma vsako na dveh straneh. Besedilo je priredila izkušena italijanska urednica Rosa Mediani. Čeprav je bogastvo *Svetega pisma* v vsebini, pa nikakor ne moremo spregledati čudovite likovne opreme Silvie Colombo. Njene ekspresivne ilustracije bodo pritegnile tako najmlajše kot tudi starejše otroke, saj so obenem preproste in natančne, izjemnih barv in detajlov ter izvrstno dopolnjujejo staro, a brezčasno izročilo. > KLARA JARC

WOJCIECH GRAJKOWSKI

DREVEŠA

ilustracije: Piotr Socha
prevod: Staša Pavlovič
Mladinska knjiga, 2019, t. v., 76 str., 29,99 €

Drevesa imajo za ljudi že od nekdaj praktičen pomen kot vir lesa, najpomembnejše surovine v zgodovini, in morda smo se na vseprisotnost drevov in lesa preveč navadili. Spremljajo nas (skoraj dobesedno) od rojstva do smrti, od lesene zibelke do lesene krste. Morda je čas, da na drevesa pogledamo še drugače. Oglejmo si, kako so zgrajena, kako se spreminjajo z letnimi časi, kdo jim raznaša semena, komu so hrana in komu dom, katera so največja, katera najstarejša. Velika, čudovito ilustirana slikanica bo zvedavim bralcem pokazala tudi poklic drvarja, raznolike lesene zgradbe in vozila, rezbarjenje in lesena glasbila, hišice na drevesih in vse mogoče zanimive lese-ne reči. > BETI HLEBEC

JANA SEDLÁČKOVÁ

VOJŠČAKI

ilustracije: K. Hikadová et al.
prevod: Mojca Žnidaršič
Morfemplus, 2018, t. v., 80 str., 26,90 €

V tej knjigi bodo nadobudni bodoči vitezi in vojaki našli informacije o vsem, kar je povezano z vojskovanjem v zgodovini in danes. Knjiga

popelje od prazgodovinskih lovcev na mamute s kamnitimi kopji in sekirami, prek Egipčanov z loki in bodali, Grkov z bojnimi ladjami, rimskih gladiatorjev, uniformiranih legionarjev, Hunov, Keltov, Vikingov, Samurajev, srednjeveških vitezov, piratov, mušketirjev, kavbojev in Indijancev, prek svetovnih vojn, do vojakov danes. V obliki preglednih časovnic so v sliki predstavljeni še vojaška oprema, čelade, ščiti, strelno in drugo orožje ter prevozna sredstva, navedeni pa so še najslavnejši generali v daljni in bližnji zgodovini. > KLARA JARC

HANA VAŠKOVÁ, PETRA BARTÍKOVÁ

KAJ POČNEJO OBRITNIKI

SILVIE SANŽA
POKLICI; Ko odrastem, bom ...
ilustracije: Milan Starý
prevod: Mojca Žnidaršič
Morfemplus,
2018, t. v., 72 str., 24,90 €/knjigo

Ali najmlajši sploh vedo, kateri poklici poleg zdravnika, učiteljice, frizerke in drugih pogostejših še obstajajo? V knjigah bodo spoznali tudi obrtnike, ki so kljub vseprisotnim strojem nepogrešljivi – pa naj bo to v vsakdanjem življenju, pri gradnji in urejanju doma, na trgu ... Za vsak predstavljen poklic – od običajnih, kot so mizar, krojač, zidar, pek, cvetličar, do manj poznanih, npr. knjigovez, pečar, kaligraf, konservator – je navedeno, kaj počne, s čim dela, kako se izdelava njegov izdelek in pa dodatna zanimivost z njegovega področja. Izvedeli bodo tudi kdo dela v gledališču (lučkar, igralec, scenograf ...), na letališču (stevardesa, letalski mehanik, nadzornik zračnega prometa ...), v hotelu (upravnik, glavni kuhar, vratar, točaj ...), v bolnišnici, veleblagovnici ... > KLARA JARC

ALENKA KONC AMBROŽIČ
Z UGANKO V SLOVENSKI SVET

Uganke za male in velike radovedneže
ilustracije: Natalia Berezina
Celjska Mohorjeva družba,
2019, t. v., 110 str., 23,50 €

Čudovito ilustrirana zbirka sto in treh ugank popelje mlade in starejše bralce po Sloveniji in preizkuša njihovo poznavanje krajev,

gora, rek, značilnosti in ljudi. Pri reševanju ugank na desni pomagajo ilustracije na levi strani knjige. Če je uganke pretrd oreh, si lahko radovedne in bistre glave pomagajo z odgovorom in pojasnilom na koncu knjige. Zbirka avtorskih ugank, kot je še ni bilo! Z njo spoznamo lepote in posebnosti Slovenije na povsem nov način. Delo je nadvse primerno branje in (tudi protokolarno) darilo raziskovalcem in ugankarjem vseh generacij. > SONJA JUVAN

Pa še uganke za pokušino:
»Z okenca pada zelena brada,
čopasti fantički, rdeči kraljički,
v njej čepijo, z nje visijo, cvetijo, dišijo,
gorenjsko hišo krasijo.«

JANA SEDLÁČKOVÁ
ZGODOVINA MODE
Moda od prazgodovinskih časov do danes

ilustracije: Tomski in Polanski,
Jan Vajda, Štěpán Lenk
prevod: Alenka Perger
Morfemplus, 2018, t. v., 80 str., 26,90 €

Živopisana enciklopedija modne zgodovine bralca popelje vse od skromnih začetkov v prazgodovini, ko si je bilo treba plašč dobesedno uloviti in pred tem seveda iznajti še šivanko, do danes, ko je moda med pomembnejšimi svetovnimi industrijami. Vmes se ustavimo še v starem Egiptu, kjer je bilo močno senčilo za oči zadnji modni hit, toda iz bolj praktičnih razlogov, kot ga danes nosimo mi – Egipčani so ga uporabljali za zaščito pred pripekajočim saharskim soncem. Sprehod skozi zgodovino se nadaljuje skozi vsa pomembna obdobja. Informativen vodnik bo otrokom prikazal zgodovino na malo drugačen način. > VANJA JAZBEC

ANNIE SILVESTRO
ZAJČKOV BRALNI KROŽEK

ilustracije: Tatjana Mai-Wyss
prevod: Jedrt Lapuh Maležič
Grafenauer založba,
2018, t. v., 32 str., 21,90 €

V toplih poletnih dneh Zajček na skrivaj posluša zgodbe, ki jih prijazna knjižničarka pripoveduje otrokom v parku, ko pa se ohladi, se otroški bralni krožek prestavi v toplo knjižnico. Ubogi zajček, ki ne more več živeti brez drznih zgodb, si na vse načine prizadeva priti v knjižnico. Uspe mu in tako vsak večer domov odtihotapi velik kup knjižnih izbrank. Čez čas v svojo skrivnost potegne še druge gozdne živali, dokler jih nekega dne ne zasači knjižničarka ... Prikupna slikanica bo še posebej navdušila najmlajše ljubitelje knjig in morda katerega med njimi tudi prepičala, da se včlani v bralni krožek. > BETI HLEBEC

SEAN CALLERY
DINOZAVRI V 30 SEKUNDAH

ilustracije: Sam Hubbard
prevod: Niki Neubauer
Družina, 2019, m. v., 96 str., 16,90 €

JEN GREEN
OCEANI V 30 SEKUNDAH

ilustracije: Wesley Robins
prevod: Niki Neubauer
Družina, 2019, m. v., 96 str., 16,90 €

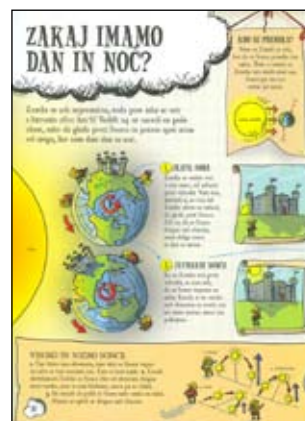
Zbirki poučnih knjig za otroke, ki dobesedno kratko in jedrnat, v zgolj 30 sekundah predstavijo izbrane zanimivosti, sta se pridružila še deveti in deseti naslov; po Zemlji, znanosti, izumih, človeškem telesu, vesolju, vremenu, matematiki in človeških možganih so tu še oceani in dinosavri. Vse knjige so zasnovane okoli čarobnega števila tri; otrok si lahko prebere 30 jedrnatih in osupljivih opisov čudes, vsako posamezno dejstvo naj bi vzelo le 30 sekund časa za branje, kratek povzetek prebranega pa zgolj tri sekunde. Otrok se tako ne bo naučil le zanimivosti, v tem primeru o oceanih in dinosavrih, ampak tudi osnovnega upravljanja časa. Pametno zasnovane knjige zanimiva dejstva ponazorijo tudi z živobarvnimi in natančnimi ilustracijami ter tako dodobra približajo izbrano tematiko. Tokrat lahko preletimo oceane od najglobljih globin do površja, spoznamo prehranjevalne verige in lepote koralnih grebenov ter se poučimo o vse bolj problematični onesaženosti oceanov. Izginuli svet dinosavrov ni nič manj zanimiv. Vsekakor so to knjige, po katerih bodo učenci prve triade večkrat posegali. > VANJA JAZBEC

JOHN FARDON
PLANET ZEMLJA

Vse, kar bi morali vedeti
ilustracije: Tim Hutchinson
prevod: Niki Neubauer
Učila International,
2018, m. v., 80 str., 12,99 €

Otroci so radovedna mala bitja, ki imajo vedno pripravljen še kakšen »zakaj«. Na številne zakaje o našem planetu bo pomagala odgovoriti poučna knjižica, v kateri se skrivajo odgovori na vprašanja, kot so, zakaj imamo dan in noč, zakaj bruhajo ognjeniki, kako se premika reka, zakaj je v nekaterih krajih tako vroče, in še in še. Večina »poglavij« zavzema po dve strani, na katerih je kratka in pregledna razlaga našega sveta

in naravnih pojavov, nekaj poglavij pa je razširjenih s stranmi, ki se odprejo navzven. Na koncu sta dodana še slovarček in kazalo. Bogato ilustrirana knjiga v mlajšim dostopni obliki prinaša informacije, ki pomagajo razumeti našo ljubo, vse bolj ogroženo Zemljo ter njena osupljiva področja: geosfero, hidrosfero, kriosfero, biosfero in atmosfero. Ne veste točno, kaj so vse te sfere? Izvrsten razlog, da tudi sami polistate po knjigi, osvežite in dopolnite svoje znanje ter pomagate odgovoriti na otroške zakaje. > KLARA JARC

2. april – mednarodni dan knjig za otroke

Več in »vse« na domači strani Slovenske sekcije IBBY: www.ibby.si

Knjige nam pomagajo, da ne hitimo

»Mudi se mi! ... Nimam časa! ... Adijo! ...« Takšnih vzklikov danes najbrž ne slišimo samo v Litvi, ki leži v samem središču Evrope, temveč še marsikje po svetu. Pogosto nas tudi prepričujejo, da živimo v stoletju informacijskega preobtilja, v stoletju, ko sta naglica in hitenje neizbežna.

A zgodi se, da v roke vzameš knjigo in začutiš, kako je lahko tudi drugače. Knjige imajo namreč čudovito lastnost – pomagajo nam, da ne hitimo. Ko listaš po knjigi in se mirno zatopiš v njeno vsebino, te na lepem ni več strah, da bi vse neopazeno zdrvelo mimo tebe. Tedaj spoznaš, da se ti ni treba brezglavo mučiti z nepomembnimi opravili. V knjigi vse poteka tiho in po natančnem redu. Morda je tako tudi zato, ker so strani v njej označene s številkami in ker med listanjem nežno in pomirjujoče šelestijo. V knjigi se dogodki iz preteklosti brez težav srečujejo z dogodki, ki se šele bodo zgodili.

Knjižni svet je široko odprt, resničnost v njem je poljubno prepletena z izmišljotino in domišljijo. Včasih se niti ne zavedaš več, ali si v knjigi ali v življenju opazil, kako čudovite so kaplje snega, ki se tali na strehi, in da jerebikove jagode niso le lepe, temveč tudi grenke. Kdo ve, ali si v resnici ležal sredi poletja na travi, nato pa prekrizanih nog gledal oblake, plavajoče po nebu, ali pa si o tem samo bral v knjigi.

Knjige nam pomagajo, da ne hitimo, knjige nas učijo opazovanja, knjige nas vabijo, pravzaprav nas kar silijo, da sedemo. Najpogosteje jih namreč beremo sede, in sicer tako, da jih položimo na mizo ali na kolena, mar ne?

Ali si morda tudi ti med branjem opazil nekaj nenavadnega, namreč, da tudi knjiga strmi vate? Da, da, tudi knjige znajo brati! Berejo ti s čela, obrvi, s tvojih dvignjenih ali spuščanih kotičkov ustnic, še najraje pa berejo iz tvojih oči. Po očeh namreč prepoznajo, ali ... No, saj veš, kaj!

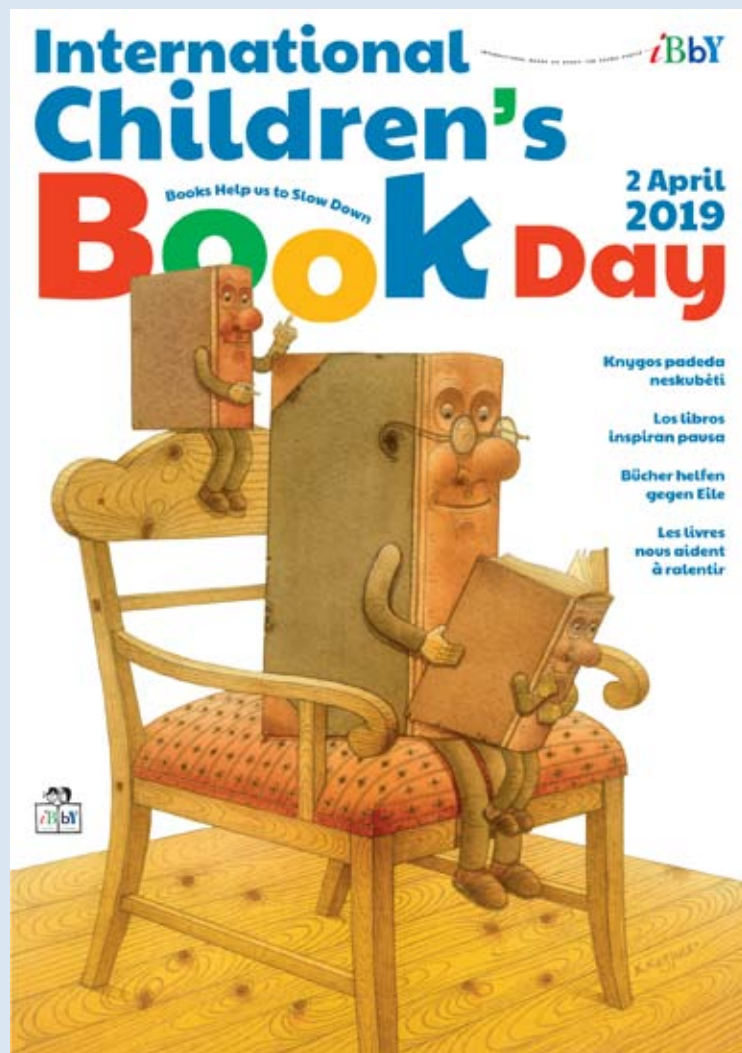
Knjigi na tvojih kolenih gotovo ni dolgčas. Tisti, ki bere, naj bo otrok ali odrasel, je vendar že sam po sebi mnogo zanimivejši od tistega, ki se knjigo boji prijeti v roke in ki kar naprej hiti, saj nima časa, da bi se usedel in se razgledal okoli sebe.

Ob mednarodnem dnevu knjig za otroke zaželimo drug drugemu čim več zanimivih knjig. Pa tudi, da bi se še sami zdeli knjigam čim bolj zanimivi! (Prevedel Klemen Pisk)

Poslanico ob 2. aprilu 2019 je pripravila Litovska sekcija IBBY. Ilustracijo in besedilo je ustvaril Kęstutis Kasparavičius (1954), mednarodno uveljavljen litovski otroški pisatelj in ilustrator. Ilustriral je več kot šestdeset knjig, številne od njih je napisal sam. Berejo jih otroci širom sveta (od Japonske do Amerike) v 27 jezikih. V slovenščini imamo naslednje njegove knjige, ki so vse v prevodu Klemna Piska izšle pri KUD Sodobnost International: *Dežela lenuhov* (2018), *Izginula slika* (2016), *Kratke zgodbe* (2018), *Mala zima* (2015), *Podvodna zgodba* (2014) in *Trapaste zgodbe* (2015).

Kęstutis Kasparavičius

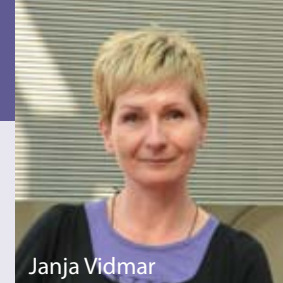
Sponzor 2. aprila 2019, mednarodnega dneva knjig za otroke, je Litovska sekcija IBBY.

Poslanico je napisal in plakat ustvaril litovski otroški pisatelj in ilustrator Kęstutis Kasparavičius.

Bralnospodbujevalna akcija ob letošnjem 2. aprilu

Namenjamo jo prav temu, k čemur nas spodbuja poslanica litovskega avtorja Kęstutisa Kasparavičiusa: Upočasnimo se! Knjige in branje nam lahko pomagajo, da ne hitimo! Na neki način nas lahko upočasnijo vsaka oz. marsikatera kakovostna knjiga, ki nas pritegne, odvrne od brezglavega hitenja in nas opozori na bistvene reči, ki bi jih sicer morda prezrli. Že samo branje je ponotranjenje, še prav posebno »oazo mirovanja in topline« pa ustvarjajo glasno branje drugemu oz. drugim, družinsko branje in različne oblike medgeneracijskega branja.

Kako sestaviti priporočilni seznam knjig, ki nas »upočasni«, ko smo bralci pač tako različni? Nekatere knjige vendarle nazorneje opozarjajo na nesmiselno hitenje v sodobnem svetu. Toda ko smo

Janja Vidmar

CVETKA BEVC

BOŽIČEK V UŠESU

Pivec, zbirka Mladinsko branje,
2018, t. v., 160 str., 21,90 €

Cvjetka Bevc

spraševali bralce po naslovih, so nam navajali tako svoje najljubše knjige kot tiste, ki so jih prevzele v zadnjem času (npr. od večnega Saint-Exupéryjevega *Malega princa* do sodobne Honoréjeve *Hvalnice počasnosti*); naštevati so zelo različne naslove vseh zvrsti in žanrov ter raznolikih tem ... In pogosto so zapisali, da ima poezija še prav posebno moč!

Pri promoviranju letošnje bralnosposobne akcije s Slovensko sekcijo IBBY sodelujejo »tradicionalni« sodelavci s področja mladinske književnosti in branja: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, DSP – sekcija za mladinsko književnost, revija *Otrok in knjiga* pri Mariborski knjižnici in tudi drugi, kajti k branju spodbujamo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, v splošnih in šolskih knjižnicah, knjigarnah, medijih idr. K branju spodbujamo tako otroke in mladino kot odrasle in starejše; spodbujamo zasebno branje oz. posameznike, skupine, javnost ...

Akcija se je začela 21. marca, ob svetovnem dnevu poezije, in se bo vključevala tudi v letošnji drugi teden skupnega branja (ki se bo začel 8. septembra). Bralne spodbude lahko pridejo prav tudi v Noči knjige, 23. aprila – na svetovni dan knjige, med Slovenskimi dnevi knjige itd.

Nekaj spodbud za branje:

- Bralce spodbujamo, da nam zaupajo naslove knjig, ki nam po njihovem mnenju lahko »pomagajo, da ne hitimo«. Najbrž bodo naštevati knjige, ki so močno vplivale nanje, svoje najljubše knjige, kakovostne knjige, ki so jo prebrali v zadnjem času, idr. Svoj izbor naj utemeljijo z nekaj stavki, citatom, izbranim odlomkom idr. Gradivo skupaj s fotografijami naslovnice razstavimo, knjige pa ponudimo v branje tudi drugim.
- Organiziramo matinejo ali literarni večer, lahko je to tudi družinsko ali medgeneracijsko bralno srečanje, na katerem bralci z glasnim branjem odlomkov predstavijo svoje najljubše knjige oz. knjige, za katere menijo, da bi »upočasnile« tudi druge.
- V torek, 2. aprila – prav na mednarodni dan knjig za otroke – prvo uro v vrtcu, v šoli, v knjižnici ... VSI beremo, vsak svojo knjigo oz. vzgojitelj/-ica ali knjižničar/-ka pripoveduje in/ali glasno bere otrokom. Preprosto si vzamemo čas, ne hitimo in ... beremo. ☺

Ta svet je čuden prostor. In bolj ko ga mlad bralec razume, manj mu je jasen. Knjige pomagajo. To, da se znamo izražati jasno, smiselno in bistro, pomaga. To, da znamo prisluhni drug drugemu, pomaga. To, da sprejemamo ljudi in stvari, ki jih naši starši zaradi predsodkov in strahov ne morejo ali niso zmogli, pomaga. To, da znamo misliti z lastno glavo, pomaga še in še. Kajti po svetu divjajo vojne in nekateri otroci zaspijo z mitraljezom pod glavo. Spet drugi se oklepajo gumenjakov na valovih Sredozemskega morja, ki jih prevečkrat pogoltne in naplavi na obalah naše humanosti. Tretji se zaradi državljanske vojne ali vojaških in plemenskih spopadov skupaj s starši umikajo na varno. Pot jih zanese daleč, vse do gostoljubja, ograjenega z rezilno žico.

Ti majhni junaki za sabo puščajo otroštvo igrač in knjig in praznovanj in družinskih članov. Odvisni so od pomoči dobrih ljudi. Verjamete, da je veliko dobrih ljudi? Če ne verjamete, nič zato, k sreči je veliko dobrih knjig. In te lahko pomagajo spreminjati svet na bolje. A jih je treba najprej seveda vzeti v roke.

Božiček v ušesu je ena takšnih knjig. Stroka bi jo umestila v romaneskno produkcijo

... k sreči je veliko dobrih knjig. In te lahko pomagajo spreminjati svet na bolje ...

s problemsko tematiko, in ker mi tovrstna tematika ni ravno tuja, sem se branja lotila z zanimanjem. In določenimi pričakovanji.

Avtorica se je ubesedene tematike o trinajstletni Oji, notranje razpeti med Nigerijo, Londonom in Slovenijo, lotila angažirano raziskovalno, z veliko mero odgovornosti in tenkočutnosti.

Časovni sinkretizem spremljajo vsi trije tipi pripovedovalca (oziroma v tem primeru pripovedovalke): vsevedna pisateljica, v posamezne pasuse vpletena tretjeosebna personalna pripovedovalka in prvoosebna pripovedovalka Oja, ki bralcu v reminiscencah razkriva svoj zgodnji otroški svet v dru- go deželi, natančneje Nigeriji, ki je bila kot

domovina ata Ikea njena prva. In zatem še v Angliji (Londonu), ki je bila v resnici njena druga dežela in kamor je s starši ter bratom Linanom ubežala pred vojaškimi spopadi v domovini. Nazadnje jih pot zanese v Sečovlje, rodni kraj Ojine matere Vide.

Dogajanje je umeščeno v čas od leta 1993, ko je v Nigeriji vojska znova prevzela oblast, pa vse do leta 2000, ko glavna junakinja v Sečovljah dopolni štirinajst let.

Oja skuša sebe umestiti na družinski in socialni zemljevid odnosov, kulture, običajev in jezika. Njeno odraščanje kot poteza svinčnika sproti povezuje na videz razmetane točke na papirju v smiselno celoto.

Oja je mogočna afriška boginja, ki jo glavna junakinja pozna iz pripovedovanja dedka Kaluja. Bila je boginja vetra, mavrice in groma, preganjala je noč in temo, toda deklica Oja za razliko od brata Linana, ognjevitega upornika proti tradiciji in redu, ne čuti dovolj poguma, da bi se zoperstavila atu Ikeu in zase izborila, kar si resnično želi. In to kljub visokim pričakovanjem domačih ni svet flavte in glasbe, ki kot univerzalni jezik nosi v sebi tudi vseobsegajočo uteho.

Mnogi zapleti, tudi ljubezenski in prijateljski, prinašajo spoznanja, ki so Oji vendarle v pomoč. Kajti skoraj vsa vodijo do skrivnosti, ki jo je zakopala globoko vase. In za katero ne ve nihče, razen Božička v ušesu.

Priznanje, s katerim se Oja postavi zase, prinese preobrat. In z možnostjo izbire deklica ne osvobodi le sebe, temveč tudi svojo prihodnost.

Avtorica je za večjo prepričljivost ubesedenega v zgodbo spretno vnesla nekatere izraze nigerijskega ljudstva Joruba in nekaj geografskih ter zgodovinskih dejstev o Nigeriji.

Če strnem, zgodba o pasteh odraščanja malo drugače ali kot Oja ubesedi bistvo tragedije razseljenih oseb: »... ker se bomo spet selili? Ker potem nikoli ne bom vedela, kje sem zares doma. Izruvati bomo morali korenine, ki smo jih s tako težavo pognali. Pozabiti na eno življenje in si, še preden se zares začne, izmisliti novo ...«

Božiček v ušesu nima ušes, ima pa vse drugo, kar odlikuje kakovostne knjige.

CHRISTELLE DABOS

ZIMSKA ZAROČENCA

Zrcalka, knj. 1

prevod: Živa Čebulj

Sanje, zbirka Sanje. Fantazija,

2019, m. v., 416 str., 17,95 €

Christelle Dabos

... čarobno
fantazijsko
vesolje in skoraj
gotovo eden od
bolj izstopajočih
fantazijskih
crossover
dosežkov
prejšnjega leta ...

Francoska avtorica Christelle Dabos (1980) je s prvim delom tetralogije *Zrcalka*, ki je hkrati tudi njen prvenec, napletla čarobno fantazijsko vesolje, avtentične junakinje in junake ter sofisticirane zaplete. Stari svet, kot ga poznamo, ne obstaja več, saj ga je Bog razbil na več koščkov, ki prosto lebdi v vsemirju. Na vsakem od njih pod okriljem nesmrtnih družinskih duhov bivajo različni klani, ki se med seboj ne razumejo najbolje. Učenjarska Ofelija, v knjige zamaknjena in simpatično raztresena glavna junakinja, mirno živi na prijazni Animi, kjer z veseljem skrbi za zgodovinske arhive. Ko sname svoje črne rokavičke in se začne dotikati predmetov, lahko prebere njihovo preteklost, kar je prikladna veščina, če delaš s stariimi predmeti. Če je nujno, se mudi, ali je treba pobegniti, pa lahko potuje tudi skozi zrcala (v eni sobi smukne v

najbližje ogledalo in naslednji trenutek pride ven na drugem kraju, v drugi sobi, skozi drugo ogledalo/zrcalo). Zakaj bi si torej mogočni hladnokrvni Thorn iz klana nevarnih Zmajev za družico želel prav to čudaško, samotarsko in za poroko nezainteresirano mlado deklo? A modre družinske starsešinke so napletle nekaj večjega in njim ne gre ugovarjati. Ofelija, na videz krhka mladenka, tako po sili razmer na hitro spakira svoj razcefran govoreči šal in se s teto Rozalijo odpravi na Oblakovo, oddaljen in v večno zimo ujet planet svojega zaročenca. Tam vladajo mračne srednjeveške intrige, ljudje se predajajo iluzijam, slepilom in lažem, zato mora Ofelija najprej ugotoviti, komu sploh lahko zaupa in kakšna oseba se skriva za hladnim licem njene zaročenca ... »Dramatični preobrat v zadnjem delu knjige bralca pusti v napetem pričakovanju nadaljevanja,« so zapisali v Publishers Weekly, vsled številnih pohval, nagrad in nominacij pa lahko povzamemo, da gre skoraj gotovo za enega bolj izstopajočih fantazijskih crossover dosežkov prejšnjega leta. > RENATE RUGELJ

JASNA REŠČIČ

MRZLICA

Goriška Mohorjeva družba,

2019, 168 str., 15 €

V prvih aprilskih dneh je izšel mladinski fantazijski roman *Mrzlica*, knjižni prvenec dvajsetletne avtorice iz Solkana. Jasna Reščič je študentka prvega letnika primerjalne književnosti in literarne teorije ter slovenistike v Ljubljani, roman pa je napisala že v zgodnjih gimnazijskih letih. Knjigo je z barvnimi ilustracijami opremila njena vrstnica Valentina Lazar. *Mrzlica* izhaja v pomladnem času, v katerega je postavljen tudi začetek napete zgodbe, ki spleta vezi med fantazijskim svetom vil in resničnostjo. Ko se z obolelih lastovk po Goriškem prične širiti Nilova mrzlica, morajo vile vrtove Vrtnica, Vijolica, Melisa in Potonika premagati odpor do ljudi ter z njimi združiti moči pri preprečitvi epidemije. Ob iskanju zdravila se v Ljubljani med mikrobiologi, ornitologi, infektologi in vilami pletejo tudi ljubezenske nitke. Bralca preseneti avtoričino poznavanje živalskega in rastlinskega sveta ter bogato besedišče in zelo lepi opisi narave. > MARKO TAVČAR

JESSICA TOWNSEND

UČNO LETO MORRIGAN VRAN

Nikdarje, knj. 2

prevod: Maša Sitar

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2019, m. v., 376 str., 12,90 €

Zdaj dvanajstletna Morrigan Vran nam je že v prvem delu te fantazijske serije pokazala, kako pogumna in neustrašna je. Prebila se je skozi vse štiri preizkušnje in si pridobila mesto v deveterici izbrane za Čudežno društvo. Vendar že prvi dan na novi šoli ugotovi, da je ne čaka nič kaj zabavno leto, zoprna ravnateljica ji je namreč sestavila strašno dolgočasen urnik, sošolci se je z redkimi izjemami izogibajo, saj se bojijo njenih čudežnih moči, povrh vsega pa je cela njena enota 919 (sestavljajo jo hipnotizerka, prerokinja, borka, žepar, jezdec zmajev, gastronom, zdravilka, jezikoslovec in seveda čudežnica Morrigan) pred veliko preizkušnjo. Dobivajo čudna sporočila neznanih izsiljevalcev s precej nenavadnimi zahtevami in ni jasno, ali bodo zmogli do konca obdržati veliko skrivnost. In kot da to še ni dovolj, nenadoma začnejo iz Nikdarja izginjati ljudje, čudovali pa tudi angeli in druga bitja. Je za to res kriva Morrigan ali je vsem skupaj ponovno zagodel sam Ezra Vihar? > ZOJA RUGELJ

Niko Grafenauer
Živali, živali povsod naokrog
Ilustrirala Polona Lovšin

GRAFENAUER Informacije in naročila: po telefonu 01 519 2000 • po e-pošti info@grafenauer.si • v spletni knjigarni www.grafenauer.si

PRISCILLA SHIRER, GINA DETWILER

BOJEVNIŠKI PRINCI

prevod: Klementina Logar

Družina, 2019, m. v., 208 str., 22,90 €

Priscilla Shirer, popularna ameriška učiteljica verouka, je serijo ustvarjala s pisateljico Gino Detwiler; soavtorici, skupaj materi šestih otrok, sta spletli večdelno najstniško bojevniško sago o dveh bratih, Xavierju in Evanu, ki se neprestano prepirata, kot je za sorojence običajno, dokler ne ugotovita, da obstaja še neka druga, veliko večja bitka. V prvem delu se brata nepričakovano znajdeti v skrivnostni deželi Ahoratos, kjer nanju preži nevarni sovražnik, pravo smer pa jima kaže duhovni vodja Ruwach. »Kadar prideta v Ahoratos, si morata čim hitreje nadeti bojno opremo. Tu ne smeta biti brez nje. Vedno jo najdeti v Votlini, vanjo pa morata vstopiti skozi Vodo. To je edini vhod. Razumeta?« ju svari vodnik in povabi na nepozabno avanturo. Bo prijateljem (ja, še dva junaka sta v tej deželi) z združenimi močmi uspelo premagati svojo prvo veliko preizkušnjo? Knjiga nevsiljivo ponuja več svetopisemskih resnic, poleg fantov pa bo gotovo navdušila tudi kakšne bojevniške princeze. > BETI HLEBEC

J. K. ROWLING

GRINDELWALDOVA HUODELSTVA

Izvirni scenarij;

Magične živali, knj. 2

prevod: Jakob J. Kenda

ilustracije: MinaLima

Mladinska knjiga,

2019, t. v., 304 str., 24,94 €

Mnogoplastni, s čustvi nabiti scenarij je nastal pod peresom J. K. Rowling, avtorice izjemno priljubljene serije o Harryju Potterju, ki so jo brali (in jo še vedno berejo) mladi in stari širom sveta in je kmalu postala brezčasni fenomen tudi na filmskih platnih. *Magične živali* so bile najprej drobna knjižica, manjši stranski (dobrodelni) produkt, ki naj bi bil učbenik za študente Bradavičarke. A knjižica je Rowlingovi postala navdih za izvirno serijo petih filmov. Drugi v vrsti filmskih scenarijev nas popelje v dvajseta leta preteklega stoletja, ko Grindelwald pobegne iz newyorške ječe in začne zbirati privržence, s katerimi bi izvedel prevrat in zavladal svetu. Junaki novega poglavja čarovniškega sveta po besedah priljubljenega prevajalca Jakoba J. Kende »odzvanjajo pripravljajoči se spopad med obema svetovnjima vojnoma, ko sta se po Rowlingovi izoblikovali dve nasprotni sili: totalitarna, ki je zagovarjala večvrednost manjše skupine 'čistokrvnih' (nadjudi) in demokratična, ki zagovarja enakopravnost različnosti. Od tod za avtorico značilni spopad med dobrim in zlim, ki se ob obilici digitalnega spektakla in igralske bravuroznosti, sploh glavnih junakov, pravzaprav odvija predvsem na nivoju načelnih, etičnih vprašanj.« > RENATE RUGELJ

... drugi v vrsti
filmskih scenarijev ...

GRACE LIN

KJER SE GORA DOTIKA LUNE

prevod: Nika Knez

Celjska Mohorjeva družba,

2019, t. v., 196 str., 20 €

Deklica Minli, ki s staršema živi v blatni hiški v blatni vasi nekje na revnem kitajskem podeželju, se nikdar ne naveliča poslušanja zgodb, ki jih z njo tako rad deli njen oče Ba. Dekličina mama Ma je sicer prepričana, da jim zgodbe ne bodo pomagale prestati hude revščine, ki jo tolčejo dan za dnem, a oče Ba se ne strinja z njo. Minli še posebej rada prisluhne zgodbi o starcu z Lune, ki naj bi vedel odgovore na vsa vprašanja, nihče pa ne ve, kje stanuje. Ob pomoči zlate ribice, ki jo Minli nekoč kupi z enim od svojih privarčevanih bakrenih novčičev, izve za pot do skrivnostnega starca. Na poti do njega doživi marsikaj neverjetnega, pa vendar je nič ne ustavi, saj jo naprej žene želja, da bi spremenila družinsko usodo in hiši pričarala bogastvo in srečo. Prelepa zgodba, stkana na osnovi kitajskih tradicionalnih pravljic in popestrena z avtoričinimi izvirnimi vložki, vabi v vedno mamljiv svet brezmejnega domišljije. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

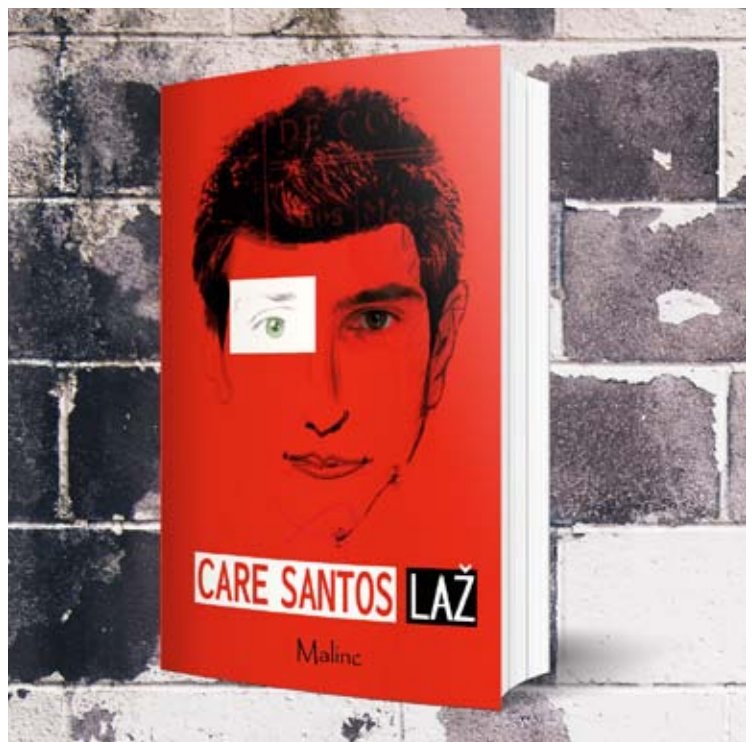
KRISTINA OHLSSON

STEKLENI OTROCI

prevod: Mita Gustinčič Pahor

Miš, zbirka Kriki, 2019, t. v., 168 str., 27,95 €

Kot da ni že dovolj žalostna zaradi izgube očeta, mora Billy zamenjati še bivališče, saj si njena mama zamisli, da bi jima dobro dela sprememba okolja, zato se preselita v staro hišo na podeželju. Vedoželjna deklica seveda ne verjame v duhove, a vseeno jo po nekaj nemirnih nočeh v novem domu začnejo navdajati vse bolj resni dvomi. Spoprijatelji se s sosedom dečkom Aladinom, ki ji pomaga razvozlavati skrivnosti zibajočega lestenca, nočnega trkanja po oknih, čudnih napisov na starih risbica ... Zdi se, kot da hiša ne mara novih stanovalcev, ampak kdo so bili prejšnji in kaj se je zgodilo z njimi? Roman je med drugim prejel tudi nagrado za najboljšo kriminalno otroško knjigo. > RENATE RUGELJ

Mojstrsko napisana pripoved o mladoletnem prestopništvu, o moči ljubezni in pasteh družbenih omrežij.

212 strani, 25,00€

www.malinc.si, info@malinc.si, telefonu 01 361 6699

JANA FREY

ZRAK ZA ZAJTRK

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Grlica, 2018, t. v., 160 str., 19,75 €

Po selitvi v Nemčijo, kamor se družina preseli iz Italije, od koder izvira oče glavne junakinje Serafine, se začne dekletov nekdanji mali srečni svet počasi drobiti na koščke. Serafino so sošolci že na začetku izločili iz svojih krogov, ker je drugačna, a na srečo se kmalu spoprijatelji z Mosesom, ki tako kot ona velja za »outsiderja«. Skupaj preživita obilo lepih trenutkov, dokler Serafine nekega poletja ne obsede misel o hujšanju, saj bi rada ugajala Fritzu, bratu nove sosede in sovrstnice Ernestine, ki se je preselila v stanovanje nad Serafinino družino. Dekle se poda na grozljivo samouničevalno pot, ki jo na koncu privede do popolne anoreksije. S tekočo in presunljivo zgodbo, podano iz oči najstnice, zadene avtorica v bistvo problema, s katerim se srečuje ogromno mladih deklet in zaradi katerega vsaka deseta med njimi celo izgubi življenje. Obvezno branje za vsa mlada dekleta, ki niso zadovoljna s svojo podobo, pa tudi za njihove starše in vse vzgojitelje mladih! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CARE SANTOS

LAŽ

prevod: Barbara Pregelj

Malinc, 2019, m. v., 212 str., 25 €

Cares Santos (1970), ki živi v Kataloniji in piše v kastilščini in katalonščini, so najprej spoznali mlajši slovenski bralci, ko jim je enega za drugim prodajala svoje družinske člane (*Prodaj mam, Prodaj očeta, Prodaj Rozinkota* – vse knjige založba Malinc). Tokrat pa pred nas prihaja izvrsten prevod za malo starejše bralce, razmišljajoče najstnike in najstnice, pa tudi njihove starše, saj je vstopiti v svet odraščajočih otrok in razumeti njihove vzgibe precej zahtevna naloga. Bistra gimnazijka Xenia je edinka, ki živi v urejeni družini in v šoli nima večjih težav. Ob branju Salingerjevega *Varuha v rži* na spletnem knjižnem forumu »spozna« fanta, ki jo pritegne s svojim neobičajnim razmišljanjem. Ko poskusi navezati z njim živ stik, ugotovi, da je njegova virtualna identiteta lažna. Njen svet se zamaje in z njim prekine vse stike. Potem pa nekega dne v šolo prejme debel popisan zvezek neznanega pošiljatelja iz zavoda za mladoletne prestopnike in zgodba se prevesi v ganljivo pripoved o odraščanju v revščini, o hoji po robu zakona, pa tudi o neizobraženosti, naivnosti in iskreni najstniški zaljubljenosti. »Knjige nas nagovarjajo, a jim vsi ne znajo prisluhniti,« je neke povedala priljubljena in večkrat nagrajena avtorica. No, ta zgodba je ena takih, ki ji je treba prisluhniti večkrat. > RENATE RUGELJ

IRMGARD KRAMER

NA KONCU SVETA SEM SREČALA NOAHA

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Grlica, 2018, t. v., 310 str., 29,95 €

Vse se je začelo z rdečim, nenavadnim kovčkom, ki je osamljeno stal na neki železniški postaji v malem italijanskem mestu, in ko se sedemnajstletna Marlene odloči, da si ga bo prisvojila, se od nekod pojavi šofer Victor, ki jo zamenja za negovalko Irino Pawlovo in jo odpelje daleč stran od mesteca, v idilično gorsko okolje. Tam se Marlene pretvarja, da je negovalka Irina, ki so jo najeli, da bi postavnega, slepega mladeniča Noaha naučila plavati. Stara vila, kjer Marlene preživlja dneve z Noahom, do katerega čuti vedno večjo naklonjenost, je malodane rajska, a dekle vendarle kmalu začuti, da se za skrbno ustvarjeno kuliso odličnosti v resnici skrivajo številne skrivnosti, ki jih začne postopoma odkrivati. Vse skupaj se še bolj zaplete, ko se z Noahom odločita za pobeg iz navideznega raja ... Fantastična zgodba, ki bralcu na koncu postreže z neizmernim presenečenjem, ki pojasni marsikatero detajle preteklih dogodkov, je spletena iz prvih romantične pripovedi in napetega življajskega romana s primesmi prave kriminalke. Branje, ob katerem boste uživali od prve do zadnje strani. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Vse se je začelo z rdečim, nenavadnim kovčkom, ki je osamljeno stal na neki železniški postaji v malem italijanskem mestu, in ko se sedemnajstletna Marlene odloči, da si ga bo prisvojila, se od nekod pojavi šofer Victor, ki jo zamenja za negovalko Irino Pawlovo in jo odpelje daleč stran od mesteca, v idilično gorsko okolje. Tam se Marlene pretvarja, da je negovalka Irina, ki so jo najeli, da bi postavnega, slepega mladeniča Noaha naučila plavati. Stara vila, kjer Marlene preživlja dneve z Noahom, do katerega čuti vedno večjo naklonjenost, je malodane rajska, a dekle vendarle kmalu začuti, da se za skrbno ustvarjeno kuliso odličnosti v resnici skrivajo številne skrivnosti, ki jih začne postopoma odkrivati. Vse skupaj se še bolj zaplete, ko se z Noahom odločita za pobeg iz navideznega raja ... Fantastična zgodba, ki bralcu na koncu postreže z neizmernim presenečenjem, ki pojasni marsikatero detajle preteklih dogodkov, je spletena iz prvih romantične pripovedi in napetega življajskega romana s primesmi prave kriminalke. Branje, ob katerem boste uživali od prve do zadnje strani. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JANNE TELLER

VSE

prevod: Silvana Orel Kos

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,

2018, t. v., 144 str., 24,99 €

Večkrat nagrajena danska pisateljica in aktivistka Janne Teller je v prvih dneh aprila obiskala Slovenijo kot gostja festivala itn. V zbirki kratkih zgodb z naslovom *Vse* (kar je nasprotje romana *Nič* /Grlica, 2006/, ki sta za zdaj njeni edini deli v slovenščini) bralcu postavlja številna neprijetna vprašanja. Na prvi pogled se zdi, da je osem kratkih zgodb namenjenih otrokom, v resnici pa so njeni premisleki usmerjeni k mladim in razmišljujočim ljudem. Dotika se različnih predsodkov: od nasilja, osamljenosti, smrtnih kazni, nestrpnosti, rasizma do odtujenosti v družinah. Ne nudi edukativnih zaključkov, pač pa bralca sili k razmišljanju in zavzemanju stališč. »Vse ne pripada samo enemu človeku, temveč vsem ljudem – človeštvu. Vse se nikoli ne izčrpa. Vse je to, o čemer govori vse,« je avtorica zapisala v spremni besedi. > BETI HLEBEC

ASHLEY LITTLE

ČRNE VRTNICE

Anatomija dekliške tolpe

prevod: Tanja Rojč

Grlica, zbirka Na robu, 2018, t. v., 232 str., 26,75 €

Temne ulice Vancouvra, kanadskega pristaniškega mesta, gotovo niso kraj, za katerega bi si želeli, da bi ponoči v njem vandrale vaše najstniške hčere. Kokaina, cracka, metamfetaminov, heroína, nasilja, alkohola, posilstev, brezdomcev in spopadov med številnimi tolpami kar mrgoli na vsakem vogalu. Temnopolta Mac in osirotela Indijka Mercy, najstniki, ki pod zaščito tolpe Gadov kradeta in prodajata ljubezen na ulici, se nekega dne naveličata izkoriščanja in ustanovita svojo tolpo. Same punce. Vse, kar bodo zaslužile, si bodo pravično razdelile. V družino povabita divjo rdečelasko Kayos, iznakaženo

Indijanko Lisičko in drobno kitajsko grafitarico Z. Peterica, ki je odraščala v kriminalnem okolju, s krvjo podpiše zvestobo in pripadnost svoji novi družini. Rodijo se Črne vrtnice. Kratka poglavja iz petih perspektiv (vsaka pripadnica tolpe ima svoje večine in svoj glas) pripovedujejo zgodbo o njihovi hoji preko roba zakona, oglašja pa se tudi mesto Vancouver kot šesti pripovedovalec. Mestne tolpe jih kmalu potisnejo v vse večje zločine in zadnji del knjige je obarvan povsem temno, črno kot vrtnice, ki so si jih vtetovirale članice. Mlada kanadska avtorica Ashley Little (1983) je spisala natančen, živ in neustrašno brutalen portret urbane tolpe izgubljenih deklet. > BETI HLEBEC

ALEJANDRO PALOMAS

SIN

prevod: Veronika Rot

Zala, 2019, t. v., 216 str., 27 €

Knjiga za mlade, gotovo pa bo prevzela tudi marsikaterega starejšega bralca, ima štiri prvoosebne pripovedovalce: prijaznega bistrega dečka Guillemu, njegovega rahlo odsotnega in zategnjene očeta Manuela, prijazno učiteljico Sonio in rahločutno šolsko svetovalko Mario. Njihove na videz enostavne pripovedi se gladko prepletajo in dopolnjujejo. Guillem skrbi za očeta in sošolko Nazio, Manuel pogreša ženo in se trudi čim bolj zaščititi sina, učiteljica Sonia opazuje dečka, in ker jo nekaj moti, ga odpelje k šolski svetovalki Marii, ta pa skozi risbice in pogovore poskuša razpoznati dečkove težave. Vsi vedo (tudi bralci slutimo), da je v tej zgodbi nekaj narobe, da v resnici obstaja neki večji problem, praznina, ki je ni moč kar tako zapolniti, pa vendar se dramatični preobrat zgodi šele na zadnjih straneh te resnično rahločutne pripovedi. To je prvi prevod Alejandra Palomasa (1967), ki (v katalonščini) večinoma piše zgodbe o medosebnih odnosih, pomanjkanju bližine, človeške topline itd., in samo nadejamo se lahko, da mu bo kmalu sledil še kak prevod. Priporočam! > RENATE RUGELJ

ANNA HÖGLUND

BITI JAZ

prevod: Iva Klemenčič

Pivec, zbirka Mladinsko branje,

2018, t. v., 80 str., 19,90 €

»V šoli ne smemo izražati svojega mnenja. Tega ne dela nihče. Ne smeš biti ne preveč grd, ne preveč pаметen, ne preveč trčen, ne preveč jezen,

ne preveč vesel, ničesar ne sme biti preveč. Niti preveč lep ne smeš biti, kot je Fatima. Potem punca velja za trapo. Čeprav je Fatima v resnici pametna in prijazna,« se glasno hujuje trinajstletna Rosa, junakinja pričujoče ilustrirane pripovedi. S prvoosebno kroniko svojih razmišljanj bralca popelje na čustveni tobogan dekleškega odrasčanja, točno tak, kot se dogaja v življenju vsake najstnice, s tem da zna Rosa poleg svojih težav pogledati tudi širše družbene probleme, reflektira o enakopravnosti med spoloma skozi zgodovino in mimo grede podre še nekaj tabujev. Cenjena švedska pisateljica in ilustratorica Anne Höglund (1958) je s kombinacijo vrhunskega besedila (inspiracija zanj ji bila med drugim tudi knjiga *Drugi spol* Simone de Beauvoir) in eksplicitnih ilustracij ponudila neprecenljiv vpogled v življenje in razmišljanje najstnikov. > RENATE RUGELJ

Najlepše pesmi s podobami Jelke Reichman

JUBILEJNA
IZDAJA OB
ILUSTRATORINEM
80. ROJSTNEM
DNEVU

»Sprejemati lepoto
je žlahtna sreča ...«

Jelka Reichman

Ilustracije Jelke Reichman izžarevajo ljubkost, vedrino in ljubeznivost – lastnosti, s katerimi se je ena najbolj znanih slovenskih ilustratoric priljubila neštetim malim in velikim bralcem. Od leta 1964 do danes je namreč izšlo več kot 2.200.000 knjižnih izdaj z njenimi podobami.

Najhitreje do knjige:

v knjigarnah v www.emka.si 080 12 05

www.knjizna-polica.si

Mavrica

Zanimivo branje za
več generacij

info@knjizna-polica.si | 03 / 492 34 40

TORBEN KUHLMANN

ARMSTRONG

Drzno popotovanje

Miška na Luno

prevod: Ana Ambrož Strle

Grlica, 2019, t. v., 122 str., 27,95 €

Ko je 21. julija 1969 Neil Armstrong sestopil iz lunarnega modula, je bila zadnja lestvina prečka od Luninega površja oddaljena le majhen korak. Ta majhen korak za človeka je bil, kot se je izrazil sam, »velik skok za človeštvo«, saj je označeval vrhunec tehnološke podjetnosti, katere zgodovina je segala daleč v preteklost. Kot priča ta knjiga, pa so svojo vlogo pri osvajanju Lune odigrali tudi veliko manjši prebivalci Zemlje. Možno je celo, da se je celo še pred malim korakom za človeka zgodil majhen korak za Miška ... Zvedavi mišek je kot pravi mali astronom vsako noč opazoval črno nebo. Še posebej ga je navduševala Luna, po obliki povsem podobna siru, in zato se je res želel prepričati, iz česa je sestavljena. Po navodilih starega mišona, ki je prebival v Smithsoniannu, največjem muzeju človeških izumov, se je odločil izdelati načrt in sam poleteti na Luno. Vložil je veliko truda v pripravo in načrtovanje poleta, več tednov je »preživel v splošnih knjižnicah, včasih se je izmuznil celo na univerzo...« In potem, nekega dne, po mnogih neuspešnih poskusih ... Po *Lindberghu, veliki pustolovščini letečega miška*, smo zdaj od istega avtorja dobili še potovanje miška na Luno. Kuhlman (1982) je svojo strast do tehnoloških podvigov v kombinaciji z ljubeznijo do znanstvene fantastike in pustolovskih zgodb zaokrožil še s tretjim delom mišje trilogije z naslovom *Edison, velika skrivnost izgubljenega mišjega zaklada*, za katero tudi upamo, da jo kmalu dobimo v slovenščini. > RENATE RUGELJ

GAJA KOS

MIGIJI MIGAJO

Zgodbarski vodnik za aktivno preživljanje prostega časa

ilustracije: Igor Šinkovec

Miš, 2019, t. v., 83 str., 25,95 €

Gaja Kos

Tisti, ki poznamo Gajo Kos, vemo, da je športnica po duši, ki svoj prosti čas najraje preživlja karseda aktivno, in če je le mogoče, v naravi. Zato ni niti najmanj nenavadno, da se je po nekaj izdanih delih za otroke lotila še »zgodbarskega vodnika«, v katerem želi različne športne aktivnosti predstaviti družinam, ki že migajo, pa bi poskusile kak nov šport, in navdušiti tiste, ki šele razmišljajo v tej smeri. Takšna je tudi družina Migijev: ata Migi, ki rad teče v klanec, mama Migi, ki raje teče po ravnem, podmladek Migijev – Cene in Špelca, ki šibata vsepovsod. A ne samo tečejo, Migiji tudi kolesarijo, hodijo v hribe, plezajo, veslajo, smučajo, drsajo, sankajo in še kaj bi se našlo. Včasih to počnejo v Ljubljani, kjer živijo, in njeni okolici, ko je časa več, pa se podajo na izlete po vsej Sloveniji. Avtorica za vsak šport navede več destinacij, nekatere so bolj znane (Rožnik, Stol, Vogel, Bohinjsko jezero), druge manj (gora Deska, prekmurska kolesarska pot Ravenka), opiše opremo, ki je potrebna za posamezen šport, tiste, ki še vedno oklevajo, pa skuša prepričati še s kakšno lokalno posebnostjo, ki jo je vredno videti (črtasti medvedki, jezero v obliki srca) ali pokusiti (prekmurska gibanica, žganci in kisló mleko). Že migate? > KRISTINA SLUGA

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Jasna Reščič
MRZLICA

Mladinski fantazijski roman je knjižni prvenec mlade, dvajsetletne avtorice iz Solkana.

Z barvnimi ilustracijami je knjigo opremila avtoričina vrstnica Valentina Lazar.

tel. +39 0481 533177
mohorjeva@gmail.com
<https://www.mohorjeva.it>

168 strani
140 mm x 210 mm
15,00 €

JON SCIESZKA

FRANK EINSTEIN IN ANTISNOVNI MOTOR; FRANK EINSTEIN IN ELEKTRIČNI PRST

serija Frank Einstein, knj. 1 in 2

ilustracije: Brian Briggs

prevod: Tanja Rojc

Grlica, 2018, t. v., 197 str., 19,95 €/knjigo

Serija *Frank Einstein*, ki je začela nastajati leta 2014, danes šteje že šest naslovov. Za prevod prvih dveh delov se je pred kratkim odločila založba Grlica in s tem serijo, ki se je uvrstila na listo uspešnic New York Times, predvsem zahvaljujoč avtorjevemu smislu za humorno pripovedovanje, v katerega spretno vpleta svet znanosti, približala mladim slovenskim bralcem. Frank Einstein je genialni otrok, znanstvenik in izumitelj, ki skupaj z robotoma Klinkom (samosestavljena entiteta umetne inteligence) in Klankom (samosestavljena entiteta skoraj umetne inteligence) tvori neustavljiv trio. Naj si bo to antisnovni motor ali električni prst, trojica ima vedno za bregom svežo pogruntavščino. Ilustracije, ki prikazujejo zahtevno znanost pametnega Franka ali zgolj popestrijo kakšen kot strani, je ustvaril priznani ilustrator za otroke in mladino Brian Briggs, ki je z avtorjem sicer že sodeloval; *Frank Einstein* je njun najnovejši skupni projekt, ki bo mlade bralce očaral z zanimivim svetom znanosti, zato upamo, da bodo prvima dvema prevodoma sledili še naslednji naslovi. > VANJA JAZBEC

JANA BAUER

DING DONG ZGODBE

ilustracije: Bojana Dimitrovska

KUD Sodobnost International, 2018, t. v., 130 str., 19,90 €, JAK

Jana Bauer je med drugim avtorica številnih otroških in mladinskih del, verjetno pa jo najbolj poznamo po njeni zelo uspešni *Groznovilci*. Tokrat je v zbirko *Čudaške prigode* prispevala zbirko kratkih zgodbic, ki se prav vse začnejo, ko nekdo pozvoni pri vratih. Z ene strani knjige se pridružimo dogodivščinam deklice, z druge strani pa dogodivščinam dečka. V obeh različicah nastopajo isti liki, doživetja v zgodbi pa so bližje deškim oziroma dekliškim ušesom. Po dve različici zgodb o kraljičini in vitezu, nindžah, gusarjih, čarovnici, Povodnem možu in vesoljčku je simpatično obogatenih z mešanico dvostranskih in vinjetnih ilustracij. Zgodbice so izvrstne za lahko noč ali pa za doživeto branje in pripovedovanje med krajšanjem vse daljših pomladnih dni. > KLARA JARC

ELLEN KARLSSON

ŠPAGICA, PTIČEK IN JAZ

ilustracije: Eva Lindström; prevod: Danni Stražar

Zala, 2018, t. v., 118 str., 23,95 €

Nagrajeni prvenec švedske pisateljice Ellen Karlsson prinaša zgodbo male Selme, ki med poletnimi počitnicami ostane pri babici in dedku na obali, medtem ko se mamica in očka vrne v mesto, saj morata delati. Selma jima maha z nasmehom na ustih, v svojem srčku pa ima ptička, ki jo nenehno kļuva. Vendar to ni vse, kar ptiček in Selma počneta skupaj – tudi pogovarjata se. Zbadajoči ptiček ni posebej prizanesljiv, saj ji govori, da je čudna, ker še vedno nima najboljši prijateljice ali prijatelja. Na srečo Selma v naslednjih dneh naleti na deklico, ki je podobno čudna – naokrog hodi z rumenim puloverjem in postrani poveznjeno čepico, še bolj nenavadno pa je njeno ime: Špagica. Pestro poletje, v katerem se vrstijo drobne in vmes tudi kakšna večja obmorska avantura, se za nenavadno trojico (ja, ptička je treba tudi všteti) lahko prične. In seveda, neke ob strani sta vedno tudi dedek in babica ... > ŽIGA VALETIČ

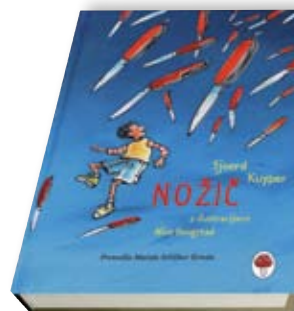
SJOERD KUYPER

NOŽIČ

ilustracije: Alice Hoogstad; prevod: Mateja Seliškar Kenda

Zala, 2019, t. v., 142 str., 25,99 €

Gre za zgodbo o prijateljstvu dveh prvošolcev. Tim je na prvi šolski dan ves zaprepaden, saj se bo čez nekaj tednov moral odseliti iz mesta, toda z najboljšim prijateljem in sošolcem Meesom bosta preostali čas, kolikor je le mogoče, preživela v skupni igri. Nekega dne Tim posodi žepni nožič Meesu, njemu pa nato uide priložnost, da bi nožič vrnil. Tim se nenadoma odseli in Meesu ne preostane drugega, kot da najde način, kako znova najti prijatelja. Odrasli mu pri tem ne morejo pomagati, za dečka njegovih let pa je tudi prepovedano imeti v žepu takšno stvar, zato se sam samcat odpravi na pustolovščino, ki se konča ... na televizijskih talentih. > ŽIGA VALETIČ

CHRIS RIDDELL

OTILIJA IN ŠKRLATNI LISJAK

prevod: Ana Barič Moder

KUD Sodobnost International, 2018, t. v., 176 str., 23,90 €

Otilija Erjavec ni povsem običajna deklica, saj večinoma živi sama, medtem ko sta starša ves čas po svetu za novimi odkritji. Nosi dva različna čevlja, njen najboljši prijatelj pa je gospod Murko, majhen kosmatin iz norveškega močvirja. V tokratni prigodi (že četrti po vrsti) se Otilija in Murko odločita prrediti zabavo za prijatelje, še preden se ta zgodi, pa se pripeti cel kup zanimivih reči: Otilija spozna deklico Miro, ki ji ni samo na las podobna, ampak ima tudi najboljšo prijateljico, ki je zelo podobna g. Murku, in prav tako spozna škrlatnega lisjaka, poznavalca nočnega mestnega življenja, ki Otilijo in Murka povabi na polnočni urbani safari. Prav neverjetno je, katere živali ponoči srečaš v mestu ... > KRISTINA SLUGA

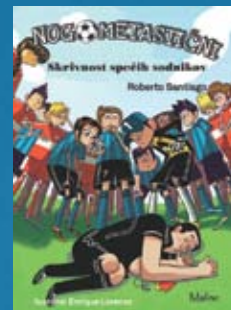
Dogodivščine nogometne ekipe v seriji knjig

NOGOMETASTIČNI

www.nogometasticni.si

Prva knjiga SKRIVNOST SPEČIH SODNIKOV izide 15.4. 2019

Prednaročila zbiramo do datuma izida.

296 strani, 25€

-30%
v prednaročilu

SKRIVNOST
SPEČIH
SODNIKOV

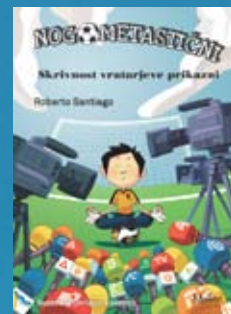
Sedemčlanska nogometna ekipa iz Sota Alta ni zgolj šolsko nogometno moštvo. Je veliko več.

In ko se zgodi, kar se zgodi, ekipi ne preostane drugega, kot da se zadeve loti. Pripravi detektivske pripomočke ... in se prepusti dogodivščini.

SKRIVNOST
SEDMIH
AVTOGOLOV

Nogometastični morajo rešiti največjo uganke doslej. Je mogoče zmagati na nogometni tekmi, ne da bi zabil en sam gol? Kaj pa dve tekmi? Kaj pa celo ligo? Včasih se za avtogolom skriva veliko več, kot je videti na prvi pogled.

SKRIVNOST
VRATARJEVE
PRIKAZNI

Še malo, pa se bo začela šola, pa tudi nova sezona medšolske lige! A stvari se zapletejo: v ekipi je sedem zelo dobrih novih fantov. In da bi se sploh uvrstili v ligo, morajo najprej zmagati na dveh tekmah. In potem so tu še poljubi in kitajski deček ...

Malinc

NEŽKA KLAVŽAR

ŠKRBABOBER

ilustracije: Evgenija Jarc
Celjska Mohorjeva družba,
2019, t. v., 28 str., 19,50 €

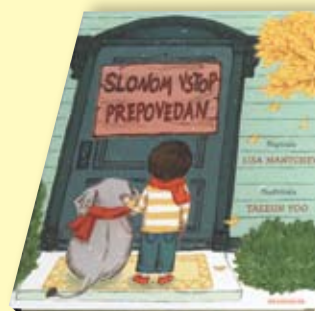
Izvirna slikanica slovenskih avtoric pripoveduje o nesrečnem bobru Petru, ki je izgubil en sprednji zob. Za bobra je to res katastrofa! Petra skrbi, kako bo zmož, saj za škrbastega bobra še ni slišal. Bo pa vsaj polovico zobne ščetke prihranil, se tolaži. In za nasvet vpraša druge mojstre glodavce, pa nihče nima pametnega odgovora, ne zajec, ne veverica ... Peter se vedno bolj boji, da ga njegova simpatija Vladka ne bo več marala. Potem pa odkrije svoj skriti talent; z enim zobom lahko izrezlja in okraši čudovite kose lesa. Le kdo ne bi opazil tako lepo izgledanih vitic? Vladka jih je zagotovo ... Prisrčno! > VANJA JAZBEC

... izvirna slikanica slovenskih avtoric ...

LISA MANTCHEV

SLOMOM VSTOP PREPOVEDAN

ilustracije: Tae-eun Yoo
prevod: Milan Dekleva
Grafenauer založba,
2018, t. v., 32 str., 21,90 €

Si predstavljate, da imate doma ne ravno običajnega hišnega ljubljence, na primer slona ali skunka, in da z njima ne morete obiskati druženja na Dan hišnih ljubljencev, ker je »posebnim« živalim vstop prepovedan? Kako bi se počutili, če bi se zgodilo vam? Ameriška avtorica Lisa Mantchev skozi zgodbo o hišnih ljubljencev pripoveduje zgodbo o prijateljstvu oziroma o tem, zakaj so prijatelji pomembni: zato, da si pomagajo, da poskrbijo drug za drugega, da se sprejemajo takšne, kakršni so. In ne nazadnje tudi zato, da ustanovijo nov klub hišnih ljubljencev, kjer so dobrodošli prav vsi. Preprosto besedilo je primerno za najmlajše bralce in poleg omenjenih nudi še več iztočnic za pogovor, med drugim, kaj pomeni, da si skrben ali da izstopaš, in v čem smo si ljudje različni, s čudovitimi ilustracijami pa otroke seznanja tudi z nekaterimi manj znanimi živalmi. > KRISTINA SLUGA

JOSEPH COELHO

LUNIN NAJLJUBŠI DAN V KNJIŽNICI

ilustracije: Fiona Lumbers
prevod: Barbara Majcenovič Kline
Zala, 2019, t. v., 36 str., 18,90 €

Skodrana junakinja Luna obožuje knjižnico. Dan, ko jo obišče, je njen najljubši. Najprej vedno preveri, ali ima torbo, izkaznico in knjige za vračilo, potem pa jo mami odloži pred knjižnico, saj jo v prijaznih prostorih že čaka oči. Skupaj odkrivata prave zaklade, od ogromne knjige o dinosavrih, mumijah in preostalih nepojasnjenih skrivnostih do raznih knjig o žuželkah, ki bi se jim Lunin očka raje izognil. Potem prebereta pravljico, ki ima prav poseben pomen. V zgodbi se oče in mati ločita, a imata hčer še vedno enako rada. Tako je tudi v Lunini družini ... Slikanica, ki na prvi pogled obljublja le veseli dan junakinje v knjižnici, razkrije mnogo več, saj se tenkočutno dotakne tematike ločitve, dotaknila pa se bo tudi src bralcev, naj si bodo Luninih ali očkovih let. > VANJA JAZBEC

GUIDO VAN GENECHTEN

NEVERJETNA, A RESNIČNA ZGODBA O DINOZAVRIH

prevod: Katjuša Ručigaj
Miš, 2019, t. v., 24 str., 24,95 €

Že v slikanici *Zmaji?!* priljubljene slovenske ilustratorke Lile Prap so kokoši raziskovale svoje korenine in jih povežale vse do dinosavrom podobnih zmajev, sedaj pa so tudi kokoši v Belgiji, od koder prihaja avtor te slikanice, začele raziskovati družinsko drevo. Tole neverjetno, a kot je večkrat zatrjeno, tudi resnično zgodbo o dinosavrih pripoveduje *gallus gallus domesticus*, navadna kokoš, a ponosna daljna potomka nekoč mogočnih dinosavrov. Ne verjamete? Pokazala vam bo ogromen družinski album. Notri najdete družino Velociraptor, Igyandon in Diplodok, pa strašne sorodnike Tiranosavre in naši kokoši najbolj podobne prednike Stegozavre. Še kar ne verjamete? Potem vam pokaže še veliko jajce iz pradavnine! Trmasto sede nanj in potrpežljivo vali. In vali. Čez štiri tedne pa hrsk! Kaj bo pokukalo iz jajca? > VANJA JAZBEC

PETER SVETINA

SPOZNAL SEM TE PO RDEČIH NOGAVICAH

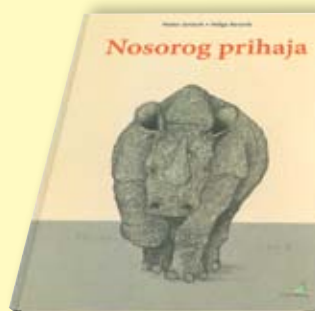
ilustracije: Krystyna Lipka-Sztabalbo
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2018, t. v., 35 str., 19,90 €, JAK

Zanimiva, fantazijsko obarvana zgodba o mladem dečku Timeju, ki spremlja očeta na službeni poti. Ker se v hotelski sobi dolgočasi, svet pa je iz 21. nadstropja videti povsem drugače kot ob blizu, se poda v neznano mesto. Opazuje mestni vrvež in znamenitosti, kot je kip znamenitega astronoma Nikolaja Kopernika, pogumno preplava reko in na nogometnem stadionu zadene odločilni gol za domačo ekipo. Ob tem spozna kup prijaznih in zanimivih možakarjev, ki, res nenavadno, vsi nosijo rdeče nogavice. Na tem mestu ne bomo izdali, po katerem mestu se sprehaja Timej. Razkritje te skrivnosti in skrivnosti rdečih nogavic raje prepuščamo radovednim mladim bralcem. > KRISTINA SLUGA

HEINZ JANISCH

NOSOROG PRIHAJA

ilustracije: Helga Bansch
prevod: Lina Virnik Kovač
Narava, 2018, t. v., 28 str., 14,90 €

»Nosorog prihaja. / Lepo gorovje.« Tako se začne pripoved te nežne ilustracije o velikem nosorogu, pod katerim se zemlja trese in veter ukrivlja. Na njem si odpočijejo ptiči in zanj se pred plenilci skrijejo zebre, žirafe in druge živali, ki se same težko branijo. A nosorog svoje vrednosti ne vidi, hrepeni po drugačnosti, rad bi bil lahek kot prič, rad bi letel. Zato preostale živali stopijo skupaj in nosoroga, zdaj žalostno gorovje, prepričajo, da je dober in njim pomemben prav tak, kot je. Ilustracije milih barv nakažejo nosorogovo spoznanje in veselje, ko gre skupaj s prijatelji ponosno naprej. Kratkobesedna, a zelo povedna zgodba o pomenu prijateljstva. > VANJA JAZBEC

ANDREJA PEKLAR

LUNA IN JAZ

KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2019, t. v., 30 str., 16,90 €, JAK

Zgodba o deklici in luni, ki jo vedno spremlja, se seveda odvija ponoči.

Vendar ne gre za običajno zgodbo, temveč bolj za slikanico vzdušja. Mrak je včasih osvetljen z ogromno belo kroglo, z velikim mesečevim balonom, ki pomaga šteti zvezde in obenem uspava. Spet drugič je luna tanka kot miškin rep, njen glas pa tih in zaspan. Potem izgine in čas je za skrivalnice, a ko jo naposled najde zajček, luna že spi. Ko se znova prebudi, popelje deklico na morskot pot v obliki jadra, ko pa se vse bolj debeli in debeli, se sence dreves in ljudi plašljivo podaljšajo. Seveda pa je najprijaznejša takrat, ko deklici pomaga tako, da jo čuva, ko gre spat, in tudi takrat, ko je zazibana v miren spanec. Slikanica za lahko noč, ki ne pogasi le svetlega sonca, temveč tudi naše umetne luči. > ŽIGA VALETIČ

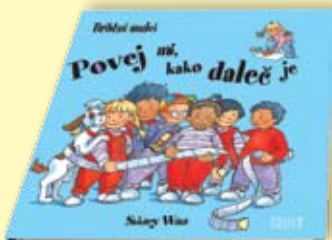

SHIRLEY WILLIS

BRIHTNI MULCI

Povej mi, koliko tehta;
Povej mi, kako daleč je

prevod: Sonja Uran Šinigoj
Grlica,
2019, t. v., 32 str., 16,95 €/knjigo

Preden so iznašli tehtnice, so lahko ljudje o teži predmetov le ugibali. Zakaj je teža sploh pomembna, se sprašujejo simpatični brihtni mulci. Če bi vsak uporabljal uteži po svoji izbiri, se ne bi mogli dogovoriti, koliko neka stvar zares tehta. Zato je leta 1791 francoski znanstvenik iznašel uteži, ki naj bi jih uporabljali

vsi. Nastal je metrični sistem. Teža je pomembna tudi zaradi varnosti. Če je letalo pretežko, ne more vzleteti in most se pod preveliko težo podre. Zdaj vemo, da največja žival na Zemlji, sinji kit, lahko tehta tudi preko 170 ton. Kako pa je z razdaljami? Podobno ... Pridružite se mladim raziskovalcem in premislite, kako so ljudje merili, ko še ni bilo meril? > RENATE RUGELJ

ELLEN DELANGE

VEDNO TE BOM VESELA

ilustracije: Jenny Meilihove
prevod: Tadeja Petrovčič Jerina
Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 28 str., 19,50 €

Verjetno je že vsak izmed nas kdaj imel kakšnega hišnega ljubljence, naj si bo to mali hrček ali velik, glasen kuža, in prav vsi skrbniki smo se že soočali z njihovimi nagajivostmi. Včasih se skrivajo, drugič kaj, kar nujno iščemo, dodobra zapravijo, spet drugič so glasni sredi noči brez potrebe, pa tudi redoljubni ravno niso ... A vseeno jih imamo radi in polepsajo nam prav vsak dan. Takšno je tudi sporočilo te prikupne slikanice, v kateri nagajivi kužek svoji nadobudni skrbnici večkrat malo ponagaja, a jo kljub temu osrečuje, zato ga je in ga bo vedno vesela. Ljubko, kot je lahko le prijateljstvo med otroki in štirinožci. > VANJA JAZBEC

SUSANNA ISERN

VELIKA KNJIGA SUPERMOČI

ilustracije: Rocio Bonilla
prevod: Veronika Rot
Celjska Mohorjeva družba,
2019, t. v., 46 str., 19,50 €

Ko pomislimo na supermoči, se najprej spomnimo na superjunake, na njihovo moč, hitrost, letenje ... Ampak supermoči prihajajo v različnih oblikah, tudi takšnih manj magičnih, samo prepoznati jih je treba. Priljubljena ilustratorica Rocio Bonilla in pisateljica Susanna Isern sta nam v simpatični slikanici predstavili otroke, ki imajo prav te »navadne« supermoči, in kaj z njimi zmorejo: Markova supermoč je optimizem, Nikina pogum, Matevževa pozornost, Tinkina radovednost, Davidova potrpežljivost, Larina prilagodljivost ... Na koncu knjige je seznam vseh predstavljanih supermoči z vabilom, da otrok razmisli, katere od njih ima tudi sam, poleg tega pa prostor, da se spomni in doda še supermoči, ki v knjigi niso posebej predstavljene. Še ena vizualno privlačna, počučna ter k pozitivni in vključujoči družbi naravnana slikanica Celjske Mohorjeve družbe. > KLARA JARC

ROCIO BONILLA

BRATEC IN SESTRICA / SESTRICA IN BRATEC

prevod: Veronika Rot
Celjska Mohorjeva družba,
2019, t. v., 40 str., 19,50 €

... pristrčna slikanica se bere z obeh strani ...

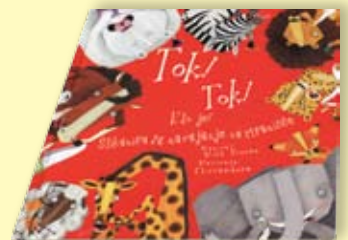
Kot je tako pogosto v marsikateri družini, se starejša sestrice in mlajši bratec ne marata. On, mala opica, ji uničuje stvari in je splošna nadloga. Ona, dolgočasna nosoroginja, se kar naprej jezi in mu nagaja. Ampak ona ga tudi kaj nauči, se ne boji pošasti v njuni sobi in gradi najvišje stolpe iz kock. On pa jo z vragolijami pogosto spravlja v smeh in si izmišlja dobre zgodbe. Morda sploh ni slabo, da sta dva ... Kaj pa trije? Pristrčna slikanica se bere z obeh strani – z ene zgodbo pripoveduje sestrice, z druge pa bratec. Na sredini pa se presenečeno srečata ob prihodu najmlajšega člana družine, ki bo njuno »razmerje moči« morda postavil na glavo ... Ampak to je že druga zgodba. > KLARA JARC

NICK PIERCE

TOK! TOK!

Kdo je? Slikanica za navajanje na stranišče

ilustracije: Elissambura
prevod: Tanja Rojc
Grlica, 2018, t. v., 46 str., 16,95 €

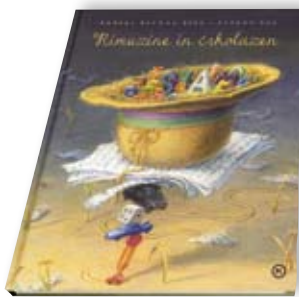
Zabavna in z radoživimi podobami ilustrirana slikanica bo v pomoč vsem staršem in vzgojiteljem, ki se znajdejo pred povsem običajno, a včasih težavno nalogo, kako navaditi malčke na stranišče. Torej, kaj vse počnejo na stranišču lev, žirafa, slon, severni medved, povodni konj pa ovca, gepard in konj? No, mladi nadobudneži bodo hitro ugotovili, da nič drugega, kar naj bi počeli tudi »človeški mladiči«: naučijo se potrkati, preden vstopijo, se skrbno obrišejo in na stranišču sedijo čim bolj pri miru, ko končajo, pa si umijejo roke in ugasnejo luč; če se dolgočasijo, seveda lahko tudi kaj malega preberejo ali narišejo. Tako preprosto je to! > KRISTINA SLUGA

ANDREJ ROZMAN ROZA

RIMUZINE IN ČRKOLAZEN

ilustracije: Zvonko Čoh
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2019, t. v., 64 str., 22,98 €

Da zna Andrej Rozman Roza obračati besede in kovati izvrstne rime, je jasno vsakomur, ko pa se njegovo ustvarjanje združi z ilustratorjem Zvonkom Čohom, lahko pričakujemo nekaj enkratnega. Novi naslov iz zbirke *Velike slikanice* je zbirka pesmic za otroke, takih kratkih nekajrvtičnih, pa tudi daljših, vseh polnih njegovih svežih domislic, ki bodo otroškim malim sivim celicam z imenitnimi rimami odkrivala nove plati našega sveta in človeških odnosov ter odpirale pot v svet domišljije. Zvonko Čoh je v svojem značilnem slogu krasno upodobil vse od črk, živali, rastlin in letnih časov pa do bontona. Ta ustvarjalni tandem bo prav lahko zaslužen, da bodo naši otroci odrasli z občutkom za pesem in s poezijo v srcu. > KLARA JARC

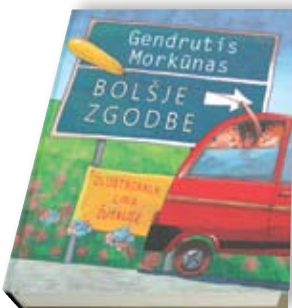

JULIE SYKES

AVA IN ZVEZDA; IZABELA IN ZARJA

Akademija samorogov: Hiša znanja in čarovnij, knj. 3 in 4
ilustracije: Lucy Truman
prevod: Tatjana Cestnik
Mladinska knjiga,
2019, m. v., 112 str., 11,99 €/knjiga

V tretji in četrti knjigi iz serije *Akademija samorogov* najdemo zgodbici Ave in Izabele ter njunih samoroginj Zvezde in Zarje. Učenke in učenci iz Hiše znanja in čarovnij se srečajo na obali Mavričnega jezera, kjer se bo začel lov na naravne zaklade, medtem ko bodo imeli učitelji in učiteljice nujni sestanek. Izkaže se, da je začelo primanjkovati nebesnic – hrane za samoroge. Posredi je lahko črna magija, zato učiteljice prepovejo uporabo čarovnij, toda ko se Ava in Zvezda znajmeta v nevarnosti, sprevidita, da se proti čarovniji lahko boriš samo z boljšo čarovnijo. Tudi Izabela in Zarja se izkažeta v zgodbi, kjer je Mavrično jezero že tretjič uročeno, pojavi pa se tudi dolgo deževje, ki utegne poplaviti Akademijo. Prebivalke Safirne spalnice se boji, da jih bodo pregnali iz šole, za vsemi tegobami pa očitno stoji skrivnostna oseba v temnem ogrinjalu. Čas je, da tudi Zarja odkrije in pokaže svojo čarovno moč. > ŽIGA VALETIČ

GENDRUTIS MORKUNAS

BOLŠJE ZGODBE

ilustracije: Lina Žutaute
prevod: Klemen Pisk
KUD Sodobnost International,
zbirka Zvezdogled,
2018, t. v., 139 str., 23,90 €

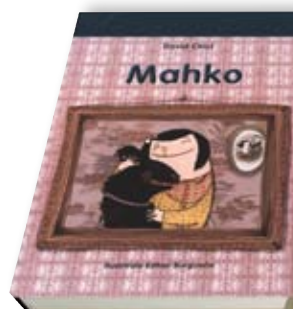
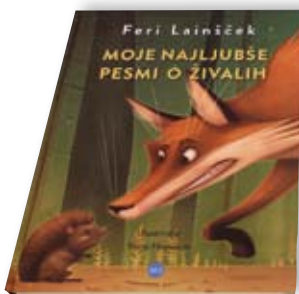
Tale zbirka zgodbic je nekaj prav posebnega. Litovski avtor Gendrutis Morkunas se je pisanja za otroke sicer lotil pozno, bil pa je toliko bolj uspešen in priljubljen ter za svoje pisanje večkrat nagradjen. Njegove zgodbe odlikuje izjemna domišljija; začnejo se povsem vsakdanje, potem pa jih zasuka s skrivnostnimi zapleti. Zakaj bi mačke brez cvetličarn izumrle? Kaj se dogaja na pokopališču igrač? Kaj naredi vožnjo v avtobusih prijetno? Ilustratorica Lina Žutaute je zgodbicam s svojimi zabavnimi ilustracijami in upodobitvami stvari, kot je npr. odmev s štiriindvajsetimi glasovi (s podnapisi) dodala še tisto piko na i, ki te izvirne pravljice iz na glavo obrnjenega sveta celostno dopolnjuje. > KLARA JARC

FERI LAINŠČEK

MOJE NAJLJUBŠE PESMI O ŽIVALIH

ilustracije: Nana Homovec
Miš, 2019, t. v., 44 str., 19,95 €

Letošnje Bralnice pod slamnikom, ki jih v začetku leta že tradicionalno organizira založba Miš, so za razliko od prejšnjih, ko so bili povabljeni tudi tuji avtorji, dale poudarek le slovenskim mojstrom besede. Med njimi je zagotovo Feri Lainšček, pisatelj, pesnik, dramatik, scenarist, avtor tako za otroke in mladino kot odrasle, čigar slikanica *Moje najljubše pesmi o živalih* je izšla v okviru festivala. Gre za nabor hudomušnih pesmic iz živalskega kraljestva; spoznamo ponosnega pava, ki z veseljem nosi svojo krono, bolnega petelinčka, ki potrebuje pomoč prijateljev, da skupaj prikikirikajo nov dan, pa sladkosnedi mački in zasanjanega konja ... Slikanico je ilustrirala Nana Homovec, ki je z Lainščkom sodelovala že pri malo starejši zbirki pesmi za mladostnike, naslovljeni preprosto *Ne*. Sodelovanje jima več kot očitno ustreza, saj sta ustvarila še eno prikupno knjigo, ki jo bodo otroci z veseljem vzeli v roke. > VANJA JAZBEC

DAVID CIRICI

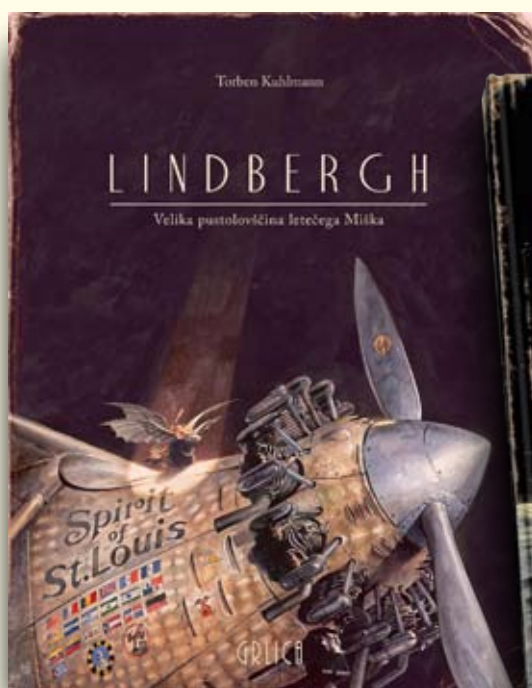
MAHKO

ilustracije: Esther Burguenio
prevod: Marjeta Prelesnik
Hart, 2018, m. v., 120 str., 18,90 €

... presunljiva
zgodba, prikazana
skozi oči štirinožca
Mahka ...

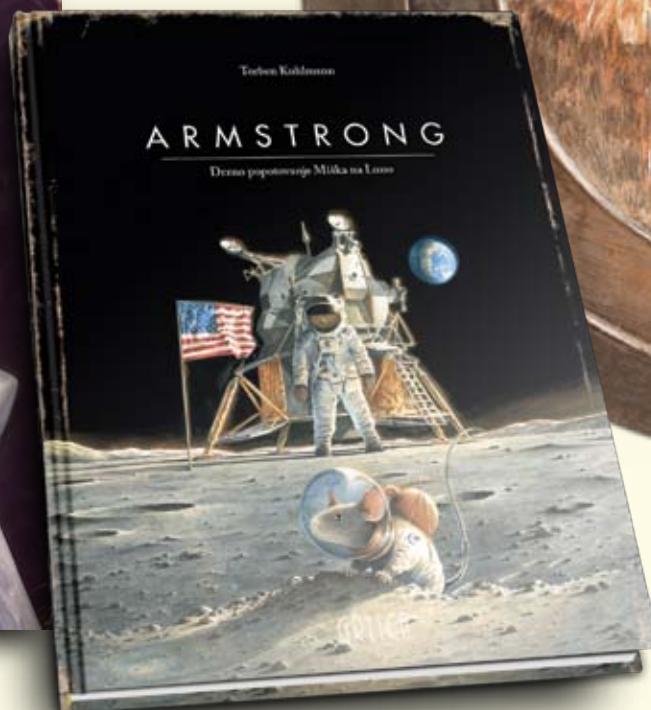
Štirinožec Mahko je nekdanje življenje. Zanj sta skrbela deklica Janika in njen bratrec Marko in rada sta ga imela tudi otrokova starša. Toda potem se je nekega dne vse spremenilo: hiško ljudi, ki jih je imel Mahko tako zelo rad, so pokončale bombe, preživele so odpeljali v taborišča, Mahko pa je bil na lepem prepuščen samemu sebi, ulici in nenehni lakoti. Na potovanju za iskanjem vonja, v katerega so bili oviti njegovi najdražji iz njegove najljubše hiške, se mu je zgodilo marsikaj strašljivega in nepredvidljivega ... Presunljiva zgodba, prikazana skozi oči štirinožca Mahka, popelje bralca v čas vojnih grozot in ga sooči z mnogimi bolečimi čustvi, ki se v takšnem obdobju zarijejo v vsa živa bitja. A Mahkova zgodba izpod peresa odličnega katalonskega pisca vendarle ni prepredena le z žalostjo, temveč tudi z junakovim neizmernim upanjem in hrepenenjem, ki sta ga obvarovala pred najhujšim. Branje za vse generacije prinaša obilo tem za razmislek, namige za nadaljnja razglabljanja pa prinaša tudi zaključni del knjige. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

SLIKANICE GRLICA

LINDBERGH

Zgodba o pogumnem Mišku in prvem letu čez Atlantik.

ARMSTRONG

Zgodba o drznem popotovanju pogumnega Miška na Luno.

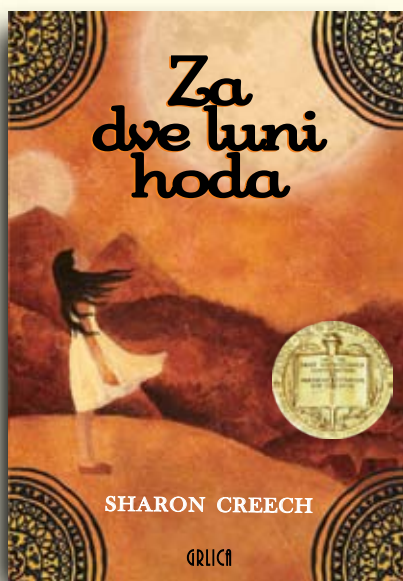
**OB 50. OBLETNICI
PRVEGA PRISTANKA
NA LUNI**

ROMANI GRLICA

DEKLICA, KI JE PILA MESEČINO

Seveda je v zvezdni svetlobi veliko magije. Drugače pa je z mesečino. Mesečina je čarovnija. Vprašajte kogarkoli.

ZA DVE LUNI HODA

Človeka naj ne sodi, kdor v njegovih mokasinih dveh lun ne prehodi. Vsi vemo, kaj pomeni „postaviti se v kožo drugega“. Vprašanje pa je, ali to znamo tudi narediti.

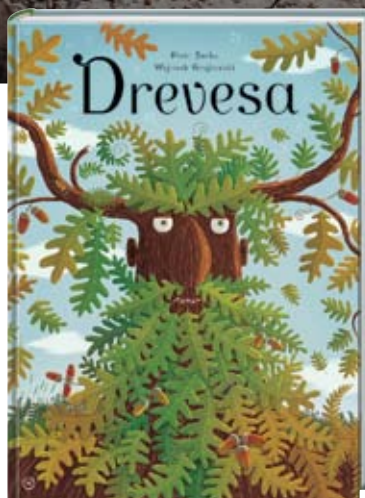

REŠEVANJE VINKA

Deček, ki zaupa in verjame; deklica, ki dvomi in se boji, ker je že izkusila izgubo, ter osliček, ki je močnejši, kot si je kdorkoli predstavljajal.

USTVARITE *si svoj* KOŠČEK RAJA.

V GOZDU. V GORAH. NA VRTU.

S čudovito hvalnico drevesom in naravi, ob kateri bo uživala vsa družina.

S 55 predlogi za družinske izlete v gore in hribe po vsej Sloveniji.

Z Jernejo Jošar, ki svetuje, kako pregnati škodljivce in vrt spremeniti v oazo miru.

DOBRE ZGODBE. DOBRO ŽIVLJENJE.

Najhitreje do knjige: v knjigarnah www.emka.si 080 12 05

